

РОБЪРТ ЧАРЛЗ УИЛСЪН ХРОНОЛИТИТЕ

Превод от английски: Юлиан Стойнов, 2007

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ
ПОЯВАТА НА ХРОНОЛИТИТЕ

1.

Хич Палей, възседнал своя раздрънкан мотоциклет „Даймлер“ на пясъчния плаж зад танцувалния павилион „Хаат Тай“, бе човекът, който ме покани да присъствам на края на една епоха. Моята и на целия свят. Но не го виня за това.

Няма нищо случайно. Сега вече го зная.

Помня, че се хилеше широко, когато го зърнах, а това е лош знак при Хич. През онова последно хубаво лято се беше издокарал в стил „американец в Тайланд“, сиреч армейски шорти, псевдобиблейски сандали, поне два номера по-голяма риза в цвят каки и шарена кърпа за глава. Бе доста едър мъж, бивш морски пехотинец, хванал широкия свят, но сега брадясал и с растящо бирено коремче. Ловеше окото въпреки странните одежди и което бе по-лошо — лесно можеше да те подмами.

Зная от сигурно място, че Хич бе прекарал онази нощ на някакво градинско парти, устроено от немския дипломатически корпус, където първо се бе натъпкал здравата с деликатеси, а сетне бе помъкнал русокосата немкиня, която го бе завела там, да се любуват на лунната светлина върху гладката водна повърхност. Нямаше никакви причини да е буден в толкова ранен час, а още по-малко да изглежда толкоз бодър и захилен.

Нямаше никакви причини да съм буден и аз.

Бях се прибрал посред нощ при Джанис, но така и не успяхме да поспим. Катлин бе повалена от висока температура и страшно главоболие и цяла вечер Джанис се бе мъчила да успокои нашата малка дъщеричка, разнообразявайки се с набези срещу дървениците, настанили се в гранясалите цепнатини покрай тръбите на газовата печка. Това, плюс горещата нощ и напрежението, което от известно време съществуваше между нас, бяха достатъчни причини, за да се караме почти до сутринта.

Така че нито Хич, нито аз бяхме свежи или с ясни глави, въпреки че сутрешното слънце ми внушаваше усещането за измамна бодрост, а заедно с това за спокойствие и безгрижност. Лъчите му се отразяваха в

равната повърхност на залива, хвърляха заслепяващи отблясъци като от патрулен прожектор и обещаваха поредния безоблачен следобед. Брегът бе широк и гладък като автомагистрала: път към неназована, но безкрайно примамлива цел.

— Ей, чу ли този звук снощи? — поде без предисловие разговор Хич, сякаш току-що се бяхме разделили. — Като от реактивен самолет?

Бях го чул. Към четири сутринта, малко след като Джанис ме изгони от леглото. Катлин най-сетне бе заспала и аз седях с чаша изстинало кафе в кухнята. От радиото, настроено да предава американски джаз, ромолеше скучен среднощен диспут. Сетне, за около трийсет секунди, предаването бе прекъснато от смущения. Отвън се чу трясък като от гръмотевица („реактивният самолет“ на Хич) и малко след това пердетата на широко разтворените прозорци се разлюляха от неочаквано студен вятър. Дървените щори изтракаха, вратата към стаята на Катлин се разтвори от течението и тя се размърда неспокойно в леглото, но не се събуди.

Не беше „реактивен самолет“, а по-скоро лятна буря, заформила се малко преди това във вътрешността на Бенгалския залив. Нищо необичайно за този период от годината.

— Рано сутринта в „Дюк“ идваха двама снабдители да купят лед — продължи Хич. — Поръчка за вилата на някакъв богаташ. Казаха, че нагоре по пътя за хълма ставало нещо, голяма шумотевица, като фойерверки или артилерийска канонада. Видели и паднали дървета. Искаш ли да хвърлим едно око, Скоти?

— Какво пък, защо не? — промърморих уморено.

— А?

— Искам, защо да не искам?

Това беше решение, което щеше да промени невъзвратимо живота ми, а аз го взех просто ей така. Но ако питате мен, за всичко е виновен Франк Едуардс.

Франк Едуардс е питсбъргски радиожурналист от миналия век, издал книга, в която се описват предполагаемо реални чудеса. „Почудно от науката“, публикувана през 1959 г., коментира различни непотвърдени разкази, като например загадката на Каспар Хаузер^[1],

или „космическия кораб“, взривил се край река Тунгуска в Сибир. Книжката и нейните продължения бяха голям хит в детството ми и в квартала, където живеех. Помня, че ми я подари баща ми, когато бях на десет — старо библиотечно копие, — и аз я погълнах на един дъх в три поредни безсънни нощи. Целта на баща ми, предполагам, е била да стимулира момчешкото ми въображение. Ако е така, ударил е право в десетката. Тунгуската загадка бе един различен и невероятно примамлив свят, в сравнение със задушливия балтиморски апартамент, в който Чарлс Картър Уордън бе настанил вечно изнервената си жена и единственото им дете.

С годините се отърсих от склонността да *вярвам* на подобни истории, но думата „чудат“ се бе превърнала в нещо като талисман. Чудат като живота, който ми бе писано да водя. Като решението да остана в Тайланд, след като договърът ми изтече. Като онези дълги дни и пьянски нощи по бреговете на Чъмфон, Ко Самуи, Фуке, чудат като невъобразимата, изкривена архитектура на древните вати^[2].

Може би Хич беше прав. Може би някакво тъмно чудо се бе настанило в нашата провинция. Макар че по-вероятно бе да става дума за горски пожар или за престрелка на наркотърговци. Ала Хич спомена, че доставчиците разправяли за „нещо от далечния космос“, и това бе достатъчно да заплени ума ми. Бях уморен и объркан, изправен пред перспективата да прекарам още един ден в разпавии с Джанис. Аз няхах никакво желание за това. Ето защо се метнах на задната седалка на даймлера, загърбих последствията и двамата отпрашихме към гората, оставяйки след себе си синкави облаци от изгорели газове. Не се отбих, за да кажа на Джанис къде отивам. Съмнявах се, че щеше да я интересува, пък и без това възнамерявах до вечерта да се прибера.

В онези дни немалко американци изчезваха в Чъмфон и Сатун, отвличани за откуп, убивани за джобни пари или наемани като „мулета“ за хероин. Бях достатъчно млад, за да не ми пука за всичко това.

Подминахме „Фат Дюк“, къщичката, в която Хич официално продаваше рибарски такъми, а всъщност се прехранваше от разпространение на местната марихуана, и поехме по новото крайбрежно шосе. Движението не беше натоварено, само няколко

тежки камиона от рибовъдниците на „Си-про“, шарени маршрутки и живописни туристически автобуси. Хич караше с нахаканата самоувереност на местен и това превръщаше пътуването в изпитание за пикочния ми мехур. Но влажният вятър бе освежителен, денят едва започваше и вече обещавахе чудеса.

Навътре от брега Чъмфон е предимно планински район. Веднага щом обърнахме към вътрешността, останахме почти сами на чакълестия път, докато не ни задмина кавалкада от полицейски мотоциклети. Сега вече се убедих, че наистина става нещо. Спряхме на една бензиностанция, където Хич отиде да се облекчи, а аз настроих малкия си радиоприемник на английската станция в Банкок. Топ листи на модни американски и английски песни, нито дума за марсианци. Но тъкмо когато излизахме от бензиностанцията, по пътя преминаха три военни камиона, натъпкани с войници от кралската гвардия и следвани от няколко джипа и полицейски коли. Двамата с Хич се спогледахме многозначително.

— Извади фотоапарата от чантата — рече ми той, без да се усмихва този път. После изтри длани в панталоните си.

Нагоре по пътя огромен прашен облак вече закриваше хълмовете.

Това, което не знаех, бе, че петгодишната ми дъщеря Катлин се бе пробудила от неспокойния сън с ужасна треска и че Джанис бе изгубила двайсет минути в напразни усилия да ме открие, преди да се откаже и да откара Кати в местната клиника за бедни.

Единственият лекар в клиниката бе канадец, преселил се в Чъмфон през 2002-ра, който бе успял да изгради сравнително модерно заведение с волните пожертвования, събирани от Световната здравна организация. Доктор Декстър, така бе познат на хората от крайбрежието. Човекът, към когото се обръщаш, ако имаш сифилис или чревни паразити. Докато преглеждал Катлин, температурата ѝ се покачила до 41 градуса и тя почти изгубила съзнание.

Джанис, естествено, също не била на себе си. Вероятно се е страхувала от най-лошото — японски енцефалит, за който непрестанно пишеха във вестниците през онази година, или денга, отнесла доста хора в гроба. Доктор Декстър поставил диагнозата грип (имаше го във

Фуке и Ко Сумай още от началото на март) и я натъпкал с противовирусни средства.

Докато кръстосвала в чакалнята на клиниката, Джанис направила още няколко опита да се свърже с мен. Но аз бях оставил телефона си на лавицата в нашия апартамент. Би трябвало да потърси Хич, но Хич не вярваше в некодирани средства за комуникация, той носеше джипис локатор и компас и смяташе, че това е повече от достатъчно за човек, който държи сам съдбата в ръцете си.

Когато за първи път съзрях онази колона между дърветата, взех я за *чеду*^[3] на далечен ват, един от множеството будистки храмове, разпръснати из Югоизточна Азия. Във всяка енциклопедия ще намерите снимка на Ангкор Ват например. Ще го познаете веднага щом го видите — кули от дялан камък с причудливи форми, наподобяващи застинали животни, сякаш някакъв огромен трол е оставил костите си да фосилизират в джунглата.

Но този *чеду* — виждах все повече от него, докато следвахме извивките на пътя — беше с различна форма и с различен цвят.

Прехвърлихме билото и се озовахме пред барикада на пътя, който бе запрещен от няколко полицейски коли и охраняван от войници с автомати и картечари в джипове. Отбиваха цялото движение. Четирима войници стояха с насочени автомати пред разбрицано камионче хюндай, в чиято зарешетена каросерия врецяха пилци. Граничните полицаи бяха млади и намръщени, облечени в зелени дрехи и с авиаторски очила и държаха автоматите си, сякаш всеки миг очакваха да открият стрелба. Не ми се щеше да се разправам с тях и го казах на Хич.

Не зная дали ме чу. Вниманието му бе погълнато от паметника — ще използвам тази дума засега, — който се извисяваше в далечината.

От мястото си го виждахме съвсем ясно. Издигаше се на съседния хълм, със забулена в мъгла основа. Трудно ми беше да преценя точната му височина, без да мога да го сравня с нещо наоколо, но предполагах, че е към стотина метра.

В началото бях готов да го взема за космически кораб или за някакво оръжие, но веднага щом мислите ми се проясниха, си дадох сметка, че това е паметник. Представете си Мемориала на Вашингтон,

но изработен от небесносиньо стъкло и леко заоблен до краищата. Нямах идея кой може да го е построил, нито как се е озовал тук — при това за една нощ, — но въпреки всички свои чудатости той определено приличаше на нещо, сътворено от човешка ръка, а хората строяха подобни паметници с една-едничка цел — да обявят за съществуването си, да покажат силата си пред останалия свят. Това трябва да беше причината и в случая, въпреки всички необясними обстоятелства, защото нямаше никакво съмнение, че паметникът е реален — огромен, масивен, невероятен по размери човешки продукт.

След това мъглата се вдигна и забули гледката.

Двама навъсени униформени мъже се приближаваха към нас.

— Като гледам какво става наоколо — промърмори Хич с южняшкия си акцент, който звучеше прекалено лениво предвид обстоятелствата, — скоро това място ще бъка от официални задници, полиция и военни.

Над хълмовете вече се носеше вертолет без обозначителни знаци и перките му разпръскваха мъглата.

— Ами да се връщаме — предложих.

Той щракна веднъж с апарата, сетне го прибра.

— Защо да бързаме? Зная една пътека нагоре по хълма, използват я контрабандистите. Отклонява се от пътя на около половин миля в обратна посока. Едва ли е известна на много хора — и се ухили многозначително.

Сигурно и аз съм му се ухилил. Нямах време да размишлявам върху предложението му, пък и знаех, че е доста упорит, когато реши да гони нещо. Той обърна мотора и остави двамата войници да зяпат дима от ауспуха.

Трябва да е било към два или три следобед — по времето, когато от ухото на Катлин започнала да тече гной.

Изкатерихме се по пътеката до там, докъдето издържа грохналото двигателче на даймлера, скрихме го в едни шубраци и продължихме още четвърт миля нагоре.

Пътеката бе стръмна и тясна, предназначена не да създава удобства, а да прикрива онези, които я използват. Стръмният път към печалбата — така я нарече Хич. Беше си взел високи обувки в

раницата на мотора, а аз бях с половинки и непрестанно се озъртах за змии и отровни насекоми.

Ако бяхме продължили още малко нататък по пътеката, без съмнение щяхме да стигнем до някое скривалище за дрога, фабрика за преработка или може би дори щяхме да излезем на бирманската граница, но след два̀сет минути пухтене бяхме въ̀знаградени с чудесна панорамна гледка към паметника и повече не ни тря̀бваше.

Намирахме се само на триста метра от него.

Не бяхме единствените, които се навъртаха из околностите. Пътят беше затворен, а паметникът стърчеше на хълма вече дванайсет часа, пък и доста хора бяха дочули пристигането на „реактивния самолет“ предната нощ.

Но ние бяхме сред първите.

Хич спря при едни паднали дървета. Борове и бамбукови дръвчета бяха повалени, вероятно при появата на паметника, и бяха запречили пътеката. Боровете като че бяха съборени от някаква взривна вълна, но не бяха обгорени. Напротив, листата на бамбуците дори зеленееха и едва бяха започнали да повехват от следобедната жега. Но тук всичко — дърветата, пътеката, дори самата земя — бе леденостудено. Студ като този, който те пронизва, когато пхнеш ръка във водопад. Хич ми обърна внимание върху това. Аз самият не можех да откъсна очи от паметника.

Ако знаех какво предстои нататък, почудата ми нямаше да е толкова голяма. В светлината на последващите събития това бе малко чудо. Но тогава все още си мислех, че съм се натъкнал на някоя от онези загадки в книгата на Франк Едуардс, и изпитвах единствено главо̀замайващо въ̀душевление.

Паметникът! На първо място не беше статуя, тъй като нямаше човешки форми. Четиристранен обелиск, завършващ със заоблен, коничен връх. Изглеждаше изработен от стъкло, само дето размерите му бяха невъобразими. Беше синкав на цвят — дълбокото, загадъчно синьо на планинско езеро, едновременно излъчващо покой и стаена заплаха. Не беше прозрачен, но създаваше усещането, че прозира. От тази страна — северната — бе на̀шарен с белезникави петна: лед, осъзнах с изумление, който бавно се топеше на дневна светлина. Съсипаният горски участък в подножието му бе влажен от мъглата, а

мястото, където паметникът се срещаше със земята, бе скрито под купища кишав сняг.

Тъкмо ледът и вълните неочаквано студен въздух, които полъхваха откъм дъждовната гора, придаваха зловещ отънък на сцената. Представих си как обелискът се надига като някакъв гигантски турмалинов кристал от подземен глетчер... но подобни неща се случваха само в сънищата. Споделих мислите си с Хич.

— В такъв случай трябва да сме в Страната на сънищата, Скоти. Или може би в Оз.

Още един вертолет взе да кръжи над хълма, толкова ниско, че почувствах неясна тревога. Коленичихме между повалените борове, които ухаеха на влага и на студена почва. Когато вертолетът се скри от другата страна на хълма, Хич ме докосна по рамото.

— Видя ли достатъчно?

Кимнах. И двамата осъзнавахме, че е рисковано да се задържаме тук, макар някаква част от съзнанието ми да жадуваше да останем, поне докато намерим обяснение за паметника и открием капчица здрав разум в небесносините дълбини на чудатия артефакт.

— Хич — рекох.

— Какво?

— Там, в подножието... не ти ли прилича на надпис?

Той присви очи към подножието на обелиска.

— Да, май има някакви букви. Но не е на английски. Твърде далеч е, за да го разгледам подробно, а по-близо не можем да отидем.

И без това се бяхме задържали прекалено дълго.

Останалото научих от Джанис — много по-късно.

Към три следобед банкокската телевизия се снабдила с видеоматериал за паметника, който получила от един американски турист. В четири половината население на провинция Чъмфон се вдигнало да зърне с очите си това чудо, но било върнато в голямата си част от блокадите по пътищата. Повечето посолства били информирани официално, започнали да се струпват чуждестранни кореспонденти.

Джанис останала в клиниката при Катлин. Въпреки болкоуспокояващите и противовирусните препарати дъщеря ми не

спирала да крещи. Доктор Декстър я прегледал повторно и този път съобщил на Джанис, че Кати има бързонекротизираща инфекция на ухото, вероятно от плуване във водите на залива. От известно време докторът пращал доклади за повишени нива на ешерихия коли и дузина други микроби, но здравните власти не предприемали никакви действия, вероятно, защото рибовъдниците на „Си-про“ се страхували да не изгубят експортния си лиценз, и потулявали нещата.

Декстър приложил масивна доза флуороквинолол и позвънил в посолството в Банкок. От посолството пратили вертолет и осигурили място за Кати в американската болница.

Джанис не искала да тръгне без мен. Звъняла няколко пъти в апартамента, не ме открила, свързала се с домоуправителя и му оставила съобщение за мен. Оставила съобщение и на няколко наши приятели. Всички изразили съчувствие заради Кати и казали, че не са ме виждали през този ден.

Доктор Декстър дал на Кати успокоително, а Джанис се прибрала в апартамента, за да вземе някои неща. Когато се върнала в клиниката, вертолетът вече бил пристигнал. Джанис помолила доктора да ме потърси същата вечер и да ме информира за случилото се. Сетне се качила на вертолета, където Кати вече била в опитните ръце на трима фелдшери.

Вероятно, когато са се издигнали над залива, Джанис е видяла причината за царящата неразбория — кристалната колона, щръкнала като въпрос без отговор над покритите с обилна зеленина хълмове.

Натъкнахме се на засада в самото начало на пътеката. Хич направи героичен опит да обърне мотора и да ни измъкне от лапите на военните, но нямаше накъде да вървим, тъй като пътят зад нас бе затворен. Няколко куршума се забиха пред предното колело на даймлера и Хич удари спирачки.

Войниците ни накараха да коленичим с ръце на тила. Един от тях се приближи и опря дулото на пистолета в слепоочието на Хич, после и в моето. Каза нещо, което не можах да си превода, и другарите му се разсмяха.

След няколко минути ни натикаха във военен фургон под охраната на четирима войници, които не говореха английски или се

преструваха, че не го знаят. Безпокоях се, че Хич може да носи в мотора контрабандна стока и че ще ме обвинят в съучастничество. Но никой не каза и дума за наркотици. Никой не казваше каквото и да било и ние се люшкахме мълчаливо в каросерията.

Попитах любезно къде отиваме. Седящият до мен войник — мършав тийнейджър с дупки между зъбите — сви рамене и поклати заплашително приклада на автомата.

Бяха прибрали фотоапарата на Хич. Така и не си го получи. Както и мотоциклета, като стана дума за това. Военните не обичат да връщат.

Пътувахме с фургона почти осемнайсет часа и прекарахме нощта в някакъв затвор в Банкок, в отделни килии, без право на телефонно обаждане. По-късно научих, че американската група за „оценка на опасността“ искала да ни „инструктира“ (разбирай разпита), преди да се срещнем с журналистите, така че трябваше да киснем в сумрачните килии, с кофи вместо тоалетни, докато на други места по света изтрупани в костюми типове крачеха с куфарчета към самолетите, които щяха да ги докарат на летище „Дон Муанг“. Тези неща отнемат време.

Жена ми и малката ми дъщеря са били на по-малко от пет мили от мен, в болницата на посолството, но нямаше как да го зная, нито пък Джанис.

Ухото на Катлин бълвало гной чак до сутринта.

Втората диагноза на доктор Декстър се оказала вярна. Катлин била заразена с рядка, резистентна към повечето антибиотици бактерия, която буквално оглозгала ушната ѝ мембрана — както ми обясни един лекар, — все едно че са ѝ сипали киселина в ухото. Околните малки костици и нервна тъкан също били засегнати до момента, когато многократно завишената доза на флуороквинолола най-сетне започнала да оказва ефект и да потиска инфекцията. До вечерта на следващия ден две неща били ясни.

Първо, че животът на Катлин бил вън от опасност.

Второ, че тя нямало да може да чува с това ухо. Слухът на дясното също бил засегнат, но само в известна степен.

Всъщност, може би трябва да кажа, че нещата са били три. Защото Джанис си дала сметка, че отсъствието ми е непростимо и че

този път не смята да си затваря очите пред нехайното ми поведение. Освен ако трупът ми не бъде изхвърлен от вълните на брега — а може би дори и тогава.

Разпитът се проведе по следния начин.

Трима любезни мъже се появиха в затвора и ни се извиниха за условията, в които сме били държани. Съобщиха, че вече били установили контакт с тайландските власти, попитаха ще бъдем ли така добри да си поговорим, докато нещата се движат? Какво ги интересуваше ли? Като начало имената и адресите ни, връзките ни в Щатите, от колко време сме в Тайланд и какво правим тук.

(Тази част сигурно е била голямо забавление за Хич.) Аз просто изреждах фактите: че съм пристигнал в Банкок за разработване на софтуер за верига от американски хотели и че съм останал, след като договорот ми изтекъл. Не споменах, че възнамерявам да пиша книга за възхода и падението на емигрантската култура по крайбрежието, наричано в туристическите справочници „Земя на усмивките“ — в началото идеята ми бе за журналистическо разследване, после за роман, преди да умре окончателно, — нито, че съм изстискал личните си спестявания още преди шест седмици. Споменах им за Джанис, но пропуснах да добавя, че се беше наложило да заемем пари от родителите ѝ, за да преживяваме. Казах им и за Катлин, макар да не знаех, че дъщеря ми едва не бе издъхнала в болницата... а ако костюмарите го знаеха, пропуснаха да ме информират.

Останалите въпроси се въртяха главно около Чъмфонския обект — как сме чули за него, кога за първи път сме го видели, колко близо сме били до него, какви са ни „впечатленията“. Под мрачния поглед на един тъмничар американски лаборант ни взе кръв и урина за анализ. Сетне костюмарите ни благодариха и обещаха да ни измъкнат от затвора при първа възможност.

На следващия ден трима различни любезни господа с полицейски униформи ни зададоха същия комплект от въпроси и дадоха същите обещания.

В края на краищата ни пуснаха. Върнаха ни портфейлите — с част от съдържанието им, и ние се озовахме под палещите лъчи на банкокското слънце, на отсрещната страна на Чао Фрия. Отправихме

се към посолството, където успяхме да изврънкаме малко пари за автобуса, както и да позвъним по телефона.

Опитах се да открия Джанис в апартамента. Нямаше отговор. Но беше обедно време и реших, че е излязла да вземе нещо на Кати. Позвъних на домоуправителя, но ми отговори телефонният секретар. В този момент служителят в посолството изгуби търпение и ни припомни с хладна вежливост, че ще изпуснем автобуса.

Прибрах се у дома по тъмно, все още твърдо убеден, че ще заваря Джанис и Катлин и че жена ми ще ми е сърдита, докато не ѝ разкажа какво ми се е случило, а после всичко постепенно ще се уталожи.

В бързината си да напусне квартирата Джанис бе забравила вратата широко отворена. Беше взела един куфар с дрехи за нея и Катлин, а местните обирджии бяха задигнали останалото, което не беше кой знае какво — храната от хладилника, моят телефон и лаптопът.

Изтичах нагоре по улицата и открих домоуправителя, който потвърди, че е видял Джанис да излиза с куфара „онзи ден“ и че Катлин е била болна, макар да не знаеше подробности. Позволи ми да използвам телефона (бях се превърнал в телефонен просяк) и аз се свързах с доктор Декстър, който попълни празнините в информацията, като ми съобщи за заболяването на Катлин и за пътуването им до Банкок.

Банкок. Не можех да се обаждам до там от телефона на домоуправителя — това бе междуградски разговор, както той ми припомни, а аз и без това бях просрочил плащането на наема.

Тръгнах пеша към „Фат Дюк“, прословутия магазин за рибарски такъми и марихуана на Хич.

Хич си имаше свои проблеми — все още хранеше слаба надежда да си възвърне реквизирания даймлер, — но ми каза, че мога да се настаня в задната стая (върху купчина слама, предположих) и да използвам телефона, до където ми е нужно, по-късно ще си уредим сметките.

Едва призори научих, че Джанис и Катлин са напуснали страната.

Не я виня.

Не че не бях ядосан. Сърдих ѝ се цели шест месеца. Но когато се опитах да оправдая гнева пред себе си, открих, че доводите ми са жалки и повърхностни.

В края на краищата аз я бях довел в Тайланд, когато за нея бе най-добре да остане в Щатите, за да довърши дипломната си работа. Бях я задържал тук след изтичането на договора ми, бях я принудил да живее в бедност (поне според представите на средния американец), докато аз си играех на бунтовник и отшелник, а всъщност бях жертва на собствената си неудовлетвореност от живота. Бях изложил Катлин на рисковете на емигрантския начин на живот (наричайки го пред себе си „разширяване на нейния хоризонт“) и в края на краищата бях отсъствал точно тогава, когато дъщеря ми бе имала най-силна нужда от мен.

Не се съмнявах, че Джанис ме обвинява за частичната глухота на детето ни. Можех само да се надявам, че Катлин няма да ме кори, когато порасне. Или поне, че няма да е постоянно. Завинаги.

Междувременно изпитах желание да се прибера у дома. Джанис се бе върнала при родителите си в Минеаполис и категорично отказваше да отговори на обажданията ми. Беше ми дадено да разбере, че разводът ни вече е в ход.

И всичко се разиграваше на десет хиляди мили от мен.

В края на този изтощителен месец заявих на Хич, че искам да се върна в Щатите, но нямам пукната пара.

Седяхме на едно повалено дърво на брега. Сърфисти пореха водната шир, без да ги е грижа за бактериалното замърсяване. Странно, колко примамлив може да е океанът дори когато е отровен.

Брегът кипеше от живот. Чъмфон се бе превърнал в Мека за фотожурналистите и любопитните. Денем те се състезаваха да направят далечни снимки на така наречения Чъмфонски обект, нощем работеха за повишаване цените на алкохола и нощувките. Всички те носеха повече пари, отколкото бях изкарвал за цяла година.

Не обичам журналистите и вече бях намразил паметника. Не можех да виня Джанис за случилото се, нито себе си, и затова

прехвърлях цялата отговорност върху онзи загадъчен предмет, който бе шашардисал света.

Странното е, че намразих паметника преди всички останали. Не след дълго силуетът на този синкав камък щеше да се превърне в символ на всеобща ненавист (а може би на обич) за преобладаващата част на човешката раса. Но в началото омразата бе само мой приоритет. Поуката е, че историята не дава пукната пара за добрите.

И, разбира се: няма случайни неща.

— И двамата се нуждаем от малко помощ — подхвърли Хич и ме надари с една от лукавите си усмивки. — Защо не си помогнем един на друг? Бих могъл да те върна у дома, Скоти. Ако направиш нещо за мен.

— Защо ли настръхвам от подобни предложения? — попитах.

— Е, понякога безпокойството може да бъде полезно.

Същата вечер излизащите на английски вестници публикуваха текста на надписа, открит в подножието на паметника — който тук, в Чъмфон, бе обществена тайна.

Надписът, издълбан в основата на паметника, бе странна смесица от примитивен мандарин и начален английски и представляваше кратко изявление по повод на битка. С други думи, паметникът бе посветен на военна победа.

Той ознаменувахе завладяването на Южен Тайланд и Малайзия от армията на някой (или нещо), наречен Куин. Под текста имаше и дата на историческата битка.

21 декември 2041 г.

Двайсет години напред във времето.

[1] Каспар Хаузер (1812–1833) — известно със загадъчната си съдба подхвърлено дете, намерено на 26 май 1828 г. на пазарния площад в Нюрнберг. Бил облечен със селски дрехи и носел у себе си писмо до един от офицерите в града, а също кърпа с инициали и няколко страници с католически молитви. Почти не умеел да говори и нямал представа за най-елементарни неща, но можел да си напише името. Смята се, че е прекарал първите седемнайсет години от живота си в подземие, напълно лишен от контакт със света и хората, където от време на време е бил посещаван от неизвестен маскиран мъж. Скоро

след като се научава да чете и пише, той показва необичайни наклонности към религията и логиката и е силно заплепен от музиката. На 17 октомври 1829 г. мъж с качулка се опитва да го убие, същото се повтаря и на 14 декември 1833, но този път Каспар Хаузер е промушен в гърдите. Издъхва няколко дена по-късно, след като е спохождан от странни видения за непозната пустинна страна. — Б.пр. ↑

[2] Вати — будистки храмове в Камбоджа, Лаос и Тайланд. — Б.пр. ↑

[3] Чеди — от санскритски *чайтия*, храм, постройка с конусовидна или камбановидна форма, която най-често съдържа будистки реликви. — Б.пр. ↑

2.

До Щатите летях с прекачване през Пекин, Дюселдорф, Гандер и Бостън — истинско околосветско пътешествие, стига да не обръщаш внимание на негодите от тясната седалка — и пристигнах на летище „Логан“ с чифт модни куфари в най-добра банкокскa традиция, пет хиляди долара в джоба и обещание да направя услуга на Хич Палей. Най-сетне у дома — за добро или лошо.

Изумително е колко лъскав може да ти се стори Бостън след няколко години в Далечния изток, изглеждаше ми, че тъкмо преди да напусна терминала всички тези кафенета и павилиони за вестници са изникнали като гъби след обилен дъжд. Нямахше нищо по-старо от пет години, дори връзката на терминала, построена върху отвоювана от океана територия. Подписах, че не нося вещи за деклариране, прекосих гигантското фоайе за пристигащи пътници и се отправих към паркинга за таксита.

Загадката на Чъмфонския хронолит — название, измислено миналата седмица от популярен научен журналист — вече бе започнала да излиза от полезрението на общественото внимание. Имаше я в новините, разбира се, но главно в жълтата преса (Дяволски тотем или Тръба на Антихриста) и в безчислените интернет журнали, посветени на световната конспирация. Колкото и да е странно за съвременния читател, светът бе извърнал взор към следващите новини — Бразавил 3, годеж в Уиндзор, опита за убийство на поппевицата Лукс Ибони и Римския фестивал. Сякаш всички бяхме очаквали събитието, което ще се превърне в новина на века, ще придаде характер и облик на епохата, но когато най-сетне то се бе случило, му бяхме обърнали гръб. Хронолитът бе завършена случка, интригуваща, но неразгадаема, а следователно — скучна. Отместихме я настрани като нерешена кръстословица в „Ню Йорк Таймс“.

В действителност имаше нарастваща загриженост относно събитието в Тайланд, но тя бе ограничена до определени кръгове в разузнаването и службите за сигурност — както национални, така и международни. В края на краищата, по своя характер хронолитът

представляваше военно нашествие, при това от големи мащаби и без предварително обявяване, макар жертвите да бяха няколкостотин борови и бамбукови дървета. В онези дни Чъмфонският регион бе поставен под щателно наблюдение.

Но това не беше моя работа, особено след като вече бях напуснал тази част на света.

Или поне така си мислех тогава.

Онази есен бе необичайно студена. Небето постоянно бе закрито от буреносни облаци, силни ветрове принудиха рибарските флотилии да се приберат в заливите. Знамената пред супермаркетите и бензиностанциите плющяха оглушително.

Платих на таксиметровия шофьор, прекосих площада и купих билет за експрес „Северна дъга“ — Детройт, Чикаго и през прерията до Сиатъл, макар че аз щях да пътувам само до Минеаполис. Качване в седем часа вечерта, информира ме автоматът за билети. Взех си вестник и го разлиствах, докато часовникът на станцията показва четири и трийсет следобед. Тогава се изправих, огледах чакалнята за подозрително раздвижване (нямаше) и излязох на улица „Вашингтон“.

На пет преки по-надолу имаше малка пощенска служба с надпис „Изи — пакети и колети“. Очевидно бизнесът не беше от проспериращите, ако се съдеше по неизмитите прозорци. Докато разглеждах, вътре влезе мъж с патерица, същият се показва отново след десет минути, като този път носеше кафяв пакет. Предположих, че трябва да е някой от постоянните клиенти на Изи. Освен, разбира се, ако не беше маскиран престъпник. Или ченге.

Изпитвах ли угризения за това, което правех? Много... или по-скоро ме беше яд, че съм се съгласил. Хич бе финансирал завръщането ми у дома и услугата, която бе поискал в замяна, ми изглеждаше нищожна, когато още бях в онази страна, без пукнат грош в джоба. Познавах Хич повече от година преди появата на Чъмфонския хронолит и той бе един от малкото американци, чиито теми за разговор не се изчерпваха със сексуалните подвизи и новата синтетична дрога. Без никакво съмнение се занимаваше с тъмни и нелегални дела, ала същевременно беше необичайно честен и (както често повтарях пред

Джанис) „бе доста свестен като човек“. Каквото и да означава това. Вярвах му, доколкото бе възможно за тип като него.

Но докато стоях само на няколко крачки от пощенската служба на Изи и се оглеждах за скрито полицейско присъствие — давах си сметка, че нямам достатъчно опит да открия професионален наблюдател, освен, ако не си е окачил рекламна табела на гърдите, — всички тези преценки за Хич ми се струваха повърхностни и наивни. Хич ме бе помолил да намеря службата, да съобщя на Изи, че идвам от негово име, и да взема някакъв „пакет“, който трябваше да пазя, докато той ме потърси — без излишни въпроси.

В края на краищата Хич беше наркодилър, въпреки че търговията му се ограничаваше до канабис, екзотични гъби и слаби метамфетамини. А Тайланд бе производител и разпространител на подобна стока още от времето на Марко Поло.

Не може да се каже, че съм отявлен противник на дрогата, дори бях опитвал някои неща. Почти всяко психоактивно вещество е легално на едно или друго място, най-често в страните от Западна Европа, където отношението към подобни продукти е по-либерално. Но Щатите като цяло и Масачузетс в частност бяха доста консервативни и подобно деяние се преследваше строго от закона. Ако Хич по някакъв начин бе успял да изпрати на своята пощенска кутия, да речем, килограм чист хероин — и ако чувството му за хумор се простираше дотам да ми го повери, — можеше да се окаже, че ще заплатя доста солена цена за билета до вкъщи. Нищо чудно през следващите двайсет години да виждам Катлин само през решетките на помещението за свиждане.

Дъждът заваля внезапно, след силен полъх на вятъра. Прекосих тичешком площада, спрях пред пощенската служба, поех си въздух и пристъпих вътре.

Самият Изи, или някой, който го заместваше — висок, плещест чернокож с набръчкано лице, който гонеше шейсетте или дори седемдесетте, — стоеше зад дървения щанд, а зад него имаше няколко редици с алуминиеви пощенски кутии. Мъжът ме огледа с преценяващ поглед.

— Да?

— Дойдох да взема един пакет.

— Не си единственият. Номер на кутията?

Хич не ми бе дал никакъв номер.

— Хич Палей каза, че ще има пакет за мен.

Той присви очи и леко надигна глава, сякаш го бях обидил.

— Хич Палей?

Ако се съдеше по тона му, вече бях загазил, но въпреки това кимнах.

— Шибаният Хич Палей! — изруга той и блъсна с юмрук по тезгяха. — Не зная кой си ти, господинчо, но ако ти се случи да се срещнеш пак с Хич Палей, кажи на този задник, че сметките ни не са уредени! И може да задържи шибания си пакет!

— Нищо ли нямате за мен?

— Дали имам нещо за теб? Имал ли съм нещо за теб?! Върхът на шибаната ми обувка, ето какво е за теб!

Едва успях да напипам дръжката на вратата.

Ето как неуспелият журналист, съпруг и родител се превърна в неуспял престъпник.

Докато влакът напускаше града и се отправяше към просторните зелени полета, аз се опитах да прогоня тези и други подобни мисли от ума си.

Каквото и да се бе случило между Хич Палей и Изи, очевидно не беше моя работа. Бях изпълнил онова, за което Хич ме бе помолил, и честно казано, изпитвах облекчение, задето не се наложи да държа у себе си пакет с неясно, вероятно криминално съдържание. Единственият потенциален проблем можеше да възникне, ако Хич някой ден си поиска парите обратно.

Настъпи нощ и навън отново заваля. Свалих седалката назад, притворих очи и се замислих за моето бъдеще. На запад от Мисисипи икономиката процъфтяваше. Разработваше се ново поколение процесори, които изискваха и нови програми, и аз бях сигурен, че ще успея да си намеря работа. Да използвам дипломата си, преди да е остаряла прекалено. А после, когато събера необходимите средства, ще се издължа на Хич. Представях си как след време, когато си стъпя на краката, ще мога да докажа пред Джанис, че ме бива да бъда родител, и двете с Катлин ще се върнат при мен.

Но не можех да прогоня от съзнанието си образа на баща ми — виждах го в отражението си в прозореца на купето. Неуспехът е ентропия, сякаш ми нашепваше този призрак, а ентропията е природен закон. Любовта се превръща в болка. С течение на времето се научавах да не ѝ обръщаш внимание. Постигаш нирваната на безразличието. Не е никак лесно. Но нищо ценно на този свят не се постига лесно.

Двамата с Хич бяхме сред първите очевидци на Чъмфонския хронолит и на голямата бъркотия, която последва, и понякога се питах каква част от вродения ми песимизъм (или този на баща ми) допринесе за всичко това.

Да не говорим за лудостта по майчина линия. В тъмното купе повя хладен въздух и аз си припомних колко ненавиждаше майка ми студа. Приемаше го като лична заплаха, особено през последните си години. Като публично оскърбление. Тя беше враг на леда, спохождаха я снежни кошмари.

Веднъж ми заяви, че снегът бил фекална маса от ангелите, не миришел, тъй като имал ангелски произход, но въпреки това представлявал обида за всички нас и затова горял като огън кожата на простосмъртните.

Докато местех билета си от единия джоб в другия, случайно забелязах, че номерът му е 2041 — също като датата върху паметника на Куин.

На гарата в Минеаполис си купих местно научно списание, в което имаше статия за хронолита.

Списанието бе публикувало и няколко снимки на района около паметника, който, изглежда, бе претърпял съществени промени от времето, когато двамата с Хич се бяхме озовали там. Околната джунгла бе изкоренена и изравнена с булдозери и върху очистения периметър като разноцветни цветя бяха накацали палатки, навеси за апаратура, полеви лаборатории и редица от пластмасови химически тоалетни. Имаше цяла международна група учени, финансирана от Тихоокеанския пакт, но явно засега не можеха да се похвалят с каквото и да било успех в изследванията си. Хронолитът проявяваше вбесяваща инертност. Той не взаимодействаше с околната среда по

какъвто и да било начин, не можеше дори да бъде одраскан с киселина или лазерен лъч, изкопните работи не достигаха основите му, а температурата му — след първоначалното стопяване на леда — бе като на околната атмосфера с минимални отклонения. Сякаш паметникът бе изтъкан от надменност.

Спектралните анализи също не бяха дали обнадеждаващи резултати. Хронолитът пропускаше и разсейваше светлината в синьо-зелената част на видимия спектър, както и в някои определени дължини на вълните в инфрачервения и ултравиолетовия. Във всички останали честоти той действаше като отразител или поглъщаше напълно лъченията. Взаимодействието му с електромагнитната среда се равняваше на нула, което не подлежеше на каквито и да било обяснения, същото можеше да се каже и за привидната му симетрия. По-нататък в статията се говореше за свършено нов вид материя и това повече приличаше на признание за невежество, отколкото на научна теория — вероятно целеше да не отчае напълно спонсорите на научния проект.

Още по-неясни и объркващи бяха спекулациите относно надписа върху хронолита. Възможно ли бе да се пътува във времето? Повечето учени отхвърляха подобно предположение. В такъв случай надписът трябваше да е фалшификат, измама, целяща да всее съмнения. Дори името Куин не носеше никаква допълнителна информация. Ако това наистина бе име на човек, можеше да е както китайско, така и холандско, думата се срещаше освен това във финландския и японския, съществуваше дори едно примитивно перуанско племе, наричащо себе си хуни куин, но те едва ли можеха да имат връзка с тази история.

Другата възможност — че само след двайсетина години някакъв азиатски водач ще създаде този паметник и ще го *изпрати в близкото минало* — бе твърде нелепа, за да е вярна. (В наше време подобни разсъждения отдавна са забравени, научната общност е натрупала достатъчно данни, за да търси други обяснения, но в онзи начален период хората често прибегваха до определението „невъзможно“.)

Такава бе всеобщата нагласа през есента на 2021-ва.

Бях купил списанието с далеч по-прагматична цел. Прегледах страниците с обяви, търсейки свободни квартири в околностите на града и в близост до софтуерните компании. Сдобих се с малък списък от предложения и в сряда вече разполагах с едностаен апартамент

западно от неголям промишлен комплекс в предградие с име Туин Сити. Стаята не беше мебелирана. Купих си фотьойл, маса и легло. Повече от това щеше да е заявка за продължителен престой. Реших, че квартирата ми е „временна“. След това си потърсих работа. Не се обадох на Джанис, поне засега, защото исках първо да ѝ покажа, че заслужавам доверие — като например, че имам доходи. Че мога да бъда „порядъчен гражданин“, ако от това бих могъл да извлека някаква полза.

Разбира се, всичките ми усилия се оказаха напразни. Не можеш да върнеш миналото, както вероятно всеки един от вас знае. Младото поколение го разбра даже преди нас. Беше им втъпено от събитията.

3.

През февруари 2022 г. Джанис и Катлин се бяха преместили в апартамент в приятен крайградски квартал, далече от работата на Джанис, но близо до добрите училища. Разводът бе приключил още през декември и съгласно споразумението имах право да се срещам с Катлин веднъж седмично.

Джанис възприемаше разумно необходимостта да дели Кати с мен и от началото на зимата се виждах редовно с дъщеря си. Бяхме се разбрали да я взема и тази събота. Но един ден заедно, определен от взаимно споразумение на разведени родители, не е просто ден заедно. Той е нещо съвсем различно. Странно, изпълнено с взаимно неудобство, смущаващо преживяване.

Стигнах пред къщата на Джанис в 8,45 на слънчевата, но студена съботна утрин. Джанис ме покани да вляза и ми каза, че Кати отскочила до една приятелка, за да гледат заедно сутрешните детски филмчета по телевизията.

Апартаментът ухаеше приятно на свежест и на току-що приготвена закуска. Облечена с широка блуза и джинси, Джанис ми сипа кафе. Изглежда, отношенията ни бяха постигнали някаква степен на уравнивост, при която дори ни беше приятно да се виждаме, ако не за друго, то заради болката, която бяхме преживели заедно. Да не споменаваме наранените чувства и измамените надежди.

Джанис се настани от другата страна на масичката, на която имаше малка купчина списания от миналия век, част от колекцията ѝ. Повечето бяха подвързани в найлонови пликосе — „Лайф“, „Тайм“, дори издания от времето на „Титаник“.

— Все още ли си в „Кемпиън-Милър“? — попита ме тя.

— Подновиха ми договора за още шест месеца — отвърнах. Бях получил и надбавка към заплатата. С подобно темпо някой ден можех да се издигна от начално ниво до младши служител. С надбавката бях купил голям телевизор, за да може двамата с Кати да гледаме заедно филми. Разчитах преди Коледа да си купя уредба и компютър, както за да работя вкъщи, така и за развлечение.

— Значи имаш перспективи.

— Така вървят нещата. — Отпих от кафето и се засмях. — Отвратително кафе, между другото.

— Моля?

— Винаги си правела лошо кафе.

Тя също се засмя.

— Чак сега ли се сети да ми го кажеш?

— Хм.

— През всичките тези години си търпял „гадното ми кафе“?

— Не съм казвал, че е гадно. Казах, че е отвратително.

— И въпреки това го пиеше.

— Така е — кимнах.

Катлин се върна от съседите — нахлу в стаята с ботуши и вълнено палто. Очилата ѝ се замъглиха от влагата. Очилата бяха нова придобивка. Кати имаше леко късогледство, но бе твърде малка, за да я подложат на коригираща операция. Тя избърса стъклата с пръсти и се ококори като бухал към мен. На лицето ѝ разцъфна усмивка.

— Свършиха ли филмчетата, миличко? — попита я Джанис.

— Не — отвърна Кати, без да сваля поглед от мен. — Господин Ливай искаше да гледа новините.

Не ми хрумна да попитам защо господин Ливай е настоявал да гледа новините. Но от друга страна, ако бях попитал, нямаше да прекарам целия ден с Кати.

— И да се забавляваш хубаво с татко днес — рече Джанис. — Ще ходиш ли до тоалетната, преди да тръгнеш?

Кати бе скандализирана от подобна липса на деликатност.

— Не! — тросна се тя.

— Добре тогава — Джанис се изправи и ме погледна. — В осем часа, Скот?

— В осем — обещах.

Натоварихме се на моята таратайка и се шмугнахме обратно в оживения съботен трафик. Бях обещал на Кати да я заведа в близкия развлекателен център и тя подскачаше нетърпеливо на седалката, като непрестанно ме засипваше с настойчиви въпроси от типа на „Стигнахме ли вече?“ и „Колко остава?“

В редките периоди на затишие се опитвах да си изясня някои неща със собствената си съвест... внимателно, както трябва да се борави с упоена, но отровна змия. Помъчих се да се погледна през очите на Джанис и все още виждах само човека, отвел нея и дъщеря ѝ в страна от Третия свят, който почти я бе зарязал там, излагайки я на всички рискове от живота в една изостанала култура — наистина екзотична и интересна, ала също така опасна, склонна към употреба на наркотици и безнадеждно непродуктивна.

По-възпитаните биха определили подобно поведение като *нехайно*. Сред синонимите му обаче са *егоистично* и *безразсъдно*.

Дали се бях променил? Може би. Но все още дължах на Хич Палей няколко хиляди долара (макар че не го бях чувал от половин година и бях започнал да храня надежди, че никога няма да го срещна отново) — а живот, който включва такива добавки като Хич Палей, едва ли може да се определи като уравновесен.

Но все пак Катлин беше до мен, в колата, където подскачаше като избягала на свобода майmunка. Бях я научил да си връзва обувките. Бях ѝ показал Южния кръст през една от безоблачните нощи в Чъмфон. Аз ѝ бях баща и тя с радост приемаше близостта ми.

Прекарахме три часа в развлекателния център, достатъчно, за да я изморя. Кати бе очарована от клоуните, но и малко уплашена — заради прекомерно пъстрите им костюми и грим. Тя погълна изумително количество храна, издържа два часа в киносалона на някакъв детски приключенски филм и спа през целия обратен път до апартамента.

Когато се прибрахме, вече беше сумрачно и аз запалих лампите. За вечеря размразих пилешко и соеви кълнове, готова, но вкусна храна и двамата се настанихме пред телевизора да похапнем. Кати не каза нищо, но обстановката беше приятна.

Всеки път, когато извиваше глава надясно, аз виждах глухото ѝ ухо, скрито под златист кичур. Ухото не беше сериозно деформирано, по-скоро леко сбръчкано там, където бактерията бе проявила кожата и подлежащата тъкан. В другото си ухо Кати носеше слухово апаратче, което наподобяваше седефена мида.

След вечеря измих чиниите, после откъснах внимателно Кати от детските филмчета и превключих на новините.

Новината беше една — Банкок.

— Това — рече ядосано Кати, веднага щом се подаде от тоалетната — искаше да види сутринта господин Ливай.

Както може би някои от вас вече се досещат, това бе първият градски хронолит — а също и първият знак, че нещо далеч по-значително, отколкото в „По-чудно от науката“, се случва в Югоизточна Азия.

Наместих Кати до мен и я прегърнах, втренчил поглед в телевизора.

На Кати почти веднага ѝ доскуча. Децата на нейната възраст трудно вникват в съдържанието — една картинка на телевизора е почти като всяка друга. Може би ѝ направиха известно впечатление снимките от вертолета, които показваха разрушения и скован от лед крайречен квартал, димящ на слънчевата светлина. Но те бяха съвсем малко и новинарската емисия ги въртеше отново и отново поради липса на нови кадри от мястото на събитието, като същевременно ни засипваше с данни за очаквания брой на жертвите и с безпочвени първоначални теории. Осезаемата атмосфера на объркване, страх и недоверие бързо се разсея и към края на репортажа коментаторката вече изглеждаше съвсем спокойна.

„Ние сме били там, Кати, ти и аз“ — помислих си.

От въздуха разрушеният Банкок изглеждаше като смачкана пътна карта. Познах Чао Фрия, извиваща се през града, и опустошения район на Ратанакосин, стария Кралски град, където Кхлонг Лавд се вливаше в по-голяма река. Но мрежата на пътищата бе неясна и обърквана, скрита под купища отломки и скована от лед. Дори ледът не бе попречил да избухнат няколко големи пожара, подхранвани от прекъснатите газопроводи — огнени острови сред заснежени руини. Макар да не бе известен точният брой, жертвите бяха доста. Малките тъмни точки върху незасегнатите пътища вероятно бяха трупове.

Единственото напълно запазено нещо в зоната на бедствието беше самият хронолит.

Не приличаше особено на Чъмфонския хронолит. Този беше по-висок и по-величествен, по-фино изваян. Но веднага разпознах прозрачната синкава повърхност, която се подаваше там, където ледената покривка се беше отлюпила като мъртва кожа на влечуго.

Паметникът бе пристигнал (с експлозия) по тъмно. Част от снимките бяха нощни, други от тази сутрин. В следващите емисии непрестанно показваха нови материали и във всеки от тях хронолитът все повече разкриваше истинския си облик, сякаш бавно се отърсваше от ледените си одежди — гигантска по размери в началото бяла колона, която постепенно придобиваше очертанията на човешка фигура.

От всичко най-много приличаше на скулптурите от епохата на сталинистка Русия — „Крилатата победа“ в Ленинград например. И може би на Родоския колос, издигал се на брега на острова. Подобни конструкции всяват страх не само заради неимоверните си размери, а и заради студения си стил. Това не беше изображение, а по-скоро скица на човешко същество, въпреки че чертите на лицето намекваха за евразийски произход, но бяха доведени до непознато за обикновения свят съвършенство. Ледени парчета закриваха очните кухини, от ноздрите стърчаха висулки. Ако изключим очевидната ѝ мъжественост, фигурата можеше да принадлежи на всеки. Или поне на всеки, чиято безмерна самоувереност си дава среща с абсолютната власт.

Куин, предположих аз. Такъв, какъвто искаше да го видим.

Гърдите му постепенно се преливаха в колоната на хронолита. Основата на паметника, с диаметър около четвърт миля, възсядаше Чао Фрия и там, където допираше водната повърхност, се бяха образували ледени корички. Последните бързо се топяха и разчупваха под лъчите на слънцето, и течението ги отнасяше надолу, към туристическите корабчета.

Джанис позвъни в десет, настоявайки да разбере какво съм направил с Кати. Едва сега си погледнах часовника, скръцнах със зъби и се извиних. Разказах ѝ как сме прекарвали деня и как после съм се загледал в новините от Банкок.

— А, това нещо — рече тя пренебрежително, сякаш ставаше дума за стари новини. А може би за нея бяха тъкмо такива — веднъж в живота ѝ хронолитът вече бе изпълнил ролята на символична заплаха, останала в миналото. Изглеждаше потисната, че бях заговорил на тази тема.

— Мога да докарам Кати още тази вечер — предложих — или ако си съгласна, да остане при мен и да минем утре. Както ти е удобно. В момента спи на дивана.

— Нека си спи — въздъхна Джанис. — Дай ѝ възглавница и одеяло.

Направих нещо по-добро — отнесох Катлин на леглото, а аз се наместих да спя на дивана. Всъщност продължих да гледам телевизия, но с намален звук. Не чувах коментарите, но не ми и трябваха. Гледах картините, които ставаха все по-детайлни, докато спасителните екипи проникваха навътре в района на разрушение. Призори главата на Куин бе забулена в облаци и върху горящия град се посипа дъжд.

През лятото на онази година (лято, през което Катлин се научи да кара колелото, което ѝ подарих за рождения ден) трети хронолит прониза кипящото от живот сърце на Пьонгианг и кризата в Азия достигна своята връхна точка.

4.

Времето минаваше.

Трябва ли да се извинявам за тези пропуски — година тук, година там? В края на краищата историята няма линейна структура. По-скоро е поредица от плитчини, теснини, разклонения и просторни заливи. (И опасни подводни течения и скрити водовъртежи.) А всеки мемоар е късче от историята.

Предполагам, че зависи от аудиторията, към която се обръщам, а за моята все още не знам почти нищо. Кой чете тези редове? Хора от моето поколение, от които толкова много измряха, а други си отиват в момента? Нашите наследници, които не са преживели тези събития и ги познават само от учебниците? Или някакво далечно поколение от мъже и жени, които може би са имали щастието да забравят поне малко от случилото се през този век?

С други думи, колко подробно трябва да ви разказвам и докъде да обяснявам?

Не зная има ли смисъл от подобни въпроси.

Всъщност, в този момент сме само двама. Аз и вие. Който и да сте.

Бяха изминали почти пет години от онова посещение в развлекателния център с Катлин до деня, когато Арни Къндерсън ми се обади от своя офис, което вероятно бе следващата повратна точка в моя живот, ако вярвате в причинно-следствената връзка и цивилизованите разлики между миналото и бъдещето. Но първо поне опитайте да си представите онези години, да усетите вкуса им — ако разбира се, не ги помните.

Пет лета — все топли, през които новините (като изключим тези, посветени на Куин) се съсредоточаваха главно върху непрестанното смалване на Оглалалското водохранилище. Ню Мексико и Тексас бяха изгубили възможността да напояват изсъхналите си земи. Оглалалското водохранилище, подземен воден басейн с размерите на

езерото Хурон, реликва от последната ледена епоха, оставаше жизненоважно за земеделието на Небраска, за части от Уайоминг, Колорадо, Канзас и Оклахома — а то продължаваше да се смалява, изсмуквано от безжалостно мощни центрофугови помпи. Новинарските емисии бяха завладени от зловещи картини на унищожени посеви и изгорели ниви — цели семейства, натоварили покъщнина в разнебитени камиони, се отправяха към магистралата в търсене на нов живот. Мъже и жени на опашки за безработни в Лос Анжелис и Детройт — сенчестата страна на нашата „процъфтяваща“ икономика. Тъй като повечето от нас имаха работа, ние си позволявахме лукса да бъдем състрадателни.

Пет зими. В онези години зимите бяха студени и безснежни. Богатите носеха дрехи с термична настройка — нова мода, заради която изглеждаше, че луксозните им квартали със скъпи магазини са били заселени от извънземни нашественици с полиестерни скафандри и дихателни маски, докато ние останалите кръстосвахме улиците с по няколко ката дрехи и гледахме да се придържаме към стените, за да избегнем пронизващия вятър. Домашни работи (напълно автоматизирани прахосмукачки, тревокосачки в ярки цветове, за да се забелязват отдалече от играещите на двора дечурлига), всички тези неща бяха станали нещо обичайно. „Сони“ изтегли от пазара машината за разхождане на кучета след придобилия печална известност инцидент със злощастно шицу^[1] на едно кръстовище. В онези години дори старците престанаха да наричат развлекателните панели „телевизори“. Лукс Ибони обяви, че се оттегля от сцената — на два пъти. Клетъс Кинг победи Мерлин Лийхи и Федералната партия се настани в Белия дом, макар че демократите контролираха Конгреса.

Модни фрази на деня, вече почти забравени: „сега ми дай *мое*“, „жестоко, но хваща окото“, „като слънчев лъч в чекмедже“.

Имена и места, които често се мяркат из вестникарските заглавия: доктор Дан Лесер, Съдилище на колела, Бекет и Голдщайн, Куаме Хинто.

Събития: заирската пандемия, срывът на еврото и бунтовете в Хага.

И, разбира се, неизменният Куин — като несекващ тамтамен ритъм.

Пьонгианг, после Хо Ши Мин, след това Макао, Сапоро, Кантонските равнини, Ичанг...

И началото на куинманията: десетките хиляди сайтове с причудливи, противоречиви теории, несекващите дебати във вестниците, научните симпозиуми и срещите на граждански комитети, мозъчните атаки на водещи учени и специалните разследвания на Конгреса. Млад мъж в Лос Анжелис поискал официално да бъде преименуван на Куин и се сдобил с безбройни последователи.

Куин, който или каквото и да бе, вече бе предизвикал смъртта на стотици и хиляди хора, може би дори повече. Една от причините името да бъде споменавано с мрачно уважение. Да стане любим надпис върху фланелките, който по-късно ще бъде забранен в някои училища и университети. И тъй като Куин не символизираше нищо друго, освен разрушението и завоеването, той се превърна в манифест на недоволните и онеправданите. Ала в Северна Америка никой не обръщаше сериозно внимание на тези неща. Навсякъде другаде сеизмичните размествания бяха осезаеми.

Аз ги следях внимателно.

В продължение на две години бях на работа в научния център „Кемпиън-Милър“, в покрайнините на Сейнт Пол, където разработвахме патчове за самоеволюиращ търговски интерфейсен код. След това ме преместиха в офиса в централната част на градчето, в група, която вършеше почти същата работа, но на далеч по-секретно ниво — собствения строго охраняван код на компанията, туптящото сърце на повечето ни продукти. В нормални дни отивах на работа с кола, а когато бе прекалено студено или валеше проливно, вземах новото свръхскоростно влакче, в чието лъскаво алуминиево купе, пътниците деляха топлина и влага и смесваха миризми на потни тела и автършейв, извърнали очи към запотените стъкла, зад които бързо се менеше градският пейзаж.

(Тъкмо при подобно пътуване видях млада жена, на чиято шапка бе изписано „ДВАЙСЕТ ПЛЮС ТРИ“ — двавет години и три месеца, интервалът между появата на първия хронолит и очаквания момент на първата победа. Тя четеше разпокъсано копие на „По-чудно от науката“, книжка, която не се бе радвала на преиздаване повече от

половин век. Доця ми се да я заговоря, да попитам намира ли някаква връзка между събитията в книжката и надписа върху шапката си, да обсъдя с нея тези моменти, оставили ярка диря в собственото ми минало, но ме досрамя, а и какво право имах да я питам? Така и не я видях никога вече.)

Няколко пъти излизах на срещи. В началото на годината ходех с една жена от отдела за качествен контрол на нашата фирма — Анели Кинкейд, която харесваше тюркоази и новата драма и проявяваше жив интерес към текущите събития. Тя ме мъкнеше на лекции и четения, които иначе бих подминал. Накрая се разделихме, най-вече заради нейните дълбоки и искрени политически убеждения, каквито аз нямах — бях политически агностик, неангажиран „куин-наблюдател“.

Все пак веднъж успях да ѝ направя впечатление. Беше използвала нечии връзки във фирмата, за да ни уреди пропуски за научна конференция в университета на тема „Хронолитите — научни и културни последици“. (Всъщност, поне този път имаше интерес и от моя страна. Анели знаеше, че стаята ми е украсена със снимки на хронолити и на няколко пъти бе изразявала неудоволствието си от това.) Изслушахме представянето на три доклада, след което Анели реши, че темата е прекалено отвличена за нейния вкус. Но докато прекосяхме фойето, ме спря възрастна жена с широки джинси и няколко номера по-голяма тъмнозелена фланела — усмихваше ми се радостно иззад огромните си очила.

Казваше се Суламит Чопра. Познавах я от университета „Корнел“. Беше посветила кариерата си на изследвания на физичните аспекти на хронолитите.

Представих Сю на Анели. Тя разцъфтя.

— Зная коя сте, госпожо Чопра. Искам да кажа, името ви ми е познато от новините.

— Да, цитират ме тук-там.

— Радвам се да се запознаем.

— Удоволствието е взаимно. — Но Сю не свалеше очи от мен. — Скоти, странно е, че те срещам тук.

— Така ли?

— Каква *неочаквана* среща наистина. Значима може би. Всъщност кой знае? Трябва да се видим и да си побъбрим.

Бях поласкан. Наистина ми се щеше да си поговоря с нея. Подадох ѝ визитната си картичка.

— Не е необходимо — поклати глава тя. — Мога да те намеря, когато ми дотрябваш, Скоти. Не се тревожи.

— Можеш ли?

Но тя вече се беше изгубила в тълпата.

— Виждам, че имаш сериозни връзки — рече ми Анели, докато се прибирахме.

Не че тогава имаше значение. Сю не ме потърси нито през онази година, нито по-късно, а опитите ми да я открия удариха на камък. Никакви връзки нямах. Срещата със Сю беше предзнаменование, но значението ѝ ми убягваше като все още неразбираемо пророчество, сигнал, заглушен от шумове.

Нищо хубаво не виждах в това, че Арни Къндерсън ме вика в кабинета си. Той беше мой пряк началник още от времето, когато постъпих на работа в „Кемпиън-Милър“, и бях научил за него следното: когато новината е добра, сам ще ти я поднесе. Ако те вика в кабинета, готви се за най-лошото.

Напоследък няколко пъти го бях виждал ядосан, най-вече, когато групата ни взе да изостава с проект, който можеше да ни донесе договор с търговец от национално значение. Но още щом влязох в кабинета му, разбрах, че става дума за нещо по-сериозно. Когато е ядосан, на Арни му личи отдалече. Днес още по-лошо — седеше зад бюрото си с вида на човек, комуто са поверили важна и крайно неприятна задача. Не искаше да срещне погледа ми.

Тръшнах се на един стол и зачаках. Отношенията ни не бяха официални. Всеки от нас бе канил другия на гости.

Той скръсти ръце и заговори:

— Никога не зная откъде да започна в такива моменти. Скот, искат от мен да ти съобщя, че „Кемпиън-Милър“ няма да поднови договора ти. Прекратяваме го. Това е официално известие. Зная, че не си бил предупреден, и повярвай ми, за Бога, искрено съжалявам за това. Имаш право на всички законни компенсации, както и на обезщетение в размер на шест месечни заплати.

Не бях толкова изненадан, колкото Арни вероятно очакваше. Азиатската икономическа криза бе нанесла сериозни щети върху чуждите пазари, от които се хранеше „Кемпиън-Милър“. Предишната година фирмата бе закупена от една международна корпорация, която бе направила съкращения на четвърт от служебния състав.

Въпреки всичко обаче се почувствах ужасно. През последната година безработицата нарастваше непрестанно. Оглалалската криза и срывът на азиатската икономика бяха оставили доста хора на улицата. От другата страна на реката се бе образувало цяло палатково селище. Представих си, че отивам там.

— Ти ли ще кажеш на моя екип, или аз да им го съобщя? — попитах.

Групата ми разработваше софтуер за предсказване поведението на пазара, една от рентабилните насоки на фирмата. По-специално, опитвахме се да разделим действителната от привидната случайност в такива приложения като консумативна тенденция или конкурентно ценообразуване.

Поискайте от компютъра да ви посочи две случайни числа между едно и десет и машината ще изплюе цифри в истинска случайна последователност — 2 и 3, 1 и 9 и така нататък. Помолете за същото човек и ще получите крива на избора, която определено се насочва към числа като 3 и 7. Когато хората мислят „случайно“, те си представят числа, които бихте нарекли „ненатрапчиви“ — не твърде близо до зададените граници, нито точно в средата, а също и да не са част от логична последователност (2, 4, 6) и тъй нататък.

С други думи, съществува нещо, което можете да наречете *интуитивна* случайност, която се различава драстично от действителната.

Възможно ли е да опознаем тези различия и да извлечем полза от тях, умения, които да приложим при създаването на рекламни продукти или при определянето на търговските цени?

Ние смятахме, че е възможно. Дори можехме да се похвалим с известен прогрес. Работата вървеше добре, но явно сега се готвеха да ни поставят капака.

Арни се покашля смутено.

— Не ме разбра. Екипът ти остава.

— Моля?

— Решението не е мое, Скот.

— Ти го казваш. Добре, предполагам, че нямаш вина. Но след като проектът продължава...

— Не искай от мен обяснения. Честно, нищо не мога да ти кажа. Той млъкна, оставяйки ме да осъзная новината.

— Пет години — рекох. — За Бога, Арни! Пет години!

— Нищо на този свят не е гарантирано. Знаеш го не по-зле от мен.

— Все пак щеше да ми е по-леко, ако можех да разбера какво става.

Той побутна назад стола си.

— Не ми е разрешено да казвам. Ти се справяше чудесно с работата си и ще го отразя в препоръката ти.

— Да не искаш да кажеш, че съм си създал врагове в управата?

Той кимна едва забележимо.

— Работим доста напрегнато. Хората са изнервени. Не зная дали си си създал врагове. Може би по-скоро имаш лоши приятели.

Трудно ми беше да го повярвам. Нямах кой знае колко приятели.

Хора, с които обядвам или ходя да гледам състезания — да. Но никой, който да ми е близък на сърцето. С годините бях станал самотник, човек, който следва утвърдена рутина и прекарва вечерите пред видеопанела с няколко бири за компания.

Общо взето, това правех до деня, когато Арни Къндерсън ме уволни.

Апартаментът не бе претърпял съществена промяна, откакто се бях настанил. (Ако се изключи една от стените, която използвах за табло с вестникарски изрезки. Снимки и статии, посветени на хронолита, плюс мои бележки по темата.) Ако имаше някакво подобрене, бе дело на Катлин. Кати вече беше на десет и свободно изразяваше мнението си относно моите домакински навици. Сигурно така се чувстваше по-голяма. Смених дивана, защото ми омръзна да ми натяква, че бил „несъвременен“ — поредната любима думичка в речника на дъщеря ми. На негово място сега имаше нещо, което наподобяваше по-скоро на подплатена със сини възглавници пейка.

Помислих дали да не позвъня на Джанис, но се отказах. Джанис не обича случайни обаждания. Тя предпочиташе да ме чува в уговорените съобразно нашия съвместен график часове за общуване. А колкото до Катлин — по-добре засега да не я безпокоя. Пък и сигурно щеше да ми разкаже какво е правила днес с Уит — както наричаше съкратено своя втори баща. Кати го смяташе за страхотен. Уит умееше да я разсмива. Може би не е зле и аз да поговоря с Уит, рекох си. Нека ме разсмее и мен.

Така че в края на краищата не направих нищо. Изпих няколко бири, докато сърфирах из програмите. На една от тях се натъкнах на пресен видеоматериал от Тайланд — разказваше се за действително опасна експедиция нагоре по Чао Фрия до руините на Банкок, спонсорирана от „Нешънъл джиографик“ и още половин дузина дарители, чиито имена бяха изписани в началния текст.

Изключих звука и оставих картината да говори сама за себе си.

След 2021-ва малка част от Банкок бе застроена наново. Никой не искаше да живее и работи в близост до хронолита — слуховете за необясними заболявания прогонваха хората надалеч, въпреки че официално досега нямаше поставена каквато и да било диагноза. Затова пък околностите се владееха от престъпни групи и революционни отреди. Единствено се бе запазила речната търговия, в сянката на издигация се в небето Куин.

Програмата започна с въздушни кадри от града. Занемарено пристанище и складове, пазар за плодове и риба, околните улици, извоювани от всеобщата разруха и опустошение. От голяма височина всичко това изглеждаше като филм за злощастна група хорица, оцелели след глобално бедствие. Кадрите от повърхността бяха дори още по-обезкуражаващи.

Докато експедицията си проправяше път към сърцето на града, хронолитът постепенно изпълваше всеки кадър — в далечината, доминиращ над кафявата река, или отблизо, стърчащ на фона на следобедното тропическо небе.

Паметникът бе подозрително чист. Дори птиците и насекомите го избягваха. Имаше незначителен слой прах върху вдлъбнатините на изваяното лице, които замрежваха зареяния в далечината поглед на Куин. Но нищо не растеше дори върху тази тънка почва, която явно беше абсолютно стерилна. Там, където основата на паметника

опираше в един от речните брегове, няколко лиани бяха направили неуспешен опит да се извият нагоре по осмоъгълния фундамент, но гладката му като огледало повърхност, лишена от грапавини, бе неподатлива и негостоприемна.

Експедицията хвърли котва в средата на реката и слезе на брега за още снимки. В един от кадрите над града се изви буря. Дъждовната вода се стичаше по стените на хронолита на миниатюрни потоци, малки водопади вдигаха кални струи от дъното на реката. Продавачите на пристанищния пазар покриха сергиите си с чергила и найлонови платна и се скриха под тях.

Кадър на дива маймуна, приклепнала върху повален билборд на „Ексън“, която зяпа лениво в небето.

Облаци, които се разтварят над огромната глава на Куин.

Слънце, които се подава иззад хоризонта, а хронолитът покрива града със сянка, сякаш е огромна минутна стрелка.

Имаше и още, но нищо, което да е от съществено значение. Изключих монитора и отидох да си легна.

Ние — поне англоговорящият свят — по това време вече бяхме единни в термините, с които описвахме хронолитите. Изникването им тук наричахме „поява“ или „пристигане“... някои дори предпочитаха „спускане“ и „контакт“, сякаш ставаше въпрос за докоснало повърхността торнадо.

Последният хронолит се бе появил (пристигнал, спуснал се) преди осемнадесет месеца, помитайки крайбрежната част на Макао. Само половин година по-рано подобен паметник бе разрушил Тайпей.

И двата камъка бележеха, както обикновено, военни победи, приблизително двайсет години напред във времето. По-точно двайсет и три — далеч по-малко от средната продължителност на живота, но достатъчно дълго, за да успее Куин (в случай че съществуваше, а не бе само абстрактен символ) да събере сили за завоевателния си поход в Азия. Достатъчно дълго за един млад човек да навлезе в зрялата възраст. Достатъчно дълго за момиче да стане млада жена.

Но от близо година никъде по света не се бе появявал нов хронолит и някои от нас бяха склонни да вярват, че кризата е отминала,

може би дори приключила окончателно и че събитията ще си останат ограничени в пределите на азиатския континент.

Политическата обстановка обаче не внушаваше спокойствие. По-голямата част от Южен Китай бе завладяна от хаос и ширещо се беззаконие — ничия земя, в която Куин навярно вече събираше ядрото на своите последователи. Но имаше и такива статии във вестниците, които обсъждаха възможността Куин в края на краищата да се окаже *позитивна* сила — Куинистската империя със сигурност щеше да се гради върху диктатура и би могла да възстанови стабилността в един опасно неустойчив регион. Изплашеното пекинско правителство вече бе използвало веднъж атомно оръжие в неуспешен опит да унищожи миналогодишния т.нар. Ичангски Куин. Резултатът бе разрушена язовирна стена и потоп, който бе отнесъл радиоактивна кал навътре в Източнокитайско море. Щом бюрократите в Пекин бяха способни на подобен акт, какво пречеше на Куин да бъде дори по-жесток?

Аз самият все още нямах свое мнение по въпроса. Това, което правех, бе да събирам всякаква възможна информация за хронолитите (дата и час на поява, размери, предизвикани разрушения и прочие) в опит да ги разбера. Всъщност, веднъж вече един хронолит бе оказал сериозно въздействие върху моя живот и аз ги възприемах като предвестници на злощастни събития. Имаше дори моменти, в които искрено и дълбоко се страхувах от тях, макар да не смеех да го призная дори пред себе си.

Мания ли бе това? Анели смяташе, че съм вманиачен.

Опитах се да заспя. Да потъна в забрава и тъй нататък. Да погубя още една нощ.

Но не можах. Час преди изгрев слънце телефонът ми иззвъня. Трябваше да оставя да вдигне телефонният секретар. Но се пресегнах и дръпнах слушалката — кой знае защо си помислих, че може да се е случило нещо с Кати.

— Ало?

— Скот — рече дрезгав мъжки глас. — Скоти?

За един кратък миг си помислих панически, че това е Хич Палей. Хич, с когото не бях разговарял от 2021 г., Хич Палей, изникнал от миналото като проклет призрак.

Но беше друг призрак.

Лежах, заслушан в тежкото дишане, свистенето на нощния въздух през износените мехове.

— Татко?

— Скоти... — повтори той, сякаш нямаше сили да продължи нататък.

— Татко, пил ли си? — попитах, като старателно избегнах думата „пак“.

— Не — отрече той ядосано. — Не... о, майната му на всичко. Нали се лекувам... сам знаеш, дявол го взел.

После затвори.

Измъкнах се от леглото.

Гледах как слънцето се издига над земеделските стопанства на изток, огромните корпоративни ферми, нашата последна преграда срещу глада. Нивите бяха покрити с тънък снежен слой, от който се подаваха изсъхналите останки на опустошените царевични редове.

По-късно прескочих до апартамента на Анели и потропах на вратата.

Не се бяхме виждали повече от година, но все още поддържахме приятелски отношения, когато се срещнехме в кафенето. Напоследък тя проявяваше нещо като майчински интерес към мен — разпитваше ме за здравето, сякаш очакваше всеки миг да ме сполети нещо лошо. (Може би и този ден щеше да дойде, но все още бях здрав като бик.)

Но когато отвори вратата, на лицето ѝ се изписа изненада и смущение.

Знаеше, че съм уволнен. Може би дори знаеше повече по въпроса.

— Скоти — възкликна тя, — ей, първо трябваше да звънеш.

— Заета ли си? — Не изглеждаше да е заета поне ако се съдеше по дрехите. По-скоро чистеше кухнята.

— Ще излизам след минутка. Бих те поканила, но не съм облечена подобаващо. Какво правиш тук?

Едва сега осъзнах, че се страхува от мен — или може би се бои да я видят с мен.

— Скот? — тя погледна през рамо към коридора. — Проблеми ли имаш?

— Защо да имам проблеми, Анели?

— Ами защото... чух, че са те уволнили.

— Кога беше това?

— Какво искаш да кажеш?

— Откога знаеш, че ще ме уволнят?

— Питаш ме дали се е говорело? Не, Скот. Божичко, щеше да е толкова унижително. Не. Само слухове, нали знаеш...

— Какви слухове?

Тя се намръщи и прехапа устни. Имаше такъв навик.

— Например, че „Кемпиън-Милър“ не искали да си имат неприятности с правителството...

— Какво общо има това с мен, за Бога?

— Знаеш ли, не е необходимо да викаш.

— Анели, неприятности с *правителството*?

— Това, което чух, е, че някакви хора разпитвали за теб. Правителствени служители.

— Полиция?

— Не, да не би да си имаш ядове и с полицията? Ставаше дума за костюмари. Не зная подробности.

— Това звучи налудничаво.

— Хората приказват разни неща, Скот. Може да са глупости. Наистина нямам понятие защо са те уволнили. Въпросът е, че управата предпочита да си пази разрешителните. Заради задграничните пазари и прочее. Ако някой дойде и започне да задава въпроси за теб, това може да заплаши всички останали.

— Анели, аз не съм никаква заплаха.

— Зная, Скот. — Личеше й, че нищо подобно не знае. Не искаше да срещне очите ми. — Повярвай ми, сигурна съм, че всичко това са дрънканици. Скот, време е да се обличам. — Тя понечи да затвори вратата. — И следващия път ми позвъни, моля те!

Живееше на втория етаж на малък триетажен блок в старата част на Едина. Апартамент 203. Втрених поглед в номера на вратата. Двайсет плюс три.

Никога вече не се видяхме с Анели. Понякога се питам какво ли е станало с живота й. Как се е справила през следващите трудни години.

Така и не казах на Джанис, че съм си изгубил работата. Не че се опитвах да ѝ доказвам нещо. По-скоро на себе си. И със сигурност на Катлин.

Всъщност Катлин вече не се интересуваше от моя живот. На десет професионалните занимания на възрастните ѝ се струваха скучни и безинтересни. Тя знаеше само, че „ходя на работа“ и че изкарвам достатъчно пари, за да бъда уважаван, ако не богат член на света на големите. И това ѝ стигаше. Харесвах отражението си в очите на моята дъщеричка: големият, стабилен, предсказуем, дори скучен баща.

Но не и разочароващ.

И със сигурност не заплаха за когото и да било.

Не исках Кати (Джанис и дори Уит) да узнае, че съм бил уволнен... поне не веднага, поне докато намеря някакво обяснение. Може би нямаше да е щастливият край, но най-малкото следващата глава в историята.

И тя дойде — под формата на неочаквано телефонно позвъняване.

Не беше щастливият край. Изобщо не беше край. И със сигурност не ставаше въпрос за щастие.

Джанис и Уит ме поканиха на вечеря. Правят го от време на време, както хората си внасят допълнителните пенсионни вноски или участват в благотворителна програма.

Джанис вече не беше самотна майка в квартал на града с контролирани от градската управа наеми. Беше се отървала от позорното петно, след като се бе омъжила за своя началник в биохимичната лаборатория, където работеше. Уитман Делахънт беше амбициозно момче с изявен мениджърски талант. Фармацевтична компания „Кларион“ просперираше въпреки азиатската криза, попълвайки празнината на пазара, образувала се след отдръпването на китайските и тайванските препарати. (Уит обичаше да се хвали, че за тяхната фирма хронолитите били истински „божи дар“, което караше Джанис да се усмихва неспокойно.) Не мисля, че Уит ме харесваше

особено, но ме приемаше като някой братовчед от провинцията, обвързан с жена му чрез досадни, но неизбежни роднински връзки.

Ще бъда откровен, той се опитваше да се държи дружелюбно с мен, поне онази вечер. Отвори лично вратата на двуетажната си къща и застана на прага, окъпан в топла, жълтеникава светлина. Усмихна се. Уит бе от онези едри, пухкави мъже, които малко приличат на плюшени мечета. Не беше красавец, но от онзи тип, който жените обичат да определят като „сладък“. Беше с десет години по-възрастен от Джанис. Притежаваше ентусиазирана, макар и не съвсем искрена усмивка, която разкриваше два реда бели зъби. Уит със сигурност имаше най-добрия зъболекар, най-добрата здравна застраховка и най-хубавата кола в квартала. Понякога се чудех дали Джанис и Катлин не се изморяват в опитите си да бъдат най-добрата съпруга и дъщеря.

— Заповядай, Скот! — възкликна той. — Събуй си обувките и се стопли на огъня.

Вечеряхме в просторната столова, с големи прозорци, за да можем да се любуваме на околния пейзаж. Кати ни разказа някои неща от училище. (Изглежда, последната година имаше проблеми с математиката.) Уит ни запозна ентусиазирано колко успешно върви работата му. Джанис все още се занимаваше с протеинов синтез в „Кларион“ и поговорихме малко и за това. Очевидно тя нямаше нищо против да остави на Уит да води разговора.

Кати първа се извини и се прехвърли в съседната стая, откъдето се чуваше равномерно бърборене на телевизора. Уит донесе шише бренди. Напълни доста несръчно чашите, като японец, опитващ се да спазва западната традиция. Уит със сигурност не си падаше по алкохола.

— Май все аз приказвах — извини се той. — Ти как си, Скот? Как върви животът при теб?

— „Провидението не раздава подаръци по списък“ — цитирах аз.

— Нашият Скоти е поет — подсмихна се Джанис.

— Всъщност, исках да кажа, че ми предложиха работа.

— Значи ли това, че напускаш „Кемпиън-Милър“?

— Разделих се с тях още преди две седмици.

— Охо! Смело решение, Скот.

— Благодаря, Уит, макар че тогава не бях толкова сигурен.

— И какво ще правиш сега? — попита Джанис.

— Ами, още не зная със сигурност... всъщност, помниш ли Сю Чопра?

Джанис се намръщи. После очите ѝ се разшириха.

— Да! От „Корнел“, нали? Беше ни асистентка през първата година.

С Джанис се бяхме запознали в университета. За първи път я видях в химичната лаборатория, с колба течен алуминиев хидроксид в ръка. Ако я беше изпуснала, щеше да убие и двама ни. Първо правило на стабилната връзка: не изпускай проклетата колба.

Тъкмо Джанис ме бе представила на Суламит Чопра, тогава младши асистент с желание да изгради устоите на бъдещата си научна и преподавателска кариера. Помня, че в началото се държеше доста строго с всички, които посещаваха часовете ѝ. Оказа се, че целта била да прогони онези, които идват по задължение, а с останалите да води задушежни беседи. Темата, с която бе спечелила място в университета, бе „Метафора и моделиране на реалността в литературата и физичните науки“ и тя се превърна в чест и разгорещен обект на дискусии. Сю бе готова да поставя високи оценки на всеки, който ѝ помагаше в събирането на материали (ако ви се занимава с неща, като пространства на Калаби-Яу^[2], или разлики между първични и контекстно определени сили). Все пак часовете ѝ за мен бяха приятно разнообразие. Към края на първия семестър вече не виждах в нея върлинеста млада преподавателка с изпъкнали очи и тотална липса на вкус по отношение на облеклото, а започнах да я възприемам като интелигентна и забавна жена, каквато си бе в действителност.

Поех дъх и казах:

— Сю Чопра ми предложи работа.

Джанис се обърна към Уит и поясни:

— Сю ни беше преподавателка в университета. Не видях ли името ѝ наскоро във вестниците?

Вероятно, но навлизахме в опасна територия.

— Сега тя работи в една правителствена изследователска служба. Изглежда са добре финансирани, за да наемат още хора.

— Тя ли се свърза с теб?

— Може би не е редно да се интересуваме — намеси се Уит.

— Няма нищо, Уит. Всъщност Джанис искаше да попита защо мастит учен като Суламит Чопра ще търси компютърен плъх като мен.

Въпросът е съвсем уместен.

— И отговорът е?... — подкани ме Джанис.

— Предполагам, защото ѝ е нужен компютърен плъх.

— Каза ли ѝ, че тази работа ти трябва?

— Е, нали знаеш. Ще държим връзка, докато реша.

(„Не се тревожи, Скоти. Ако ми потрябваш, ще те намеря.“)

— Така-така — поклати замислено глава Джанис, което бе нейният начин да ми подсказе, че прозира лъжите ми. Но не направи опит да ме изобличи.

— Какво пък, Скот, това е страхотно — рече Уит. — Времената сега са тежки. Хубаво е, че си намерил нова работа.

Сменихме темата, а след вечеря Уит също ни изостави. Джанис почака, докато излезе от стаята.

— Има ли нещо, което пропусна да споменеш? — попита тя.

Няколко неща. Казах първото.

— Работата е в Балтимор.

— Балтимор?

— Балтимор. Мериленд.

— Искаш да кажеш, че отиваш на другия край на Щатите?

— Там ще работя. Но още не съм съвсем сигурен.

— И не си съобщил на Катлин?

— Не. Не съм. Исках да разговарям първо с теб.

— Аха. Не знам какво да ти кажа. Всичко е толкова неочаквано. Питам се как ще го понесе Кати. Не се обиждай, но напоследък не говори често за теб.

— Е, не се разделяме завинаги. Ще я навестявам винаги когато мога.

— Ще я навестяваш, така ли, Скоти? Като че ли си ѝ някакъв... чичо? Не зная. Може пък така да е по-добре. Двамата с Уит се разбират чудесно.

— Дори далече оттук аз пак съм ѝ баща.

— Дотолкова, доколкото си бил винаги.

— Изглеждаш ми сърдита.

— Не съм. Чудя се само дали не трябва да бъда.

Скоро след това при нас слезе Уит и продължихме да бъбрим за разни неща, но снегът навън се усили и Джанис подхвърли, че не се знае каква ще е пътната обстановка. Така че аз се сбогувах с тях и изчаках на вратата да дойде Кати за традиционната прегръдка. Когато се появи в антрето, долната ѝ устна, трепереше, а веждите ѝ бяха смръщени.

— Катенце?

— Моля те, не ме наричай така. Не съм малка.

Изведнъж се сетих.

— Послушвала ли си ни?

Това, че имаше проблеми със слуха, не ѝ бе попречило да ни чуе.

— Няма значение — нацупи се тя. — Разбрах, че заминаваш.

Твоя работа.

Кой знае защо единственото, което ми хрумна да кажа, бе:

— Катлин, не бива да подслушваш разговорите на възрастните.

— Не ме учи какво да правя — тросна се тя и ми обърна гръб.

[1] Китайска кучешка порода. — Б.пр. ↑

[2] Комплексни пространства на Калаби-Яу — компактно комплексно многообразие, което се използва в математическата интерпретация на теорията на струните. — Б.пр. ↑

5.

Джанис ми позвъни ден преди да замина за Балтимор за събеседването със Сю Чопра. Бях изненадан да чуя гласа ѝ по телефона — тя рядко се обаждаше, освен когато имахме уговорка да ме търси.

— Нищо не се е случило — побърза да ме успокои. — Искях само да ти пожелаая успех.

От онзи тип успех, който ще ме държи далеч от тяхното градче? Не биваше да мисля подобни неща.

— Благодаря — рекох.

— От сърце ти го казвам. Мислих доста за всичко това. Държа да знаеш, че Катлин го понася доста тежко. Но ще се справи. Обича те, затова е натъжена.

— Какво пък — радвам се да го чуя.

— Това не е всичко. — Тя се поколеба. — Скоти, ние с теб здравата си объркахме живота. Помниш ли онези дни в Тайланд? Всичко беше толкова шантаво там. Толкова странно.

— За което искам да ти се извиня.

— Не ти се обаждам, за да ми се извиняваш. Не чу ли какво ти казах? Може пък донякъде и аз да имам вина.

— Джанис, да не започваме тази игра с вината. Вече няма никакво значение. Благодаря ти за всичко, което ми каза.

Докато разговаряхме, плъзнах поглед из стаята. Беше почти празна, повечето вещи бяха опаковани преди заминаването. Външните щори на прозорците бяха покрити с лед.

— Искях да ти кажа, че оценявам опитите ти да поправиш стореното. Не пред мен. Аз съм изгубена кауза, нали? Но пред Катлин.

Не отговорих.

— През цялото време, докато работеше в „Кемпиън-Милър“... Знаеш ли, толкова се безпокоях, когато се върна на времето от Тайланд. Не знаех дали няма да цъфнеш на вратата, да започнеш да ме преследваш — мен и най-вече Катлин. Не бях сигурна, че е хубаво за нея да се среща с теб. Но ще призная, че дори като разведен баща, ти

беше перфектен. Преведе Катлин през всички изпитания на дете с разведени родители, сякаш я водиш през минно поле, поемайки рисковете върху себе си.

Това беше чистосърдечен разговор, назрял от много години насам, само дето не знаех какво да отговоря.

Тя продължи:

— В началото изглеждаше, сякаш се опитваш да докажеш нещо на себе си, да покажеш, че си в състояние да се държиш като зрял човек и да поемаш отговорност.

— Не да го докажа — рекох. — Да го направя.

— Да го направиш, но и да се накажеш за стореното. До поемеш цялата вина. Което означаваше и да понесеш отговорността. Само че след известно време това само по себе си се превърна в проблем. Скоти, само монасите се измъчват непрестанно.

— Аз не съм монах, Джанис.

— Ами не се дръж като такъв. Ако тази работа ти се струва подходяща възможност, приеми я. Иди там, Скот. Кати няма да спре да те обича само защото не можеш да я виждаш веднъж седмично. Сега е доста разстроена, но мисля, че ще може да те разбере.

Дълга реч. Най-добрият опит на Джанис досега да ми даде прошка заради онзи злощастен период от съвместния ни живот. Тя беше чудесна. Великодушна и чистосърдечна. Но освен това не можех да не дочуя звука от захлопващата се врата. Джанис ми даваше разрешение да започна нов живот и същевременно ми внушаваше, че надеждите ми да възстановим отново онова, което някога бяхме започнали заедно, са абсолютно безпочвени.

Какво пък, и двамата го знаехме. Но което разумът разбира, сърцето невинаги приема.

— Не можех да не се сбогувам с теб, Скоти.

Гласът ѝ съвсем леко потрепери, сякаш се задави от нещо.

— Благодаря ти, Джанис. Поздрави на Уит.

— Обади се, като почнеш работа.

— Разбира се.

— Кати все още има нужда да те чува, независимо от настроението ѝ в момента. Пък и времената сега са такива...

— Разбирам.

— И внимавай по пътя към летището. Шосетата са хлъзгави заради снега.

Пристигнах на летището в Балтимор с надеждата да ме чака шофьор с табелка с името ми, но вместо това там беше самата Суламит Чопра.

Познах я въпреки всички изминали години. Тя стърчеше с една глава над тълпата. Носеше торбести панталони в маскировъчен цвят и фланела, която може би е била бяла, преди да бъде третирана многократно с всякакви видове перилни препарати. Приличаше на човек, който се облича от магазин за дрехи втора употреба, и аз сериозно започнах да се двоумя дали е в състояние наистина да ми предложи работа... но сетне си спомних за академичното ѝ минало и научните ѝ изследвания.

Тя ми се усмихна. Отвърнах ѝ, макар и не толкова ентузиазирано. Протегнах ѝ ръка, но при Сю тези номера не минаваха. Тя ме сграбчи в обятията си и ме пусна стотни от секундата преди да изгубя съзнание и да се задуша.

— Същият стар Скоти — рече.

— Същата стара Сю — отвърнах запъхтяно.

— Колата ми е отвън. Обядвал ли си?

— Дори не съм закусвал.

— В такъв случай остави на мен.

Беше ми позвънила преди две седмици, пробуждайки ме от лишена от сънища следобедна дрямка. Първите ѝ думи бяха:

— Здравсти, Скоти. Чух, че си останал без работа.

Представяте ли си, с тази жена не бях разговарял от онази случайна среща в Минеаполис. И не бе отговорила на нито едно мое позвъняване. Трябваша ми няколко секунди, за да позная гласа.

— Извинявай, че не те потърсих по-рано — продължи тя. — Но имаше причини за това. Важното е, че те държах под око.

— Държала си ме под око?

— Това е дълга история. — Замълчах в очакване да ми я разкаже, но вместо това тя се върна към времето в „Корнел“, а после ми обясни,

как се заела с изучаване на хронолитите, които интересували и мен. Усетих, че нарочно отбягваше темата. Постепенно заговори за физика, отново нейните пространства на Калаби-Яу и нещо, което наричаше тау-турбуленция.

Накрая ми омръзна и я прекъснах.

— Хубаво де, изгубих си работата. Но ти откъде знаеш?

— Тъкмо за това ти се обаждам. Нося известна отговорност за случилото се.

Спомних си думите на Арни Къндерсън за хора от правителството. Костюмарите, както ги бе нарекла Анели.

— Казвай каквото има да ми кажеш — подканих я.

— Добре, но трябва да си търпелив. Нали нямаш спешна работа? Не ти се ходи до тоалетната?

— Ще те държа в течение.

— Добре. Всъщност, откъде да започна? Скот, забелязал ли си колко е трудно понякога да подредиш причина и следствие? Нещата са толкова объркани.

Сю бе публикувала няколко статии върху темата за екзотичните форми на материята и за трансформациите на Калаби-Яу („Небарионна материя и как да развързваме възли в струната“) още по времето, когато се бе появил Чъмфонският хронолит. Повечето от тях се занимаваха с въпроса за хроносиметрията — концепция, която тя бе твърдо решена да ми разясни докрай, докато не я прекъснах уморено. След Чъмфон, когато Конгресът бе започнал да гледа сериозно на заплахата от хронолитите, Сю получила покана да се присъедини към научноизследователска група, финансирана от няколко агенции за обществена безопасност и под пряко федерално наблюдение. Осведомили я, че става дума за фундаментални физични изследвания и че може да разчита на помощта на колегите си от „Корнел“ и на още няколко други университета. Намекнали й, че подобна служба ще остави ярък отпечатък в биографията й.

— И ти какво направи? — попитах.

— Приех, естествено. Още в първите месеци се натъкнах на твоето име. Имаше те в едни списъци за очевидци на Чъмфонския хронолит, разпитвани от правителствени агенти.

— Аха.

— Естествено, веднага се сетих за теб. Тогава даже мислехме да съберем колкото се може повече хора, за кръвни проби, изследвания и прочее, но се отказахме — твърде много работа, без да се очакват решаващи резултати. Пък и проблемите с гражданските права, нали разбираш? Все пак запомних, че името ти беше в списъка. Всъщност, там беше цялата ти биография, включително и хипертекстова връзка към мен.

Изведнъж си спомних за Хич Палей. Неговото име също трябваше да фигурира в онзи списък. Дали не са се разровили по-сериозно в живота му? Нищо чудно вече да е в затвора. Това би обяснило странния инцидент в пощенската служба на Изи.

Но, разбира се, не споменах нито думичка пред Сю.

А тя продължи:

— Та, както ти казвах, името ти се загнезди в ума ми и изникна там съвсем наскоро. Скоти, трябва да разбереш, че развитието на тази криза направи всички ни параноични. И може би съвсем оправдано. Особено след Ичанг — тогава вече чашата преля. Имаш ли представа колко са жертвите само от наводнението? Да не говорим, че това е първата атомна бомба, взривявана през нашия век, при това в обстановка, близка до военните действия.

Не беше необходимо да ми го казва. Бях чел доста неща по въпроса. По-скоро бях изненадан, че агенции като ЦРУ, ФБР и АНС подпомагат изследванията на Сю. Това означаваше, че хронолитите се разглеждат като заплаха за националната сигурност. Никой не говореше открито за това, но мнозина бяха спохождани от подобен кошмар — хронолит на американска земя, Куин, извисяващ се над Хюстън, Ню Йорк или Вашингтон.

— И тогава отново се натъкнах на твоето име... само че беше в друг списък. ФБР пак се занимаваше с очевидците. Искам да кажа, те са те наблюдавали през цялото време. Е, не точно *наблюдение*, по-скоро са следили отдалеч движението ти из страната и зад граница...

— Божичко, Сю!

— Напълно безвредна чиновническа дейност. До съвсем скоро. Работата ти в „Кемпиън-Милър“ изникнала в ползрението им.

— Разработвах бизнес софтуер. Не виждам как...

— Малко е сложно, Скоти. Занимавал си се с деликатни теми, като маркетингова евристика и обществени очаквания. Погледнах кода

ти...

— Виждала си основния код на „Кемпиън-Милър“?

— „Кемпиън-Милър“ сам ни го предостави.

Сега вече започнах да сглобявам картината. Агент на ФБР посещава „Кемпиън-Милър“ и с въпросите си пробужда безпокойството на управата, особено, когато се интересува от главния код. Това вече можеше да обясни странното поведение на Арни Къндерсън и забулената в тайнственост атмосфера около моето уволнение.

— Да не искаш да кажеш, че са ме уволнили заради теб?

— Никой от нас не е смятал, че ще си загубиш работата. Просто такива неща се случват. Макар че ни беше от полза.

„Полза“ би била последната дума, която щеше да ми хрумне.

— Скоти, не виждаш ли как всичко се връзва? Озоваваш се на мястото, където се появява Чъмфонският хронолит, и той оставя неизличима следа върху целия ти живот. Сега, пет години по-късно, става ясно, че разработваш алгоритми, които имат пряко отношение към нашата изследователска дейност тук.

— Така ли?

— Да, повярвай ми. Бяха те забелязали от известно време, но аз казах няколко добри думи за теб. Може би щяха да те оставят на мира, но някои доста влиятелни хора взеха да изразяват безпокойство. Въпросът не е само в Ичанг, а и в икономиката, бунтовете, всички неприятности по време на последните избори... обстановката сега е крайно изнервена. Така че, когато научих, че са те уволнили, хрумна ми гениалната идея да те преместим тук.

— Като какъв — като затворник ли?

— Моля ти се. Имам сериозно отношение към работата ти, Скоти. Разработките ти са изключително професионални. И пряко свързани с нашите. Достатъчно е да ти кажа, че от известно време се занимавам с моделиране на общественото поведение и влиянието на очакванията върху настроеността на хората. Приложение на обратната връзка и на теорията за рекурсията^[1] за физични събития и човешко поведение.

— Сю, аз съм програмист. Създавам алгоритми, но не претендирам, че ги разбирам.

— Прекалено си скромнен. Работата ти е доста важна. Повярвай ми, ще бъде далеч по-полезна, ако я вършиш за нас.

— Не разбирам. Моята работа ли те интересува, или фактът, че съм бил в Чъмфон?

— И двете. Подозирам, че съвпадението не е случайно.

— Не може да бъде иначе.

— Да, в обикновения смисъл. Но, Скоти, има толкова много неща, които не мога да ти кажа по телефона. Трябва да дойдеш да се видим.

— Сю...

— Сега ще ми кажеш, че се чувстваш, сякаш съм те притиснала до стената. Че не можеш да вземеш подобно решение, докато още не си преодолял чувството за самосъжаление, което те е завладяло от известно време насам.

Честно казано, почти бе ударила в целта.

— Но аз не те карам да вземаш решение — продължи тя. — Ела да се видим. Ела в Балтимор. На мои разноски. Ще поговорим за всичко тук. Аз ще уредя пътуването ти.

Едно от нещата, които знам за Суламит Чопра, е, че реши ли да направи нещо, прави го.

Рецесията бе ударила Балтимор дори по-силно от Минеаполис и Сейнт Пол. Градът, който все още се справяше чудесно в началото на века, сега изглеждаше занемарен, с множество опразнени и затворени магазини, неработещи обществени информационни табла и пожълтели от слънцето билбордове.

Сю паркира колата пред малък мексикански ресторант и ме въведе вътре. Тук я познавах добре, защото я поздравиха по име. Сервитьорката беше облечена така, сякаш бе излязла от някоя старинна хазиенда, но изрецитира менюто на кристален английски. Усмивваше се на Сю както алчен хазяин се усмивва на богатия си наемател — предположих, че Сю оставя щедри бакшиши.

В началото разговаряхме на общи теми — текущите събития, Огладалската криза, делото „Пембъртън“. Очевидно Сю се опитваше да възстанови добрите ни взаимоотношения от едно време, онази семейна интимност, която поддържаше с всички свои студенти в

„Корнел“. Представата за авторитарен преподавател винаги ѝ е била чужда. Не се прекланяше пред никого и не обичаше да ѝ се кланят. Имаше старомодни разбирания за отношенията между научните специалисти и за тяхната равнопоставеност пред абсолютната истина на този свят.

След „Корнел“, информира ме тя, изследването на хронолитите поглъщало все повече от времето ѝ и започнало да оказва съществено въздействие върху насоката, в която поела кариерата ѝ. През този период започнала да публикува различни статии по темата, но повечето от тях били цензурирани от агенциите за сигурност.

— Всъщност, най-важните ни разработки изобщо не могат да бъдат публикувани, тъй като мнозина се страхуват, че ще се превърнат в оръжие в ръцете на самия Куин.

— Значи сега ти е известно повече, отколкото можеш да кажеш.

— Да, знаем доста неща, но не достатъчно. — Сервитьорката донесе купичка с ориз и кълнове. Сю се наведе над яденето, смръщила замислено вежди. — Знам доста неща и за теб, Скоти. За развода ти с Джанис и прочее. Че дъщеря ти живее при майка си. Че Джанис се е омъжила. Че работиш от пет години в „Кемпиън-Милър“, без да получиш повишение. Което е отворително, защото ти си отличен специалист. Не си гений, но ти сече пипето. Можеш да се справиш по-добре.

— Точно това винаги пишеха на препоръките ми: „Може и по-добре“.

— Успя ли да преодолееш раздялата с Джанис?

Сю задаваше въпроси с тактичността на цензор. Но едва ли е смятала да ме обижда.

— Горещо-долу — отвърнах.

— А момичето? Катлин, нали? Божичко, помня времето, когато Джанис беше бременна. Разхождаше се с онзи голям корем. Сякаш се беше опитала да скрие под полата си Фолксваген.

— С Кати се разбираме чудесно.

— Обичаш ли я?

— Да, Сю, обичам дъщеря си.

— Естествено, че я обичаш. Колко типично за теб. — Тя изглеждаше искрено зарадвана.

— Ами ти? Нещо интересно при теб?

— Не. Живея сама. Има един човек, с когото се виждам понякога, но това не е връзка. — Тя сведе очи и добави: — Тя е поетеса. От онзи тип поети, които си изкарват прехраната в някой магазин. Не мога да ѝ кажа, че работя за ФБР. Пък и тя често се среща и с други хора. Не сме моногамни. Не успяваме да сме заедно толкова често.

Вдигнах чаша.

— Странни времена.

— Странни, наистина. Наздраве. Между другото, чух, че не говориш с баща си.

Едва не се задавих.

— Преглеждах записите от телефона ти. Той ти звъни. Разговорът не трае и трийсет секунди.

— Нашето е нещо като надпревара. Кой пръв ще затвори. По дяволите, Сю, това са лични разговори!

— Скоти, той е болен човек.

— На мен ли го казваш?

— Не, наистина. Сигурно си мислиш, че говоря за емфизема. Но наскоро е ходил при онколог. Има рак, неподлежащ на лечение, с метастази.

Оставих вилицата на масата.

— О, Скоти! — рече тя. — Съжалявам.

— Започвам да разбирам колко малко те познавам.

— Разбира се, че ме познаваш.

— Познавах те отдавна. Но не толкова отблизо. Помня те като преподавателка от университета, не като жената, заради която ме уволниха — и която подслушва телефона ми.

— Какво пък, вече никой няма право на личен живот и ти го знаеш.

— Той умира ли?

— Вероятно. — Лицето ѝ помръкна. — Скоти, моля те, прости ми. Понякога говоря, без да мисля. Като че ли съм аутист или нещо подобно.

Виж, с последното не можех да се съглася. Сю винаги преценяваше внимателно ефекта на думите си и умееше да предсказва реакциите на околните. И обичаше да говори — сега дори повече отпреди.

— Не е моя работа — добави тя. — Прав си.

— Не ми трябва заместител на родител. Не съм сигурен дори дали ми трябва работа.

— Скоти, не аз съм започнала да подслушвам телефона ти. Можеш да избереш тази работа или да си тръгнеш, но това не значи, че ще си върнеш нормалния живот.

„Баща ми умира“ — мислех си аз.

Чудех се дали ме е грижа.

Върнахме се в колата, където Сю продължи да се извинява.

— Необходимо ли е да ти напомням — рече малко след това, — че животът и на двама ни е обвързан? И двамата пострадахме от хронолитите по начин извън нашия контрол. Скоти, опитвам се да се справя с това доколкото е по силите ми. Нуждаем се от теб и ми се струва, че работата ти ще е далеч по-интересна от онова, което си правил в „Кемпиън-Милър“. — Докато говореше, тя премина на жълт светофар. — Наистина ли не те интересува с какво се занимаваме?

Интересуваше ме, разбира се, но не исках да ѝ доставя удоволствието да го призная.

— Освен това... — стори ми се, че се изчерви. — Харесвам компанията ти.

— Едва ли съм единственият в тази категория.

— Имам колеги, но не и компания. Пък и сам знаеш, че предложението си го бива. Особено в света, в който живеем. Ще можеш да попътуваш — добави тя с изкусителен глас. — Ще видиш далечни страни. Ще присъстваш на чудеса.

По-чудно от науката.

[1] Рекурсия — в математиката и информатиката начин да се определи нещо чрез обръщане към себе си. — Б.пр. ↑

6.

Във великата и неувяхваща традиция на федералната бюрокрация трябваше да чакам три седмици, през които не се случваше нищо. Шефовете на Чопра ме настаниха в един мотел и сякаш ме забравиха. Обажданията ми до Сю бяха пренасочвани до непознат служител на име Морис Торанс, който ми повтаряше, че трябва да бъда търпелив. Безплатен румсървис, само дето и това омръзва накрая. Не исках да напускам апартамента си в Минеаполис, докато нямам нещо сигурно, и всеки ден, прекаран в Мериленд, ми носеше загуби.

Без никакво съмнения терминалът на мотела се подслушваше, вероятно от ФБР. Но аз не върших нищо встрани от очакванията им — събирах данни за Куин и преглеждах внимателно публикациите на Сю.

Три от тях, две в „Нейчър“ и една в „Сайънс“, привлякоха вниманието ми. И трите бяха посветени на теми, по които не бях специалист, и имаха съвсем далечна връзка с хронолитите: „За хипотетичното съществуване на тау-обединяваща енергия“, „Не-адронични^[1] материални структури“ и „Гравитационни и темпорални обвързващи сили“. Доколкото можах да схвана от текста, Сю предлагаше някои интересни решения на фундаментални физични проблеми. Стилът, който бе използвала в статиите, говореше за една непозната за мен Сю — едновременно съсредоточена и потайна.

Известно време мислех и за самата нея. За тези, които я познавахме на времето, тя беше нещо повече от преподавател. Никога не бе обръщала особено внимание на собствения си живот. Родена в Мадрас, бе емигрирала заедно с родителите си на тригодишна възраст. Беше живяла доста изолирано по време на детството си, разделяйки вниманието си между училището и разнообразните ѝ интелектуални интереси. Никога не бе обсъждала с родителите си, описвани от нея като „консервативни и донякъде религиозни“, своите различни сексуални вкусове. Дори да носеше някаква стара болка в себе си, очевидно я прикриваше добре.

Ако изобщо имаше източник на радост в живота ѝ, това несъмнено бе работата — работеше с ентузиазъм, който без никакво съмнение бе напълно искрен. Удоволствието, което черпеше от нея, бе като екстаза, който получава монахът от страстните си молитви.

Със сигурност Сю бе интересна и дълбока личност. Но аз познавах само онова, което тя показваше на повърхността. „Хипотетичното съществуване на тау-обединяваща енергия“. Какво ли означаваше?

Означаваше, че се опитва да надзърне в тайните на строежа на вселената. Че се чувства у дома сред фундаменталните познания.

Бях самотен, но твърде потиснат, за да направя нещо по въпроса, и се забавлявах единствено като наблюдавах колите на паркинга, опитвайки се да открия дали в някоя от тях не се спотайва наблюдателна група на ФБР.

Ала когато най-сетне се сблъсках с ФБР, нямаше нищо потайно в срещата. Морис Торанс ми позвъни, за да ме информира, че имам уговорена среща в сградата на Федералното бюро в централната част на града и че трябва да съм готов да ми вземат кръвни проби и да бъда подложен на изследване с полиграф^[2]. Че тези неща са задължителни, в случай че съм съгласен да приема предложението на Чопра. Изглежда правителството, или поне Федералното бюро, се отнасяше съвсем сериозно към значението на изследванията ѝ.

Но дори Морис не беше наясно с всичко, което ме очакваше в сградата на ФБР. Не само, че ми взеха кръв, но ми направиха рентгеново изследване и скенер на главата. Трябваше да дам проби от урина, фекалии и косми. Взеха ми пръстови отпечатащици, подписах съгласие за ДНК експертиза и бях отведен в стаята с полиграфа.

През часовете, след като Морис Торанс бе споменал думата „полиграф“, в главата ми се въртеше само едно име: Хич Палей.

Проблемът бе, че знаех за Хич неща, заради които той можеше да попадне в затвора, стига, разбира се, да не беше вече там. Хич никога не е бил сред най-близките ми приятели и не бях сигурен до каква степен му дължа лоялност след толкова години. Въпреки това бях решил, че по-скоро ще откажа работата на Сю, отколкото да изложя на риск свободата му. Хич беше престъпник и хвърлянето му в

затвора може би щеше да е справедлив акт спрямо обществото, но лично аз не виждах никаква справедливост в това да се затваря човек само защото е продавал марихуана на неудачници, които иначе щяха да инвестират скромните си финанси във водка, кока или метамфетамини.

Вярно, че Хич не изпитваше скрупули заради това, което вършеше. Но аз щях да изпитвам, ако се наложеше да го предам.

Операторът на полиграфа ми заприлича по-скоро на шарлатанин, отколкото на доктор, въпреки бялата престилка и важния вид. Неизбежният Морис Торанс се присъедини, за да присъства на изследването. Морис бе типичният служител в представите ми, с олисяла глава и натежало тяло. Но ръкостискането му бе здраво и поне не проявяваше открита враждебност.

Оставих на оператора да нагласи датчиците по тялото ми и отговорих на встъпителните въпроси, без да се запъвам. Оттук нататък Морис пое диалога и започна да ме прекарва, стъпка по стъпка, през първоначалната ми среща с Чъмфонския хронолит, като прекъсваше само когато операторът добавяше бележки към милиметровата хартия, която апаратът бълваше (антикварна машина, вероятно конструирана и произведена някъде към края на двайсети век). Разказах цялата история чистосърдечно, но внимателно и не се подвоумих да спомена името на Хич Палей, като дори добавих, че държи магазинче за стръв, което всъщност бе легалното му занимание.

Когато стигнах до прибирането ни в банкокския затвор, Морис ме попита:

— Претърсиха ли ви за наркотици?

— Претърсиха ме повече от веднъж. Но дали за наркотици, не зная.

— Имахте ли у себе си тогава наркотици или други забранени вещества?

— Не.

— Пренасяли ли сте забранени вещества през националната или щатските граници?

— Не.

— Известен ли бяхте за появата на хронолита, преди да го видите? Имахте ли някакви предварителни сведения относно събитието?

— Не.

— Значи за вас беше изненада?

— Да.

— Познато ли ви е името Куин?

— Само от новините.

— Виждали ли сте образа, изваян върху последващите паметници?

— Да.

— Познато ли ви е лицето? Разпознавате ли го?

— Не.

Морис кимна, после разговаря известно време насаме с оператора. След няколко минути ме освободиха от датчиците.

Морис ме изпрати до изхода.

— Минах ли? — попитах.

Той се усмихна.

— Не и ако ставаше въпрос за моята служба. Но на ваше място не бих се притеснявал.

Сю ми позвъни на сутринта и ми каза да се явя на работа.

По причини, известни вероятно на ограничен кръг посветени, федералното правителство бе настанило тукашния клон на Отдела за изследване на хронолитите в една постройка на промишленото предградие. Двуетажна сграда, състояща се от множество кабинети и просторна библиотека, нищо повече. Всъщност, действителната работа по изследванията се вършеше в университети и федерални лаборатории, както ми обясни Сю. Тук тя управляваше „мислец танк“ — съветническо-консултантско бюро, което даваше насоките за изследванията. От Сю се искаше да очертава тенденциите и да открива най-перспективните идеи. Над нея стояха служители от Федералното бюро и конгресмени. Сю представляваше най-висшия ешелон в Отдела за изследване на хронолити, поне що се отнасяше до научната му част.

Запитах се как някой, толкова запален по научни изследвания, каквато бе Сю, би се съгласил да заеме управленски пост. Спрях да се чудя, когато тя отвори вратата на кабинета си и ме покани вътре. Освен бюро, в просторната стая имаше няколко шкафа, натъпкани с материали, а по монитора ѝ бяха налепени изрезки от вестници и

разпечатки на материали от интернет. Всички стени бяха покрити със снимки.

— Добре дошъл в *sanctum sanctorum* — рече Сю усмихнато.

Фотографии на хронолити.

Имаше ги навсякъде, от професионални портрети до туристически снимки и загадъчни сателитни изображения със странно променени цветове. Тук беше Чъмфонският монолит, с подробности, които никога не бях виждал, и отделни снимки на надписа, на които се различаваше и най-малкият детайл. Тук беше и Банкок, първото изображение на самия Куин. (Вероятно не съвсем точно пресъздадено, според мнозина експерти. Чертите бяха твърде общи, сякаш някой бе помолил създателя да представи типично изображение на „световен водач“.)

Тук бяха Пьонгианг и Хо Ши Мин. Тайпей, Макао и Сапоро, а също хронолитът от Кантонското плато, който се издигаше над останките на разрушени силози. Тук беше Ичанг, както преди, така и след ядрения удар, самият паметник оставаше непроменен, но коритото на Жълтата река приличаше на прекъсната артерия след разрушаването на язовирната стена.

Тук, фотографирано от орбита, бе кафявото течение на нахлуващата в морето замърсена река.

И над всичко това невъзмутимо спокойното лице на Куин, вперил поглед в безкрая от височината на своя трон.

Сю ме наблюдаваше, докато разглеждах снимките.

— Пълна противоположност на идеята за паметник, нали? Би трябвало паметниците да са посланици към бъдещето — мъртвите говорят на своите потомци.

— „Вижте делата ми, о, могъщи и отчаяни.“

— Именно. Но хронолитите обърнаха всичко наопаки. Не „аз бях тук“, а по-скоро „аз идвам“. „Аз съм бъдещето, независимо дали ви харесва.“

— Вижте делата ми и треперете.

— Възхитително и отвратително, нали?

— И ти ли смяташ така?

— Ще ти призная, Скоти, че има моменти, в които направо ми взема ума.

— На мен също. — Да не говорим за жена ми и дъщеря ми — хронолитът ми бе отнел и тях.

Бях малко объркан да видя собствената си мания по хронолитите представена върху стените в кабинета на Сю Чопра. Сякаш току-що бях открил, че двамата с нея делим общ дихателен орган. Но това бе причината да се съгласи да постъпи на тази служба — сега имаше възможност за достъп до всякаква информация за хронолитите. Ако бе останала в някоя лаборатория, щеше да разполага с ограничени средства и без поглед върху развитието на нещата. И все още имаше възможност да работи над фундаменталните си изследвания — дори по-ефективно, след като на бюрото ѝ всекидневно се поставяха материали, свързани с всички секретни научни изследвания.

— Ето това е, Скоти.

— Добре, покажи ми къде ще работя.

Тя ме отведе до малък кабинет, оборудван с бюро и терминал. Терминалът на свой ред бе свързан чрез секретен достъп с квантово-органична работна станция — неимоверна сила в сравнение с компютъра ми в „Кемпиън-Милър“.

На дървен стол в ъгъла на кабинета седеше Морис Торанс и четеше последното издание на „Голф“.

— И той ли върви с комплекта? — попитах.

— Ще се постесниш заради него. Морис трябва да е близо до мен.

— Приятел ли ти е?

— Морис е моят телохранител, освен други неща.

Морис се усмихна и остави списанието. Почеса се по главата, несръчен жест, който вероятно целеше да покаже очертаващия се под сакото му кобур.

— Аз съм почти безвреден — рече той.

Здрависахме се, този път малко по-сърдечно, отколкото когато ме водеше за уринна проба.

— Засега — поде Сю — ще искам от теб само да се запознаеш работата тук. Няма да те прищпорвам както на предишната ти служба, така че си води бележки. В края на седмицата ще обсъдим как да продължим.

През първия ден се занимавах с това. Но не се интересувах от данните и заключенията на Сю, а по-скоро от методите на работа,

формулировките, с чиято помощ проблемите се трансформираха в логически задачи, които после подлежаха на анализ и обработка. Някои от програмите, инсталирани от Сю, се оказаха ужасно допотопни и бавни и даваха само далечно приближение, груба и примитивна оценка на събитията.

По някое време Морис приключи с разглеждането на „Голф“ и донесе обяд от закусвалнята малко по-надолу по пътя, заедно с екземпляр от „Летящият риболовец“, с което да разсее следобедната скука. Сю се появяваше от време на време, за да ни огрее с щастливата си усмивка: ние бяхме нейната буферна зона, изолиращият слой между света и загадката на Куин.

Едва докато карах към къщи — поредния нает апартамент в моя живот, все още полупразен, — си дадох сметка колко внезапно и необратимо се бе променил животът ми.

Може би беше заради напрежението от трафика или заради гледката на палатковите селища и изоставените ръждясали автомобили край пътя, а нищо чудно да бе и заради перспективата да прекарам един самотен уикенд. Въздържанието никога не се е радвало на популярност сред обществото, но стоицизмът се смяташе за достойнство, а ключът към него бе тъкмо въздържанието, твърдият отказ да се капитулира дори пред най-ужасяващата истина. Напоследък можех да се похваля със завиден стоицизъм. Но когато смених лентите, за да задмина една цистерна, отзад ме притисна жълт ван, а камионът започна бавно да се измества към мен, и усетих, че лицето ми се облива в хладна пот. Намирах се в сляпата зона на шофьора на камиона, още няколко секунди и сблъсъкът ни щеше да е неизбежен. На всичко отгоре ванът зад мен отказваше да намали и за няколко мига ме завладя неудържима паника.

После шофьорът на цистерната ме забеляза в страничното огледало, изправи волана и ме пропусна да мина.

Ванът профуча покрай мен, сякаш нищо не се е случило.

Продължих да стискам кормилото с лепкави пръсти, загледан право напред в сивкавия път — напълно изгубен, някъде по средата между забравата и забвението.

Седмица по-късно пристигнаха първите добри новини: обади се Джанис, за да ми съобщи, че Кати ще получи ново ухо.

— Нарича се мастоидно-кохлеарна протеза — обясни ми тя. — Това е нова методика, но доста успешна, особено при случаи като нашия, когато глухотата е вторична.

— Могат ли да го направят?

— Казват, че успеваемостта е почти сто процента.

— Опасно ли е?

— Не особено. Но все пак става с операция. Ще лежи в болница поне седмица.

— Кога?

— Записана е за след шест месеца.

— С какво ще платиш?

— Уит има солидна застраховка. Неговата фирма е готова да поеме част от разходите. Аз също ще помогна, с каквото мога, а останалото Уит възнамерява да плати от джоба си. Това може да означава втора ипотека на къщата. Но също и че Катлин ще има нормално детство.

— И аз искам да помогна.

— Скоти, знаеш, че не си кой знае колко богат в момента.

— Имам пари в банката.

— Благодаря ти за предложението. Но, честно казано, Уит ще се чувства по-спокоен, ако се справи сам с това.

Кати бе привикнала със загубата на слуха. Ако не обръщате внимание на леко наклонената ѝ глава и начина, по който понякога се мръщи, когато разговорът стане твърде тих, няма да забележите, че има недъг. Ала постоянно ѝ се напомняше, че е различна — в клас винаги я слагаха на първия чин, много учители ѝ говореха бавно, оформяйки думите с уста, сякаш е глухоням урод. Беше несръчна в училищните игри, защото можеха лесно да я изненадат откъм гърба. Всичко това, плюс вродената ѝ срамежливост, я бе направило неуверена, потисната, самовгълбена.

Но ето че предстоеше промяна. Стореното можеше да бъде поправено благодарение на напредъка на биомеханичните приложения. И също така на Уитман Делахънт. Дори и помощта му да бе донякъде

подхранвана от собствения му егоизъм... какво пък, майната му за това.

Катлин отново щеше да е здрава. По-важно от това нямаше.

— Въпреки всичко искам да участвам, Джанис. Това е нещо, което дължа на Катлин отдавна.

— Ни най-малко, Скоти. Проблемът с ухото изобщо не е по твоя вина.

— Искам да ѝ помогна, Джанис.

— Какво пък, щом настояваш, Уит сигурно ще се съгласи да поемеш малка част.

Добре, че бях пестелив през последните пет години. „Малката част“ се оказа половината от цената на операцията.

— И така, Скоти — рече ми Сю Чопра, — готов ли си за пътешествие?

Вече ѝ бях казал за операцията на Катлин. Осведомих я и че искам да съм при дъщеря ми, когато се възстановява — и че последното не подлежи на обсъждане.

— Че това може да продължи половин година — възрази тя. — Да не мислиш, че разполагаме с толкова много време?

Седяхме в просторното кафене, четирима на масата край прозореца, от който се виждаше шосето. Аз, Сю, Морис Торанс и един млад мъж на име Реймънд Мозли.

Рей Мозли беше физик, специализант в Масачузетския технически университет, който работеше със Сю върху някои електронни изобретения. Двайсет и пет годишен, с добре очертано шкембенце, чорлав и с ум като наточен бръснач. Избягваше ме няколко седмици, най-вече защото бях непозната физиономия, но постепенно ме прие, когато осъзна, че не съм му съперник за привързаността на Сю Чопра.

Сю, разбира се, бе с близо петнайсетина години по-възрастна от него, а и сексуалните ѝ вкусове не бяха насочени към мъже, още по-малко към млади физици със занемарена външност, които смятаха, че задушевен разговор на тема мю-мезонни взаимодействия може да се възприеме като покана за интимна близост. Сю му бе обяснила всичко това няколко пъти и Рей привидно бе приел обяснението. Но все още я

обстрелваше с влажни погледи от другата страна на масата и се съобразяваше с мнението ѝ с верността на любовник.

— Удивително е — поде Сю — колко малко сме научили в действителност за хронолитите през годините след Чъмфон. Всичко, което можем, е да ги характеризираме до известна степен. Знаем например, че не могат да бъдат съборени, колкото и да копаем основите, защото поддържат фиксирана дистанция от земния център на гравитация и постоянна ориентация — дори ако това означава да увиснат наред въздуха. Знаем, че са инертни, че притежават известен индекс на рефракция, че са по-скоро излети, отколкото изваяни, и така нататък. Но нищо от това не ни помага да разберем същността им. Ние възприемаме хронолитите по начина, по който средновековен теолог би възприел автомобила. Той е тежък, тапицерията се загарява от пряка слънчева светлина, едни детайли са остри, други — гладки. Някои от тези детайли могат да бъдат важни, повечето вероятно не са, но не можеш да ги сортираш, без да притежаваш обединяваща теория. А точно тя ни липсва.

Ние кимахме с мъдър вид, както правехме обикновено, когато Сю разсъждаваше на глас.

— Но някои детайли са по-интересни от другите — продължи тя. — Например: разполагаме с данни, че съществува постепенно, стъпаловидно нарастване на фоновата радиация в околностите седмици преди появата на хронолита. Не опасна, но доловима при измерване. Китайците направиха известни проучвания по въпроса, преди да престанат да споделят информация с нас. Японците също извадиха късмет. Те имат радиационни монитори за рутинни наблюдения на техния термоядрен реактор „Сапоро-Техникс“. В Токио са се опитвали да установят причината за нарастването на радиационния фон дни преди появата на хронолита. Веднага след изникването му радиацията рязко се върнала към нормалното си ниво.

— Което означава — прекъсна я Рей Мозли, сякаш, за да обясни на бавноразвиващите се, — че макар да не можем да предотвратим появата на хронолитите, разполагаме с относително сигурно средство за предсказване.

— Да, бихме могли да предупредим поне хората — съгласи се Сю.

— Това звучи доста обещаващо — рекох. — Ако знаеш къде да търсиш.

— Така е — призна Сю. — В което е и проблемът. Но на доста места съществува постоянна апаратура за проследяване на фонова радиация. Вашингтон уговори с повечето приятелски държави да бъдат монтирани такива устройства около всички големи градове. Ако не друго, поне ще евакуираме хората от района на бедствие.

— Докато ние — добави Рей — ще бързаме тъкмо нататък.

Сю го погледна строго, сякаш си бе позволил да навлезе в нейната област.

— Няма ли да е опасно за нас? — попитах.

— Така е, но помисли за другите възможности — директен запис от мястото на събитието, измерване на множество показатели... подобна информация ще е безценна.

— От безопасно разстояние... надявам се — вметна Морис Торанс.

— Бихме могли да сведем до минимум заплахата.

— Май говорим за нещо, което ще се случи скоро? — попитах.

— След броени дни, Скоти — погледна ме Сю. — Дори може би по-скоро. Зная, че съобщението ти идва в последния момент. Вече сме поставили наблюдателни постове и сме пратили там наши специалисти. Всички признаци говорят за масивна поява след около петнайсет дни. Обявата за евакуация ще излезе във вестниците тази вечер.

— И накъде ще пътуваме?

— Ерусалим — отвърна Сю.

Даде ми един ден да си събера багажа и да сложа нещата си в ред.

Вместо това се качих на колата.

[1] Адрон — във физиката на елементарните частици — силно взаимодействаща частица. — Б.пр. ↑

[2] Полиграф — апарат, известен още като „детектор на лъжата“. — Б.пр. ↑

7.

Когато бях на десет, един ден се върнах от училище и заварих майка ми да търка пода на кухнята, което може да изглежда като нещо съвсем естествено, докато не я погледах известно време. (Вече се бях научил да я наблюдавам внимателно.)

Майка ми не беше красавица и предполагам, че съм го знаел и тогава, по онзи отвлечен начин, по който децата възприемат подобни неща. Имаше сурово, намръщено лице и рядко се усмихваше, което правеше усмивките ѝ възпоменателно събитие. Ако пък се разсмиваше, прекарвах цялата нощ в развълнувани спомени за случая. По онова време бе едва на трийсет и пет. Никога не носеше грим и имаше дни, когато дори не си правеше труда да си среше косата — можеше да си го позволи, защото косата ѝ бе черна и притежаваше естествен блясък.

Майка ми мразеше да купува дрехи. Носеше малкото неща, които държеше в гардероба си, докато станат неизползваеми. Понякога, когато излизах с нея на пазар, се срамувах заради раздърпания ѝ син пуловер с голяма дупка от изгаряне от цигара отстрани, през която се виждаше презрамката на сутиена ѝ, или жълтата блуза с петно във формата на Калифорния под дясното рамо.

Когато набирах смелост да ѝ обърна внимание върху тези неща, тя се прибираше мълчаливо у дома и обличаше нещо по-представително. Но мразех да ѝ говоря за това, защото се чувствах превзет и женствен, осъзнавах, че не отива на едно малко момче да се „интересува от дрехи“ и че не това е най-важното на този свят. Просто не исках хората да отместват поглед встрани, когато се редяхме на опашката в магазина.

Когато се прибрах у дома в онзи ден, тя носеше изтъркани джинси и една от ризите на баща ми. Жълти гумени ръкавици скриваха ръцете ѝ до лактите, над които се виждаха някои пресни драскотини — трябваше да им обърна внимание. Това беше униформата ѝ за чистене — процес, на който се отдаваше фанатично. Кухнята вонеше на лизол и амоняк, както и на още дузина други препарати и дезинфектанти, които държеше в една кутия под мивката. Беше си завързала косата

нагоре с червена превръзка и вниманието ѝ бе погълнато изцяло от плочките на пода. Не ме забеляза, докато не оставих кутията от сандвичите на масата.

— Не влизай в кухнята — рече ми с безизразен глас. — Ти си виновен за това тук.

— Виновен за кое?

— Кучето е твое, нали?

Говореше за Чъфи, нашия кокершпаньол и аз изведнъж почувствах страх... не заради това, което бе казала, а заради начина, по който го каза.

Все едно, че ми пожелаваше лека нощ. Всяка вечер идваше в стаята ми и се навеждаше над леглото, оправяше памучното одеяло и приглаждаше чаршафа, целуваше върховете на пръстите си и докосваше с тях челото ми. Може да прозвучи като нещо съвсем нормално. И в повечето случаи бе така. Но някои вечери... някои вечери, когато си бе пийнала и от устата ѝ лъхаше на алкохол, а тялото ѝ излъчваше топлина, сякаш бе разпалена пещ, тя се навеждаше, промърморваше познатите думи „Лека нощ, Скоти“, но те звучаха като заклинание, а пръстите, с които докосваше челото ми, бяха студени и грапави. В онези нощи аз се завивах през глава и броях секундите (хиляда и една... хиляда и две...), докато стъпките ѝ утихнат по коридора.

Гласът ѝ бе такъв и сега. Очите ѝ бяха леко изцъклени и устата ѝ — събрана в тънка права линия, и подозирах, че ако се приближа към нея, ще уловя същата отвратителна солена миризма като от плажна ивица при отлив.

Тя продължи да чисти, а аз се измъкнах безшумно от кухнята и се настанях пред телевизора, но мислех за думите ѝ за Чъфи.

Майка ми никога не го бе харесвала. Понасяше го, но Чъфи бе мое куче и на баща ми — не нейно. Възможно ли е поведението ѝ да се обяснява например с това, че Чъфи се е изпишкал на пода в кухнята? И къде е той сега? Обикновено по това време на деня се излежаваше на дивана и чакаше някой да го почеше зад ушите. Извиках го.

— Това животно е мръсно — обади се майка ми от кухнята. — Остави го на мира.

Намерих Чъфи на горния етаж, заключен в банята до спалнята на родителите ми. Лапите му бяха одрани до кръв, вероятно с телената

четка, която използвахме да чистим скарата в кухнята. Имаше дузина малки кървящи рани и когато се опитах да го успокоя, той ме ухапа по ръката.

Годините не се бяха оказали снизходителни към покрайнините в Мериленд, където живееше баща ми. Някога спокойният район се бе превърнал в хаотична сбирщина от секшопове, книжарници за порнографски списания и многоетажни работнически блокове. Имаше ги и старите къщички, но оградите на повечето бяха изрисувани с графити на арабски. Къщата на улица „Повендър“, където бях израсъл, бе почти неузнаваема зад грамадните преспи сняг. Една от стрехите бе провиснала от покрива и под нея заплашително зееха разкривени дъски. Това не беше къщата, която помнех, но приличаше на къща, която би обитавал баща ми — лишена от уют и гостоприемство.

Паркирах, изключих двигателя, но останах в колата.

Разбира се, беше глупаво от моя страна да идвам тук. Един от онези безсмислени пориви, изпълнени с драматизъм и лишени от съдържание. Бях решил, че трябва да видя баща си, преди да напусна тази част на страната (а може би преди той да умре?) — но какво всъщност търсех тук? Какво можех да му кажа или той на мен?

Тъкмо посягах към ключа, когато баща ми излезе на верандата да прибере вечерния вестник. Под бялата светлина на външната лампа кожата му изглеждаше необичайно бледа. Той погледна към колата, наведе се да вземе вестника, сетне погледна отново. Изправи се, слезе по стълбите, както си беше по халат и пантофи, и се приближи към мен. Дори това малко усилие го накара да се запъхти.

Свалих прозореца.

— Така си и помислих, че си ти — рече той.

Гласът му пробуди в душата ми неприятни спомени. Не отговорих.

— Влизай, щом си дошъл — подкани ме. — Навън е студено.

Заклучих колата и пуснах алармата. Малко по-надолу по улицата трима младежи с азиатски лица следяха внимателно действията ми и ме изпроводиха с поглед, докато влизах в къщата.

Чъфи се възстанови от раните си, но никога вече не доближи майка ми. Нейните рани обаче бяха постоянни и неизличими.

Обясниха ми, в някакъв момент от нейното прогресиращо влошаване, че страдала от неврولوجично заболяване, наречено шизофрения в зряла възраст и че причината за това се крие някъде в мозъка. Не повярвах на обяснението, защото от опит знаех, че проблемът е далеч по-прост и по-страшен — в тялото ѝ живееха едновременно добра и лоша майка. И тъй като аз обичах добрата, беше неизбежно и дори необходимо да започна да мразя лошата.

За съжаление с течение на времето двете започнаха да се смесват. Добрата майка ме целуваше сутрин на излизане, но когато се връщах по-късно от училище, лудата ѝ съперница вече бе поела контрол. Нямах близки приятели след като навърших десет, защото когато имаш приятели, трябва да ги водиш у дома, а последния път, когато се появих на прага с червенокосия и боязлив Ричард, с когото се бяхме сдружили в часовете по география, тя го принуди да изслуша двадесетминутна лекция за това колко са вредни видеомониторите за неговата все още не съвсем зряла възпроизводствена система. При това изразите, които използваше, далеч надхвърляха представите му за приличие. На следващия ден Ричард отказа да говори с мен и така приятелството ни издъхна. Исках да му кажа, че вината не е моя, а на майка ми. Бяхме жертви на един призрак.

Тя обаче не вярваше, че е болна, и все намираще причини у другите, включително и у мен. Неведнъж през онези ранни години ми се е карала, задето съм я гледал „по този начин“, което вероятно означаваше „с изплашено изражение“. Майка ми бе дълбоко уверена, че ние всички заговорничим срещу нея с цел наистина да я подтикнем да си изгуби разсъдъка. Параноична шизофрения, която следва най-мрачните си очаквания с неумолима последователност.

Ала тези събития съвсем не ме сближиха с баща ми. Напротив. Той отхвърляше диагнозата със същата упоритост, с която и майка ми, макар и поради различни подбуди. Баща ми винаги е смятал, че майка ми не го заслужава и че е направил услуга на семейството ѝ в Нашуа, Ню Хемпшир, като ги е отървал от тяхната своенравна и непокорна дъщеря. Може би си е представял, че бракът ще ѝ повлияе плодотворно. Но не стана така. Тя го бе разочаровала, а вероятно и той нея. Но баща ми продължаваше да очаква от нея да се поправи. Обвиняваше я за всяка нейна постъпка, сякаш тя бе в състояние да преценява моралната страна на действията си — което ѝ се удаваше

само понякога, в редки пристъпи на просветление. Така добрата майка страдаше заради греховете на лошата. Лошата майка бе хаплива и заядлива, но добрата понасяше упреците. Тя бе принудена да се извинява и баща ми не пропускаше да изтръгне от нея тези извинения. Викаше ѝ, понякога я удряше, непрестанно я оскърбяваше, а през това време аз се криех в стаята си и си представях свят, в който двамата с добрата ми майка ще можем да избягаме някъде, където лошата не би могла да ни открие. Някъде, където двамата ще живеем в мир и любов, докато баща ми продължава да воюва с неистинската, зла половинка на майка ми. И накрая ще я победи и ще я затвори — в килия или може би в лудница.

Бях на шестнадесет и тъкмо бях взел книжка, когато баща ми реши да ни отведе на разходка до Ню Йорк. Според мен е смятал — трябва да е бил доста отчаян, за да се хваща за тази сламка, — че почивката ще ѝ повлияе добре, ще ѝ „прочисти главата“, както той обичаше да казва. Натоварихме багажа, сменихме маслото, напълнихме резервоара и отпрашихме. Майка ми настояваше да седи сама отзад. Аз бях навигатор и от време на време сядах гордо на кормилото. На няколко пъти я видях да чопли нервно горната си устна и скоро там се образува кървяща раничка.

Имам само два ярки спомена от онова пътуване до Ню Йорк.

Посетихме Статуята на свободата и помня как се катерехме по изтърканите стъпала до самия връх. Беше юли, вътре бе тясно и горещо и миришеше на пот, но когато стигнахме горе, бяхме възнаградени с невероятна гледка. Майка ми обаче отказа да погледне към Манхатън и се сви отзад. На връщане си купих месингово копие на статуята, което държах на бюрото си.

Помня и неделната утрин на същия уикенд, когато майка ми се измъкна от хотелската стая, докато баща ми се къпеше, а аз бях във фойето и захранвах с монети машината за сода. Когато се върнах и намерих стаята празна, изпаднах в паника, но въпреки това не посмях да обезпокоя баща ми, защото сигурно щеше да стовари вината върху мен. Вместо това изтичах обратно по стълбите и се спуснах с асансьора във фойето. Зърнах тъмната коса на майка ми да изчезва зад въртящата се врата на изхода и хукнах след нея, но не посмях да я извикам, защото се срамувах да не привлека вниманието на останалите. Когато излязох на площадката отпред, тя бе изчезнала.

Облеченият в червено сако портиер надуваше истерично свирката си и в началото недоумявах защо, а после видях майка ми да лежи на паважа и да стене, докато над нея се бе надвесил ужасеният шофьор на малкия пикап за цветя, който я бе прегазил през краката. Очите му бяха изцъклени и сияещи като две луни. И тогава почувствах, как тялото ми се сковава от ледени тръпки.

Веднага след пътуването до Ню Йорк прибраха майка ми за продължително лечение — първо в ортопедична болница, докато се възстановят счупените кости, и после в психиатрична клиника. Всекидневната, в която седях сега с баща ми, не се бе променила особено от онези времена. Което съвсем не означаваше, че баща ми е превърнал дома си в нещо като светиня, в която да почита паметта на болната си съпруга. Просто нямаше сили да променя каквото и да било. Не му идваше наум.

— Напоследък доста ми звъняха за теб — рече той. — В началото си помислих, че си обрал някоя банка.

Завесите биха спуснати и вътре не проникваше почти никаква дневна светлина. Абажурът в ъгъла също мъждукаше едва-едва.

Той седеше в изтърбушеното зелено кресло и дишаше учестено, очаквайки да заговоря.

— Сигурно е заради работата ми — обясних. — Проверявали са биографията ми.

— Ама че работа, щом ФБР звъня у нас.

Беше съвсем отслабнал и ризата му висеше. На времето бе доста едър мъж. Плещест и избухлив — от онези хора, с които предпочиташ да не се заяждаш. Но сега ръцете му бяха изтънели като на скелет и кожата му провисваше. Гърдите му бяха хлътнали и виждах поне пет изтъркани дупки на колана, който се опираше на щръкналите настрани хълбоци.

— Ще бъда зад граница за известно време.

— Колко дълго?

— Честно казано, не зная.

— Онези от ФБР казаха ли ти, че съм болен?

— Казаха ми.

— Може да не е това, което си мислят. Не се чувствам добре, но... — той сви рамене. — Тези всезнайковци лекарите могат да те оберат до шушка. Искаш ли чаша кафе?

— Ще си сипя. Машината нали е там, където я помня?

— Да не мислиш, че съм твърде слаб дори да ти сипя кафе?

— Не съм казвал подобно нещо.

— Все още мога да правя кафе, за Бога!

— Нямам никакво намерение да те спирам.

Той отиде в кухнята. Надигнах се и надзърнах в коридора, но го видях да си сипва солидна доза уиски в чашата с трепереща ръка.

Докато го чаках във всекидневната, разглеждах лавиците. Повечето книги бяха на майка ми. Томове на Нора Робъртс, „Мостовете на Мадисън“ и безкрайната серия на Тим Лахайе. Баща ми бе допринесъл за разнообразието с няколко стари книги на Том Кланси и „По-чудно от науката“. Аз самият имах доста свои книги, когато живеех тук — бях отличен ученик, вероятно защото твърде много се страхувах да си тръгна от училище и да се прибера у дома, — но държах книгите си в моята стая, най-вече защото не исках Конан Дойл и Джеймс Ли Бърки да се смесват с писатели като В. К. Ендрюз и Кетрин Колтър.

Баща ми се върна с две чаши кафе. На моята бе изписано „Доставки Кориолис“, името на последната фирма, в която бе работил цели двайсет и три години и от която все още получаваше пенсионен чек всеки месец. Кафето бе едновременно слабо и горчиво.

— Няма нито мляко, нито сметана — рече той. — Зная, че го обичаш разредено. Сложих ти мляко на прах.

— Няма нищо.

Той се отпусна в креслото си. На масичката до него имаше дистанционно — вероятно от видеопанела. Погледна го с известна нега, но не посегна към него. Вместо това каза:

— Не зная каква ще е тази твоя работа, но онези типове от ФБР задаваха доста странни въпроси.

— Като например?

— Ами, в началото бяха съвсем обичайни, къде си ходил на училище, какви оценки си получавал, къде си започнал работа и прочее. Но искаха доста подробности. Дали си участвал във всички спортни занимания, какво си правел през свободното си време, обичал

ли си да говориш за политика и история. Кой е семейният ни лекар, имал ли си необичайни болести в детството, кои са ти били приятелите, налагало ли се е да ходиш на психиатър. Питаха и доста за Илейн. Естествено, знаеха за болестта ѝ. Но когато опряхме до това, рекох им да си гледат работата. Всъщност, и без това бяха съвсем наясно с нещата.

— Питали са за мама?

— Нали току-що ти го казах?

— И какво още ги интересуваше?

— За нея ли? Ами симптомите. Кога са се появили и какво ѝ е било поведението. Разни работи, дето трябва да си останат в семейството. Божичко, Скоти, искаха какво ли не. Да ти разгледат старите вещи в гаража. Ще ми повярваш ли, че даже взеха проби от водопровода.

— Значи са идвали в къщата?

— Аха.

— Взеха ли друго, освен пробите?

— Не съм забелязал, но бяха цяла тълпа и не можех да ги следя непрестанно. Ако искаш, иди сам да провериш — кашонът с нещата ти е до буика.

Завладян от любопитство и леко обезпокоен, отскочих до неотоплявания гараж.

Кашонът, за който говореше, съдържаеше всякакви джунджурии от детските ми години. Албуми със снимки, няколко награди, стари книги и дискове, играчки. Между тях, както забелязах, и месинговата Статуя на свободата, която бях донесъл от Ню Йорк. Беше потъмняла с годините. Взех я и я пхнах в джоба на палтото си. И да липсваше нещо тук, нямаше никакъв начин да разбере. Но идеята непознати федерални агенти да се ровят из нещата ми беше направо ужасяваща.

На дъното на кутията имаше папка с мои рисунки. Никога не съм бил особено надарен в това отношение, но майка ми ги харесваше и настояваше да ги запази. Избледнели акварели, листопад, няколко снежни сцени, превити борове, несръчно изрисувани хижи — самотни неща сред огромен и пуст пейзаж.

Когато се върнах в къщата, баща ми клюмаше в креслото. Чашата за кафе се поклащаше застрашително на ръба на подлакътника. Преместих я на масата. Телефонът извъня и той се размърда.

Пресегна се към слушалката и я вдигна. Беше стар модел, свързан с жица с устройството на стената.

— Да — рече няколко пъти, после ми подаде слушалката. — За теб е.

— За мен?

— Да виждаш някой друг тук?

Обаждаше се Сю Чопра, веднага познах гласа ѝ.

— Скоти, изплашихме се за теб.

— Чувствата са взаимни.

— Сигурно се питаш как сме те намерили. Радвай се, че успяхме. Не биваше да изчезваш така.

— Да изчезвам ли, Сю? Прекарах следобеда с баща ми.

— Разбирам. Но щеше да е добре, ако ни беше предупредил. Морис се бе погрижил да те проследят.

— Майната му на Морис. Нима трябва да искам разрешение дори когато напускам града?

— Не е писано правило, но щеше да е добре. Скоти, зная колко си ядосан. Минавала съм през това. Но времената се менят. Животът е далеч по-опасен, отколкото беше някога. Кога смяташ да се връщаш?

— Тази вечер.

— Добре. Защото трябва да си поговорим.

Казах ѝ, че съм на същото мнение.

Поседях с баща ми още няколко минути, после му съобщих, че е време да си вървя. Зад пердето вече не се процеждаше никаква светлина. В къщата цареше сумрак и миришеше на прах и на суха топлина.

Той се размърда в креслото и рече:

— Доста път измина само за да пиеш кафе и да мърмориш. Виж, знам защо си тук. Но ще ти кажа — не ме е страх да умра. Нито да говоря за това. Събуждаш се, прочиташ си пощата и си казваш, брей, няма да е и днес.

— Разбирам.

— Нищо не разбираш. Но се радвам, че дойде.

Направо бе изумително да каже подобно нещо. Не знаех какво да отговоря.

Той се изправи. Панталоните му се смъкнаха по измършавялата талия.

— Невинаги съм се отнасял към майка ти така, както трябваше. Но поне бях до нея, Скоти. Дори когато беше в болница. Когато не знаеше коя е. Водех те при нея само в добрите ѝ дни. Някои от нещата, които ми е казвала, щяха да ти обелят кожата. А по това време ти вече беше в колежа.

Майка ми умря от усложнена пневмония в годината преди да се дипломирам.

— Можеше да ме повикаш, когато се разболя.

— Защо? За да носиш в себе си спомена за твоята собствена майка, която те ругае от смъртното си легло? Какъв смисъл?

— Аз също я обичах.

— За теб беше лесно. Аз може и да съм я обичал, а може и да не съм. Вече не помня. Но бях до нея, Скоти. През цялото време се стараех да ѝ бъда опора. Да не я изоставям.

Запътих се към вратата. Той ме последва няколко крачки, но спря задъхан.

— Опитай се да ме запомниш с това — заръча на раздяла.

8.

Когато пристигнахме на летище „Бен Гурион“, там цареше хаос, а чакалнята бе претъпкана от заминаващи. Полетът на „Ел Ал“ се бе забавил с три часа заради неподходящи атмосферни условия, а самото ни заминаване — с цели три дни, по „дипломатически“ причини, както ни обясни Сю. Самолетът, с който летяхме, бе почти празен. Щеше да се напълни на обратния път. Евакуацията на Ерусалим бе в пълен ход.

Напуснах летището в компанията на Сю Чопра, Рей Мозли и Морис Торанс, заобиколени от малочислен кордон федерални агенти с лещи за подсилено зрение и скрити оръжия, и ескортирани от петима цивилни служители на израелската армия, които освен джинси и фланели с къси ръкави носеха автомати „Узи“, праметнати небрежно през рамо. Преведоха ни експедитивно през митническото гише и през чакалнята на летището до паркинга, където вече ни очакваше пикап, боядисан като такси. Сю се настани на седалката до мен, все още замаяна от пътуването. Морис и Рей седнаха зад нас и пикапът напусна района на летището.

На магистралата за града ни заваля лек дъждец. Безкрайна върволица от превозни средства се движеше в отсрещните платна, но от нашата страна шосето бе почти пусто. На големи светлинни табла край пътя бе оповестен графикът на евакуацията. Ярки мигащи светлини и наново поставени указателни табели сочеха маршрута за изтегляне.

— Малко е изнервящо — подсмихна се Сю — да отиваш на място, което всички бързат да напуснат.

Един от израелските агенти се обърна и се засмя презрително.

Морис се наведе към нас.

— Има много хора, които се отнасят скептично към предупрежденията. Други, естествено, са ядосани. Ликуд може да изгуби следващите избори.

— Но само, ако не се случи нищо — додаде Сю.

— Има ли такава възможност?

— Почти нищожна.

Израелският агент изсумтя отново.

Постепенно дъждът се усили. Януари и февруари са дъждовни месеци в Израел. Надзърнах през мокрото стъкло тъкмо навреме, за да видя една маслинена горичка, с дървета, превити от вятъра. Все още бях под впечатление на това, което Сю ми бе казала в самолета.

Тя бе неоткриваема в дните, след като се върнах от срещата с баща ми — изглаждаше дипломатическите затруднения, свързани със заминаването ни от Балтимор в последната минута.

През цялата седмица събирах информация или седях в кафенето в компанията на Морис и Рей.

Двамата се оказаха по-приятни събеседници, отколкото предполагах. Бях сърдит на Морис, задето ме бе проследил до къщата на баща ми... но той бе от онези хора, които умееха да печелят благоразположението на останалите. Нещо повече, бе превърнал това умение в изкуство, в инструмент. Той отблъскваше гнева на другите, както Супермен отблъсква куршуми с гърдите си. Нямах твърдо мнение относно хронолитите, нито постоянни убеждения, свързани със значението на феномена „Куин“, но въпреки това темата го вълнуваше дълбоко. Което означаваше, че можем спокойно да разсъждаваме пред него, да обсъждаме дори най-налудничавите идеи, без да се страхуваме, че ще засегнем някакви политически, или религиозни убеждения. В края на краищата той представляваше ФБР като институция. Каквото и да говорехме пред него, задачата му бе да му осигури път до архивите. Но Морис се държеше така, сякаш всичко това няма никакво значение.

Дори Рей Мозли се отпусна в неговата компания. В началото бях определил Рей като изключително интелигентен, но почти неспособен на човешка топлина екземпляр, чийто радар се бе вклинил безнадеждно в Сю Чопра. И в това, естествено, имаше немалка доза истина. Но след като привикна с нас, оказа се, че е страстен поклонник на бейзбола и двамата изведнъж открихме много общи теми за разговор. Рей бе почитател на отбора от неговия роден град Тусон, но имаше доста забележки по новия подбор на играчите. По природа си бе самотник, но самотата му бе от интелектуален тип. Разговорите обикновено ставаха безпочвени в мига, когато осъзнаваше, че е

достигнал ниво, на което не можем да го проследим. В такива моменти изглеждаше по-скоро натъжен, че няма с кого да сподели мислите си.

Сю донякъде допринасяше да се чувства уютно в своята самота. Тя не пропускаше да обсъди с него всички важни въпроси и струва ми се, че тези кратки, но дълбоко съдържателни разговори, бяха за Рей като любовен акт.

Самата Сю се появяваше все по-рядко при нас.

— Започна да ми напомня на „Корнел“ — оплаках се на Морис и Рей. — Искам да кажа, че така се държеше със студентите си. Помогаше ни да открием общи идеи, а после ни зарязваше и ние продължавахме да ги обсъждаме далеч след края на занятията.

— Било е нещо като генерална репетиция — подметна Морис.

— За кое? За това? За хронолитите?

— Е, няма как да е знаела, че ще се появят. Но не си ли си мислил понякога, че целият ти живот е репетиция за едно-единствено значимо събитие?

— Може би. Понякога.

— Сигурно си й бил любимец, Скоти — засмя се Морис. — И сега те извика, за да напишете отново сценария. Да го напишете правилно. Ти ще сложиш последния знак.

— И кое ще е събитието? Онова, в Ерусалим?

— Онова в Ерусалим... или каквото дойде след него.

Двамата със Сю така и не успяхме да поговорим насаме, докато не се озовахме над Атлантика, чак тогава ме повика да седна при нея.

— Скоти, съжалявам, че досега те държах в неведение. Съжалявам и за оная история с баща ти. Мислех само как да ти осигуря работа, но не и че ще се превърне в... — тя млъкна.

— Домашен арест? — подсказах аз.

— Добре де, нека е домашен арест. Всъщност, до известна степен е тъкмо това. Искат да ни държат заедно, за да сме по-лесни за наблюдение.

Сю имаше доста сериозна настилка, но се стараеше да не й обръща внимание. Седеше, отпуснала ръце в скута, стиснала носна кърпичка между пръстите си, и в позата й имаше нещо, което ми напомняше за привидно хрисимия, но непоклатим Махатма Ганди.

Стюардът на „Ел Ал“ вече разнасяше пластмасови чинии с пържени яйца и препечени филийки.

— Защо точно аз, Сю? — попитах. — Това е въпросът, който не ми дава покой от самото начало. Можеше да наемеш далеч по-добър програмист. Вярно, че бях в Чъмфон, но това нищо не обяснява.

— Не подценявай способностите си. Но разбирам какво ме питаш. За наблюдението на федералните, за посещението при баща ти? Скоти, преди няколко години допуснах грешката да се опитам да публикувам статия, посветена на феномен, който нарекох „тау-турбуленция“. Някои влиятелни хора обаче прочетоха черновата ми.

Не знаех дали това, че се прехвърляме в областта на теоретичната физика, означава, че ще получа моя отговор. Замълчах, намръщен и озадачен.

— Прощавай — рече тя, след като издуха силно носа си. — Та статията бе посветена на причинно-следствената връзка и обсъждаше въпроси за темпоралната симетрия и хронолитите. Имаше математически формули и квантова физика. Но освен това си позволих да разсъждавам върху темата по какъв начин хронолитите променят нашите фундаментални представи за причината и последствията в макрокосмоса. Всъщност, опитвах се да твърдя, че при едно локализирано тау-събитие — създаването на хронолит например — следствието изпреварва причината, но също така създава нещо като фрактално пространство, в което най-значителните връзки между събитията от определящи се превръщат в съотносителни.

— Не разбирам какво означава това.

— Мисли за хронолита като за ограничено събитие в пространство-времето. Съществува интерфейс, граница между конвенционалния поток на времето и негативната тау-аномалия. Това не е просто бъдеще, което говори с настоящето. Това са вълни, водовъртежи и течения. Бъдещето променя миналото, което на свой ред променя бъдещето. Разбираш ли?

— Горе-долу.

— С други думи, налице е турбуленция, която се влияе не толкова от причината и следствието или от парадокса, а от съотношението и случайността. Не можеш да търсиш причината за Банкокския инцидент, защото тя все още не съществува, но би могъл да търсиш признаци в турбулентността, в неочакваните взаимовръзки.

— Като например?

— Когато пишех статията, не разполагах с примери. Но някой я е приел на сериозно и е започнал да работи над изводите. Във ФБР изровили архивите и издирили всички хора, разпитани след Чъмфон, което обаче е малка, почти незначителна статистическа извадка. След това съставили база данни с имената и досиетата на всички хора, които са изказвали по един или друг начин мнение или отношение за хронолитите, поне в онези ранни дни, на всички, които са участвали в научната експедиция в Чъмфон, включително и на момчетата, които са управлявали тракторите и са монтирали кенефите, на всички разпитани от зоната на поражение. Когато приключили, потърсили връзки.

— И, предполагам, са намерили?

— Има някои доста страни неща. Но най-странното от всичко сме ние с теб.

— Какво, заради „Корнел“?

— Донякъде, но помисли сам, Скоти. Имаш преподавателка, която говори за тау-връзки и екзотична материя далеч преди да се случи онова в Чъмфон. Която след това става всепризнат експерт по хронолити. Имаш и бивш неин студент, стар приятел, който по случайност е бил на брега на Чъмфон, дори е арестуван на миля от мястото, където се появява първият хронолит, часове след събитието.

— Сю — прекъснах я. — Това не значи нищо. Сама го знаеш.

— Прав си, няма *причинно* значение, но не в това е въпросът. По-важното е, че ни бележи и двамата. Да се опиташ да си представиш създаването на хронолита, е като да разплетеш пуловер, преди още да е бил оплетен. Не можеш. В най-добрия случай ще намериш конци, които са с подходяща дължина или сходен цвят и би могъл да направиш предположения относно начина на заплитането им.

— Затова ли федералните разследваха баща ми?

— Интересува ги абсолютно всичко. Защото не знаем кое може да се окаже важно.

— Това е логика на параноята.

— Какво пък, мисля, че точно с това си имаме работа — логика на параноята. Затова и двамата сме под наблюдение. Не сме заподозрени в престъпни действия, поне не в обикновения смисъл. Но те се страхуват от това, което бихме могли да станем.

— Опасяват се, че ние сме лошите, така ли?

Тя надзърна през прозореца към облаците отвън и океана, който се разстилаше под нас подобно на тъмносиньо огледало.

— Не забравяй, Скоти. Който и да е Куин, най-вероятно не той е създателят на тази технология. Завоевателите и кралете рядко са гениални учени. Те използват това, до което успяват да се докопат. Куин може да е всеки и навсякъде, но най-вероятно той ще открадне тази технология и кой може да каже дали няма да я открадне от нас? Ами ако ние сме добрите? Може би ние сме онези, които ще разрешат загадката. Това също не е изключено — просто различен вид връзка. Ние не сме обикновени затворници, иначе сега щяхме да сме в килия. Нас ни наблюдават, но също така и ни пазят.

Огледах пътеката, за да проверя дали някой не ни подслушва, но Морис бе станал и разговаряше с една от стюардесите, а Рей четеше някаква книга.

— Дотук нямам особени възражения за работата — рекох. — Плащат ми добре, повече, отколкото на много хора, и ще видя места, които иначе са недостижими за мен. — А и ще подхраня интереса си към хронолитите, помислих, но не го добавих. — Но въпреки всичко, не мога да обещавам...

Да остана докрай в играта, мислех да кажа. Да се превърна във верен последовател, като Рей Мозли. Не и когато светът отива по дяволите, а някой трябва да защитава малката ми дъщеричка.

Тя ме прекъсна с тъжна усмивка.

— Не се безпокой, Скоти. Никой вече не обещава нищо на никого. Защото никой не е сигурен в каквото и да било. Това е лукс, без който ще трябва да се научим да живеем.

Бях се научил да живея без този лукс преди доста време. Едно от правилата, когато имаш родител шизофреник, е да свикнеш да понасяш странното поведение. Да привикваш с него. Поне до известна граница.

Защото отвъд тази граница лудостта завладява всичко. Тя прониква в теб и се настанява като у дома си, докато накрая няма на кого да се доверяваш — дори на самия себе си.

Най-трудно се оказа преминаването през първия контролен пункт на шосето от летището. Тук военните връщаха всякакви поклонници и фанатици, привлечени от необичайната суматоха.

„Ерусалимски синдром“ — така го бяха кръстили психиатрите преди десетилетия. Посетителите обикновено оставаха смаяни и зашеметени от културното и митологичното значение на града. Понякога се отъждествяваха с него до такава степен, че се увиваха в бели платна и нахлузваха сандали, участваха в религиозни церемонии или се опитваха да правят животински жертвоприношения на Храмовия хълм. Феномен, който подхранваше непрестанно с пациенти психиатричната болница „Кфар Шаул“.

Вълната на глобалната несигурност, създадена от хронолитите, вече бе предизвикала нов приток на поклонници, а евакуацията бе довела този процес до трескаво състояние. Ерусалим се евакуираше заради безопасността на обитателите му, но какво значение можеше да има това за един фанатик? Проправяхме си път през колони от автомобили, някои изоставени преди контролния пункт, след като шофьорите им бяха отказали да обърнат назад. Имаше и постоянен поток от полицейски коли, линейки и военни камиони.

Преодоляхме тази пречка по здрач и пристигнахме в хотела тъкмо когато последните лъчи на слънцето се изгубиха зад хоризонта.

Навсякъде из града бяха оборудвани наблюдателни постове: не само наши, но и на военните, на ООН, на представители на различни израелски университети, както и на журналисти от целия свят. Хотелът ни бе на билото на хълма Скоп (*Хар хатсофим* на иврит, което случайно означаваше „оглеждам“) и мястото се оказа отлично подбрано. Тук са били разположени римляните през 70-а година сл.Хр., малко преди да смажат еврейския бунт. Кръстоносците също са отсядали по тези места, по известни причини. Гледката към Стария град бе поразителна и всяваща смут. Евакуацията, особено на палестинските квартали, не бе протекла гладко. На места все още горяха пожари.

Последвах Сю през пустото фоайе на хотела към апартамент от няколко стаи на последния етаж. Това бе сърцето на операцията. Пердетата бяха смъкнати и екип от техници бе монтираше фотокамери и монитори, както и няколко доста мощни печки. Макар повечето от присъстващите да бяха членове на екипа на Сю, малцина я бяха

срещали лично. Някои от тях дойдоха да се здрависат с нея. Тя размени по няколко думи с всеки, макар очевидно да беше изморена.

Морис ни показа стайте, после предложи да се срещнем в ресторанта, след като се изкъпем и освежим.

Сю попита дали ресторантът ще работи, след като всичко останало в града ще бъде затворено за периода на евакуация.

— Хотелът е въвн от предполагаемата зона на поражение — обясни Морис. — Освен нас, има малка група обслужващ персонал, всичките доброволци, които са си устроили затоплено скривалище в задната част на кухнята.

Бях отделил няколко минути да се полюбувам на разстлания като на длан град от прозореца на моята стая. Близките улици бяха пуссти, ако се изключеа патрулните коли и редките линейки, които идваха или се отдалечаваха с вой към Синай. Увисналите над улиците светофари се поклащаха от поривите на вятъра.

Спомних си думите на човека от израелската армия, изречени веднага след като преминахме контролния пункт. Някога, обясняваше той, фанатиците, които идвали в Ерусалим, се мислели за Исус Христос, за Йоан Кръстител или за първия истински Месия.

В наши дни те твърдят, че са Куин.

На града, станал свидетел на толкова много исторически събития, му предстоеше да бъде сцена на нови.

Сю, Морис и Рей ме чакаха в просторното хотелско фоайе. Морис махна с ръка към висящите от далечния покрив растения.

— Погледни, Скоти, Градината на Вавилон.

— Предполага се, че Вавилон се намира източно от тук — поправи го Сю. — Но какво пък.

Настанихме се на една маса в ресторанта, в другия край на залата имаше компания от израелски военни, които бяха заели облицовано с червен плюш сепаре. Нашата сервитьорка (всъщност тя беше единствената) бе възрастна жена с американски акцент. Каза, че евакуацията не я притеснявала, макар че заради това трябвало да остане да спи в хотела.

— И без това не ми е приятно да карам по опразнените улици, ако и преди все да се оплаквах от трафика. — Добави, че тази вечер

имало пиле с бадеми. — И нищо друго, освен ако не сте алергични, в такъв случай ще помоля готвача да внесе известни корекции.

Докато чакахме пилешкото, поръчахме бутилка бяло вино.

Попитах каква е програмата за утре. Морис ни информира:

— Освен научната работа, следобед ще имаме посещение на израелския министър на отбраната. Плюс фотографии и снимачни екипи. За журналистите това е златно време. Рей и Сю ще трябва да обяснят на прост език какво всъщност се случва.

— Да му говорим ли за леда на Минковски, или само за теорията за обратната връзка? — попита Рей.

Двамата с Морис го погледнахме объркано.

— Рей, не дръж хората в неведение. Това е невъзпитано. Морис, Скоти, бихте могли да се запознаете с този въпрос от сводките, които изготвяме за Конгреса.

— Не си падам по четенето — оправда се Морис.

— Изгубихме доста време да преведем нещата на разбираем английски — кимнах аз.

— Аха, в лов на метафори — засмя се Рей.

— Все пак е важно хората да разберат за какво става въпрос. Поне дотолкова, доколкото разбираме ние. Което всъщност не е много.

— Ледът на Минковски — попита отново Рей — или обратната връзка?

— Обратната, мисля.

— Все още не разбирам нищо — оплака се Морис.

Сю сбърчи вежди, в опит да си събере мислите.

— Поне версията за обратната връзка позната ли ви е и на двамата? — попита тя.

Ние поклатихме глави.

— Добре, знаете ли какво е микрофония?

— Говориш за това, което се случва, когато се изправиш пред аудитория с микрофон в ръка и колоните започнат да квичат като прасе в кланица.

Тя се засмя.

— Чудесен пример. Опиши процеса, Скоти.

— Между микрофона и колоните има усилвател. В най-лошия вариант те говорят помежду си. Звучите, уловени от микрофона,

излизат усилен през говорителите. Наличието и на най-малък шум в системата създава затворена верига.

— Точно така. Най-малкият шум, уловен от микрофона, се проиграва усилено от говорителя. Микрофонът го приема, звукът отново се усилюва и така нататък, докато системата започне да кънти като камбана... или да квичи като прасе.

— И каква връзка има това с хронолитите? — попита Морис.

— Защото времето е в известен смисъл усилвател. Нали сте чували старата поговорка за това как една пърхаща в Китай пеперуда може да породи буря над Охайо? Това е феномен, който се нарича „всеобща зависимост“. Голямото събитие обикновено е малко, усилено във времето.

— Като онези филми, в които героят пътува назад във времето и накрая променя собственото си настояще?

— Донякъде — кимна Сю. — Това също е пример за усилване. Но когато Куин ни праща своя паметник, ознаменуващ победа след двайсет години към днешна дата, това е като да насочиш микрофона към говорителите, сиреч създаване на затворена верига, при това *преднамерено*. Сигналът усилюва сам себе си. Според нас тъкмо по тази причина хронолитите разширяват с такава скорост територията си. Като бележи своите победи, Куин създава очакване за собствената си несъкрусимост. Коего прави победата по-вероятна, дори неизбежна. И така нататък.

Това беше съвсем нова територия за мен. В изказванията си досега Сю само бе загатнала за подобна възможност.

— Имам няколко въпроса.

— Слушам те.

— Първият е как изглежда всичко това от гледна точка на Куин? Какво се е получило първия път, когато ни е пратил Чъмфонския обелиск? Няма ли да промени собственото си минало? Сега двама Куиновци ли има, или какво?

— Ами тук и аз съм в неведение. Питаш ме дали имаме поне теоретично обяснение по въпроса. Да и не. Стараем се да избягваме модела с множеството светове...

— Защо? Той ли е най-лесният отговор?

— Защото нямаме никакви причини да го смятаме за верен. Ако е верен, той ограничава възможностите ни да предприемем нещо за

решаване на проблема. Докато алтернативата...

— Алтернативата — прекъсна я нетърпеливо Рей — е, че Куин извършва нещо като самоубийство всеки път, когато изпраща хронолит.

Пристигна сервитьорката с количка, на която бяха наредени нашите порции. В другия край на залата израелците вече приключваха с вечерята и се захващаха с десерта. Зачудих се дали за първи път имат възможността да се хранят в хотел четири звезди. Поглъщаха всичко с невероятна охота и почти не разговаряха помежду си, сякаш, за да се насладят на храната докрай.

— Куин променя предишната си същност — заговори отново Сю, след като хапна първия залък. — Изтрива версията, заменя я с друга, но това не е самоубийство, нали? Представи си хипотетичен Куин, вожд на някоя изостанала държавица, който по някакъв начин слага ръка на тази технология. Натиска копчето и изведнъж не е просто някой си Куин, а истинският, онзи, когото очакват всички, той е шибаният Месия в един или друг смисъл и от негова гледна точка това е съвсем естествено. Вярно, ще изгуби част от личната си история, но това е поносима и безболезнена загуба. Обожествяват го, разполага с огромна армия, с доверието на хората, на които обещава сияйно бъдеще. Или е така, или мястото на истинския Куин е заето от амбициозен тип, който е израсъл с мечтата да бъде Куин. В най-лошия случай ще прилича на самоубийство, но с билет за потенциално величие. А не можеш да скърбиш по онова, което никога не си имал, нали?

Замислих се върху думите ѝ.

— И все пак ми се струва доста рисковано. След като го направиш веднъж, защо ще натискаш копчето втори път?

— Кой знае? Идеология, заблудата на величието, сляпа амбиция, импулс за самоунищожение. Или защото е трябвало да го направи, като последна възможност пред лицето на поражението. Може всеки път причината да е различна. Както и да го погледнеш, той е в средата на затворената връзка. Той е сигналът, който генерира шума.

— Малкият шум, който става голям — рече Морис. — Пръдната се превръща в гръмотевица.

Сю кимна ентузиазирано.

— Но не само времето е усиливащ фактор. Към него се прибавят човешките очаквания и взаимодействия. Скалата не дава пукната пара за Куин, нито дървото — само *ние*. Ние въздействаме върху това, което очакваме, и то се променя, става по-приемливо и естествено — и ето го всемогъщия Куин, божествения Куин. Изкушаваме се да му се поддадем, да му помогнем, да идеализираме завоевателя, да бъдем част от процеса, а не негова жертва.

— Искаш да кажеш, че ние създаваме Куин.

— Не ние точно, но хората в най-общ смисъл.

— Така беше с жена ми, преди да се разделим — намеси се Морис. — Толкова много се страхуваше от разочарованието, че непрестанно мислеше за него. Нямаше никакво значение какво ще направя, какви усилия ще положа, за да ѝ вдъхна увереност, колко печеля и дали ходя на църква всяка неделя. Аз бях в постоянен изпитателен срок. Все повтаряше: „Някой ден ще ме зарежеш.“ Когато го казваш често, накрая става действителност.

Морис млъкна, потънал в спомени, и побутна чашата с вино настрани.

— Очаквания — рече Сю. — Да, те са обратната връзка. Изведнъж Куин започва да олицетворяла всичко, от което се страхуваме и тайно желаем...

— Прокрадвайки се към Ерусалим — рекох, — за да бъде възкресен.

Думите ми накараха другите да застинат.

— Какво пък — подех, за да разведрия обстановката. — Схванах идеята. А какъв е този лед на Минковски?

— Метафора в различен цвят. Но стига приказки за тази вечер. Утре също е ден, Скоти. Рей ще я обясни на министъра на отбраната.

Усмихнах се уморено, а Рей изпухтя.

Разделихме се след кафето и аз се прибрах в стаята си.

Мислех да се обадя на Джанис и Катлин, но рецепционистът ми каза, че мрежите са претоварени и едва ли ще успея да се свържа. Взех си бира от минибара, вдигнах крака на перваза на прозореца и зарях поглед из улиците. Храмът на хълма бе озарен от прожектори, които го караха да изглежда едновременно нереален и солиден като самата история, но само след четирийсет и осем часа щеше да се появи друг,

далеч по-висок и неимоверно по-драматичен паметник, само на няколко мили от това място.

Събудих се в седем сутринта, неспокоен и гладен. Взех душ, облякох се и се подвоумих дали да не опитам да се разходя и как ще възприеме това охраната. Нищо не пречеше да пробвам.

Двама федерални ме спряха още щом приближих асансьора.

— Накъде сме тръгнали, шефе?

— Ще закуся някъде.

— Може ли да видим пропуска?

— Пропусък?

— Никой не може да напусне етажа без пропуск.

Не знаех, че ще ми трябва някакъв проклет пропуск, а ето, че беше така.

— Кой раздава пропуските?

— Трябва да говорите с хората, които са ви довели, шефе.

Не се наложи да чакам дълго, тъй като миг по-късно по коридора се зададе Морис Торанс, тупна ме по рамото за добро утро и закачи на яката на ризата ми табелка.

— Слизам с теб — рече.

Федералните се отстраниха от вратата. Те кимнаха на Морис и по-малко агресивният от двамата дори ни пожела приятен ден.

— И на теб — отвърнах. — Шефе.

— Това са само предпазни мерки — извини ги Морис, докато се спускахме.

— Като да безпокоят баща ми? Да ровичкат в медицинския ми картон?

Той сви рамене.

— Сю не ти ли обясни защо се прави всичко това?

— Донякъде. Ти не си й телохранител, нали?

— И това също.

— Ти си тъмничар.

— Ей, тя не е в затвор. Може да ходи, където си пожелае.

— Стига ти да си известен за това. И да я държиш под наблюдение.

— Ами, такава беше сделката. А ти къде искаш да идеш, Скоти? На закуска?

— Да подишам въздух.

— На турист ли ще се правиш? Даваш ли си сметка колко е опасно точно сега?

— Наречи го любопитство.

— Добре де, ще поискам от израелците да ни осигурят кола. Могат дори да ни допуснат в забранената зона — ако настояваш.

Не отговорих.

— Иначе ще трябва да си стоиш в хотела, като се има предвид какво е положението.

— Харесва ли ти тази работа?

— По-добре не питай — засмя се горчиво Морис.

Осигуриха ни синя кола без полицейски знаци и с всички необходими пропуски, залепени на предното стъкло. Имаше и допотопен джипиес приемник, монтиран на предното табло до шофьора. Морис подкара по улица „Лехи“, а аз зяпах през страничното стъкло.

Отново валеше и палмовите дървета покрай улицата бяха надвиснали. Денем улиците съвсем не бяха пуси — имаше полицейски постове на всички кръстовища, патрулни коли из кварталите и само забранената зона около предполагаемия район на поява бе напълно евакуирана.

Морис навлезе в Новия град и сви по улица „Цар Давид“, сърцето на забранената зона.

Евакуацията на голямо населено място не е само транспортиране на живеещите в него, макар това да е най-важната част. Има и доста инженерна работа. Щетите, причинявани от появата на хронолитите, са резултат от първоначалната студена вълна, така наречения термичен импулс. Близко до точката на контакта всеки пълен с вода контейнер може да се пръсне. Жителите на Ерусалим бяха предупредени да източат водопроводните си тръби, преди да напуснат, а градските власти се бяха опитали да запазят водопроводната система, като я бяха обезвъздушили, макар че последното заплашваше да затрудни погасяването на пожарите — които щяха да възникнат неизбежно, след

като изпарените течности и газове напуснат отслабените от студа контейнери. Според предписанията трябваше да се опразнят всички клозетни казанчета, газови и кислородни бутилки. В действителност обаче, при невъзможност да се осъществи контрол върху всяко жилище или обществено заведение, никой не можеше да гарантира, че това ще бъде изпълнено. А близо до мястото на поява термичният импулс можеше да превърне в смъртоносно взривно устройство дори бутилка с мляко.

Магазините и офисите бяха затворени, стъклата на прозорците облепени с тиксо, небостъргачите бяха тъмни, хотел „Цар Давид“ — безжизнен като труп.

— Празният град е зловеща гледка — подхвърли Морис. — Направо тръпки те побиват. — Той забави на следващия контролен пункт и махна с ръка на войниците, които вече бяха забелязали пропуските ни. — Знаеш ли, Скоти, наистина не изпитвам удоволствие от това да слухтя покрай теб и Сю.

— Това означава ли, че трябва да се чувствам по-спокоен?

— Просто се опитвам да разговарям. Но сам ще признаеш, че в това има логика.

— Така ли?

— Вече ти четох лекцията.

— А, онова за съвпаденията? Което Сю нарича „таурбуленция“? Не съм сигурен, че съм склонен да й вярвам.

— Така е — потвърди Морис, — но по-важно е как изглежда в очите на хората от Конгреса и администрацията. Има два неоспорими факта за хронолитите, Скоти. Първо, никой не знае как се правят. Второ, докато ние с теб си говорим, някой вече обмисля този проблем. Това, че снабдяваме Сю и хора като нея с цялата налична информация и й осигуряваме възможност за научни разработки, е нож с две остриета — защото не е изключено тъкмо ние да открием тази технология, а после знанието да бъде откраднато, да попадне в погрешни ръце. Може би нито едно от тези неща нямаше да се случи, ако не бяхме отворили кутията на Пандора.

— Логиката на затворения кръг.

— Което не значи, че е погрешна, нали? В положението, в което се намираме, би ли изключил някоя възможност само защото не я намираш за добре построен силогизъм? — Свих рамене. — Не смятам

да ти се извинявам за начина, по който надзъртах в миналото ти. Това е едно от онези неща, които правиш, когато става въпрос за национална сигурност, като да свикваш запаса или да раздаваш купони за храна.

— Не знаех, че са ме взели запас.

— Можеш да мислиш за работата си и по този начин.

— Защото съм бил студент на Сю Чопра? Или защото се озовах в Чъмфон, когато се появи хронолитът?

— По-скоро, защото всички ние сме завързани един за друг с невидимо въже.

— Това е прекалено... поетично.

Известно време Морис кара, без да продума. Слънцето се показваше от време на време между облаците.

— Скоти, аз съм разумен човек — заговори отново той. — Или поне така ми се ще да мисля за себе си. Все още ходя в неделя на църква. Да работиш за ФБР, не означава задължително да си чудовище. Знаеш ли какво представлява модерното бюро? Няма нищо общо със стражари, апаши, плащове и кинжали и всички тези глупости. Двайсет години не можах да отлепя задник от едно бюро в Куантико. Ходех на учения по стрелба, но нито веднъж не ми се е случвало да употребявам оръжие по необходимост. Ние с теб не се различаваме особено.

— Едва ли ме познаваш толкова добре, Морис.

— Добре де, прав си, правя предположения, но за да не спорим повече, нека се съгласим поне, че и двамата сме нормални хора. Аз лично не вярвам в нито едно свръхестествено явление, освен в описаните в Библията, а и там вярата ми се простира само до края на неделната проповед. Хората ме определят като уравновесен. Дори скучен. Изглеждам ли ти скучен?

Отново премълчах.

— Но и аз имам мечти, Скоти. Първия път, когато видях онова чудо в Чъмфон по телевизията, бях шашардисан. Най-странното беше, че го познавах. Бях го виждал и преди. В сънищата си. Нищо конкретно, никакви пророчества, нищо, което бих могъл да докажа на когото и да било. Но още щом го зърнах, разбрах, че ще стане част от живота ми. — Той гледаше право напред. — Дано тези облаци се разсеят до утре вечер. Ще е по-добре за видимостта.

— Морис — рекох, — има ли нещо вярно във всичко това?

— Да не смяташ, че си правя майтап?

— И защo не?

— Защо не ли? Ами, защото познавах и теб, Скоти. От сънищата, имам предвид. Още първия път, когато те видях. Теб и Сю — двамата.

9.

Като чета отново тези страници, си давам сметка, че съм казал твърде много за себе си и недостатъчно за Сю Чопра. Но аз мога да ви разкажа само моята история, така както я преживях. Сю, предполагам, е била твърде погълната от работата си и сляпа за силите, които се възползваха от нея и я превръщаха в безгласен служител на държавната машина. Безпокоеше ме колко лесно приема тази роля, вероятно защото аз се измъчвах от подобни скрупули. Имах достъп до най-бързите компютри и програми, които ми осигуряваха невероятни възможности за анализ. Но същевременно самият аз бях под постоянно наблюдение и трябваше да заплащам с ДНК проби и анализ на урината удоволствието да науча какво е тау-турбуленция.

Бях си обещал, че ще понасям това поне докато финансирам лъвския пай от операцията на Катлин. След това можех спокойно да напусна играта. Ако настъплението на хронолитите продължеше, предпочитях да съм у дома, близо до дъщеря си, когато кризата се влоши.

Разбира се, давах си сметка, че в положението, в което Кати се намира, аз мога да ѝ бъда най-много морална опора, нещо като родител на резервната скамейка. Но имах чувството — всъщност бях уверен, също както Морис вярваше в сънищата си, — че рано или късно тя ще има нужда от мен.

Намирахме се в Ерусалим, защото хронолитът бе предизвестил пристигането си чрез едва забележимо покачване на фоновата радиоактивност — като предупредителен грохот на вулкан. Дали имаше, питах се, предупредителна тау-турбуленция, каквото и да означаваше това? И ако е така, можеше ли да бъде доловена? Да бъде доказана?

Когато се събудих във вторник сутринта, оставах ни по-малко от петнайсет часа до предполагаемия момент на появата. Днес целият етаж бе заключен, на никого, освен на техниците, които отговаряха за

антените и камерите на покрива, не бе позволено да го напуска. Доставяха ни храна от кухнята на хотела по предварителна заявка.

Градът бе странно смирен и притихнал под тюркоазеното небе.

Същия следобед на посещение дойде израелският министър на отбраната. Съпровождаха го двама вестникарски фотографи, трима адютанти и неколцина министри от кабинета. Министърът бе плешив мъж, облечен в зелени полувоенни дрехи. Той изслуша с видимо внимание обясненията на Сю за нашата апаратура за наблюдение и с не по-малко старание донякъде прибързаните обяснения на Рей Мозли за „леда на Минковски“ — доста неточна метафора, по мое мнение.

Минковски бе физик от миналия век, който твърдял, че вселената може да се възприеме като четимерен куб. Всяко събитие може да бъде описано като точка в пространство-времето, сумата от тези точки е вселената — минало, настояще и бъдеще.

— Опитайте се да си представите куба на Минковски — обясняваше Рей — като блокче втечнена вода, която замръзва (обратно на очакванията) от дъното към повърхността. Процесът на замръзване олицетворява нашата човешка представа за движението на времето. Това, което вече е замръзнало, е минало, неизменно, неподлежащо на промени. Течната част е бъдещето, неопределено и несигурно. Ние живеем на границата на кристализирането. За да пътувате в миналото, трябва да обърнете назад този процес (или да разтопите) в цялата вселена. Това очевидно е невъзможно — коя сила би завъртяла обратно планетите, събудила мъртви звезди, поставила обратно бебето в утробата? Не това е направил Куин, макар че постижението му също граничи с чудото. Хронолитът — продължи Рей — е като нагорещена игла, забита в леда на Минковски. Ефектът е потресаващ и същевременно строго локализиран. В Чъмфон, Тайланд, в Азия, вероятно из целия свят последствията са странни и парадоксални, но луната не дава пукнат грош, кометите остават непоклатимо на орбитите си, звездите продължават да сияят в небето. Ледът на Минковски кристализира наново около изстиващата игла и времето продължава да тече както преди, леко ранено, може би, но в същината си непроменено.

Военният министър прие всичко това с присъщия си скептицизъм, като мюсюлмански свещенослужител на посещение във Ватикана. Все пак зададе няколко въпроса. Възхити се от бронираните

стъкла, които бяха монтирани на мястото на хотелските, и похвали мъжете и жените, дошли тук да рискуват живота си. Надявал се да научим нещо полезно през следващите няколко часа, ако даде Господ, разбира се, и ако предречената трагедия се състои. След това се качи на покрива, за да огледа антените, следван от фотографите, които мъкнеха кафе в картонени чаши.

Всичко това, разбира се, щеше да бъде преработено, за да бъде представено пред обществото — загрижената власт пред лицето на кризата.

Невидимо и неизбежно ледът на Минковски се топеше. Комуникациите на хотела бяха претрупани от нашата апаратура, но все пак през този ден един човек успя да се свърже с мен. Джанис ме осведоми, че баща ми починал в съня си.

В Мериленд бе валило през целия ден — около петнайсет сантиметра снежен прах. Баща ми носеше миниатюрен монитор, снабден с аларма, в случай на нарушение на сърдечната дейност, но докато пристигне линейката, той вече бе преминал в отвъдния свят.

Джанис предложи тя да поеме формалностите, докато съм на другия край на света (аз бях единственият роднина). Съгласих се и й благодарих.

— Съжалявам, Скот — рече тя. — Зная, че беше труден човек. Наистина съжалявам.

Не изпитах усещане за загуба. По-скоро си давах сметка, че за баща ми това е избавление от мъката. Сегашна и бъдеща.

Морис почука на вратата на стаята ми по здрач и ме отведе до контролната зала, където бяха подредени всички монитори. Като наблюдатели, двамата с Морис се настанихме в креслата покрай отсрещната стена. В помещението бе горещо и задушно, а преносимите електрически печки вече бяха включени. Техниците се потяха под няколкото ката дрехи, с които се бяха навлекли.

Навън безоблачното небе постепенно придобиваше индигов цвят. В града цареше мъртвешки покой.

— Още малко остава — прошепна Морис. Това бе първият опит да се предскаже пристигане на хронолит и всички изглеждаха ужасно напрегнати. Сю мина покрай нас и подхвърли:

— Дръжте си очите отворени.

— Ами ако нищо не се случи? — попита Морис.

— Ликуд ще изгуби изборите. А ние — доверието на всички.

Минутите се нижеха една след друга. Някой раздаваше термоелеци на онези, които не бяха получили. Облегнат назад, Морис триеше потта от челото си и очевидно се бореше с безпокойството си.

— Според специалистите най-вероятното място на поява ще бъде новият бизнес център. Интересен избор. Така се избягва Старият град и Храмовият хълм.

— Куин е Цезар — заявих. — Почитай които искаш богове, стига да се прекланяш пред завоевателя.

— Не за първи път в Ерусалим.

Но може би за последен. Хронолитите бяха пробудили всички апокалиптични страхове от двайсети век, фокусирани тогава върху ядреното оръжие: опасенията, че новите научни открития само повишават опасността от пълно изтребление и че дългият парад от възходящи и залязващи империи може да е стигнал своя край. Кое то в този момент изглеждаше съвсем достоверно. В края на краищата, долината Мегиддо^[1] бе само на няколко мили от тук.

Напомниха ни да не разкопчаваме якетата си въпреки горещината. Сю държеше в стаята да е горещо, поне дотолкова, доколкото можехме да понесем, като буфер срещу термичния шок.

Задълбочените анализи на предишните появявания ни бяха подготвили какво да очакваме. Хронолитът не измества въздуха и земната маса на мястото, където пристига, той трансформира тези материали и ги вгражда в собствената си структура. Шоковата вълна е резултат — както обясни Сю — от „лъчистото охлаждане“. На разстояние няколко метра от монолита на Куин въздухът се сгъстява, втвърдява се и пада на земята. В началото въздухът, който бърза да запълни мястото му, преминава през същия процес. В малко по-широк участък атмосферата замръзва съобразно съставлящите я газове — кислород, азот и въглероден диоксид. Водните изпарения се превръщат в скреж на много по-голям периметър.

Наличието на подпочвени води предизвиква сходни изменения в почвата и скалата — напукване на скалите и наземна ударна вълна.

Целият този свръхохладен и движещ се въздух създава атмосферни ями и поражда силни течения, както и мъгли на много

мили наоколо.

Което бе още една причина никой да не възразява срещу почти непоносимата горещина в стаята.

Повечето от техниците бяха млади момчета и момичета, всъщност студенти, наети специално за тази задача. Мониторите им получаваха данни от датчиците на покрива, както и от тези, разположени на разни места в зоната на контакта. От време на време те си разменяха кратки думи или цифрови данни, които не значеха нищо за мен. Но градусът на напрежение видимо нарастваше. Сю крачеше между тези ентузиазирани млади хора като загрижена майка.

Тя спря до нас, облечена със сини джинси и бяла блуза.

— Фоновата радиация продължава да се покачва — обясни, — при това с доста ускорени темпове. Смятайте го за минутна готовност, момчета.

— Да си сложим ли предпазни очила, или какво? — попита Морис.

— Морис, това не ти е атомна бомба. Няма да те заслепи.

След което се отдалечи.

Едно момиче от техниците се надигна от мястото си и приближи Сю с почти умолителна усмивка. Федералните агенти настръхнаха. Също и Морис.

Момичето изглеждаше леко замаяно, сякаш не знаеше къде е. За миг се поколеба. След това с почти детински жест се пресегна и улови Сю за ръката.

— Каси? — погледна я Сю. — Какво има?

— Исках само да ти благодаря. — Гласът на Каси бе тъничък и трескав.

— О, трогната съм, но защо?

Ала Каси вече бе свела глава, сякаш съжаляваше, задето се бе изпуснала.

— Ох! Прощавай. Просто ми се доця да ти го кажа. Не зная какво ме прихвана... — и се изчерви.

По това време вече бяхме надълбоко в тау-турбуленцията. Миришеше на топъл въздух и електрическа изолация. Зад прозореца центърът на града се люшна от внезапно появило се сияние.

Всичко се случи за броени секунди, но времето е разтегателно и ние изживявахме секундите, сякаш са минути. Ще призная, че бях уплашен.

Първоначалната светлина ознаменува появата на завеса от бързоменящи се цветове — синьо, зелено, което премина в червено и виолетово, — увиснала над града и изпълваща стаята, в която седяхме в зловещ сумрак.

— Деветнайсет часът и седем минути — обяви Сю. — Отбележете.

— Взе да застудява — рече Морис. — Усети ли?

Струваше ми се, че температурата в стаята бе паднала с няколко градуса. Кимнах.

Зад мен един от израелските агенти се размърда и неволно посегна към оръжието си. Светлината изчезна също толкова бързо, колкото се бе появила, и после...

После хронолитът просто вече беше тук.

Изникна отвъд Купола на скалата, по-висок от хълмовете, заплашително голям, бял като лед на лунна светлина.

— Контакт! — извика някой при мониторите. — Имаме спад на фоновата радиация. Външната температура пада катастрофално...

— Почакай — спря го Сю.

Ударната вълна накара стъклата да се огънат и прокътят като гръмотевица. Почти веднага хронолитът изчезна в облак от бяла вихрушка, влагата, която термичният импулс бе превърнал в скреж. На няколко мили от нас гигантските температурни различия предизвикваха пропукване на бетона, разрушаваха дървени подпори и със сигурност унищожаваша всички живи същества, останали в забранената зона. (Такива със сигурност имаше — котки, кучета, поклонници, невярващи.)

Централната буря породила исполинска бяла вълна: скреж, която се катереше по Юдейския хълм с бързината на горски пожар и градските светлини започнаха да гаснат сред искри от къси съединения. Облакът обгърна хотела — силен, бърз вятър разтърси прозорците. Изведнъж в стаята се възцари мрак, а мониторите затрептяха като отразени в езерна повърхност звезди.

— Ама че застудя, мамка му — промърмори Морис.

Обвих раменете си с ръце и забелязах, че Сю прави същото, докато обръща гръб на прозореца.

Израелският агент зад мен, който се бе размърдал преди минута, внезапно вдигна автоматичната си пушка. Той извика нещо, което бе погълнато от рева на бурята. След това откри огън в потъналата в тъмнина стая.

Името на стрелеца бе Аарон Уейзак.

Малкото, което узнах за него, бе от статията във вестника. Ако можехме да четем утрешните вестници, нямаше ли това да спести много мъка на света?

Кой знае?

Аарон Уейзак се бе родил в Кливланд, Охайо, и бе емигрирал в Израел със семейството си през 2011-а. Младежките си години бе прекарал в Тел Авив, не бе участвал в никакви радикални организации и през 2020-а бе постъпил в армията. Бил е задържан и разпитван, но без да му предявяват обвинения, през 2025-а при вълненията около Храмовия хълм. Досието му беше безупречно и той очевидно бе положил старателни усилия да прикрие от началниците си своите връзки с една доста крайна „куинистка“ организация, наречена „Прегръдката на бъдещето“.

Не беше луд, по-скоро неуравновесен. Мотивите му оставаха неясни. Успя да стреля само няколко пъти, преди една жена на име Лея Агнон да го повали с кратък откос.

Уейзак издъхна почти веднага от раните си. Но не беше единствената жертва в стаята.

Често си мисля, че постъпката на Аарон Уейзак е почти толкова знаменателна, колкото и пристигането на Куин в Ерусалим — по свой начин тя бе точно описание на събитията, които се задаваха.

Последният изстрел от пушката на Уейзак бе пробил един от уж непробиваемите прозорци и стъклото се бе разпаднало на дъжд от сребристи парченца. Леден вятър и плътна мъгла нахлуха в стаята. Надигнах се, оглушен от изстрелите и премигвайки слепешката. Морис скочи от стола си към Сю Чопра, която бе паднала на пода, и я прикри

с тялото си. Никой от нас не знаеше дали атаката е приключила, или сега започва. Не виждах Сю под тялото на Морис и не знаех дали не е сериозно ранена, но имаше кръв навсякъде — кръвта на Уейзак върху тапетите, кръвта на младите оператори върху техните монитори. Успях да си поема дъх и отново започнах да чувам — викове на хора, свистенето на вятъра. Малки ледени снежинки пронизваха стаята като шрапнели, гонени от невероятните по сила вихри, които помитаха града.

Неколцина израелски агенти бяха заобиколили с насочени оръжия окървавения труп на Уейзак. Федералните се бяха разпръснали, за да покрият периметъра, а някои от студентите клечаха до телата на убитите си другари, или оказваха първа помощ на ранените. Стори ми се, че разпознах гласа на Морис, който викаше за помощ. В стаята имаше фелдшер, но той със сигурност бе претрупан с работа, ако не беше ранен.

Наведох се и пропъльзах по пода до Морис. Той обърна Сю по гръб и я повдигна на ръце. Беше ранена. На килима под нея имаше кърваво петно, капките бързо замръзваха от невероятния студ. Морис ме погледна.

— Не е сериозно — устата му оформяше думите, но звукът бе отнесен от вятъра. — Помогни ми да я отнесем в коридора.

— Не! — Сю се размърда внезапно и едва сега видях окървавеното входно отворствие на дясното ѝ бедро. Но Морис беше прав, нямаше непосредствена заплаха за живота ѝ.

— Аз ще се погрижа за това — рече ѝ той с твърд глас.

— Има ранени! — очите ѝ се стрелкаха из стаята, към редовете от монитори, където нейните студенти се озъртаха изплашени или се бяха свлекли на седалките.

Каси, срамежливата аспирантка на университета, бе изгубила половината си глава си по време на стрелбата.

Сю затвори очи и ние я издърпахме в коридора, където Морис позвъни на някого по мобилния си телефон, докато аз притисках раната на крака ѝ.

По това време линейките вече идваха към нас откъм болницата, хлъзгайки се по прясно образуваната по улица „Лехи“ лед.

Фелдшерите оборудваха нещо като полеви медицински пункт във фоайето, като покриха строшените прозорци с термоизолиращи одеяла и пуснаха печки, захранвани от генератора на хотела. Един от тях постави притискаща маншета върху раната на Сю и насочи пристигащото подкрепление към по-тежките случаи. Някои вече бяха свалени във фоайето, други още се намираха горе в стаята. Хотелът бе заобиколен с кордон от израелски войници и цивилна полиция, отвсякъде се чуваше воят на сирени.

— Тя е мъртва — промърмори несвързано Сю.

Каси, разбира е.

— Тя умря... Скоти, нали я видя? Само на двацет години. Беше аспирантка в нашия университет. Сладко, мило дете. Благодарни ми, а след това я убиха. Какво означава това? Значи ли всъщност нещо?

Навън от корнизите падаха ледени буци и се разбиваха на паважа. Лунна светлина заля побелелите руини и озари силуета на Ерусалимския Куин.

Ерусалимският Куин: четиристенна колона, оформяща трон, на който седи Куин.

Погледът му е насочен над полуразрушения Купол на скалата, към ширналата се отвъд Юдейска пустиня. Облечен е в селски дрехи — грубо скроени панталон и риза. На главата си има обръч, който може да е скромна корона, украсена с полумесеци и лаврови венци. Лицето му е строго и властно, чертите неопределени.

Огромният фундамент на паметника се сраства със земята дълбоко под руините на площад „Сион“. Върхът се издига на сто и трийсет метра.

[1] Мегиддо — Армагедон е транслитерация на еврейското словосъчетание *ха хар Мегиддо*, в Библията мястото, където ще се състои пълното унищожение на армията на Антихриста. — Б.пр. ↑

ВТОРА ЧАСТ
ИЗГУБЕНИ ДЕЦА

10.

Сега си давам сметка — ако простите на един стар човек да поразсъждава над някои въпроси в собствените си мемоари — колко странно трябва да е било настъплението на хронолитите за поколението, преживяло падането на Съветската империя... поколението на баща ми, макар че той така и не стана свидетел на най-лошото.

Едно поколение, което гледаше на диктатурите от Третия свят по-скоро с досада, отколкото с възмущение; поколение, за което грандиозните дворци и паметници бяха срамен спомен за една отминала епоха, обитавани от призраци къщи, готови да се сринат от силните ветрове, породени от Nikkei и NASDAQ^[1].

Възходът на Куин ги свари съвършено неподготвени. Те възприемаха сериозно заплахата, но оставаха слепи за нейния призив. Можеха да си представят милиони изгладнели азиатци, полагащи клетва за вярност пред Куин. Това би било обяснимо. Но да бъдат презирани от собствените си деца и внуци, бе последният удар върху тяхната самоувереност.

И те потърсиха, както бяха привикнали, сигурност в своите оръжия. Паметниците на Куин може и да изглеждаха магични, но те предсказваха и дори бяха прослава за военни завоевания, а една добре въоръжена страна не може да бъде превзета. Такава поне бе преобладаващата логика. Ерусалимският инцидент предизвика втора вълна от федерални инвестиции: в научните изследвания, разузнавателните спътници, ново поколение от противоракетни системи, умни мини, бойни и ремонтни работи. Наборната военна служба бе възстановена през 2029-а и постоянната армия бе увеличена с половин милион души. (Коего помогна да се омекоти спадът в икономиката, последвал водната криза, тежкото състояние на азиатските пазари и зараждащото се бедствие в Атчафалайския регион.)

Бяхме готови да бомбардираме Куин още в невръстната му възраст, ако можехме да го открием. Но Южен Китай и по-голямата

част от Югоизточна Азия бяха обхванати от хаос, там местни вождове с бронирани машини тероризираха населението. Всеки един или всички тези тирани можеха да са Куин. Повечето от тях това и твърдяха. Вероятно никой от тях не беше. Дори не бе сигурно, че Куин е китаец. Би могъл да бъде всякакъв.

Сега вече е съвсем очевидно (макар тогава да не беше), че Куин е опасен тъкмо защото не се провъзгласява. Той не притежаваше никаква програма, освен завоеванието, никаква идеология, освен абсолютната победа. Като не обещавахе нищо, той обещавахе всичко. Лишените, низвергнатите или просто недоволните бяха привлечени от желанието да се идентифицират с него. С Куин, който щеше да изравни планини и да издигне долините. С Куин, който щеше да говори с техния глас, след като никой друг не го правеше.

За поколенията след моето Куин олицетворяваше радикално новото, отхвърлянето на остарелите структури на властта и възраждането на силата в чистия ѝ вид, безчувствена и безмилостна като самите хронолити.

Накратко, той ни отне децата.

Веднага щом ми се обадиха за Кати (беше Джанис, но видеосигналът бе изключен, вероятно, за да скрие сълзите ѝ), си дадох сметка, че трябва да напусна Балтимор, при това без Морис Торанс да се влачи след мен през седем щата.

Което нямаше да е толкова трудно след Ерусалим. Преди Ерусалим Сю Чопра бе главен координатор на Отдела за изучаване на хронолитите с благословията на Федералното бюро. Ала позицията ѝ бе опорочена заради страстната ѝ привързаност към чисто теоретичните аспекти на теорията за хронолитите — натрапчивата ѝ идея за математическа формулировка на тау-турбуленцията, в противовес на далеч по-практични въпроси като откриване и защита — и най-вече от злощастните ѝ изявления пред Конгреса на 28 юни. По време на обществения дебат тя бе отказала да подкрепи теорията на сенатор Лейзар, че Ерусалимският хронолит може да е знак за края на света. (Сю нарече сенатора „необразован“, а идеята за назряващия апокалипсис — „абсурдно митологизиране, поощряващо тъкмо процесите, които се опитваме да овладеем“. Лейзар, бивш

републиканец, превърнал се в идеолог и говорител на Федералната партия, определи Сю като „наивен атеист“, който трябва да бъде „отбит от общественото зърно“.)

Сю, разбира се, бе твърде ценна, за да бъде прогонена просто така. Но престана да бъде централна фигура в опитите да се координират изследванията на хронолитите. Или може би се постараха да я скрият от общественото внимание. Запази ролята си на главен експерт върху тау-турбуленциите, но вече не бе рекламното лице от плаката.

Една от последиците на този процес бе, че ФБР вече не проявяваше толкова ревнив интерес към дребни риби като мен, въпреки че досието ми все още събираше прах в дигиталните катакомби на сградата на Хувър.

Морис Торанс бе напуснал Бюрото по собствено желание, може би за да не го пратят на друго място. Морис бе вярващ. Вярваше в божественото начало на Исус Христос и в добротата на Суламит Чопра, както и в истинността на собствените си сънища. Духовен прелом, който бе напълно възможен и обясним в епохата на хронолитите. Според мен той също бе малко влюбен в Сю, макар че (за разлика от Рей Мозли) не хранеше каквито и да било илюзии относно сексуалните ѝ вкусове. Остана неин телохранител и шеф на охраната, макар да получаваше далеч по-малка заплата.

Сю и Морис искаха да ме задържат в тяхната група — Сю, защото пасвах в нейния постоянно разрастващ се модел от знаменателни съвпадения, Морис, тъй като вярваше, че съм важен за Сю. Вече обаче беше под въпрос дали имат легално право да ме държат. Морис беше цивилен служител. Въпреки това не се съмнявах, че ще окаже натиск върху мен, ако открито заявя намерението си да си тръгна. Може би дори щеше да използва старите си връзки, за да ми попречи. Морис ме харесваше, по своя предпазлив начин, но оставаше лоялен към Сю.

Междувременно тя се опитваше да вдъхне живот на разпадналия се проект за изучаване на хронолитите, като разшири участниците с помощта на интернет, прехвърляйки там информацията, която Министерството на отбраната не категоризираше като секретна. Освен това не спираше с усилията да разшири и задълбочи математическата обосновка на тау-турбуленцията. През февруари 2013-та тя изгуби

финансовата подкрепа на Министерството на енергетиката, тъй като сега държавните субсидии се пренасочваха към далеч по-бляскани проекти: гама-лъчевият ускорител в Станфорд, групата по екзотична материя в Чикаго.

Прекарах това утро в усъвършенстване на програмата, която бях написал за Сю и която се занимаваше с филтриране на световните и местните новини с цел да бъдат засечени синхронизирани събития, които да отговарят на зададения от Сю алгоритъм. Морис надзърна на няколко пъти в кабинета. Беше поотслабнал и изглеждаше остарял. Но на лицето му грееше неизменната усмивка.

Сю беше в своя кабинет и аз се отбих при нея, за да ѝ съобщя, че си тръгвам. За обяд, уточних, но тя изглежда долови нещо в гласа ми.

— За продължителен обяд ли? Колко надалеч отиваш, Скоти?

— Не много.

— Още не сме свършили, нали знаеш?

Не разбрах дали говореше за проекта или за нещо друго.

Кракът ѝ бе оздравял отдавна, но преживяното в Ерусалим бе оставило други рани. Ерусалим, призна ми тя, я накарал да разбере колко опасна може да бъде работата ѝ — и че като се поставя в самия център на тау-турбуленцията, тя излага на риск не само себе си, но и хората около нея.

— Предполагам, че това е неизбежно — заключи натъжено, — но едва ли може да стане по-зле. Когато стоиш твърде дълго на релсите, шансът да те блъсне влак нараства.

Обещах ѝ да се върна, за да довърша програмата следобед. Тя ме погледна скептично.

— Има ли нещо друго, което би искал да ми кажеш?

— Не за момента.

— Пак ще поговорим — рече тя.

Както много други нейни предсказания, и това се оказа вярно.

Морис предложи да ми прави компания на обяд, но аз отказах с обяснението, че трябва да свърша и други задачи и ще хапна сандвич в движение. Дори да хранеше някакви подозрения, не ги показа.

Изтеглих влога си от „Цюрих-Американ“ и прехвърлих по-голямата част от парите в карта, останалото поисках под формата на

старомодни зелени банкноти. Направих няколко кръгчета из града, за да се уверя, че Морис не ме следи, колкото и да бе малка вероятността. По-скоро би сложил предавател в колата ми. Ето защо откарах крайслера в магазин за употребявани коли и поисках да го заменя за нещо друго с доплащане. След като се поогледах, съобщих на продавача, че тук нищо не ми харесва и се съгласих да ме откарат в другия салон. Там избрах един невзрачен фолскваген, с доста запазен двигател въпреки занемарения си външен вид.

Цялата тази аматьорска шпионска игра несъмнено оставяше зад мен електронна диря, широка колкото Мисури. Но въпреки че Морис Торанс със сигурност можеше да ме открие благодарение на старите си връзки, едва ли би го направил достатъчно бързо, за да ме задържи в Балтимор.

Бях на двеста мили западно от града, когато се спусна нощта — с отворен прозорец на колата, за да нахлува топлият юнски въздух, и предъвквайки антиацид, за да успокоя разбунтувания си стомах.

Имаше голям бежански лагер на мястото, където магистралата пресичаше река Охайо, над хиляда палатки, чиито чергила се вееха от пролетния вятър, а дузина запалени във варели огньовете горяха ярко. Повечето от тези хора сигурно бяха бежанци от Луизианските низини, безработни от рафинериите и химичните заводи; фермери, чиито земи са били залети от придошлата Мисисипи. Всъщност, напоследък водите се оттегляха от Атчафалайския басейн, оставяйки след себе си покрита с лепкава глина равнина. Повече от един милион души бяха пострадали от пролетните наводнения, без да се брой хаосът в пътната мрежа, предизвикан от паднали мостове и прекъснати пътища.

Покрай шосето се бяха наредили хора, които просеха от преминаващите в двете посоки коли. Автостопът бе забранен в този щат още преди петдесетина години и рядко се случваше нападение срещу шофьори. Но тези хора (тези нещастници), изглежда, бяха изгубили всякаква надежда. Те стояха, прегърбени като врани в дъжда, премигвайки срещу фаровете.

Надявах се, че поне Кати има къде да спи тази нощ.

Стигнах покрайнините на Минеаполис и наех стая в един мотел. Дребничкият, съсухрен мъж на рецепцията ококори очи, когато

извадих банкноти от портфейла си.

— Ще трябва да ги занеса в банката — рече той. Добавих още петдесет долара заради усилието и той бе така любезен да не ми иска личната карта. Стаята, която ми даде, бе оборудвана с легло, малък терминал и прозорец към паркинга.

Ужасно ми се спеше, но преди това трябваше да поговоря с Джанис.

Уит вдигна телефона.

— Скот — рече той добросърдечно, но без излишен ентузиазъм. Звучеше като човек, който също има нужда от сън. — Предполагам, че се обаждаш заради Катлин. Съжалявам, че ще те разочаровам, но нямаме нова информация. Полицията смята, че тя все още е в града, а ние можем само да се надяваме. Правим всичко, което ни е по силите.

— Благодаря, Уит, а сега бих искал да разговарям с Джанис.

— Късно е. Не ми се ще да я безпокоя.

— Няма да се бавя.

— Добре. — Уит се отдалечи от екрана. Джанис се показа след малко, облечена в нощница, но съвсем будна.

— Скоти — рече тя. — Опитвах се да се свържа с теб, но у вас никой не вдига.

— Така е. Пристигнах в града. Дали може утре да поговорим?

— Ти си в града? Не беше необходимо да идваш чак тук.

— Не мисля така. Джанис? Ще ми отделиш ли един час? Мога да прескоча до къщата или...

— Не — прекъсна ме тя. — Аз ще дойда. Къде си отседнал?

— По-добре да не идваш тук. Какво ще кажеш за малкото ресторантче на „Дюкейн“? Сещаш ли се?

— Да, но не зная дали още работи.

— По обяд?

— Нека бъде в един.

— Опитай се да поспиш — рекох.

— Ти също. — Тя се поколеба. — Изминаха четири дни, Скоти. Четири нощи. Мисля за нея през цялото време.

— Утре ще поговорим — успокоих я аз.

[1] Nikkei — японски борсов индекс. NASDAQ (National Association of Securities Dealers Automated Quotation) — американска

фондова борса, специализирана върху акции на високотехнологични компании. — Б.пр. [↑](#)

11.

Съществува разлика между това да видиш някого на екрана и на живо. Бях звънял на Джанис дузина пъти през последните няколко месеца. Но едва я познах, когато пристъпи прага на ресторанта.

Промяната, мисля, бе настъпила по две причини — просперитет и страх.

Уит се справяше добре въпреки икономическата криза. Джанис носеше скъп костюм от син туид, но изглеждаше сякаш просто бе бръкнала в гардероба и бе смъкнала от закачалката първото, което ѝ е попаднало. Очите ѝ бяха зачервени, кожата под тях — подпухнала и сива.

Прегърнахме се сърдечно, но без страст и тя седна на стола срещу мен.

— Никакви новини — бяха първите ѝ думи. Ръката ѝ се пресегна машинално към чантата, където очевидно държеше телефона. — Полицаяте казаха, че ще се обадят, ако излезе нещо.

Тя си поръча салата, която не докосна, и „Маргарита“, която изпи на един дъх. Сигурно щеше да е по-добре да поговорим за нещо друго, но и двамата знаехме за какво сме тук.

— Май ни чака още едно премеждие заедно. Ще се справиш ли?

— Да — отвърна тя. — Мисля, че ще мога, Скоти. Трябва да ми кажеш какво си намислил.

— Какво съм намислил?

— Ами... за това. Защото всичко е в ръцете на полицията, и можеш да създадеш проблем, ако се намесиш.

— Аз съм неин баща. Мисля, че имам право да зная.

— Да знаеш да, несъмнено. Но не и да се месиш.

— Нямам никакво намерение да се меса.

Тя се усмихна изнурено.

— Защо ли ми е трудно да повярвам?

Започнах да я разпитвам за Кати, но тя ме спря.

— Почакай. Първо да ти дам това.

Беше малък хартиен плик, който извади от чантата си и ми подаде. Вътре имаше скорошна снимка на Катлин. Беше извадена на гланцова хартия — изображението бе отчетливо и ясно.

Кати на шестнайсет, доста висока за възрастта си и невероятно хубава. Природата се бе смилила над нея, спестявайки ѝ проклятието на пубертетното акне и, съдейки по позата и изражението, стеснителността на младите. Изглеждаше сериозна и съвсем здрава.

В първия миг не можах да разбера кое е необичайното в снимката. После се сетих. Косата ѝ. Кати си бе вързала косата на плитка, откривайки ушите си. И двете.

— Ето какво направи за нея, Скоти. Исках да ти благодаря.

Протезата на вътрешното ухо, разбира се, не се виждаше, но козметичната корекция беше безупречна. Ухото изглеждаше напълно нормално, то не беше изкуствено, а отгледано от стволови клетки на Кати. Нямахме никакви белези, освен тънка линия в основата. Въпреки това години след операцията тя продължаваше да се стеснява заради недъга си.

— Когато свалиха превръзките беше съвсем розово. Като на бебе.

Присъствах на операцията, но не и на свалянето на превръзката. Втората част бе съвпаднала с появата в Дамаск и трябваше да съм там със Сю.

Джанис продължи:

— Казах ѝ, че е красавица, още там, в болницата, пред докторите и сестрите. Тя изви глава, още не беше съвсем сигурна откъде идва гласът ми. Нужно е време, за да привикнеш. И знаеш ли какво ми отвърна?

— Какво?

На бузата ѝ блесна самотна сълза.

— Тя каза: „Не е необходимо да викаш“.

Проблемите започнали, обясни Джанис, когато Кати не се върнала от една младежка сбирка.

— Каква младежка сбирка?

— Ами... просто... — тя млъкна смутено.

— Няма никакъв смисъл да говорим, ако не си искрена.

— Това е младежко подразделение на организацията, в която членува Уит. Скот, опитай се да разбереш. Те ни най-малко не са поддръжници на Куин. Просто са хора, които искат да обсъждат алтернативите на въоръжения конфликт.

— Исусе Христе! Джанис, Уит е *копърхед*^[1]?

В последно време вестниците бяха съживили този безкрайно остарял термин от времето на Гражданската война, използвайки го като презрително название за различни куинистки движения. Джанис сведе глава.

— Ние избягваме тази дума — с което искаше да каже, че Уит я избягва. — Аз не се занимавам с политика. Знаеш го добре. Дори Уит ходи там само защото се среща с хора от управленските среди на компанията. Да се готвим за война, която едва ли ще водим, не е от полза за никого. Това са негови думи.

Типично изказване на копърхед и бе доста обезпокояващо да го чуя от Джанис. Не че не съдържаше поне известна доза истина. Но под повърхностния слой се криеше куинисткото отричане на демократичния процес, намек, че Куин е в състояние да възстанови реда в света, разделен от твърде много воюващи икономически, религиозни и екологични течения.

Бях проследил възхода на копърхедското движение в мрежата — беше неизбежно, след като хора като Сю го смятаха за значимо, а Морис го определяше като потенциална заплаха. Нищо от това, което видях, не ми се понрави.

— Но защо му е трябвало на Уит да оплита Катлин?

— Кати сама искаше да отиде. В началото той я заведе на срещата на възрастните, после тя се заинтересува от младежката група.

— И ти ѝ позволи да постъпи — просто така?

Тя ме погледна умоляващо.

— Честно казано, Скоти, не виждах нищо нередно в това. Те не правеха бомби в метални тръби, за Бога. Съвсем нормална инициатива. Като да играеш бейзбол. Тя е в тийнейджърска възраст, Скоти. Имаше нужда от приятели — а това бяха първите ѝ истински приятели в живота. Какво да направя, да я заключа у дома?

— Не съм тук, за да те съдя.

— Така е.

— Кажете само какво се случи.

Тя въздъхна.

— Ами, предполагам, че в групата е имало и радикално настроени членове. Трудно е да се избегне подобно нещо, сам го знаеш. Младите са особено податливи. Непрестанно се говори в новините, в мрежата. Тя също понякога отваряше дума вкъщи — Джанис снижи глас. — За Куин и че не бива да заклеимяваме това, което не разбираме, ей такива приказки. Но е била по-сериозна, отколкото съм си мислела.

— А после отиде на среща и не се върна.

— Не само тя, но още десетина деца, повечето по-големи от нея. Изглежда, са обсъждали със седмици идеята да тръгнат на поклонение, викат му хаджилък.

Затворих очи.

— Но полицията смята, че все още са в града — побърза да добави Джанис. — Вероятно са се настанили в някоя изоставена сграда, в компанията на други радикали, обсъждат идеи и крадат храна. Надявам се да е вярно... колкото и да изглежда лошо.

— Ти търси ли я?

— Полицията ни препоръча да не го правим.

— Ами Уит?

— Уит каза, че трябва да сътрудничим на полицията. Имаше предвид и теб, Скоти.

— Можеш ли да ми дадеш името на някой от полицията, с когото да разговарям?

Тя извади електронния си бележник и преписа едно име на салфетката, после ми я подаде с видима неохота.

— А също и името на копърхедския клуб, в който ходи Уит.

Тя пребледня.

— Не искам да създаваш неприятности.

— Не затова съм тук.

— Глупости. Личи си, че си ядосан за всичко, което се случи...

— Дъщеря ми е изчезнала. Заради нея дойдох. От кое по-точно те е страх?

Тя ме погледна.

— Кати я няма по-малко от седмица. Може да си дойде още утре. Не ми остава друго, освен да вярвам, че ще стане така. Но не ми харесва това, което виждам в очите ти.

— И какво виждаш?

— Ами, сякаш се готвиш да скърбиш.

— Джанис...

Тя удари с отворена длан върху масата.

— Не. Скот, съжалявам. Благодарна съм ти за всичко, което направи за Кати. Зная колко ти е било трудно. Но не мога да ти кажа в коя организация членува Уит. Това е неговият личен живот. И без това вече го обсъждахме с полицията. Така че не ме гледай с тези шибани, погребални очи.

Стана ми мъчно, но не можех да я обвинявам, защото знаех какво изпитва в момента. Катлин беше в опасност, а Джанис се терзаше къде е сбъркала, кога се е строшила стомната, как нещата се бяха влошили толкова бързо.

Задавах си същите въпроси вече десет години. За Джанис преживяването бе съвсем ново.

След като обядвах, се отправих с колата към фармацевтичната компания „Кларион“, голям индустриален комплекс в покрайнините на града, на границата с житните полета, и казах на пазача, че искам да се видя с господин Делакхънт. Пазачът постави картонче под чистачката и ме предупреди да поискам пропуск за гости на главния вход. Но очевидно охраната в „Кларион“ не беше стриктна. Паркирах и влязох през широко отворена врата, близо до товарна рампа, откъдето взех асансьора към етаж, на който трябваше да е кабинетът на Уит.

Подминах секретарката сякаш бях тукашен и се озовах в зала със сепарета, където работеха мъже и жени в строги костюми. Самият Уит тъкмо си наливаше филтрирана вода от автомата в ъгъла. Когато ме видя, направо се ококори.

Уит изглеждаше безупречно както винаги. Косата му бе посивяла леко над слепоочията и бе добавил някой и друг килограм в ханша, но му отиваше да е улегнал. Дори леко се подсмиваше, макар че усмивката му се стопи веднага щом ме зърна. Той хвърли хартиената чаша в кошчето.

— Скот. Божичко. Можеше да се обадиш.

— Реших, че ще най-добре да си поговорим очи в очи.

— Съгласен съм и мога да си представя какво ти е сега, но моментът не е подходящ.

— Не мога да чакам.

— Скот, бъди разумен. Може би тази вечер...

— Не мисля, че съм неразумен. Дъщеря ми е изчезнала от пет дена и един Бог знае къде е. Може би спи някъде на улицата. Уит, съжалявам, ако това ще попречи на работата ти, но трябва да поговорим.

Той наду обидено бузи.

— Ако продължаваш така, ще се наложи да повикам охраната.

— Докато обмисляш дали да го направиш, разкажи ми за копърхедския клуб, в който ходиш.

Той повдигна вежди.

— Внимавай какво говориш.

— Но ако все пак предпочиташ, можем да го обсъдим насаме.

— По дяволите, Скоти! Е, добре. Божичко! Ела с мен.

Отведе ме в кафенето за служители. Масите бяха празни, изглежда, заведението бе приключило за днес. Настанихме се на лакирана маса като цивилизовани хора.

Уит отпусна възела на вратовръзката си.

— Джанис ме предупреди, че може да се случи нещо такова. Да цъфнеш в града и да объркаш нещата. Скот, съветвам те да разговаряш с полицията, защото аз ще им кажа какво си намислил.

— Ти спомена копърхедския клуб.

— Не, *ти* го спомена, и моля те, престани да използваш тази обидна дума. Няма нищо подобно. Това е *граждански комитет*, за Бога! Да, разговаряме за разоръжаване от време на време, но говорим и за обществена отбрана. Ние сме скромни, вярващи хора. Не съди за нас по делата на крайните елементи, за които пишат по вестниците.

— И как трябва да ви наричам в такъв случай?

— Ние сме... — поне имаше достойнството да изглежда засрамен. — Ние сме Комитетът за мир и чест. Трябва да разбереш, че залогът е особено висок. Скот, децата имат право — трупането на оръжия ще разори държавата, а няма никакви доказателства, че пушките и бомбите ще свършат работа срещу Куин, дори и да се окаже заплаха за Съединените щати, което още не е сигурно. Ние поставяме под въпрос широкоразпространената вяра, че...

— Не са ми нужни манифести, Уит. Що за хора членуват в този комитет?

— Известни хора.

— И колцина сте?

Той се изчерви отново.

— Около трийсет.

— Вие ли измислихте тази младежка организация?

— Ни най-малко. Младежите приемат тези неща далеч по-сериозно от нас. От нашето поколение, имам предвид. Те не са такива циници. Катлин е идеалният пример. Когато се върне у дома след срещата на младежката група, често разсъждава на глас, какво би направил Куин като водач и защо не бива да му се съпротивяваме. Как да се бориш с човек, който контролира самото време? По-добре да откриеш начин да превърнеш бъдещето в далеч по-поносимо място.

— И това ли обсъждаше с нея?

— Не съм ѝ втълпявал нищо в главата, ако това намекваш. Аз уважавам идеите на Катлин.

— Но в края на краищата тя се забърка с радикалите, нали?

Уит замръзна на стола.

— Не бих ги нарекъл точно така. Познавам някои от тези хлапета. Може понякога да прекаляват, но от ентусиазъм, не от фанатизъм.

— И никой от тях не се е появявал от събота?

— Да, но въпреки това си мисля, че няма нищо страшно. Такива неща се случват понякога. Децата захвърлят джипиес локаторите си, качват се на някоя кола и отпрашват нанякъде за два-три дена. Неприятно е, но нищо необичайно. Скот, съжалявам, ако Кати е била подведена от няколко гнили ябълки, но на нейната възраст подобни неща са нормални.

— Чувал ли си ги да говорят за хаджилък?

— Моля?

— За поклонение, Уит. Джанис използва тази дума.

— Не е трябвало. Тя също не е подходяща. Хаджилъкът е поклонение в Мека. Или някъде там. Но при децата е друго. Те мечтаят да отидат до някой от паметниците или до място, където се очаква да се появи такъв.

— Това ли са имали предвид и сега?

— Не зная какво им е на ума, но едва ли е точно поклонение. Не можеш да стигнеш с кола до Мадрас или Токио.

— Значи не се безпокоиш?

Той се дръпна назад. Изглеждаше готов да ме наругае.

— Не биваше да го казваш. Разбира се, че се безпокоя. Светът е опасно място — по-опасно, отколкото е бил някога, по мое мнение. Треперя при мисълта какво може да се случи на Кати. Точно затова се свързах с полицията и смятам, че те трябва да я намерят. Съветвам те да постъпиш по същия начин.

— Благодаря ти, Уит.

— Само не вгорчавай допълнително живота на Джанис.

— Не виждам с какво бих могъл.

— Говори с полицията. Сериозно. Или остави на мен да говоря вместо теб.

Беше повъзвърнал самообладанието си. Изправих се — не исках да чувам повече съвети за Кати. Не и от този човек. Седеше на стола като наскърбена кралска особа и не сваляше поглед от мен, докато излизах.

Обадих се на Джанис от колата — исках да разговарям с нея преди Уитман.

Тежките времена бяха оставили своя отпечатък върху града. Покрай шосето се нижеха къщи с разбити прозорци, затворени магазини и църкви с неясно религиозно предназначение. Стачката на боклукчиите бе превърнала тротоарите в сметища.

Предадох на Джанис разговора с Уит.

— Трябваше да го направиш, нали? Тъкмо когато си мислех, че не може да стане по-лошо.

В гласа ѝ долових нотка, която не ми се понрави.

— Джанис, да не се боиш от него?

— Не, разбира се. Не и физически. Но какво ще стане, ако изгуби работата си? Ти нищо не разбираш, Скоти. Много от нещата, които той върши... просто така трябва, защото го правят и други.

— В момента повече се безпокоя за Катлин.

— Не съм сигурна, че това, което вършиш, е добро за нея — въздъхна тя. — От полицията ми казаха, че има група на родители, с

чиито деца се е случило същото. Посъветвах ме да се обърнеш към тях.

— Към родители?

— Родители, чиито деца са избягали — деца с куинистки идеи.

Наричат ги родители на поклонници.

— Само това ми трябваше сега.

— Можеш да се поучиш от техния опит.

Съмнявах се. Но тя ми прехвърли адреса в мобилния телефон.

— Междувременно — рече, — ще се извиня на Уит от твое име.

— Той извини ли се, задето е забъркал Кати в тази история?

— Не е твоя работа, Скот.

[1] Копърхед — човек от Северните щати, който симпатизирал на Южните по време на Гражданската война. — Б.пр. ↑

12.

Около месец след инцидента в Ерусалим отидох на лекар, с когото проведох дълга беседа за наследствеността и лудостта.

Бях вманиачен от идеята, че логиката на Сю за взаимовръзката може да има и лична страна. Мислех си дали не иска да каже, че нашите собствени очаквания променят бъдещето и че тези от нас, които са изложени на екстремни тау-турбуленции, могат да го променят повече от други.

И ако светът бе завладян от надигаща се лудост, дали и аз не допринасях за това с наследственото си предразположение към душевни заболявания? Ако беше така, възможно ли бе латентната ми лудост да е изпълнила хотелската стая в Ерусалим с куршуми и натрошено стъкло?

Специалистът, с когото разговарях, ми взе кръвна проба и се съгласи да ми направят генетичен анализ за предразположение към шизофрения. Не се оказа толкова просто. Шизофренията, обясни ми докторът, не е чисто наследствено заболяване, макар да има известен генетичен аспект. Тъкмо по тази причина не провеждат ДНК лечение. Предполага се, че причината за възникването на болестта е комплексна и зависи от обкръжаващата среда. В най-добрия случай ще потвърдят, че съм наследствено предразположен към шизофрения, което не значи почти нищо.

Спомних си за този разговор, когато се върнах в мотела и извиках на терминала в стаята карта, на която бяха отбелязани всички хронолити. Ако това бе лудост, ето един реален симптом. Азия беше червена зона, потънала в неовладяема анархия, въпреки че в Япония все още имаше правителство, то обаче губеше почва под краката си с всеки изминал ден. В Пекин също постоянно заседаваше кабинетът, но властта му едва ли се простираше на повече от стотина километра навътре в страната. Индийският полуостров бе нашарен от паметници, също както и Близкият изток, не само Ерусалим и Дамаск, но и Багдад, Техеран и Истанбул. Европа бе свободна от куинистки прояви, засега спрели до Босфора, но напоследък по улиците на Париж и Брюксел

бяха преминавали бурни манифестации на съперничещи си куинистки фракции. Северна Африка бе претърпяла пет свързани с бедствия появи. Малък хронолит бе пронизал сърцето на Киншаса миналия месец. Планетата беше болна от неизличима болест.

Затворих прозореца с картата и набрах номера, който ми бе дала Джанис — на полицейски лейтенант на име Рамон Дъдли. Получих съобщение, че в момента не може да отговори, но ще ме потърси по-късно.

Докато чаках, набрах втория номер — на групата „родители на поклонници“, и от домашен терминал ми отговори жена на средна възраст на име Реджина Лий Садлър. Беше по халат и косата ѝ бе мокра. Извиних се, че я безпокоя.

— Няма значение — отвърна тя с южняшки акцент, тъмен като кожата на лицето ѝ. — Освен ако не се обаждате от данъчната агенция.

Обясних за Катлин.

— Да — рече тя. — Всъщност, зная за това. Някои родители на деца от тази група съвсем скоро се присъединиха към нас. Повечето са майки, разбира се. Бащите по правило се противопоставят на помощта, която предлагаме, Бог знае защо. Вие обаче явно не сте член на този клан от твърдоглавци.

— Не бях тук, когато Кати е изчезнала — разказах ѝ за Джанис и Уит.

— А, разведени сте значи.

— Такъв е животът. Госпожо Садлър, мога ли да разчитам на честен отговор?

— Други не давам. А и хората ме наричат Реджина Лий.

— Ще спечеля ли нещо, ако се срещна с тези хора? Това ще помогне ли да върна дъщеря си у дома?

— Не. Не мога да ви обещаю подобно нещо. Групата ни съществува по други причини. Ние спасяваме *себе си*. Много родители в подобно положение лесно изпадат в отчаяние. Като споделят чувствата си с други, те преодоляват по-лесно кризата. Бас държа, че в момента си мислите: „Не давам пукнат грош за проклетото им съчувствие.“ Но някои от нас не се срамуват да признаят, че се нуждаят от него.

— Разбрах ви.

— Това не значи, че сме се предали. Сред нас има хора, които наемат частни детективи, издирвачи на свободна практика и така нататък, и те споделят помежду си информация и опит, но ще ви призная, че не вярвам от това да излезе нещо.

Казах ѝ, че тъкмо с тези бих искал да разговарям въпреки скептичното ѝ отношение.

— В такъв случай заповядайте още тази вечер. — Тя ми даде адреса на една църква. — Ако дойдете, със сигурност ще чуете полезни неща. Но мога ли да ви помоля за нещо в замяна? Не идвайте като скептик. Елате с открит ум. За себе си, имам предвид. Изглеждате ми спокоен и уравновесен човек, но от личен опит зная какво преживявате в момента и колко лесно е да се уловите и за сламка, когато любимото ви същество е в опасност. А не се съмнявайте — вашата Катлин наистина е в опасност.

— Зная го добре, госпожо Садлър.

— Има различни нива на знание. — Тя погледна през рамо към часовника. — Време е да се приготвям. Да разчитам ли, че ще ви видя тази вечер?

— Разбира се.

— Моля се проблемът ви да се разреши успешно, господин Уордън, каквото и да направите.

Благодарих ѝ отново.

Срещата се състоя в презвитерианската църква в квартал, населен с хора от работническата класа в годините, преди да дойде бедността. Реджина Лий Садлър се изправи на сцената в пъстра рокля и със старомоден микрофон в ръка. Изглеждаше двама по-червендалеста и с десетина килограма по-пълна, отколкото на екрана. Зачудих се дали не е толкова суетна, че да инсталира видеокоригираща програма в панела си.

Не се представих, просто се настанях на един от последните редове. Не беше като събрание на анонимни алкохолици, макар че доста приличаше на него. Петима нови членове се представиха и изляха мъката си пред останалите. Четирима от тях бяха изгубили децата си заради куинистките групи само през последния месец. Една от жените каза, че дъщеря ѝ е изчезнала преди повече от година... не

че е изгубила надежда, но просто е много, много уморена и се надява, че най-сетне ще може да поспи, след като поговори с други като нея.

Думите ѝ предизвикаха сподавени съчувствени ръкопляскания.

После Реджина Лий се изправи отново и прочете от разпечатан лист новини и съобщения — открити деца, слухове за нови куинистки движения в Запада и Юга, камион с невръстни поклонници, спрян на мексиканската граница. Аз си водех бележки.

След това срещата придоби по-личен характер и присъстващите се разделиха на групи от „съмишленици“, за да обсъдят стратегии на действие. Използвах суматохата да се измъкна незабелязано през вратата.

Щях да се върна право в мотела, ако не беше жената, която пушеше цигара на стъпалата пред църквата.

Беше моя възраст, с угрижено, но същевременно замислено и съсредоточено лице. Имаше къса лъскава коса. Очите ѝ бяха скрити в сянката, когато погледна към мен.

— Прощавайте — рече механично и изгаси цигарата.

Казах ѝ, че нямам нищо против. Тютюнопушенето и приготвянето на цигари беше незаконно от доста време насам, но аз лично не възразявах — бях израснал във време, когато цигарите все още бяха разрешени.

— Омръзна ли ви? — попита тя и махна с ръка към вратата на църквата.

— Засега.

Тя кимна.

— Реджина Лий е доста активна и знае какво прави. Но Господ ми е свидетел, че не ми трябва стоката, която предлага. Не, благодаря.

Представих се, тя също. Казваше се Ашли Милс, а синът ѝ — Адам. Адам бе на осемнайсет, дълбоко въвлечен в местната куинистка мрежа и бе изчезнал преди шест дни. Също като Катлин. Сравнихме информацията. Оказа се, че Адам също членувал в младежката организация на Уит Делахънт, както и в още няколко радикални групички. Най-вероятно двамата с Кати се познаваха.

— Какво съвпадение, а? — подметна Ашли.

Рекох ѝ, че няма такива неща.

Все още разговаряхме, когато срещата приключи и на стълбите се изсипа малка тълпа. Предложих ѝ да прием кафе наблизко — тя живееше в района.

Ашли ме огледа замислено, открито и донякъде преценяващо. Имаше вид на жена, която не храни илюзии по отношение на мъжете.

— Какво пък, защо не? Има едно денонощно кафене непосредствено до аптеката, на другия ъгъл. — Поехме натам.

Ашли със сигурност едва свързваше двата края. Полата и блузата ѝ изглеждаха като купени от магазин за употребявани дрехи, макар че бе положила старание да изглежда добре. Държеше се с достойнство, което не бе изкуствено. В кафенето отброи монетите до последния цент, за да плати за кафето. Спрях я с ръка и казах, че аз ще почерпя, после подадох кредитната си карта. Тя ме изгледа продължително, после кимна. Усамотихме се в един тих ъгъл, далеч от видеопанелите.

— Сигурно искате да ви разкажа за сина ми.

Потвърдих и добавих:

— Но не мислете, че тук е групата за взаимопомощ на Реджина Лий. Искам само да разбере дали мога да помогна с нещо на дъщеря си.

— Не мога да ви обещаая, че ще ви бъда от полза, господин Уордън.

— Това вече го чух от другите.

— И са прави, съжалявам да ви го кажа. Поне ако се съди от моя опит.

Ашли бе родена и израсла в Южна Калифорния и се бе преместила в Минеаполис, за да поеме рецепцията в частната клиника на чичо си, който бил педиатър. Докато работела там, се запознала с Такър Келог, програмист на инструменти и машини, и се омъжила за него. По онова време била на двайсет. Такър я изоставил, когато синът им Адам бил на пет. Оттогава не била чувала нищо за него. Ашли подаде документи за развод и в началото искала да го съди за издръжка, но сетне се отказала. Сметнала, че ще е по-добре веднъж завинаги да изхвърли Такър от живота си. Оттогава се представя с моминското си име.

Обичала безрезервно сина си Адам, но той се оказал истинско изпитание.

— Ще ви кажа като родител на родител, господин Уордън, имаше моменти, в които бях напълно отчаяна. Още като малък беше трудно да го задържа в училището. Никой не обича да ходи на училище, съгласна съм, но ако повечето осъзнават, че това е задължение, или го правят от страх пред последствията, Адам не разсъждаваше така. Не се подчиняваше нито на заканите ми, нито на молбите.

Бил записан в няколко програми за психологическа помощ, прехвърлили го в специална паралелка за трудни деца, а след това в друго училище. Не че момчето не било умно.

— Той четеше непрестанно. И не само детски книжки. Дори на улицата се иска да ти сече пипето, за да оцелееш.

Когато говореше за сина си, на лицето ѝ се изписваше смесица от гордост, вина и мъка. Големите ѝ очи се стрелкаха насам-натам, сякаш се безпокоеше, че могат да ни подслушват. Пръстите ѝ си играеха със салфетката и в края на краищата тя я захвърли в другия край на масата, като несръчно сгънато оригами.

— Избяга за първи път, когато беше на дванайсет, но онова нямаше нищо общо с копърхедските групи. Кълна се, не зная какво вижда Адам в този Куин, който досега само разрушава градове и прави ужасен живота на хората. Но е направо запленил от него. Плаши ме дори начинът, по който поглъща новините. — Тя сведе глава. — Срам ме е да призная, но струва ми се, че на Адам му харесва тъкмо това, че хронолитите мачкат всичко на пътя си. Мисля си, че се поставя на мястото на Куин. Исква да вдигне крак и да смаже всичко, което ненавижда. Приказките за нов ред и управление са само външна обвивка на желанието за разрушение.

— Някога споменавал ли ви е за Катлин и нейната група?

Ашли се усмихна натъжено.

— Безсмислен въпрос. Катлин казвала ли ви е нещо за това какъв живот води?

— Разговаряли сме. Но никога на политически теми.

— Е, значи ме водите с една крачка. Адам избягваше да обсъжда каквото и да било с мен. Малкото, което зная за него, е от наблюдение. Простете, ще си взема още едно кафе.

Всъщност, знаех, че има нужда от цигара. Тя мина покрай шубера, помоли сервитьорката за двойно кафе и се стрелна към тоалетната. Когато излезе, изглеждаше поуспокоена. Стори ми се, че от

нея полъхна на тютюнев дим. Сервитьорката явно я беше подушила, защото я изгледа и завъртя очи.

Ашли се отпусна на стола и въздъхна.

— Не, Адам никога не ми е говорил за срещите си. Той е на седемнайсет, но както казах, не е наивен. Когато върши нещо, първо го обмисля внимателно. Въпреки това подочувах от време на време някои неща. Знаех, че посещава един от копърхедските клубове, който се събира в покрайнините, но в началото дори се радвах на това. Срещаше се с младежи от добри семейства. Надявах се, че това ще му осигури известно бъдеще. Вярвах, че когато поумнеят, те всички ще забравят тези глупости за пътуване във времето и прочее. Че ще се запознае с някое свястно момиче, а баща ѝ ще му предложи работа.

Спомних си думите на Джанис: „И какво можех да сторя? Да я заключа у дома?“

Джанис едва ли си е представяла, че Кати може да е в компанията на някой като Адам Милс.

— Промених мнението си, когато неволно подслушах един негов телефонен разговор. Той говореше тъкмо за тези хора — вероятно и Кати е била една от тях. Звучеше едновременно злобно и презрително. Каза, че групата била пълна с... — тя сведе засрамено глава. — Пълна с капризни девственици. — Все пак не пропусна да отбележи реакцията ми. Повдигна брадичка и лицето ѝ придоби суров изглед. — Аз обичам сина си, господин Уордън. Ала не храня илюзии за това какъв човек е станал — или е на път да стане. Адам има много сериозни проблеми. Но е мой син и аз го обичам.

— Уважавам това.

— Надявам се.

— И двамата са изчезнали. Ето за какво трябва да се безпокоим сега.

Тя се намръщи, изглежда не ѝ хареса това „ние“. Ашли бе привикнала сама да се справя с трудностите — ето защо бе зарязала срещата, организирана от Реджина Лий.

Всъщност и аз бях постъпил така.

— Но ще бъда ужасно ядосана, ако се опитвате да флиртувате с мен, господин Уордън.

— Дори не ми е идвало наум.

— Добре, тогава ми дайте телефонния си номер, за да се осведомяваме за Адам и Катлин. Засега не разполагам с никаква информация, но предполагам, че групата им се готви да поеме на поклонение. Един Господ знае накъде. Ще поддържаме връзка. Просто не исках да бъда разбрана погрешно.

Разменихме адреси и номера.

Тя подуши кафето, но не отпи.

— Съжалявам, ако съм ви съобщила лоши новини.

— Не казахте нищо.

Ашли се надигна.

— В такъв случай, радвам се, че се запознахме. — Тя се обърна и излезе навън. Изпратих я с поглед, докато прекоси улицата и спря пред една врата, непосредствено до входа на китайски ресторант, където затършува в чантата си за ключове. Апартамент над ресторант. Изтърбушен диван, вероятно с котка на него. Роза в бутилка от вино и снимка в рамка на стената. И ехото на изчезналия ѝ син.

Рамон Дъдли, полицейският лейтенант, който се занимаваше с изчезналите деца, се съгласи да се срещне с мен в кабинета си на следващия ден следобед. Срещата ни бе кратка.

Дъдли имаше вид на претрупан с работа служител, привикнал да съобщава лоши вести на посетителите си.

— Тези деца — поде той (очевидно ги възприемаше като една хомогенна маса), — те нямат бъдеще и го знаят. И най-лошото е, че са прави. За никого не е тайна, че икономиката ни е в упадък. Какво можем да им предложим? Единственото, което чуват за бъдещето, е Куин, Куин, Куин. Проклетият Куин. Църквата го обяви за Антихрист, какво ни остава освен да се молим или да изпадаме в екстаз? Вашингтон набира деца за война, която вероятно изобщо няма да водим. А копърхедските организации крещат, че Куин може да не се окаже толкова лош, ако му се поклоним добронамерено. Не е кой знае какъв избор, като си помислиш. Плюс глупостите, с които им се пълнят главите от съвременните песни и чатовете.

Без никакво съмнение лейтенант Дъдли стоварваше вината за всички тези неща върху моето поколение. Вероятно се бе срещнал с

някой и друг разгневен родител в хода на своите разследвания. По начина, по който ме гледаше, отсъдих, че мен също смята за такъв.

— Исках да попитам за Катлин...

Той извади една папка от чекмеджето си и ми прочете съдържанието. Нищо изненадващо. Осем деца, все членове на младежкия клуб на организацията, в която членуваше и Уитман, не се бяха прибрали у дома. Полицията бе разпитала техни приятели и близки.

— С изключение на вас, господин Уордън, и аз очаквах да се появите.

— Уит Делахънт ви е казал за мен — предположих.

— Спомена съвсем кратко, че сте се виждали, но нищо конкретно. Обади ми се един друг човек — някакъв пенсиониран федерален служител на име Морис Торанс.

Бърза реакция. Но Морис бе специалист в тези неща.

— И какво ви каза той?

— Помоли ме да ви окажа пълно съдействие. Доколкото ми е по силите, естествено. Нямам какво повече да ви съобщя, освен, ако не искате да ми зададете конкретни въпроси. Ах да, той помоли още нещо.

— Какво е то?

— Да ви предам, че трябва да се свържете с него. Каза, че съжалявал за Катлин, и смята, че би могъл да ви помогне.

13.

Може би наистина трябваше да се възползвам от поканата и да се присъединя към групата на Реджина Лий. Да споделя с останалите страховете си за Катлин — страхове и опасения, че може да се случи най-лошото. Но това не беше в моя стил. От съвсем малък се бях научил да запазвам спокойствие пред назряващата катастрофа. Да задържам тревогите в себе си, като че са някакви мръсни тайни.

Въпреки това не спирах да мисля за Кати. В представите си я виждах такава, каквато бе в Чъмфон — едва петгодишна, безстрашна и любопитна. Децата носят природата си сякаш е пъстра дрешка, ето защо са толкова прозрачни, когато лъжат. Умението да мамиш идва с възрастта. В сърцето ми Кати си оставаше онова беззащитно и уязвимо малко момиче. Което правеше още по-болезнена представата, къде може да е сега и с кого. Най-силният родителски инстинкт е желанието да храниш и защитаваш. Да скърбиш за детето си, означава да признаеш, че си безсилен. Не можеш да защитиш този, когото заравят в земята. Не можеш да загърнеш с одеяло ковчега.

Почти не заспивах нощем, наливайки се на смени с бира и диетична кола. Сънят идваше рядко и ме притискаше като лепкава вълна. Спорадичните сънища, които ме спохождаха, бяха хаотични и объркани. Събуждах се, за да зяпам ясното пролетно небе, лишено от облачета и толкова нелепо в мъката ми.

Предполагах, че срещата ми с Ашли Милс ще е първа и последна, но тя ми позвъни на мобилния телефон десет дни след изчезването на Кати. Гласът ѝ бе делови и почти веднага премина към въпроса.

— Уредих среща с един човек — съобщава, — който може да знае нещо за Адам и Катлин. Но не ми се ще да ходя на срещата сама.

— Свободен съм днес следобед — рекох.

— Той работи нощем. Ако можеш да наречеш неговото работа.

— Защо, да не е сутеньор?

— Нещо такова. Наркодилър.

Последната седмица бях прекарал в мрежата, изучавайки термина „куинистки поклонници“, както и свързаните с него куинистки движения. Основно извличах информация от чатовете им.

Разбира се, не съществуваше единно куинистко движение. При липсата на Куин от плът и кръв, „движенията“ бяха миш-маш от утопистки идеологии и полурелигиозни култове, всеки от които си съперничеше за титлата. Това, което ги обединяваше, бе общото благоговение, почитта пред хронолитите. За поклонниците всеки хронолит бе свещен обект. Те придаваха какви ли не свръхестествени сили на паметниците: че имали лечебни свойства, че просветлявали, предизвиквали физиологични трансформации, големи и малки богоявления. Но за разлика от поклонниците в Лурд например тук преобладаваха млади хора. Подобно на „младежките движения“ от двайсетте години и сегашните бяха по-скоро модни, отколкото изпълнени със съдържание. Малцина млади американци в действителност посещаваха някой от хронолитите, затова пък бе честа гледка да зърнеш тийнейджър с куинистско лого на шапката или фланелката си — най-често вездесъщото K+ или червени и оранжеви кръгове. Имаше и предполагаемо тайни знаци — белези по зърната или ушните миди, сребърни гривни на глезените, бели превръзки на челата.

В квартала на Ашли преобладаваше символът K+, изрисуван с тебешир или като цветни графити по стените и тротоарите. Спрях пред китайския ресторант в уговорения час, Ашли изтича навън и се настани на седалката до мен.

— Добре, че колата ти не е луксозна — рече тя. — Няма да привличаш внимание.

— Къде отиваме?

Даде ми адрес на пет квартала от дома ѝ, в една част на града, където преобладаваха складове и магазини за алкохол.

— Човекът, с когото ще се срещнем — обясни без предисловие, — се казва Чийвър Кокс и се занимава с неща, за които по-добре да не споменаваш пред полицията. Познавам го, защото известно време купувах от него цигари. — Каза го с неутрален тон, но ме погледна, сякаш очакваше да изразя неодобрението си. — Преди да получа лиценз за никотинозависим, искам да кажа.

— Какво знае той за Кати и Адам?

— Може би нищо, но когато му позвъних вчера, спомена, че чул за организирането на ново поклонение и слухове за Куин, които не искал да споделя по телефона. Чийвър е доста параноичен на тези теми.

— Смяташ ли, че това, което правим, е законно?

— Че кой може да знае? Не и аз.

Тя смъкна надолу прозореца и запали цигара, изглеждаше така, сякаш очаква да ѝ се скарам. В Минесота съществуват едни от най-суровите закони срещу тютюнопушене в Щатите. Но аз не бях от този щат, а и бях достатъчно възрастен, за да съм привикнал с тези неща.

— Ашли? — рекох. — Някога мислила ли си да се откажеш?

— О, моля те.

— Не те съдя, просто разговаряме.

— Не искам да говоря за това. — Тя издиша шумно. — Доста неща ми се струпаха през последните години, господин Уордън.

— Скот.

— Скот да бъде. Не съм слаб човек, но... ти някога пушил ли си?

— Не. — По мое време все още не поставяха антиникотинова ваксина, просто тютюнът никога не ме бе привличал.

— Сигурно ме убива, но нямам кой знае какъв избор. — Тя помисли малко, после добави: — Поне ме успокоява.

— Не те обвинявам за нищо. Дори ми харесва мирисът на запалена цигара. От разстояние.

Тя се усмихна мрачно.

— Знаех си, че си пропаднал тип като мен.

— Липсва ли ти Калифорния?

— Дали ми липсва *Калифорния*? — Тя завъртя очи. — Това разговор ли е, или си обезпокоен заради срещата с Чийвър? Защото, ако е така, спести си усилията. Той е малко тъмен тип, но не е лош човек.

— Много успокояващо.

— Ще видиш.

На адреса открихме порутена дървена къща. Нямахме светлина над входа, а стълбите поддаваха. Ашли дръпна настрани замрежената врата против комари и почука на дървената.

Чийвър Кокс попита кой е и Ашли му се представи. Вратата се отвори. Кокс беше плешив, трийсет и пет годишен мъж, облечен с джинси и бледосиня захабена риза.

— Здравсти, Ашли — извика той и я прегърна. След това ме изгледа.

Ашли представи и мен и каза:

— Идваме заради онова, за което говорихме по телефона.

В предната стая имаше избеляло канапе, две дървени сгъваеми кресла и масичка за кафе с пепелник. В другия край на сумрачния коридор се виждаше кухня. Ако Кокс наистина печелеше много пари от продажба на забранени вещества, със сигурност не ги прахосваше за вътрешно обзавеждане. Но може би имаше къща извън града.

Той забеляза пакета с цигари, подаващ се от джоба на ризата й.

— По дяволите, Ашли. И ти ли си в програмата? Проклетото правителство ми отнема бизнеса с тези разрешителни.

— Няма начин, ако не сътруднича, догодина ще изгубя здравната си застраховка.

Той се ухили.

— Какво пък, тогава може да те виждам по-често.

— Не разчитай на това. — Тя погледна към мен. — Веднага щом зъбите ми се избелят, си намирам сваятна работа.

— Доблестна гражданка — подсмивва се Кокс.

— Абсолютно си прав.

— Да не смяташ и да се омъжиш за твоя приятел?

— Той не ми е приятел.

— Добре, Аш, извинявай и не ми се сърди. Искаш ли нещо? По-силно от онова, дето ти дават в аптеката?

— Искам да ти задам няколко въпроса за Адам.

— Да, но едва ли това е всичко, от което се нуждаеш.

Кокс очевидно намекваше, че няма да предостави информацията, ако Ашли не купи нещо от него. Бизнесът си е бизнес, искаше да каже.

— Та за сина ми, Чийвър?

— Зная, че го обичаш, Ашли, но тук говорим за бизнес.

В края на краищата тя се принуди да купи от него картон с цигари, които нарече „леки“ и които Кокс донесе от мазето. Ашли пъкна картоната под мишница. От него лъхаше на влага.

Кокс се настани в едно кресло.

— Не зная дали ти е известно — заговори той, — но често ми се налага да ходя до изоставените сгради, където се навъртат хлапета и бездомници — тези на „Франклин“ или в центъра. Там е пълно с всякакви хлапета. Адам също се вясва от време на време. Търговията не е нищо особено, защото хлапетата нямат почти никакви мангизи. Дори храната крадат от магазините. Но от време на време им се завърта някой долар и тогава вземат един или два кашона с цигари, напитки, дрога, или всичко наведнъж. Най-често търгувам с Адам, защото ме помни от времето, когато идвах при теб.

Ашли сведе очи, но не каза нищо.

— Истината е, че Адам има повече ум в главата, отколкото останалите. Наричат се поклонници, или куинисти, но разбират от политика колкото някоя тухла. Знаеш ли кои са истинските поклонници? Децата на богатите. На богатите и известните. Те пътуват до Израел и Египет, палят миризливи свещи и прочее. А при тези е ясно. Повечето няма да напуснат града дори ако Куин направи бал в околията по случай коронацията си. Адам отдавна го е разбрал. Затова се навърта из копърхедските клубове — търси хора, които разсъждават като него, които гледат по-далеч от тълпата.

— Чийвър — прекъсна го тя, — можеш ли да ми кажеш дали той е още в града?

— Не мога да ти отговоря нито с „да“, нито с „не“, но се съмнявам. Ако е тук, не съм го мяркал. Виждам се с разни хора и щяха да ми кажат. Винаги се носят слухове. Помниш ли Къркуел?

Миналото лято един умопобъркан месар в Къркуел, Ню Мексико, бе обявил, че е измерил повишени фонове нива на радиацията през пролетта в очертанията на града — в неговия двор, по случайност. Вероятно се е надявал да го превърне в туристическа атракция. И успя. До септември там вече имаше лагер с десетина хиляди поклонници. Националната гвардия раздаваше храна и вода и подканяше поклонниците да се приберат у дома, но накрая ги прогони взрив от холера. Налудничавият месар изчезна своевременно, оставяйки след себе си няколко недовършени съдебни дела.

— Подобни слухове се пръкват непрестанно — обясни Кокс, — но точно сега новината е за Мексико. Куидад Портильо. Адам беше при мен преди три седмици и говореше само за това — не че някой му обръщаше внимание. Тъкмо затова се е свързал с копърхедския клуб от

покрайнините — иска да отиде до Мексико и смята, че там ще се намери човек, който да ги субсидира поне за пътя.

— Отишъл е в Мексико? — подскочи Ашли.

Кокс разпери ръце.

— Не зная със сигурност. Но ако трябва да залагам, ще се обзаложа, че вече е на път за границата или дори я е пресякъл.

Ашли мълчеше. Беше преbledняла и някак смалена. Кокс въздъхна съчувствено.

— Зная, че те изплаших. Глупавите хора вършат глупави неща, но Адам е достатъчно умен да направи нещо *наистина* глупаво.

Поговорихме още малко, но Кокс нямаше какво повече да ни каже. Накрая Ашли стана и се отправи към вратата.

На изхода Кокс я прегърна отново.

— Ела да се видим, когато спрат да ти дават рецепти — рече той.

Докато карах обратно, попитах Ашли откъде знае, че Адам е изчезнал.

— Какво искаш да кажеш? — отвърна с въпрос тя.

— Доколкото разбрах, той е свързан с различни организации. Дори да не живее у дома, това не значи, че е заминал.

Спрях пред къщата ѝ. Ашли ме покани:

— Ела, ще ти покажа.

Тя отключи входната врата и ме отведе нагоре по стълбите. Апартаментът бе стандартен: две малки спални от двете страни на коридора, голям хол към улицата и квадратна кухня, гледаща назад. Вътре беше задушно, Ашли каза, че държи прозорците затворени заради стачката на боклукчиите. Но беше чисто и сравнително добре мебелирано. Домът на човек с вкус и здрав разум, макар и без достатъчно средства.

— Тази врата — посочи ми Ашли — е за стаята на Адам. Той не обича чужди хора да влизат вътре, но сега няма как да се разсърди.

В известен смисъл първата ми среща с Адам бе чрез неговата стая. Предполагам, че очаквах нещо далеч по-лошо — порнография, графити, може би рязана пушка в коша за пране.

Но стаята на Адам напълно опроверга очакванията ми. Тя не беше просто прибрана — вътре цареше безупречен ред. Леглото беше

оправено. Вратата на гардероба бе откряната и по празните закачалки можеше да се съди, че се е подготвил за дълго пътуване, но останалите дрехи висяха изпънати. Лавиците бяха от най-обикновени дъски, но книгите бяха изправени и подредени по азбучен ред — не по автор, а по заглавие.

Човек може да съди за много неща по книгите на другите. Адам несъмнено се интересуваше от техническа литература — имаше наръчници по електроника, учебници (включително органична химия и американска история), „Основи на изчисленията“, различни биографии (Пикасо, Линкълн, Мао Дзедун), „Прочути съдебни процеси на дваесети век“, „Как да поправим почти всичко“, „Десет стъпки към по-ефикасен двигател“. Детска астрономия и наръчник за спътниците. „Лед и огън: неразказаната история за трагедията на Лунната база“. И, разбира се, книги за Куин. Някои от тях популярни, между които „Азия под обсада“ на Макнейл и Касел, други — сериозни и фундаментални изследвания като „Краят на дните“ и „Петият конник“.

По стените — вестникарски изрезки на хронолити, които ми напомниха за кабинета на Сю Чопра в Балтимор.

— Можеш ли да съдиш по това дали ще се прибере? — попита Ашли. — Тази стая му е базовият лагер. Може и да не спеше тук всяка нощ, но прекарваше по осем-десет часа. Винаги.

Тя затвори вратата.

— Странно — рече. — Винаги съм мислела, че създавам дом за Адам. Но не стана така. Той си изгради собствен дом. По случайност се помещаваше в моя.

Ашли направи кафе. Разговорът постепенно се отнесе към други теми. Седяхме в хола, обърнати към затворения прозорец, през който нахлуваше уличен шум. Имаше нещо объркващо и същевременно примамливо в ситуацията — Ашли отскачаше до кухнята или седнаше на канапето, пригласяйки коса. Усещане за домашен уют, което отдавна бях забравил. Благодарен ѝ бях за това.

Но моментът бързо отмина. Тя ме попита за Катлин и аз ѝ разказах за Чъмфон (без някои подробности) и как съм прекарал последните десет години. Беше впечатлена, че съм присъствал на

Ерусалимското появяване, не заради Куин, а защото означаваше, че мога да пътувам, нещо, което напоследък малцина биха могли да си позволят. Освен богатите и известните.

— Е, поне вършиш нещо — рече тя. — Не навърташ като мен километри напразно.

Отвърнах, че не мисля така и че за една самотна майка да отглежда детето си в условията на икономическа криза е немалко постижение.

— Друго имах предвид. Че си стъпил здраво на краката си. Аз самата не се чувствах така с Адам. Опитвах се да му помогна, но все не съумявах да установя контакт с него. — Тя млъкна за миг и ме погледна. — Да речем, че наистина са отишли в Мексико — Адам, Катлин, цялата група. Какво можем да направим?

— Не зная — отвърнах. — Трябва да поговоря с някои хора.

— Би ли последвал Катлин в Портильо?

— Ако смятам, че ще ѝ помогна. Ако от това може да излезе нещо.

— Но не си сигурен.

— Не съм.

Телефонът ми иззвъня. Беше настроен да приема само съобщения, но все пак проверих кой ме търси. Би могла да е Джанис с вестта, че Катлин се е прибрала у дома и че всичко се е оказало голямо недоразумение. А може и да беше Рамон Дъдли, за да ми съобщи, че са открили трупа на дъщеря ми.

Не беше нито единият, нито другият. На екранчето бе изписано името на Сю Чопра. Беше открила адреса на моя терминал (въпреки че го бях сменил, след като напуснах Балтимор) и искаше да ѝ се обадя колкото се може по-скоро.

— Трябва да говоря насаме — рекох.

Тя ме изпрати надолу по стълбите до колата. Улових я за ръката. Беше късно и улиците пустееха. Лампите бяха от стария тип, живачни, и пръскаха кехлибарена светлина. Ръката на Ашли бе топла.

— Ако откриеш нещо — помоли ме тя, — трябва да ми кажеш. Обещай ми.

Обещах.

— Обади ми се, Скот.

Предполагам, че наистина искаше да ѝ се обадя. И че се е съмнявала, че ще го сторя.

— Първо — заговори Сю веднага щом лицето ѝ изплува на екрана на мотелския терминал, — искам да знаеш, че не ти се сърдя, задето замина, без да ме предупредиш. Разбирам какво преживяваш. Освен това, Скоти, не зная защо си такъв, но винаги очакваш най-лошото от хората. Някога минавало ли ти е през ума, че бих могла да ти помогна?

— Значи знаеш за Кати.

— Да, запознати сме с положението.

— Говорила си с полицията.

— Разбирам защо си постъпил по този начин, но не бих искала да се чувстваш като беглец — заяви тя. — Ще ми се да ми се обаждаш от време на време. В края на краищата ти все още се водиш на работа при нас. Рей е гений в математиката и Морис се опитва да бъде в крак с нас, но ми трябва човек, който да не робува на собствените си предубеждения. — Тя сведе очи и добави: — А може би това е само извинение? Може би имам нужда от някого, с когото да разговарям.

Малко извинение за намесата в живота ми през последните няколко години. Но никога не бях винил Сю за това. Може би тъкмо нейните идеи за тау-турбуленцията ме бяха поставили в уязвимо положение, но тя се бе постарала да издигне около мен стена, която да ме предпазва от агресията на федералните. За щастие в последно време ФБР бе насочило вниманието си в друга посока, а Сю все още искаше да бъде мой приятел.

— Толкова съм нещастна за това, което се е случило с Катлин — добави тя.

— Единственото, което знам със сигурност, е, че все още не се е прибрала у дома. Но предпочитам да не говорим за това. Разкажи нещо. Рей има ли си гадже? Ами ти?

— Скоти, пиеш ли?

— Да, но не достатъчно, за да се безпокоиш.

Тя се усмихна тъжно.

— Добре. Рей все още витае из облаците. Аз се виждам с една жена, с която се запознах в някакъв бар. Много е сладка. Червенокоса

е, събира дрезденски порцелан и тропически рибки. Връзката ни едва ли е сериозна.

Разбира се, че не е. Като повечето ѝ връзки и тази щеше да е от разстояние, за да няма накрая разочарования.

Истинската ѝ любов бе работата и тъкмо за нея предпочиташе да говори.

— Най-важната новина, Скоти, е, че имаме малък пробив. Всички сега са побъркани от това. Темата, естествено, е засекретена, но тъй като някои слухове се процедиха в мрежата, ще ти разкрия това-онова.

Разкри ми вероятно повече, отколкото би трябвало, но някои от нещата надхвърляха моите познания. Същината бе, че някой в Мичиганския технологичен университет бе успял да извлече отрицателни тау-частици от вакуум (или както физиците го наричат „врящото гърне“ на виртуалните частици) и да ги стабилизира достатъчно дълго, за да може да демонстрира ефекта. Ставаше въпрос за адрони с по правило отрицателно времетраене. Те „издълбавали дупки“, ако мога така да се изразя, в миналото — не повече от милисекунди назад във времето, далече от Куиновите двайсет години и три месеца, но в принципно отношение феноменът бил идентичен.

— Много сме близо — призна Сю — до пълно разбиране на онова, което прави Куин. А дори и той може да не е открил всички аспекти. Ако имаме достатъчно време, ще успеем да създадем цял нов клон на науката. Говоря за междузвездни пътешествия, Скоти — това е съвсем в пределите на допустимото!

— Има ли значение?

— Разбира се, че има! Става въпрос за потенциално нова ера в историята на човешката раса! Да, има значение!

— Сю, Куин вече е сложил ръка на половината свят. Не бих искал да съм свидетел на довършването на процеса.

— Ами нали точно това е ключът, за да го спрем! Ако успеем да установим принципите, въз основа на които действат хронолитите, бихме могли да се намесим. При правилно действие ще можем дори да направим така, че да изчезнат.

— И какво ще постигнем? — последните няколко дни ме бяха напомпали с цинизъм. — Не смяташ ли, че е малко късно за това?

— Не — отвърна тя. — Не смятам. Помни — не от Куин трябва да се страхуваме. Дори не от хронолитите. Обратната връзка, Скоти, това е лостът. Истинският проблем е вярата в непобедимостта на Куин, която почива върху непреодолимостта на неговите действия. Унищожим ли дори един хронолит, ще унищожим и мита. Изведнъж той ще престане да бъде богоподобна фигура и ще заприлича на всеки друг неуспял диктатор — като Хитлер и Сталин.

И въпреки това смятах, че е твърде късно.

— Не и ако успеем да демонстрираме слабостите му.

— Ще можеш ли?

Тя направи пауза. Усмивката ѝ трепна.

— Може би. Съвсем скоро — рече накрая.

Но не достатъчно скоро за Кати, която вероятно беше в Мексико, обсебена от собствените си представи за непобедимостта на Куин и вдъхновена от обещанията, които той така и не бе дал. Припомних на Сю, че този проблем ме вълнува най-силно в момента.

— Съжалявам, ако съм те задържала, Скоти, но наистина смятам, че е важно да поддържаме връзка.

Защото, без съмнение, тя не се бе отказала от своята идея фикс, че моето и нейното бъдеще са преплетени — че Куин оказва пряко влияние върху съдбите ни.

— Както и да е, има и друга причина да ти се обадя — добави тя. — Споменах пред един човек за твоя проблем. И той иска да ти помогне.

— Само не и Морис. Харесвам го, но знаеш, че от доста време се занимава предимно с бумащина.

— Не е Морис, макар че той с удоволствие би ти помогнал. Не, това е човек със съвсем различен опит.

Трябваше да се досетя какво се задава. Тъкмо Сю бе човекът, ровил се подробно в миналото ми, особено по времето, когато бях в Чъмфон. Но в онзи момент бях заслепен.

— Може би го помниш — рече тя. — Казва се Хич Палей.

14.

По някое време през тази седмица — преди да пристигне Хич, преди събитията да излязат извън контрол — Ашли подхвърли, по средата на един телефонен разговор:

— Помниш ли онази книга на Чарлз Дикенс — „Коледна песен“?

— Какво за нея?

— Мислех си за Куин, за хронолитите и всичко останало. Сещаш ли се, когато в книгата Скрудж се премества в бъдещето и вижда собственото си погребение? И казва на призрака: „Това сенките на нещата, които *трябва* да се случат, ли са, или на които *могат* да се случат?“ Не помня точно цитата.

— Да, така беше.

— Това, което искам да попитам, Скоти, е дали хронолитите *трябва* да ги има, или само *може*?

Казах ѝ, че все още никой не е сигурен в това. Но ако разбирах правилно Сю, събитията, белязани от вече съществуващите хронолити, бяха от типа „трябва“ под една или друга форма. Не съществуваше светло алтернативно бъдеще, в което ние спираме Куин преди завоеванията му и превръщаме хронолитите в безвредни, свободно реещи се парадокси. Куин щеше да завладее Чъмфон, Тайланд, Виетнам, Югоизточна Азия, времето беше аморфно, но самите хронолити оставаха неизменни и фундаментални.

Ако е така, защо не биваше да се поддаваме на отчаянието? Предполагам, отговорът на Сю щеше да е, че битката още не е приключила. По-голямата част от цивилизования свят все още бе свободна от хронолити, което подсказваше, че настъплението на Куин е постепенен процес, с победи и загуби. А и все още нямаше нито един хронолит на североамериканска земя. Може би никога нямаше да има, ако направим каквото е нужно. Само че какво бе то?

Сю ми бе подхвърлила идеята за „негативната обратна връзка“. Ако действията на Куин с хронолитите представляваха позитивна обратна връзка — сигнал, който се усилва и умножава във времето и човешките очаквания, — в такъв случай решението може би бе да се

прави тъкмо обратното. Хронолит, който се появява, а после бива унищожен, би хвърлил съмнение върху този процес и злокачественото внушение за непобедимостта на Куин щеше да бъде, ако не разбито, то поне силно разклатено.

Куин може би щеше да превземе половината Земя, но не *нашата* половина.

Това беше веруюто на Сю. Надявах се, че е права. Бях готов да действам, уповавайки се на това предположение.

Но ако трябва да бъда искрен, ще призная, че не вярвах в него.

Ето го и Хич Палей, който слизаше от раздрънкания си „Сони компакт“ (не зная за тези модерни формулировки, но по някогашните представи това си беше най-обикновен мотоциклет) на паркинга на мотела. Бяхме се уговорили за среща в девет тази сутрин. Той закъсня с петнайсет минути. Всъщност беше закъснял с цели десет години.

Не беше се променил почти никак. Познах го веднага, въпреки че бе на десетина метра от мен, в сянката на навеса на кафенето. Едновременно се радвах и страхувах от предстоящата среща.

Имаше дълга брада и носеше тъмнозелено кожено сако. Беше понатежал, което само подчертаваше широкия му нос, високите скули и неандерталската извивка на челото. Видя ме, прекоси с нехайна походка оставащото разстояние и протегна едрата си лапа.

— Здравсти, друже. Взе ли оня пакет, за който те помолих?

Смотолевих нещо за пакета, а той се ухили и ме хлопна по гърба.

— Майтапя се бе, Скоти. По-късно ще говорим за това. — Влязохме в кафенето и се настанихме в едно сепаре.

Сю Чопра, естествено, знаеше за Хич. Всички мои опити да го прикрия — да му спестя неприятностите по време на разпита с детектора на лъжата — се бяха оказали напразни. Хич бе в списъка на Сю с така наречените първични наблюдатели и вероятно бе попаднал в нейната схема за всеобщата взаимовръзка още от самото начало. Хич бе дълбоко въввлечен в тау-турбуленцията, вероятно толкова дълбоко, колкото и аз.

Смятах, че е изчезнал безследно и не може да бъде открит, но той вероятно се бе повъртял още известно време в Чъмфон, преди да усети, че е под наблюдение от федералните. Така или иначе, бяха

установили контакт с него и Сю му бе предложила алтернатива на незабавния арест. Беше му предложила работа и Хич бе направил своя мъдър избор.

— Е, не е като да си чиновник — рече той. — Но затова пък заплатата е добра, пътувам и не съм обвързан с никого и нищо. Може би дори ще получа чисто съдебно досие накрая, само дето крайт не се вижда. Първата задача бе да пообиколя по Тихоокеанското крайбрежие и да събирам слухове за Куин — не че от това излезе нещо. Но после нещата потръгнаха, Скоти. Бях в Анкара и Истанбул на проучвания около хронолитите, неофициални задачи, като да разговарям с куинисти — по-късно и с тези у дома. Копърхедчета и поклонници.

— Шпионин ли си?

Той ме погледна навъсено.

— Да бе, шпионин. Пия мартини и играя бакара.

— Но знаеш за хаджилъка?

— Зная за хаджилъка повече от другите хора. Бил съм вътре в играта. Ще направя, каквото ми е по силите, за да ти помогна за Катлин.

Облегнах се назад, докато се питах дали точно това исках. Дали би било разумно.

— Знаеш ли — говореше Хич, — когато си мисля за Катлин, помня я такава, каквато беше в Чъмфон. Как припкаше по брега с онази розова рокличка, дето ѝ я купи Джанис, и оставяше по пясъка отпечатъци, малко по-големи от тези на птичките. Трябваше да се грижим по-добре за нея, Скоти.

Той каза „ние“, но всъщност знаех, че говори само за мен.

Но Хич не бе от хората, които губят време да се отдават на спомени. Вече се бе запознал с подробностите от Рамон Дъдли и аз добавих малкото, което бях узнал.

Той предложи да проведем още един разговор с Уит Делахънт. Съгласих се, при условие да не тормозим излишно Джанис.

— Трябва да разговаряме и с Ашли Милс — добавих. — Ако си е вкъщи, ще я вземем на път за Уит.

— Не става — поклати глава Хич. — Не обичам, когато се забъркват и други хора.

— Ашли е забъркана колкото и аз. Освен това ми помогна повече от полицията.

— Значи се застъпваш за нея?

— Да.

— Добре. Напоследък си позанемарил яденето, гледам.

— Личи ли ми?

— Няма да е зле да хапнеш една пържола и няколко пържени яйца.

— Не съм гладен.

— Стек и пържени яйца, Скоти. Заради Кати, щом настояваш да го кажа.

Не исках да ям, но порцията изглеждаше примамливо, когато сервитьорката я постави пред мен. Бях изненадан от това колко бързо ометох чинията.

— По-добре ли си сега? — попита Хич.

— Ами, чувствам само как ми се втвърдяват артериите.

— Глупости. Имаш нужда от протеини. Чака ни доста работа и не само днес.

— Мислиш ли, че ще успеем да я върнем? — попитах с отпаднал глас.

— Ще я върнем. Разчитай на мен.

Ашли неволно отстъпи назад, когато видя Хич Палей за първи път, и ми хвърли поглед, който казваше: „Такива приятели ли имаш?“.

Което бе съвсем обяснимо. Хич изглеждаше като дребен престъпник — би могъл да мине за наркодилър от типа на Чийвър Кокс или за наемен събирач на дългове. Обясних ѝ накратко откъде се познаваме и с какво се занимава Хич в момента. Ашли кимаше, но така и не успях да разсея всичките ѝ подозрения.

Тя ме дръпна настрана и попита:

— Той наистина ли може да ни помогне да открием Кати и Адам? Това е единственото, което искам да знам.

— Мисля, че може.

— В такъв случай да вървим при Уитман Делахънт.

Аз карах. Следобедният ветреца беше приятно прохладен, в небето се трупаха облаци. Хич мълчеше през цялото време. Ашли си

тананикаше една стара песен на Лукс Ибони. Беше от времето, когато песните все още значеха нещо и хората харесваха едни и същи неща. В последно време всички популярни песни ми приличаха на маршове — барабани и цимбали, тромпетни призови. Но предполагам, че всяко десетилетие харесва музиката, която заслужава.

Хич не пропусна да забележи никотиновите петна върху пръстите на Ашли.

— Ако ти се пуши — давай. Не ме е грижа.

Къщата, в която живееха Уит и Джанис, не изглеждаше остаряла или занемарена, същото можеше да се каже и за квартала. Хората тук очевидно бяха над средното равнище за страната, щом можеха да си позволят да им събират боклуците дори когато стачката продължаваше. Моравите зеленееха, на места по тях пълзяха работи тревокосачи, макар и с ръждясали корпуси. Ако примижиш, може да ти се стори, че си във времето преди десетина години, когато всичко изглеждаше по-добре.

Уитман отвори вратата и се намръщи, щом ме видя. Май не хареса и Хич, и Ашли. Въпреки това произнесе с безизразно лице:

— Джанис е на горния етаж. Искаш ли да я повикам?

— Искаме само да ти зададем няколко въпроса — отвърнах. — Не е необходимо да замесваме и Джанис.

Личеше си, че не му е приятно да ни кани вътре, но и не му се щеше да обсъждаме подобни неща на вратата. В хола цареше приятна прохлада. Представих Хич и Ашли, без да уточнявам какви са. След това Хич пое инициативата.

— Господин Делахънт, Скоти ми каза за този клуб, в който ходите. Необходим ни е списък на членовете.

— Вече го предадох в полицията.

— Да, но ние също го искаме.

— Нямате право да отправяте подобни искания към мен.

— Така е — потвърди Хич. — Не сте длъжен да ни го предоставяте, но това би помогнало да открием Катлин.

— Съмнявам се — Уитман се обърна към мен. — Скот, трябваше да кажа на полицията за теб. Съжалявам, че не го направих.

— Няма нищо — рекох. — Аз вече говорих с тях.

— И ще говориш пак, ако продължаваш да...

— Да какво? — прекъсна го Хич. — Да се опитва да измъкне дъщеря си от онова, в което се е забъркала?

Уит изглеждаше, сякаш иска да тропне с крак.

— Аз дори не ви познавам! Какво общо имате с Катлин?

Хич си позволи лека усмивка.

— Остана ѝ белег под дясното коляно, след като се поряза на една счупена бутилка в „Хаат Тай“. Все още ли го има, господин Делахънт?

Уит понечи да отговори, но беше прекъснат.

— Да.

Гласът на Джанис. Идваше откъм стълбите. Тя ни бе подслушвала. Спусна се долу, царствена в мъката си.

— Все още го има. Макар че почти изчезна. Здравсти, Хич.

Този път усмивката на Хич бе съвсем искрена.

— Здравей, Джанис — поздравя я той.

— Помагаш на Скот да открие Катлин?

Той кимна.

— Много добре. Уит, ще дадеш ли на тези хора информацията, от която имат нужда?

— Това е абсурдно. Не могат да идват тук и да предявяват подобни искания.

— По-скоро ми прозвуча като молба. Но какво значение, ако може да помогне на Кати?

Уит забрави протестите си. В гласа на Джанис бях доловил зле прикрит гняв. Може би Хич и Ашли не го усетиха, но аз го почувствах. А също и Уит.

Отне ни известно време, но в края на краищата получихме изчерпателен списък с адреси и телефони.

— Само ще помоля да не споменавате името ми — промърмори той.

Хич прегърна Джанис и тя не му остана длъжна. Никога не го бе харесвала особено, вероятно по съвсем основателни причини, но фактът, че ми помагаше да открием Кати, го бе въздигнал в очите ѝ. Преди да излезем, тя ме улови за ръката.

— Благодаря ти, Скот. От все сърце. Съжалявам за това, което ти казах преди няколко дни.

— Няма за какво.

— От полицията все още смятат, че Кати е в града. Но тя не е тук, нали?

— Вероятно вече не.

— Божичко, Скоти, всичко е толкова... — тя преглътна развълнувано и притисна устата си с ръка. — Моля те, внимавай. Искам да кажа... *намери я*, но бъди внимателен.

Когато излизахме от къщата, Хич каза:

— Джанис знае ли, че е омъжена за задник?

— Започва да подозира.

Отидохме при Ашли за вечеря и планиране на стратегията.

Помогнах ѝ в кухнята, докато Хич се обади по джобния си терминал. Ашли направи пилаф от ориз и пилешко, който нарече „бедняшки пилаф“. Попита ме колко време съм бил женен за Джанис.

— Около пет години — рекох — И двамата бяхме много млади.

— Значи отдавна си разведен.

— Понякога не ми изглежда толкова отдавна.

— Тя ми се струва доста разумен човек.

— Разумна, но невинаги гъвкава. Напоследък е преживяла трудни времена.

— Има късмет с живота, който води. Би трябвало да е благодарна.

— Не мисля, че в момента се смята за особено щастлива.

— Не, исках да кажа...

— Разбрах те, Ашли.

— Пак си пъхам носа, където не ми е работа. — Тя отметна косата си назад.

— Искаш ли да нарежа морковите?

Тя поля пилафа с доста пикантни подправки и го остави да се задуши. След това се присъединихме към Хич.

Заварихме го с крака върху масичката за кафе.

— Ето с какво разполагаме — заговори той. — Сведенията от Уитман и от още няколко източника, включително ченгето Рамон Дъдли. Онова жалко копърхедско сборище на Уит се състои от двайсет и осем постоянни членове, десет от които са в управата на компанията, в която работи, така че най-вероятно той е там заради кариерата.

Двайсет и осем възрастни, от които осемнайсет са несемейни или без деца. Десет членове имат деца на различни възрасти, девет от тях са завели децата си в младежкия клуб. Това прави общо десет деца плюс шестима странични, като Адам. Но съществува основна група от осем деца, които са дълбоко въвлечени, включително Кати и Адам. Тъкмо те са изчезналите.

— Ясно — рекох.

— Да предположим, че са напуснали града. Щяха да направят впечатление, ако се качат на самолет или автобус, като се има предвид, че пътуват заедно. Съмнявам се местният автостоп да върви, особено за толкова голяма група. Така че остава само личен транспорт. И вероятно нещо достатъчно голямо. Можеш да натикаш осем души и в седан, но няма как това да не прави впечатление.

— Да, пък и ще е доста тесничко вътре — кимнах.

— Така, изслушай ме още малко. Ако са с личен транспорт, какво може да са взели?

— Някои от тези деца трябва да имат собствени коли.

— Именно. И Рамон Дъдли вече е проверил. Четири от осемте наистина притежават регистрирани на тяхно име коли, но те са налице. Нито един родител не е съобщил за откраднатата кола, освен това всички кражби на коли по време на изчезването на децата или са били професионални, или само за разходка, приключила с разбиване или опожаряване на автомобила. Краденето на коли не е толкова лесно, колкото беше някога. Дори да преодолееш ключалките и алармата, всички коли от последните десет години разполагат със собствена локализираща система. Повечето хора я използват, за да открият автомобилите си на паркингите, но тя затруднява и кражбите. Модерният автокрадец е по-скоро високотехнологичен специалист, който притежава всякакви умения и сложен набор от инструменти.

— Значи не са използвали своите коли, нито са откраднали чужда — заключи Ашли. — Това е добре. Но не оставя никаква друга възможност. Може би все още са в града?

— Така смята Рамон Дъдли, но в заключението му няма никаква логика. Тези деца очевидно са тръгнали на поклонение. Ето защо помолих Дъдли да провери още веднъж колите, които се водят на тяхно име. И той го направи.

— И... откри ли нещо?

— Нищо. Няма промяна. Три от колите все още са там, където са били паркирани миналата седмица. Само една е местена, и то за кратко пътуване до местния търговски център. Майката на хлапето разполагала с резервни ключове.

— Тоест, нито крачка напред.

— С изключение на една подробност. Майката, която е карала колата до магазина. Според списъка на Уит това е Елинор Хелвиг, член на копърхедския клуб, заедно с мъжа си Джефри. Джефри е младши завеждащ-секция във фармацевтична компания „Кларион“, няколко нива над Уит. Изкарва доста добри пари и от известно време има регистрирани три автомобила — неговия, на жена му и на хлапето. Лъскави колички. Два даямлера и втора ръка едисън за Джеф младши.

— Е, и?

— Защо жена му ще кара едисъна до магазина, когато нейният възголемичък даямлер разполага с достатъчно място за покупки?

— Може да е по цял куп причини — сви рамене Ашли.

— Би могло... но може би трябва да я попитаме?

Вечерята беше чудесна — не пропуснах да го спомена пред Ашли, — но не можехме да останем дълго след това. Двамата с Хич имахме доста работа и Ашли заръча да ѝ позвъним, ако нещо изникне.

В колата подхвърлих:

— Относно онзи пакет...

— Да, за пакета. Забрави за него, Скоти.

— Нямам навика да забравям стари дългове. Ти ми помогна с пари в Тайланд. Дължах ти дребна услуга, а се провалих.

— Да, но поне опита, нали?

— Отидох на мястото, което ми каза.

— При Изи? — Хич се хилеше и това ме притесняваше още повече. Познавах тази усмивка от едно време.

Продължих:

— Отидох при Изи, но...

— Спомена ли му моето име?

— Ами да...

— Застаряващ тип с посивяла коса, върлинест, с цвят на прясно изпечено кафе?

— Горедолу така изглеждаше. Но нямаше пакет, Хич.

— Той ли ти каза?

— Аха.

— Със спокоен тон ли ти го събщи?

— Трудно ще го наречеш спокоен.

— Беше леко раздразнен, нали?

— Всъщност посегна към пистолета.

Хич кимаше.

— Добре... добре.

— Добре? Значи пакетът е закъснял, така ли?

— Не, Скоти. Никога не е имало пакет.

— Същият, който ми каза да взема от твое име?

— Няма такъв. Съжалявам.

— Но парите, които ми даде...

— Не се сърди, но смятах, че ще си в по-голяма безопасност, ако се прибереш в Минеаполис. Джанис ти би дузпата, ти започна да пиеш, а за един впиянчен американец няма кой знае какви перспективи в Чъмфон. Стана ми жал за теб, признавам. Дадох ти пари, но не съм ги късал от залька си. Бизнесът вървеше добре. Съмнявах се, че ще ги приемеш като подарък, а и не исках да е заем, защото щеше да ме търсиш, за да ми ги върнеш, като добро момче. Ето защо измислих онази история с пакета.

— Измислил си я?

— Скоти, прощавай, ако си мислел, че съм те нарочил да прекарваш дрога или нещо подобно, макар че тази част от историята ми беше доста забавна. Имам предвид, твоята нафукана колежанска представа за собствено аз. Сметнах, че една дребна морална дилема може да внесе известно разнообразие в живота ти.

— Ако мислиш, че ще ти повярвам. Онзи тип, Изи, знаеше името ти... а и ти току-що го описа.

Карах право към залеза и светлините на таблото тъкмо се бяха запалили. Въздухът, който нахлуваше през отворения прозорец, бе прохладен и със сладникав мирис. Хич помисли, преди да отговори.

— Ще ти разкажа една малка история — поде той. — Като малък живеех в Роксбъри с майка ми и по-малката ми сестричка. Бяхме бедни, но в онези времена парите от помощи стигаха да докараш прилично съществуване. Лично аз се чувствах добре, освен че от време

на време прибирах по някоя дреболия от магазина. Но майка ми бе самотна жена и когато станах на шестнайсет, се омъжи за един темерут на име Изи Дж. Тобин. Изи държеше частна пощенска служба, но продаваше дрога и цигари под щанда. Не беше грубиян — никога не е вдигал ръка на майка ми, нито на мен и сестра ми. Бизнесът му приключваше на прага на къщата. Но беше зъл човек. Говореше като зъл човек. Никога не повишаваше тон, но можеше да те среже с две думи, защото отвътре му идваше да улавя у всеки онова, което не обича или от което се бои. Правеше го с мен и сестра ми, но ние бяхме дребни рибки. Основно изпробваше таланта си върху майка ми и когато дойде време да напусна къщата, тя вече не го понасяше. Искаше да се отърве от него, но не знаеше как, пък и Изи си имаше още няколко женички, с които да се развлича. И тогава, заедно с неколцина мои приятели, го проследихме до една от тези госпожички и там го понатупахме. Не сме го били до безсъзнание, но здравата го изплашихме и когато приключихме с ритниците, аз му заявих да изчезва от къщата на майка ми, преди да го е сполетяло нещо по-лошо. Той се изрепчи, че нямал нищо против, защото и без това сме му били писнали, а и взел каквото му трябва от майка ми — това му бяха думите, — та вече възнамерявал да си ходи. Рекох му да побърза и че ще го държа под око. А той ми се сопна: „Каквото и да ми приказваш, лайно такова, до седмица ще съм ти забравил името.“ Обещах му, че ще му го припомням от време на време, за да не може да го забрави. Така се разделихме. Но аз се зарекох от време на време името ми да изниква в живота му, по един или друг начин. Картичка, обаждане по телефона, ей такива номерца. Колкото да го държа нащрек. Сигурно още ме помни, а, Скоти?

— За малко да ме убие — отвърнах.

— А, съмнявам се. Пък и за теб е било приятно разнообразие. Нали и без това си очаквал, че те забърквам в някоя рискована работа?

— По дяволите — изругах тихо.

— А, виждаш ли? Е, поне няма нужда да ми благодариш.

Извадихме късмет да заварим госпожа Хелвиг у дома и сама.

Появи се на вратата облечена с домашни дрехи, но се разтревожи, когато зърна на верандата непознати. Казахме ѝ, че става

дума за сина ѝ Джеф. Тя отвърна, че вече е разговаряла с полицията, а ние не ѝ приличаме на полицаи, така че какво всъщност искаме?

Наложи се да ѝ покажа личната си карта, за да я уверя, че съм баща на Катлин. Тя познаваше Джанис и Уит, макар и не много добре, и веднъж се бе срещала с Кати. Когато повторих, че бих искал да разговаряме за Катлин, макар и неохотно, тя ни пусна да влезем.

В къщата цареше безупречен ред. Елинор Хелвиг бе почитателка на дървените подноси и дантелените покривчици. В ъгъла тихо бръмчеше овлажнител за въздуха. Тя се изправи демонстративно до таблото на алармената инсталация, където с едно докосване на бутона можеше да повика местната полиция. Вероятно разговорът ни се записваше. Не се страхуваше от нас, по-скоро изглеждаше силно обезпокоена.

— Зная какво преживявате, господин Уордън — бяха встъпителните ѝ думи. — Аз самата съм подложена на същото. Сигурно ще разберете защо още не ми се иска да говоря за изчезването на Джеф.

Имах чувството, че се защитава от обвинение, което още не ѝ е отправено. Мъжът ѝ беше копърхед — според Уит фанатично вярващ. Тя го придружаваше на повечето срещи. Вероятно споделяше чувствата му, ако и не със същата дълбочина. Надявах се да не е.

— Госпожо Хелвиг — рекох, — ще се изненадате ли, ако ви кажа, че както изглежда, синът ви и приятелите му са заминали на хаджилък?

Тя премигна.

— Знаете ли, тази дума в известен смисъл е обидна за немалък брой млади хора.

— Искрено вярващи млади хора като Джеф?

— Надявам се Джеф да е искрен, а що се отнася до вярата му, това си е негова работа. Ще ви кажа още, че се отнасям малко скептично към отсъстващи родители, които се сещат, че имат деца, едва когато са изпаднали в затруднено положение. Но какво да се прави, като такава е обществото, в което живеем. Повечето хора смятат, че да си родител е генетично обусловено бреме, а не свещена връзка.

— Вярвате ли, че Куин би оправил тези неща? — попита я Хич.

Тя го погледна малко ядосано.

— Не вярвам, че би влошил положението.

— Госпожо Хелвиг, знаете ли какво означава хаджилък?

— Казах ви, не харесвам тази дума...

— Но много хора я използват. Включително и деца идеалисти. Срещал съм се с такива. Права сте, светът, в който живеем, е суров и това важи в най-голяма степен за децата. Виждал съм ги. Заклани и захвърлени край пътя дечица, тръгнали на поклонение. *Деца*, госпожо Хелвиг, изнасилени и убити. Те са млади, те са идеалисти, но освен това са наивни, а това не помага особено въвн от градските черти на Минеаполис.

Елинор Хелвиг видимо побледня. (Аз също, предполагам.)

— Кой сте вие? — обърна се тя към Хич.

— Приятел на Катлин. Някога срещали ли сте се с нея, госпожо Хелвиг?

— Идвала е веднъж-дваж у дома...

— Сигурен съм, че Джеф е силен млад мъж, но какво ще кажете за Катлин? Как, според вас, ще се справи тя там?

— Не зная...

— Имам предвид на пътя, с всички тези бездомни мъже и войници. Защото, ако тези деца са тръгнали на поклонение, ще бъдат далеч в по-голяма безопасност, ако са с кола. Дори Джеф.

— Джеф може да се грижи за себе си — прошепна Елинор Хелвиг.

— Не бихте искали да пътува на стоп, нали?

— Разбира се, че не...

— Къде е колата на мъжа ви, госпожо Хелвиг?

— С нея ходи на работа. Още не се е прибрал...

— А колата на Джеф?

— В гаража.

— А вашата?

Тя се поколеба и това бе достатъчно, за да потвърди подозренията на Хич.

— На поправка.

— В коя работилница по-точно?

Тя не отговори.

— Необходимо ли е да го обсъждаме с полицията? — попита Хич.

— Той е в безопасност в колата. Нали вие го казахте?

Сега вече шепнеше едва чуто.

— Надявам се да е така.

— Джеф не спомена нищо за... поклонничество, но когато поиска колата, предположих какво може да е намислил. Баща му каза, че не бива да съобщаваме на полицията. Да не го изкарваме престъпник. Но той ще се върне. Зная го.

— Бихте могли да ни помогнете... — поде Хич.

— Виждате ли как всичко е обърнато наопаки? Защо трябва да стоварваме вината върху децата?

— Дайте ни номера на колата и джипиес маркировката. Обещавам да не ги съобщавам в полицията.

Тя посегна машинално към чантата си, после се поколеба.

— Ако ги откриете, нали ще бъдете добри към Джеф?

Обещахме да бъдем.

Хич се свърза с Морис Торанс, който засече сигнала в Ел Пасо. Локализиращото устройство бе захвърлено в двора на местния гараж, самата кола липсваше, вероятно продадена или разменена срещу прехвърляне през границата.

— Почти съм сигурен — заяви Хич. — Поели са към Портильо.

— Отиваме там, нали? — попитах.

Той кимна.

— Морис урежда полета. Трябва да тръгнем колкото се може по-скоро.

Замислих се върху думите му.

— Значи не е само слух, нали? Говоря за Портильо. Хронолит?

— Не — отвърна той. — Не е само слух. Затова искам толкова бързо да идем там.

15.

На входа на Портильо ни спряха войници, които ни казаха, че градът вече е евакуиран и вътре има само американци, които се шляят като кучета по улиците. Докато се разправяхме с тях, те пропуснаха един конвой на Червения кръст.

Хич не си направи труда да спори с войниците. Вместо това подкара колата на юг, следвайки занемарена и осеяна с пукнатини и дупки магистрала. Каза, че знаел друг път за Портильо, малко поширок от козя пътека, но ще свърши работа, за да прекараме разнебитения пикап, който бяхме наели на летището.

— И без това сега черните пътища са далеч по-безопасни — увери ни той. — Стига да не спираме. — Хич открай време предпочиташе черните пътища.

— Защо тук? — чудеше се Ашли, докато оглеждаше през прозореца почти пустинния пейзаж, разнообразяван от редки изсъхнали шубраци или някое изоставено ранчо.

Куинистката рецесия бе още по-силно изразена в Мексико, довела до падането на Гонсалес и възстановяването на власт на корумпираната *Партидо революционарио институционал*. Сиромашията в селските райони се бе върнала до състоянието от миналото хилядолетие. Мексико Сити бе както най-плътно заселеният град на континента, така и най-мръсният и престъпният. В противовес на това Портильо бе малко градче без стратегическа или военна стойност, едно от множеството прашни селища, лишено от просперитет и изоставено на своята неизбежна и бавна гибел.

— Повечето хронолити са извън големите градове — рекох на Ашли. — Разпределението им изглежда напълно случайно и хаотично, ако се изключат големи центрове като Банкок или Ерусалим. Никой не знае защо. Може би е по-лесно да се построи хронолит на открито, където има достатъчно свободно пространство. Или по-малките паметници са издигнати, преди градовете да попаднат в ръцете на куинистите.

Носехме хладилна чанта, натъпкана с вода и достатъчно консерви. Сю Чопра бе останала в Балтимор, за да координира информацията, постъпваща по нейните неофициални канали и от последното поколение наблюдателни спътници. Новината за Портильо този път бе спестена на обществеността. Властите се бояха от поредния приток на поклонници. Но въпреки това се бяха прокраднали слухове в интернет.

Разполагахме с вода и храна за пет дни, което беше повече от достатъчно, защото, според изчисленията на Сю, до момента на появата оставаха по-малко от петдесет часа.

„Козята пътека“ се оказа тесен чакълест път под безоблачното, тюркоазено небе. Бяхме на петнайсетина километра от града, когато се натъкнахме на първия труп.

Ашли настоя да спрем, макар да бе очевидно, че не можем да направим нищо. Но тя искаше да е сигурна. Каза с примрял глас, че трупът имал телосложението на Адам.

Ала този младеж, облечен с мръсна бяла риза и тъмнозелени панталони, бе умрял отдавна. Бяха му смъкнали обувките, заедно с тях часовника, терминала и вероятно портфейла. Черепът му бе строшен с тъп предмет. Трупът бе подпухнал и в напреднал стадий на разложение и очевидно бе привлякъл лешояди, макар в момента по него да се виждаха само мравки, които пълзяха лениво нагоре по дясната ръка.

— Най-вероятно ни чакат още подобни гледки — предупреди ни Хич. — В тази част на страната крадците са повече от мухите, особено след като ПРИ отмени последните избори. Няколко хиляди наивни и беззащитни американски тийнейджъри са примамлива стръв за всеки жаден за кръв и малко плячка негодник южно от Хуарес.

Предполагам, че можеше да го каже и по-деликатно, но какъв смисъл? Доказателството лежеше на пясъчливия ръб на пътя, овонявайки околностите.

Погледнах към Ашли. Тя не свалеше очи от мъртвия млад американец. Беше пребледняла, с изцъклени очи.

Ашли бе настояла да дойде с нас и в края на краищата аз се съгласих. Може би бих могъл да измъкна Катлин от кашата, в която сама се бе забъркала, но едва ли щях да се справя с Адам Милс. Дори и да го намеря, заяви Ашли, тя не вярваше, че ще го разубедея да се откаже от поклонението. Вероятно никой не би могъл, но тя поне искаше да опита.

Разбира се, че беше опасно, много опасно, но Ашли бе твърдо решена да ни придружи в това пътуване. Бях съвсем наясно с чувствата ѝ. Понякога подсъзнанието поставя изисквания, които не подлежат на обсъждане. Храбростта няма нищо общо. Не бяхме тук, защото сме храбри. Бяхме дошли, тъй като така трябваше.

Но мъртвият американец бе нагледна илюстрация на всяка истина, която бихме предпочели да не забележим. Истината, че нашите деца са дошли доброволно на място, където подобни неща се случват. Че със същия успех тук можеха да лежат Катлин и Адам. Че не всяко дете, изложено на опасност, може да бъде спасено.

Хич се намести зад волана на пикапа. Аз седнах отзад при Аш. Тя отпусна глава на рамото ми, показвайки умората си за първи път, откакто напуснахме Щатите.

Не бяхме единствените американци, които си проправяха път към Портильо. Подминахме една кола със счупена задна ос, изоставена на пътя. После ни застигна ръждясал едисън с орегонски номер, който вдигаше зад себе си огромни прашни облаци. Малко преди да изкачим последния хълм, се изравнихме със селище от палатки, разпръснати като яйца на насекоми от двете страни на пътя. Отсамната част на града се състоеше предимно от сковани от подръчни материали гаражи, купчини боклуци, бедняшки къщурки и почти непроходим лабиринт от зарязани американски коли. По-нататък се виждаха каменни постройки в колониален стил, хотели с тераси и няколко бензиностанции. Всичко това сега бе в ръцете на куинистите. Имаше поклонници от всички краища на континента, зле облечени и с недостатъчно припаси. Жителите на града го бяха напуснали, с изключение на възрастните и болните, крадците и продавачите на вода. Няколко благотворителни организации бяха оборудвали пунктове за раздаване на храна, но запасите им очевидно не бяха достатъчни за растящото множество. Армейската блокада не допускаше търговци с надеждата, че гладът ще прогони поклонниците.

Ашли оглеждаше цялата тази обгърната в прашна завеса „Мека“ с нескрито отчаяние.

— Дори да са тук — промълви тя, — как ще ги открием?

— С ходене, ето как — отвърна Хич. — Но първо трябва да се приближим.

Спуснахме се надолу по хълма и спряхме до една разбита бетонна площадка. Тук миризмата на човешкото множество бе далеч по-осезаема и Ашли запали цигара, несъмнено, за да се отърве от нея.

Хич паркира до една барака на около половин миля вън от града. Пикапът бе скрит от главния път зад жив плет и купчина птичи тор.

Хич бе купил оръжия, след като преминахме границата, и настоя да ни покаже как се борави с тях. Никога досега през живота си не бях стрелял — бях израсъл в десетилетие, в което оръжията се заклеймяваха, — но Хич бе взел за мен пистолет с пълен пълнител и ми показа как се сваля предпазителят и как се държи правилно оръжието.

Идеята бе двамата с Ашли до стоим в пикапа и да охраняваме храната, водата и самата кола, докато Хич обиколи Портильо и намери Адам и групата му. Ашли искаше да идем право в града, но Хич отказа категорично. Пикапът бе нашето единствено средство за измъкване и трябваше на всяка цена да бъде опазен, щяхме да сме безполезни за Катлин и Адам без него.

Хич взе своя пистолет и се отдалечи към града. Гледах го, докато се изгуби в здрача. После се върнах в пикапа, заключих вратите и се настаних отпред до Ашли, където тя вече бе извадила термоса с кафе и сандвичи. Нахранихме се мълчаливо, докато отвън светлината на деня бързо се топеше. Изгряха звезди, блещукащи ярко въпреки маранята и прашните облаци, вдигани от вятъра.

Ашли отново опря глава на рамото ми. Никой от двама ни не бе успял да се изкъпе, откакто влязохме в Мексико, и това се усещаше, но точно сега нямаше значение. Топлината и допирът — ето кое ни интересуваше.

— Най-добре да спим на смени — рекох.

— Не смяташ ли, че тук е опасно?

— Тъкмо това мисля.

— Съмнявам се, че бих могла да заспя.

Но още докато го казваше, тя сподави една прозявка.

— Прехвърли се отзад — предложих. — Завий се с одеялото и затвори очи.

Тя кимна и се прехвърли на една от задните седалки. Останах на кормилото, с положен до мен пистолет, завладян от самота и безпомощност. От това разстояние градската глъчка се чуваше съвсем ясно. Общ монотонен тътен, сбор от човешки гласове, музика, пукот на разпалени огньове, смях и писъци. Наподобяваше някакво злоещо празненство по случай края на света. Спасител или разрушител, Куин вече владееше утрешния ден и дните след него, бъдещето му принадлежеше, поне в умовете на поклонниците. Този път обаче те нямаше да останат разочаровани: хронолитът щеше да се появи, точно както бе предсказано, Куин щеше да постави първия си знак на североамериканска земя. Вероятно по-голямата част от тези поклонници щяха да загинат от термичната вълна или от взрива, но дори да го знаеха, в което се съмнявах, едва ли ги беше грижа. В края на краищата това бе като лотария. Голям риск и големи награди. Куин щеше да възнагради верните... или поне оцелелите от тях.

Не преставах да се чудя как е възможно Кати да е повярвала на цялото това безумие. Тя беше надарена с богато въображение и бе израсла в самота. Освен това бе наивна — недостатък в този свят.

Дали Кати наистина вярваше в Куин? В някаква негова версия, която сама бе измислила, за да прогони самотата и неувереността. Или всичко това бе само приключение, мелодраматично бягство от строгата обител на Уитман Делахънт?

Едва ли щеше да се зарадва, че съм тук. Но бях готов да я отведа от това кошмарно място, дори да се наложи да прибегна до сила. Не можех да я накарам насила да ме обича, но бих могъл да ѝ спася живота. Засега и това ми стигаше.

Тъмнината навън се сгъстяваше. Шумът откъм Портильо ту отслабваше, ту се надигаше като налудничав ритъм или морски прибой. Към него постепенно се прибави и свирнята на щурците откъм шубрака встрани от пътя. Сипах си още малко кафе и излязох навън да се облекча. Когато отново затворих вратата, Ашли се размърда и промърмори нещо насън.

По пътя нямаше почти никакво движение, освен редки поклонници, крещящи през прозорците на своите коли. Никой не ни забеляза, никой не спря наблизо. Бях задрямал, когато Ашли ме потупа по рамото. Часовникът на таблото показваше 2,30.

— Мой ред е — рече тя.

Не възразих. Показах ѝ къде съм поставил пистолета и се изтегнах на задната седалка. Одејлото бе още топло от тялото ѝ. Заспах веднага щом затворих очи.

— Скот?

Тя ме буташе леко, но настойчиво.

— *Скот!*

Надигнах се и забелязах, че Ашли се е навела към мен през седалката. Тя прошепна:

— Навън има някакви хора. Чуй!

Обърна се и се наведе, за да не подава глава над вратата. Тъмнината не беше непрогледна. В небето сияеше сърповидна луна. В първия момент не долових нищо. После, някъде съвсем наблизо, женски стон, последван от сподавен смях.

— Ашли... — рекох.

— Дойдоха преди минута. Една кола по пътя. Отбиха и спряха, после се чува малко викове. И след това — не виждах добре, докато не нагласих огледалото, и дори тогава едно дърво ми пречеше, — но изглежда някой изскочи от колата и падна. Мисля, че беше жена. Тя побягна в полето и двама мъже я последваха.

— Колко е часът? — попитах.

— Точно четири.

— Дай ми пистолета, Аш:

Тя ми го подаде неохотно.

— Какво ще правим сега?

— Какво ще правим ли? Аз ще взема пистолета и ще изляза от пикала. Когато ти дам сигнал, включваш дългите светлини и палиш двигателя. После ще видим.

— Ами ако с теб се случи нещо?

— Изчезваш оттук колкото се може по-бързо. Ако се случи нещо с мен, това означава, че и те са въоръжени. И не бива да оставаш тук,

ясно?

— И къде да ида тогава?

Резонен въпрос. В Портильо? Обратно в лагера с помощите? При военните на пътя? Не знаех какво да й кажа.

Но тогава жената отвън изпищя отново и не можех да прогоня мисълта, че това е Катлин. Макар че гласът не приличаше на нейния. Всъщност, не бях я чувал да пищи от съвсем малка.

Заръчах на Ашли да бъде нащрек и че важното е да се измъкне оттук — може би да скрие пикапа по-близо до града и да изчака сутринта и Хич.

Излязох навън и затворих тихо вратата. Отдалечих се на няколко крачки и й дадох знак да запали фаровете.

Дългите светлини на пикапа пронизаха мрака на нощта като военни прожектори, а двигателят изрева с гласа на разярено животно. Жената и двамата й нападатели замръзнаха по местата си само на десетина метра от мен.

И тримата бяха млади, вероятно на възрастта на Адам. Очевидно ставаше въпрос за изнасилване. Жената лежеше по гръб в храстите, единият от мъжете й притискаше ръцете, докато вторият я разкрачваше. Тя бе обърнала лице настрани от светлината, докато двамата мъже завъртяха глави като прерийни кучета, подушили хищник.

Не изглеждаха въоръжени, а оръжието в ръката ми придаваше допълнителна увереност. Вдигнах пистолета и го насочих към тях. Готвех се да им заповядам да станат — такъв бе планът, — но бях прекалено нервен, пръстът ми трепна върху спусъка и пистолетът неочаквано изгърмя.

Едва не го изпуснах. Не знаех къде е отишъл куршумът... във всеки случай не уцели никого. Но ги уплаши. Все още бях полузаслепен от блясъка, но успях да проследя бягащите към колата младежи. Не знаех дали да не стрелям още веднъж. (По-късно Хич ми каза, че спусъкът на пистолета бил специално омекотен за бърза стрелба.)

Мъжете скочиха в колата с изненадващо бързи движения. Ако имаха оръжие вътре, сигурно щях да загазя — тъкмо това ми хрумна, когато двигателят оживя и колата се понесе към града, хвърляйки зад себе си чакъл.

Остана само момичето.

Извърнах се към нея, като се стараех да държа оръжието насочено надолу. Едва сега почувствах, че китката ме наболява от отката.

Момичето се бе надигнало в светлината на фаровете и закопчаваше разкъсаните си джинси. Тя ме погледна с изражение, което не можах да определя — смесица от страх и срам, предполагам. Беше съвсем млада. Сълзите бяха размазали мръсотията по бузите. Тялото ѝ бе слабо, почти мършаво и под лявата ѝ гърда се виждаше кървава резка.

Прокашлях се и произнесох:

— Отидоха си... вече си в безопасност.

Може би не говореше английски. Или просто не ми повярва. Обърна се и побягна към храсталаците успоредно на пътя, досущ като ранено животно.

Направих няколко крачки, но не я последвах. Нощта бе твърде тъмна и не исках да изоставя Ашли.

Надявах се момичето да намери по-сигурно място, но ми се струваше малко вероятно.

След случилото се повече не можах да заспя. Седнах отпред при Ашли, възбуден и напомпан с адреналин. Тя пъхна цигара в устата си и я запали с миниатюрна газова запалка. След известно време, когато на хоризонта се появи малка светло-синя ивица, проговори:

— Не бива да я разпитваш. Говоря за Катлин.

— За какво да я разпитвам?

Въпросът ми, разбира се, беше глупав.

— Навярно този съвет е излишен. Едва ли точно аз съм родител за пример и прочее. Но когато Катлин се върне, не я питай нищо. Може би ще пожелае да разговаря с теб, а може би няма, но нека решението да бъде нейно.

— Но ако ѝ е нужна помощ...

— Ако ѝ трябва помощ, тя ще ти каже.

Повече не продължих по тази тема. Не исках да разсъждавам върху това какво може да се е случило с Кати. Ашли бе казала, каквото

имаше да казва и се извърна към прозореца, оставяйки ме насаме с мислите ми.

И двамата задряхме, след като слънцето се показа и в колата стана топло. Малко по-късно Хич почука на прозореца и ни стресна в съня. Ашли посегна към пистолета, но аз я улових за ръката.

Свалих стъклото на прозореца.

— Ама че сте ми пазачи — засмя се Хич. — Можех да ви видя сметката и на двамата.

— Намери ли ги?

— Катлин е тук. Адам също. Ще ми дадете ли нещо за ядене? Чака ни сериозна работа.

16.

Спуснахме се в градчето бавно, пълзейки сред тълпата, по единствения проход между паркираните или изоставени коли на поклонници. Въпреки че бе ранна утрин, пътят бе претъпкан като на градски карнавал и донякъде приличаше на нещо подобно, макар участниците да имаха странно смирен вид, което бе естествено след тежката нощ. Някои се мотаеха безцелно наоколо, други лежаха в спалните си чували или подаваха глави от палатките си. Продавачите на вода си проправяха път през тълпата, нарамили издути найлонови торбички. От прозорците и терасите на сградите висяха куинистки знамена и символи. Градските тоалетни бяха задръстени и по улицата се носеше нетърпима смрад. Повечето поклонници бяха пристигнали през последните три дни, но Хич ни каза, че вече имало отделни случаи на дизентерия.

Адам и компания се бяха разположили на бивак западно от главния път. През нощта Хич бе разменил няколко думи с Адам, но не и с Кати, макар да се бе уверил, че тя е тук. Адам се бе съгласил да разговаря с Ашли, но, изглежда, не желаше да ми позволява да се срещам с Кати. По всичко личеше, че той е главатарят на групата и говореше от името на останалите — факт, който накара Ашли да сведе глава и да промърмори нещо под нос.

В покрайнините на Портильо забелязахме и представители на пресата, скрити зад непроницаемите стъкла на бронираните си фургони. Изпитвах смесени чувства към тях. Според интерпретациите на Сю за хронолитите и метапричинността, медиите действаха като важен усилвател в обратната връзка. Тъкмо те разпространяваха в глобален аспект изображението на тези артефакти, чиято едничка цел бе да втълпят в колективното съзнание идеята за несъкрусимостта на Куин.

Но имаше ли друга възможност? Забрана, ограничение на информацията? В това се състоеше гениалността на куинистките паметници — те бяха гротескно очебийни, невъзможно бе да бъдат пренебрегнати.

— Когато идем там — поде Хич, — оставете на мен да говоря. Пък после ще решаваме.

— Ама че план — подметнах.

— По-добър засега нямаме.

Паркирахме пикапа колкото се може по-близо до палатковия бивак на Адам и неговите приятели. Палатките имаха нелепо крещящи цветове, в контраст с общата сивота на това място — сини, червени и жълти гъби, израсли върху черната земя. Ашли въртеше глава, търсейки Адам. От Катлин нямаше и следа.

— Останете тук — рече Хич. — Отивам да преговарям.

— Да преговаряш? — повтори обидено Ашли.

Хич я погледна строго, сетне затвори вратата зад себе си.

Той измина няколко крачки до една сребриста палатка и извика някого вътре. След секунди чергилото се повдигна и Адам Милс излезе навън. Познах го заради начина, по който Ашли си пое дъх.

Беше облечен в посивели от прах военни панталони и имаше съвсем здрав вид. Беше слаб и висок почти колкото Хич и носеше на гърба си черна раница. Дори не погледна към пикапа, просто чакаше да чуе какво ще му каже Хич. Не можех да разгледам лицето му подробно, но очевидно бе напълно спокоен и не изглеждаше изплашен от каквото и да било.

Ашли посегна към дръжката на вратата, но аз я спрях.

— Дай му минутка.

Хич продължаваше да говори. После заговори Адам. Хич извади навити на руло банкноти и ги подаде на младежа.

— Какво, да не би да го подкупва? — подскочи Ашли. — Той подкупва Адам?

Казах й, че ми прилича точно на това.

— За какво? За да видиш Кати? И аз да се срещна с него?

— Не зная, Аш.

— Божичко, това е толкова... — тя преглътна, останала без думи.

— Живеем в странни времена. Нормално е да се случват странни неща.

Тя се отпусна на седалката, видимо унижена, и не продума, докато Хич не ни повика. Когато излязохме, първо заключих колата и

задействах алармата. Въздухът бе сух, но вонята — все така нетърпима. На няколко крачки от нас младеж зариваше с лопата канавка, която през нощта бе служила за нужник.

Ашли доближи колебливо Адам. Имах чувството, че се бои да го заговори, сега, когато дългоочакваният миг бе настъпил... сякаш дори се страхуваше да се изправи пред него. Тя сложи ръка на рамото му и го погледна в очите. Адам отвърна с равнодушен поглед. Беше млад, но несъмнено вече не беше дете. Не отстъпи, нито омекна, просто чакаше Ашли да заговори, за което, предполагам, му беше платил Хич.

Двамата се отдалечиха на няколко крачки, от другата страна на палатката. Хич се наведе към мен:

— Изгубена кауза, мамка му. Само че тя още не го знае.

— А къде е Кати?

Той махна към една жълта палатка.

Кой знае защо си спомних за хронолита от Кайро, преди три години. Сю Чопра се бе сдобила със записи на събитието от дузина различни ъгли, във всички негови етапи — затишието преди появата, студената вълна и термичните ветрове, колоната от лед и прах, димяща напред синьото небе, и накрая самият хронолит, ослепително ярък, щръкнал в покрайнините на града като забит в скала меч.

(И кой ще извади меча от камъка? Онзи, който има чисто сърце, навярно. Отсъстващи родители и провалили се съпрузи не влизат в сметката.)

Това, което ме бе поразило от Кайро, бе въпиющото несъответствие — нагорещената като пещ пустиня и ледът. Слоеве омешана история, модерните небостъргачи, издигнати върху останките от хилядолетно династично господство и този нов паметник на огромния и недостъпен Куин, подобно на фараон върху своя студен трон.

Не зная откъде се появи в ума ми това изображение. Вероятно, защото това измъчвано от суша и жега мексиканско градче предстоеше да получи своята собствена порция лед, а може би заради едва доловимия леден полъх във вятъра, тръпката на предчувствието, горчивото ухание на бъдещето.

— Катлин? — повиках я тихо.

Нов полъх раздвижи чергилото. Коленичих и пъгнах вътре глава. Кати беше сама и тъкмо се измъкваше от гнездото мръсни завивки. Тя премигна към нахлуващата отвън светлина. Лицето ѝ бе измършавяло. Клепачите ѝ се повдигнаха уморено.

Изглеждаше по-възрастна, отколкото я помнех, но предположих, че донякъде е и заради всичко онова, което бе преживяла през последните дни, заради глада и тревогата. Но нямаше съмнение, че се е отдалечила от мен, надраснала е спомена, който имах от времето преди Минеаполис.

Тя ме разглежда доста дълго и по лицето ѝ пробягаха недоверчивост, подозрение, благодарност, облекчение и вина. Накрая каза:

— Татко?

Аз едва успях да промълвя името ѝ. Вероятно не беше необходимо повече. Тя разтвори ръце и се сгуши в мен. Видях синини по китките ѝ, дълбока рана, която тръгваше от рамото и достигаше почти до лакътя и бе покрита с едва засъхнала кръв. Но не попитах за тези неща, защото разбирах колко мъдър бе съветът на Ашли: аз не можех да я променя. Само да се опитам да я задържа.

— Дойдох да те прибера у дома — рекох.

Тя не смееше да срещне погледа ми, но я чух да прошепва:

— Благодаря ти.

Нов полъх на вятъра накара чергилото да заплющи и Катлин потрепери. Казах ѝ да се облича колкото може по-бързо. Тя извади чифт парцаливи джинси и развлечено наметало.

Аз също потреперих и изведнъж си дадох сметка, че въздухът е малко по-студен от очакваното за слънчева утрин — неестествено студен.

Отвън Хич вече ме викаше.

— Качи я в пикапа — нареди ми той. — И побързай. Не съм се уговарял за това — той разреши само да говорите, но не и да я откараш. — Хич се обърна срещу вятъра. — Имам усещането, че нещата се случват по-бързо от очакваното.

Катлин се отпусна на задната седалка и се уви в одеяло. Посъветвах я за всеки случай да държи главата си ниско. Хич заключи

и отиде да прибере Ашли.

Кати подсмърчаше, но не само, защото плачеше. Оплака ми се, че пипнала някаква болест, грип или чревен вирус от водата, която едва ли беше пречистена. Тя се изкашля в шепата си.

Навън палатките, чергилата и навесите се накланяха под усилващия се напор на вятъра. Наизлизаха поклонници, примамени от промяната във времето — смутени момчета и момичета в куинистки униформи, които засенчваха очи с длани, докато несъмнено се питаха дали тези пориви не са предзнаменование за священото събитие, дали не възвестяват близката поява на самия хронолит.

И вероятно бяха прави. Ерусалимският Куин се бе появил далеч по-решително и с по-малко предупреждения от този, но вече бе известно, че явлението варира от място на място (и от момент на момент) по своята интензивност, продължителност и разрушителност. Изчисленията на Сю Чопра се базираха на не съвсем сигурни сателитни данни и допустимата грешка бе от порядъка на няколко часа.

С други думи, намирахме се в смъртна опасност.

Нов силен порив разлюля пикапа й накара Катлин да вдигне глава. Тя залепи лице на страничния прозорец, загледана към галопиращите из пустинята облаци.

— Татко, това да не е...

— Не зная — прекъснах я аз.

Погледнах към Аш, но тя бе скрита някъде в тълпата. Питах се на какво разстояние сме от центъра на Портильо, но беше невъзможно да преценя... предполагах, че имаше около миля. Освен това нямах никаква представа къде точно ще се появи хронолитът, никакъв начин да преценя дали сме в опасната зона.

Казах на Кати да остане под одеялото.

Тълпата отново се раздвижи, сякаш поклонниците следваха нечута команда, от палатките към прашния път и от там към града. Зърнах за миг черната брада на Хич, после самия него, Ашли и Адам.

Изглежда Хич спореше с Ашли, а тя със сина си, защото го държеше за ръцете и очевидно го молеше за нещо. Адам стоеше неподвижно, с развети от вятъра руси къдрици, но видимо изпитваше досада от докосването й. По нищо не личеше да е преживявал лишения през последните дни. Местеше равнодушен поглед между лицето на

майка си и потъмняващото небе. После се извърна и извади подплатен елек от раницата си.

Не зная какво му бе казала Ашли — по-късно тя не пожела да обсъжда този въпрос с мен, — но дори от разстояние беше съвсем ясно, че Адам няма да се върне с нас. Цял един живот, изпълнен с неудовлетвореност, бе втъкан в езика на жестовете на тази среща. Ашли просто отказваше да признае пред себе си — докато теглеше сина си и го умоляваше, — че Адам не дава пукнат грош за желанията и чувствата ѝ и това съвсем не е от вчера, че може би дори се е родил такъв. В момента тя не беше нищо повече от досадна пречка между него и едно наистина интересно събитие, което, изглежда, вече започваше, а именно материализираната изява на Куин, на идеята или мита, в които той бе инвестирал цялата си вяра.

Ето, че Хич се намеси и задърпа Ашли, опитвайки се да я поведе назад към пикапа. Беше присвил очи от силния вятър и движенията му бяха станали трескави. Ашли сякаш не го забелязваше, но когато Адам се откъсна от нея, щеше да падне на колене, ако Хич не я бе задържал.

Тя вдигна очи към сина си и произнесе нещо съвсем кратко. Може би беше името му, също както аз бях извикал Катлин. Не съм сигурен, защото воят на вятъра бързо се усилваше, но предполагам, че е било така.

Преместих се зад кормилото на пикапа. Катлин изстена отзад под одеялото.

Хич довлече Ашли до пикапа и я натика отзад, сетне се настани на седалката до мен. Без да зная кога, вече бях запалил двигателя.

— Карай бе, мама му стара! — извика Хич.

Но беше почти невъзможно сред увеличаващата се тълпа от поклонници. Ако Адам се бе разположил малко по-близо до Портильо, щяхме да заседнем окончателно. Изпълзахме съвсем бавно до края на пътя и от там се отправихме на запад, където тълпата постепенно се разреждаше.

Но небето бе съвсем притъмняло и вече беше много студено, а прахолякът пред нас ограничаваше видимостта едва до няколко метра.

Нямах никаква представа накъде може да води пътят. Това не беше посоката, от която бяхме дошли. Попитах Хич, но той също каза, че не знае, картата бе някъде отзад, пък и едва ли щеше да ни помогне, тъй че нямахме почти никакъв избор.

Прашната буря бе покрила предното стъкло с плътен слой пясък и съдейки по звуците, които издаваше двигателят, затрудняваше работата му. Затворих прозореца и включих отоплението на максимално. Всички бяхме плувнали в пот. Черният път ни изведе при дървено мостче над пресъхнало корито на поток. Мостът беше съвсем паянтов, поклащаше се от поривите на вятъра и беше повече от ясно, че няма да издържи тежестта на колата. Хич каза:

— Спусни се в дерето, Скоти. Поне ще разполагаме с някаква преграда между нас и Портильо.

— Брегът е доста стръмен.

— Да имаш по-добра идея?

Свърнах встрани от пътя, прегазих изсъхналите шубраци и се спуснах по наклона. Пикапът се залюля, лампите на таблото примигнаха и вероятно щяхме да се преобърнем, ако не стисках кормилото с желязна ръка — движен по-скоро от инстинкта за самосъхранение, отколкото от умение. Хич и Ашли мълчаха, но Катлин нададе уплашен вик, погълнат от воя на вятъра. Тъкмо бяхме стигнали плоското дъно на каменистото корито, когато над нас профуча изтръгната от корените акация като вкочанена черна птица. Дори Хич зяпна при тази гледка.

— Студено ми е — изстена Катлин.

Ашли извади последните одеяла, даде две на Катлин и едно на нас. В пикапа миришеше на прегоряла изолация, но въпреки това температурата почти не се бе покачила. Бях наблюдавал от разстояние термичния шок в Ерусалим, но нямах представа колко болезнен може да е този внезапен студ, който сякаш извираше направо от сърцето.

Енергия, извлечена право от обкръжаващата среда от сила, която бе в състояние да прехвърля исполински предмети назад във времето. Нов, още по-силен вятър нахлу в дерето и небето придоби цвета на рибени люспи. Бяхме взели термоизолиращо облекло и сега Хич го извади и го раздаде на всички. Якето на Катлин бе твърде голямо за нея.

Изведнъж бях споходен от ужасяваща мисъл и посегнах към дръжката на вратата.

— Скоти? — погледна ме Хич.

— Трябва да източа радиатора — рекох. — Замръзне ли водата, оставаме без транспорт.

Бяхме постъпили предвидливо, наливайки водата в найлонови торби, които имаха свойството да се разширяват при необходимост. Освен това бяхме заредили радиатора с антифриз. Но не предполагахме, че ще сме толкова близо до мястото на появата. Едно рязко снижаване на температурата вероятно щеше да изведе от строя охладителната система на двигателя.

— Не зная дали моментът е подходящ.

— В такъв случай ми пожелай късмет. И ми подай кутията с инструменти.

Измъкнах се навън сред оглушителния грохот. Вятърът затръшна вратата зад мен. Идваше през коритото от юг, подхранвайки стремителните терموклинали на пристигащия хронолит. Въздухът се задушаваше от прах и пясък. Прикрих очите си с ръка и ги присвих, колкото да мога да се ориентирам. Пипнешком се добрах до предния капак.

Пикапът бе спрял под остър ъгъл, опирайки предница в пясъчливото дъно. Докато прикляках до колата, небето се озари от бледорозово сияние. Термомякето успяваше да запази в приемливи граници телесната ми температура, но дъхът ми се превръщаше в скреж, а пръстите ми бързо изгубиха чувствителността си. Беше късно да се връщам за ръкавици. Успях да отворя кутията с инструменти и да извадя отвътре гаечен ключ.

Радиаторната система се източваше отдолу, с отвъртането на пробка. Наместих ключа в пробката, но тя отказа да се завърти.

„Трябва ми опора“ — помислих и запънах крака в колелото, изтегляйки ключа, сякаш беше гребло на лодка. Воят на вятъра бе оглушителен, но под него долавях друг звук — тътнежа на появата, а после и земния трус от контакта, силен ритник направо от недрата на земята.

Пробката най-сетне се отвъртя и тупна в пясъка.

Последва я тънка струйка антифриз, който почти веднага замръзна — достатъчно, за да облекчи напрежението в системата, макар че, ако няхахме късмет, ледът би могъл да повреди тръбите.

Опитах се да стана и установих, че не мога.

Допълзях до тясното укритие, оформено между пясъчната купчина и шасито на пикапа. Главата ми бе толкова натежала, че вече не можех да я държа изправена, успях само да пъхна вкочанените си пръсти под якето и малко след това изгубих съзнание.

Когато отворих очи, вятърът бе утихнал, а аз се намирах в пикапа.

Слънчева светлина огряваше ледената коричка върху предното стъкло. От решетката на таблото бликаше постоянен поток от затоплен въздух.

Надигнах се, все още разтреперан. Ашли беше в съзнание и търкаше ръцете на Катлин и това ме разтревожи, но Аш побърза да ме успокои:

— Всичко е наред. Важното е, че диша.

Хич Палей ме бе прибрал вътре веднага след първия термичен шок. В момента бе под колата и поставяше обратно пробката, която бях развил. Той се надигна, надзърна през замръзналото стъкло и ми даде знак, че всичко е наред.

— Размина ни се май — рече Ашли. Гласът ѝ беше дрезгав и едва сега осъзнах, че гърлото ми е изсъхнало и болезнено при преглъщане, със сигурност заради свръхохладения въздух, който бях вдишал. Дробовете също ме наболяваха, някъде във върховете. Имаше засъхнала кръв по пръстите ми, вероятно на местата, където гаечният ключ бе охлузил кожата. Но Ашли имаше право. Беше ни се разминало.

Кати изстена отново.

— Нека остане завита — рече Аш. — Тя е болна, Скоти. Дано да не е пневмония.

— Трябва час по-скоро да я откараме в болница. — Което означаваше първо да се изкатерим обратно по брега. Не бях сигурен, че ще се справим.

Когато посъбрах малко сили, отворих вратата и излязох навън. Въздухът бе доста по-топъл отпреди и изненадващо свеж, ако се изключи мъглата от фини частици, които се стелеха наоколо, подобно на ситен сняг. Но вятърът бе отнесъл по-голямата част от ледената мъгла на изток.

Камъните и пясъкът на дъното на изсъхналия поток бяха покрити с димяща скреж. Изкатерих се по брега и погледнах назад към градчето — към това, което бе останало от него.

Портильоският Куин все още бе обгърнат в лед, но несъмнено щеше да е един от големите. Този път фигурата бе изправена, с протегнатата ръка, сякаш призоваваше масите да го последват.

Градчето лежеше в краката му, скрито донякъде от мъгла, но очевидно напълно разрушено.

Радиусът на термичния шок бе огромен. Почти всички поклонници бяха загинали, както предполагам, виждах само отделни машини да пъплят в далечните покрайнини на града, навярно подвижни станции на Червения кръст.

Ашли се изкатери задъхана по склона. Дъхът ѝ секна за кратко, когато видя мащабите на разрушението. Устните ѝ трепереха. Лицето ѝ бе покрито с кафеникав, мокър от сълзи прах.

— Може би и той се е спасил — чух я да шепне, имайки предвид Адам.

Отвърнах, че е възможно.

Но дълбоко в себе си се съмнявах.

17.

Придвижвайки се по черни пътища и пътеки за добитък, успяхме да заобиколим покрайнините на димящите руини на Портильо и да излезем най-сетне на главния път.

Отвъд чертите на града застигахме отделни групички оцелели, мъртвите без никакво съмнение бяха останали под разрушените останки на града. Много от тях накуцваха, пострадали от измръзване. Някои бяха заслепени от ледените кристали, други имаха рани от разхвърляните от вятъра отломки. Вече не изглеждаха така агресивни и заплашителни и на няколко пъти Ашли настоя да спрем и да им раздадем одеяла. А също и да попитаме за Адам.

Но никой от тези младежи не бе чувал за него, а и точно сега имаха други грижи. Молеха ни да предадем съобщения, да потърсим родители или приятели в Лос Анжелис, Далас, Сиатъл... Този парад на всеобщо нещастие беше ужасно потискащ и по някое време Ашли се усмири, макар че не спираше да шари с очи сред поклонниците, надявайки се да зърне сина си. Продължаваше да се оглежда дори когато вече бяхме на разстояние, което не би могъл да измине и здрав човек. Видът на стичащите се към Портильо линейки и камиони с помощи донякъде успокои глождещата я съвест, но не и сълзите ѝ. Тя се облегна на седалката и само от време на време се навеждаше над Катлин.

Страховете ми за Катлин обаче постепенно се задълбочаваха. Тя беше по-зле, отколкото предполагах, и термичният шок бе допринесъл за развитието на болестта. Ашли измери температурата ѝ с термометър от аптечката на колата, намръщи се и я накара да изпие няколко таблетки антипиретик. Наложих се да спираме, за да може Катлин да облекчи раздутите си черва, и всеки път, докато се тътреше към пикапа, тя изглеждаше все по-слаба и изтощена.

Трябваше час по-скоро да я закараме в сваятна болница. Хич позвъни на Сю Чопра и ѝ събщи, че сме добре, но Катлин е болна. Сю препоръча да прекосим границата, ако е възможно, преди да потърсим медицинска помощ, тъй като без документи не бе изключено да

приберат Катлин в затвора. Граничният пункт при Ногалес бе затворен — носеха се слухове, този път фалшиви, за предстояща поява на хронолит, — но Сю обеща да прати някого, който да ни прекара през границата. В болницата в Тусон имаше подготвена стая за Кати.

Ашли ѝ направи инжекция с широкоспектърен антибиотик и момичето за щастие проспа целия горещ следобед. Двамата с Хич се сменяхме на волана.

Мислех си за Ашли. Току-що бе изгубила сина си, поне така смяташе. Забележително бе какви грижи полага за Кати, като се има предвид мъката, която изпитваше. Кати отвърщаше инстинктивно с благодарност. Беше положила главата си в скута на Аш.

И тогава изведнъж осъзнах, че обичам и двете.

Послушах съвета на Ашли. Нито тогава, нито по-късно разпитвах Катлин за сполетялото я по време на пътешествието.

Може би трябва да ви разкажа по-подробно. Имаше моменти, например докато седях до леглото ѝ в болницата в Тусон и очаквах да дойде докторът, когато едва се сдържах. Не я попитах направо какво ѝ се е случило в Портильо, а само защото е решила да тръгне — какво я бе накарало да напусне дома си, в компанията на тип като Адам Милс.

Тя само извърна глава, за да прикрие срама си. Косата ѝ се разсипа върху възглавницата и погледът ми се спря на тънкия, едва забележим белег зад ухото, единствената следа от кохлеарната операция.

— Всичко, което исках, бе животът да е малко по-различен — рече след известно време.

Ашли остана с мен в Тусон, докато Кати се възстанови.

Наехме стая в мотела и изкарахме една целомъдрена седмица. Страданието, което изпитваше Ашли, бе дълбоко лично, но тя се стараеше всячески да го прикрива. Имаше дни, когато изглеждаше съвсем нормално и дори ми се усмихваше, посрещайки ме на вратата, след като бях прескочил до китайския ресторант за готова храна. Сигурен съм, че дълбоко в себе си бе съхранила надеждата, че Адам е

оцелял (макар че отказваше да обсъжда с когото и да било тази възможност и не понасяше да се споменава името му).

Ала през цялото време оставаше смълчана и смирена. Спеше следобед и не спираше да се върти през нощта, често седеше пред екрана на терминала, с изключен звук, за да не ми пречи.

Въпреки всичко това съдбите ни бяха преплетени. Изглежда, бе ни писано да имаме общо бъдеще.

Но дори за това не говорехме. Всички наши разговори бяха банални. С изключение на един, когато излизах до един денонощен магазин на ъгъла. Попитах я дали иска нещо.

— Искам цигара — отвърна тя с изопнато лице. — И си искам сина.

Кати остана в болницата още една седмица, но постепенно възстановяваше сили и скоро ѝ направиха нови изследвания. Посещавах я всеки ден, но се стараех да не се задържам — струваше ми се, че тя предпочита така.

При последното ми посещение, преди да бъде изписана, Катлин и нейният лекуващ лекар споделиха някои лоши новини с мен.

Не исках да безпокоя Ашли с това — поне засега. Когато се прибрах в стаята, заварих я в доста добро настроение. Изведох я на вечеря, макар и не далече — в ресторанта на мотела. Поръчах мексиканска храна и кафе. Рисунките на индианци от племето навахо и биволските черепи допринасяха за успокояващото въздействие на иначе безвкусната украса.

Ашли започна да ми разказва (изведнъж бе изпаднала в настроение да говори) за детството си, за времето, преди да се омъжи за Такър Келог, но спомените ѝ изглеждаха безпорядъчни и фрагментарни като разбъркани снимки. Сух, ветровит ден в Сан Диего, двете с майка ѝ на пазар за пердета. Училищна екскурзия до зоопарка. Първата ѝ година в Минеаполис, колко била стресната от зимните бури, задръстените от снегове пътища и преспите. Стари предавания, които обичала да гледа — „Някой ден“, „Синият хоризонт“, „Семейството на следващата седмица“.

По време на десерта тя ми каза:

— Разговарях с Червения кръст. Все още имат пункт в Портильо — правят списъци и преброяват мъртвите. Ако Адам е жив, не се е регистрирал в нито една от агенциите. От друга страна, ако е мъртъв... — тя замълча и преглътна, опитвайки се да изглежда спокойна. — Ако е така, поне все още не са идентифицирали тялото му, а те са доста добри в това. Позволих им да използват записа на неговия геном от медицинския картон. Досега няма съвпадение. Така че не знам дали е жив, или е мъртъв. Но осъзнах нещо друго.

Очите ѝ блеснаха. Побързах да я прекъсна:

— Не е необходимо да говорим за това.

— Не, Скоти, всичко е наред. Това, което разбрах, е, че жив или мъртъв, за мен е изгубен. Може би ще го видя отново, може би не, но това зависи от него — ако е жив, имам предвид. Точно това се опитваше да ми каже в Портильо. Не смятам, че ме мрази. Но вече не е мой син, поне той не се чувства такъв. Вече принадлежи изцяло на себе си. — Тя помълча малко, допи кафето и отказа на сервитьорката, когато ѝ предложи още. — Той ми даде нещо.

— Адам ли?

— Да. В Портильо. Каза, че ми го оставя за спомен. Ето, виж.

Тя извади носна кърпичка от чантата и я разгъна. Вътре имаше огърлица, евтина изработка, с медальон. Медальонът приличаше на буца от разтопена и смачкана пластмаса, с дупка, през която да преминава веригата. Беше доста грозна.

— Каза, че я купил от уличен търговец в Портильо. Била нещо като светиня. Камъкът не е камък, а...

— Реликва от поява.

— Точно така го нарече Адам.

Появата на всеки хронолит създава странни отломки. Резките промени в температурата и налягането близо до района на контакт водят до замръзване, напукване, смачкване и изкривяване на материалите. Търсачите на сувенири продават подобни предмети на лековерните поклонници, въпреки че повечето от тях са фалшификати.

— Това е от Ерусалим — добави Ашли. — Поне така твърдят.

Ако е истина, безформената буца можеше някога да е била полезен предмет — дръжка на врата, преспание, химикалка или гребен.

— Дано не е — рекох.

Ашли посърна.

— Мислех, че ще се заинтересуваш. Ти си бил там, в Ерусалим, когато това се е случило. Не е ли съвпадение?

— Не обичам подобен род съвпадения.

Обясних ѝ накратко теорията на Сю за тау-турбуленцията. Допълних, че ми се е случвало да попадам доста често в турбуленции и че те са променили живота ми по начин, който не ми харесва.

Ашли беше смаяна. Тя повтори бавно израза „тау-турбуленция“ сякаш го опитваше на вкус.

— Възможно ли е да я прихванеш от нещо подобно? — попита накрая.

— Съмнявам се, Ашли. Това не е болест. Във всеки случай едва ли е заразно. Просто не обичам да говоря за това.

Тя прибра огърлицата в кърпата и я пъкна обратно в чантата.

Върнахме се в стаята на мотела. Ашли включи видеопанела, но не прояви интерес към предаванията. Аз зачетох книга. След известно време тя дойде в леглото и ме целуна — не за първи път, но по-страстно, отколкото досега.

Беше толкова хубаво да я държа в обятията си, да се притискам към дребното ѝ гъвкаво тяло.

По-късно вдигнах завесите и двамата останахме да лежим, загледани в светлините на нощния трафик, които бяха като парадно шествие с факли. Ашли ме попита как е минало посещението при Кати.

— Тя е по-добре — отвърнах. — Джанис ще лети утре насам, за да я прибере у дома.

— Говори ли с теб за поклонението?

— Много малко.

— Сигурно е преживяла ужасни неща.

— Ще има и последствия — рекох.

— Не се учудвам.

— Не. Друго имам предвид. Говорих с лекуващия ѝ лекар. Прекарала е вторична инфекция на пикочните пътища. Нещо, с което се е заразила в Портильо. Излекувано е, но не без усложнения. Кати няма да може да има деца, във всеки случай не по естествен път. Има стерилитет.

Ашли се отдръпна към другия край на леглото и посегна за цигарите на масичката.

— Съжалявам — чух я да казва. Гласът ѝ беше странно променен.

— Жива е и това е най-важното.

(Всъщност Кати мълча през цялото време, докато докторът ми обясняваше. Гледаше ме с немигащи очи от леглото и без съмнение търсеше някаква реакция върху лицето ми, може би се страхуваше, че ще се ядосам или ще я изоставя.)

— Зная как се чувства — прошепна Ашли.

— Ти трепериш...

— Скот, зная как се чувства, защото ми казаха същото, след като родих Адам. Прекарала съм усложнения. Повече не мога да имам деца.

Отвън светлините по магистралата продължаваха да се сменят, озарявайки стените на стаята. Седяхме в тъмнината, загледани един в друг като изгубени деца, и после тя отново се сгуши в мен.

На сутринта си събрахме багажа за обратния път до Минеаполис. Ашли излезе от стаята, докато се бръсneh.

Мислеше, че не съм я видял, когато се измъкваше в коридора.

Гледах от прозореца как прекосява паркинга, спира в самия край, вади от чантата си кърпата с огърлицата, целува я и после я хвърля в кофата за боклук.

Върнах жеста още същия ден: обадих се на Сю Чопра, за да ѝ съобщя, че вече не работя за нея.

ТРЕТА ЧАСТ ТУРБУЛЕНЦІЯ

18.

Времето има само една стрелка, веднъж ми бе обяснила Сю Чопра. И тя се върти в една и съща посока. Събери огън и дърво и ще получиш пепел. Събери огън и пепел и няма да получиш дърво.

Моралът също има една стрелка и една посока. Например: ако пуснеш в обратна посока филм за Втората световна война, ще обърнеш наопаки моралното му значение. Съюзниците подписват мирен договор с Япония и веднага след това бомбардират Хирошима и Нагасаки. Нацистите вадят куршуми от главите на измършавели евреи и ги отглеждат, докато се възстановят.

Проблемът с тау-турбуленцията, обясни Сю, е, че тя смесва тези парадокси във всекидневието.

В околностите на хронолита светецът може да се окаже много опасен човек. Грешникът вероятно ще е далеч по-полезен.

Седем години след Портильо, във времена, когато военните бяха монополизирани компютърните комуникации и компютърната индустрия, процесорен субстрат втора ръка със средно качество щеше да се продаде за двеста долара на пазара. Слоеста платка „Маркиз инструментс“, модел 2025 г., притежаваше стократно по-добри показатели по отношение на бързина и надеждност и струваше повече от цената на злато със същото тегло. Имах пет такива в багажника на колата си.

Освен платките там държах цяла колекция от кабели, екрани, сателитни чинии, модеми и всякакви други приставки, предназначени за открития пазар до универсален магазин „Николет“. Беше слънчева и топла лятна утрин, когато пристигнах на пазара, и дори разбитите прозорци на недостроената и изоставена кула „Халприн“ — зарязана при последния срив на финансовите пазари през януари — ми изглеждаха някак весели и усмихнати в относително чистия въздух.

Някакъв бездомник се бе разположил върху одеяло на мястото до фонтана, където обикновено продавах нещата си, но не се разсърди,

когато го помолих да се отмести. Местата на пазара се пазеха ревниво, тук продавачите имаха своя собствена йерархия. Много от тях си изкарваха прехраната с препродажби на всякакви предмети още от началото на икономическата криза, когато местната полиция все още ги бе разгонвала от време на време, заплашвайки ги с оръжие. Подобни трудности винаги пораждаха солидарност. Всички се познавахме добре и макар че нерядко се случваше помежду ни да избухнат спорове, търговците по правило защитаваха местата на своите колеги. Ветераните от онези далечни дни притежаваха най-добрите места, новобранците се разполагаха в нишите и трябваше да чакат с месеци за нещо по-подходящо.

Аз бях някъде по средата между тези две категории. Мястото до фонтана не беше на първия ред, но бе достатъчно широко, за да мога да паркирам колата си наблизко и да разтоварвам стоката, без да се налага да я прехвърлям на ръчна количка... стига, разбира се, да пристигна достатъчно рано.

Тази сутрин бях позакъснял. Дюплеси, моят съсед по място, който продаваше и поправяше дрехи втора ръка, вече бе заел позиция. Той се приближи към мен, докато разтоварвах стоката, и погледът му се спря на новите попълнения.

— Брей, слоести платки. Оригинални ли са?

— Аха.

— Мязат да са от сой. Откъде изкопа доставчик?

— Просто извадих късмет. — В действителност бях ги купил от един търговец на стари офис мебели, който просто не знаеше с какво разполага. Добра сделка, но за съжаление еднократна.

— Искаш ли да размениш една от тези за нещо? Ще ти предложи някой свестен костюм.

— За какво ми е костюм, Дюпи?

Той сви рамене.

— Само питах. Дано днес се завърти някой. Че нали има шествие.

Намръщих се.

— Пак ли шествие? — Трябваше да обърна внимание на новините.

— Поредното шествие на А&П. Знамена, задници и никакви конфети. Без клоуните... в прекия смисъл на думата.

„Адаптирай се и просперирай“ бе твърдолинейна куинистка фракция независимо от привидно умиротворителната им риторика и всеки път, когато развяваха синьо-червените си знамена по улиците на Туин Сити, имаше контрадемонстрации и сблъсъци. При официални шествия нормалните граждани предпочитаха да не се мяркат по улиците. Предполагам, че копърхедските организации все още имат право за волеизлияние на своите възгледи. В края на краищата никой не е отхвърлял конституцията. Жалко само, че трябваше да изберат точно днешния ден — синьо небе и свеж вятър, чудесно временце за пазар.

Наглеждах стоката на Дюпи, докато той изтича да купи закуска от будката. Когато се върна, вече бях продал една от слоестите платки на друг търговец, а до обяд, въпреки рехавата тълпа, си заминаха още две, на отлични цени. Можех да се похваля с чудесна печалба за деня и когато към обяд улиците взеха да опустяват, си събрах багажа.

— Да не се уплаши от тупаника? — извика ми Дюпи иззад провесените на закачалки фланели и джинси.

— По-скоро от трафика. — Със сигурност щеше да има полицейски барикади към центъра на града. Докато обикновените купувачи се разотиваха, все по-често мярках навъсени младежи с ленти на А&П на ръцете или татуирани символи К+ на челата.

Не ме безпокоеше нито трафикът, нито заплахата от насилие, а мършавият брадат мъж, който вече на два пъти подминаваше масата ми, ала продължаваше да се навърта наблизко с привидно безразличен вид, макар че не пропускаше да поглежда към мен. И друг път бях виждал неуверени или нерешителни клиенти и от опит знаех, че точно този не е такъв, защото не проявяваше никакъв интерес към стоката и доста често си поглеждаше часовника. Може и да беше съвсем безвреден хипохондрик, но кой знае защо ми действаше на нервите.

Бях се научил да се доверявам на инстинктите си.

Успях да се добера до центъра, преди да са започнали някакви сериозни вълнения. В последно време стълкновенията между прокуинистите и техните противници бяха нещо обичайно и полицията имаше богат опит как да се справя с тях. Но миризмата на умиротворяващия газ (някаква комбинация от втечнени котешки

изпразнения и ферментирал чесън) се задържаше понякога с дни, а градската управа харчеше малко състояние, за да изчегърта от уличната настилка втвърдените буци бариерна пяна.

Много неща се бяха променили от появата на Портильоския хронолит насам.

Седем неспокойни, песимистични предвоенни години. Години, в които в страната не се бе случило нищо свястно, дори да не броим икономическата криза, куинистките младежки движения и лошите новини зад граница. Атчафалайско-Мисисипското бедствие само се задълбочаваше. По-надолу от Бейтън Руж Мисисипи си бе проправила нов път към морето. Беше заляла цели градове, унищожила промишлени и земеделски райони. Продължаваше острият недостиг на питейна вода. Нямаше никаква зловеца намеса във всичко това, просто природата се оказваше по-силна от нашите строителни войски. Наносите променяха наклона на речното корито, гравитацията свършваше останалото. Сравнението беше неизбежно: Куин бе покорил самото време, докато ние не можехме да се справим с една река.

Преди седем години едва ли можех да си представя, че ще се прехранвам с търговия на джунджурии втора ръка. Днес се чувствах късметлия, че имам поне това. Изкарвах достатъчно пари, за да мога да си платя месечния наем и да сложа храна на масата. Много хора не можеха да си позволят дори това. Те се редяха на опашки пред кухните за бедни, откъдето А&П набираха уличните си армии.

Помъчих се да позвъня на Джанис от колата. След няколко неуспешни опита се свързах, но връзката беше отвратителна и гласът ѝ звучеше като през руло тоалетна хартия. Казах ѝ, че искам да поканя Кати и Дейвид на вечеря.

— Това е последната вечер на Дейвид — рече Джанис.

— Зная. Тъкмо затова искам да го видя. Знам, че ти съобщавам в последния момент, но не бях сигурен, че ще успея да се промъкна в центъра. — И че ще изкарам пари, за да мога да купя свестни продукти за вечеря, но пропуснах да го споделя с Джанис. Слоестите платки ми бяха осигурили известен лукс.

— Е, добре — въздъхна тя. — Но не ги задържай до късно. Дейвид трябва да става рано утре.

Дейвид бе получил призовка от военните през юни и утре заминаваше на шестмесечен тренировъчен лагер на Обединените сили в Арканзас. Двамата с Кати бяха женени едва от няколко месеца, но наборната комисия не се интересуваше от такива неща. Китайската интервенция поглъщаше пехотни части с бързината, с която ги доставяха десантните кораби.

— Предай на Кати, че ще намина в пет — рекох, но в този миг телефонът изпука и замря. Обадих се на Ашли и ѝ съобщих, че ще имаме гости за вечеря.

Добавих, че аз ще напазарувам.

— Жалко, че не можем да им предложим месо — натъжи се тя.

— Можем.

— Шегуваш се. Чакай — от платките ли?

— Аха.

Тя помълча.

— Скот, има много други важни неща, за които бихме могли да използваме тези пари.

Да, права беше, но предпочитах да ги сложа на тезгяха на месаря в замяна на четири говежди пържоли. От магазина купих ориз и пресни аспержи, а също и истинско масло. Няма смисъл да живееш, ако не можеш, имам предвид, разбира се, истински живот.

Кати и Джанис обитаваха пристройка над гаража на Уит. Колкото и ужасно да звучи, те бяха успели да превърнат миниатюрното пространство в относително топло и уютно гнезденце, обзаведено със старото канапе на Уит и голямо желязно легло, което Дейвид бе наследил от родителите си.

Пристройката освен това им осигуряваше относителна самостоятелност от самия Уит, чието великодушие те не бяха в състояние да отхвърлят. Уит бе известен и многоуважаван копърхед и не одобряваше уличните стълкновения, но приемаше политиката сериозно и не пропускаше да изнася поучителни лекции всеки път, когато разговорът поемеше в тази посока.

Взех с колата Кати и Дейвид и ги откарах до малкия апартамент, който държахме с Ашли. В колата Кати мълча и на дребничкото ѝ лице бе изписана тревога за нейния съпруг. Дейвид компенсираше това с

коментари за новините (провала на Федералната партия, сраженията в Сан Салвадор), но по гласа и жестовете познавах, че е нервен. И напълно оправдано. Никой от нас не споменаваше Китай.

Дейвид Къртни не ми направи особено впечатление преди около година, когато Кати го представи за първи път, но оттогава постепенно бях започнал да го харесвам. Той беше само на двайсет и проявяваше типичната за възрастта му емоционална невъзмутимост — психолозите го наричаха „липса на афект“, — което е много характерно за тяхното поколение, израснало в сянката на Куин. Под тази обвивка обаче се криеше сериозен и добронамерен млад човек, чиято любов и привързаност към Кати бяха очевидни.

Не беше красавец — имаше белег на лицето от Лотърнските пожари през 2028-а — и със сигурност не беше богат, нито разполагаше с перспективни връзки. Но имаше добра служба (докато не пристигна призовката) — беше шофьор на товарна кола на летището, освен това бе умен и умееше да се приспособява, а това бяха важни качества в тези безжалостни дни на тъмния ни век.

Сватбата им бе съвсем скромна — финансирана от Уит, тя се проведе в една църква, където вероятно половината от църковните служители бяха прикрити копърхед. Но все пак бе мило събитие, напълно отговарящо на модерните представи, и Джанис и Ашли бяха развълнувани от церемонията.

Катлин се качи в апартамента, докато двамата с Дейвид обезопасявахме колата. Попитах го как се справя Кати със заминаването му.

— Известно време плака. Трудно го понесе. Но мисля, че ще го преодолее.

— А ти?

Той отметна нервно перчем, разкривайки за миг белега на челото. После сви рамене.

— Без проблеми засега.

Предложих аз да сготвя месото, но Ашли не ми позволи. Не бяхме яли пържоли близо година и тя заяви, че не смее да ми ги повери. Предложи вместо това да нарежа лука и да правя компания на Кати и Дейвид, докато тя е в кухнята.

Може би пържолите не бяха чак толкова добра идея. Луксозна и скъпа храна за празненство, каквото всъщност нямаше тази вечер. Кати и Дейвид разменяха тревожни погледи и полагаха очевидни усилия да надмогнат безпокойството си, но успехите им бяха краткотрайни. Докато стане готова вечерята, всички бяхме изтощени от тази игра.

Двамата с Ашли държахме едно апартаментче на петия етаж, още от времето, когато се оженихме в един юлски ден преди шест години. Плащахме контролиран наем, съгласно Закона на Стопард, но поддръжката на сградата бе под всякаква критика. Водопроводните тръби в апартамента над нас бяха спукани и се наложи един ден двамата с Ашли да се качим и да ги поправим доколкото ни бе по силите. Но поне прозорецът на дневната гледаше на юг — над квартал от ниски постройки, слънчеви колектори и дървета — а тази вечер имаше голяма луна, толкова ярка, че можеше да не включваме осветлението.

— Не мога да повярвам — рече Кати, загледана в луната, — че там са живели хора.

Имаше много неща от близкото минало, в които сега бе трудно да се повярва. Миналата година наблюдавах от същия този прозорец изгарянето в атмосферата на останките от изоставената орбитална фабрика „Корнинг-Джентъл“, която оставяше след себе си късове от разтопен метал като фойерверки за Четвърти юли. Преди десет години в околоземна орбита живееха постоянно седемдесет и петима души. Днес нямаше нито един.

Надигнах се да разтворя по-широко завесите. В този момент забелязах старичкия форд, паркиран пред разбитата врата на изоставеното магазинче отсреща, и брадатия мъж зад прозореца, озарен от уличната лампа.

Не бях съвсем сигурен, че това е същият тип, който ме бе притеснил днес на пазара, но почти бях готов да се обзаложа за това.

Не го споменах пред останалите, само седнах обратно на мястото си, с напрегната усмивка — тази вечер усмивките на всички ни бяха фалшиви. Дейвид продължаваше да говори, най-вече споделяше очакванията си от службата в Обединените сили. Ако не извадеше късмет да го назначат в технически отдел или като писар, най-вероятно щеше да замине с пехотна част за Китай. Но войната едва ли щеше да

продължи още дълго, рече той главно заради Кати и всички ние се престорихме, че сме на същото мнение.

Разбира се, Дейвид щеше да бъде освободен от служба, ако Кати беше бременна, но нямаше такава възможност. Заради инфекцията, която бе пипнала в Портильо, тя бе прекарала тежко възпаление на матката и не можеше да има деца. Единствената им възможност бе оплождане *ин витро*, вариант, който никой от нас не можеше да си позволи. Доколкото ми бе известно, Дейвид нито веднъж не бе повдигал тази тема пред Кати. Вярвам, че я обичаше истински. А и безплодните семейства не бяха никак редки в наши дни.

Ашли поднесе кафе и се опита да разведри обстановката, докато аз не спирах да мисля за мъжа отвън. Наблюдавах скришом Кати и установих, че тя на свой ред непрестанно поглежда към Дейвид. Чувствах се много горд с нея. Животът ѝ досега едва ли можеше да се нарече лек (същото би могло да се каже за всеки от нас), но тя притежаваше невероятно чувство за лично достойнство, което понякога ми се струваше, че сияе през кожата ѝ като ярка светлина. Цяло чудо на епохата, в която живеехме, бе, че двамата с Джанис бяхме успели, без да го осъзнаваме, да създадем една толкова жизнена и силна човешка натура. Да дадем път на добротата въпреки нашите собствени неразбирателства.

Но Кати и Дейвид имаха нужда да останат насаме през тези последни няколко часа. Помолих Ашли да ги закара до тях. Тя се изненада от молбата ми и ме погледна учудено, но се съгласи.

Подадох ръка на Дейвид и му пожелах всичко най-хубаво от цялото си сърце. След това прегърнах Кати. Когато и тримата излязоха, върнах се в спалнята, извадих пистолета от кутията на горната лавица и отключих блокиращото устройство на спусъка.

Мисля, вече споменах, че съм израсъл в години, когато на притежаването на оръжие се гледаше с отвращение. Ала в последвалите размирни времена оръжията отново бяха излезли на мода. Не бях щастлив от факта, че притежавам пистолет — както и някои други неща, които ме караха да се чувствам лицемерен, — но се бях убедил в предвидливостта на подобен акт. Ето защо преминах необходимите курсове, регистрирах както лиценза, така и генома си в

Агенцията за оръжеен контрол и си купих дребнокалибрен пистолет, който разпознаваше пръстовите ми отпечатъци и можеше да бъде командван само от мен. Имах го от три години и нито веднъж не ми се бе налагало да го използвам.

Пъхнах го в джоба, спуснах се по стълбите, прекосих фоайето и улицата и се приближих към паркираната кола.

Брадацият на мястото на шофьора не показва никакви признаци на безпокойство. Дори ми се усмихна — или се подсмихна, — докато се приближавах. Когато бях достатъчно близо, за да ме чуе, забавих ход и произнесох:

— Ще ми се да ми обясните какво търсите тук.

Усмивката му стана по-широка.

— Ти май наистина не ме позна, а? Изобщо не се досети.

Най-малко очаквах да чуя нещо подобно. Гласът бе познат, но не можех да го свържа с лицето. Той подаде ръка през отворения прозорец.

— Скот, това съм аз — Рей Мозли. Само че преди бях с двайсет килограма по-тежък. И нямах брада.

Рей Мозли. Асистентът и безнадеждният ухажор на Сю Чопра.

Не го бях виждал отпреди Портильо, откакто бях напуснал работа, за да започна нов живот с Ашли.

— Брей, проклет да съм! — едва успях да произнеса.

— Затова пък ти си същият. Тъкмо по-лесно те открих.

Без излишните килограми имаше още по-измъчен вид. Беше като призрак на самия себе си.

— Не беше необходимо да ме дебнеш, Рей. Можеше да дойдеш право при мен и да кажеш здрасти.

— Е, нали знаеш, хората се променят. Откъде да знам дали не си станал някой заклет копърхед?

— Майната ти.

— Защото въпросът е важен. Май ще ни е нужна помощта ти.

— Кой сте тези „вие“?

— Ами, Сю например. Търси си място, където да поостане.

Все още предъвквах тази информация, когато задният прозорец на колата се спусна и Сю подаде глава отвътре.

Усмивваше се.

— Здравсти, Скоти. Ето, че пак се срещнахме.

19.

През изминалите седем години бях разказвал доста на Ашли за Сю Чопра и нейните приятели. Това съвсем не означаваше, че Аш се зарадва, когато се прибра и завари двамата главни герои на канапето във всекидневната.

След Портильо си дадох ясна сметка, че трябва да избирам между живота с Ашли и работата за Сю. Чопра упорстваше във вярата си, че настъплението на хронолитите може да бъде спряно, стига да разполагаме с необходимата техника и да разбираме достатъчно добре процеса. Лично аз се съмнявах. Да вземем например термина „хронолит“ — грозна и претенциозна дума, измислена от никому неизвестен журналист малко след Чъмфон, дума, която никога не съм харесвал, но която бях започнал да уважавам заради точния ѝ смисъл. Хронос — време, и литос — камък. Не е ли това същината на въпроса? Време, втвърдено като камък. Зона на абсолютна определеност, заобиколена с пяна от мимолетност (каквото е човешкият живот например), която деформира околния свят, за да го нагоди към своите контури.

Лично аз не желяех да бъда деформиран. Животът, който исках с Ашли, бе същият, от който хронолитите ме бяха лишили. Двамата с Аш се бяхме върнали от Тусон, за да си ближем раните и да черпим един от друг силата, от която се нуждаехме. След като напуснах Сю, вече не можех да осигуря на Ашли комфорта, който бих искал, но ако бях останал там, щях само да потъвам все по-дълбоко в тау-турбуленцията, която ми отнемаше и малкото свобода.

Истината е, че не бяхме губили напълно връзка. Сю ми се обаждаше от време на време за съвет, макар че нямаше много неща, които бих могъл да сторя без достъп до нейните защитени със специални кодове програми. Като че ли ми звънеше най-вече, за да ме държи в течение, да споделя с мен оптимистичните и песимистичните си настроения или да си побъбрим. Струва ми се, че черпеше косвено удоволствие от живота, който си бях уредил — сякаш беше кой знае каква екзотика и нямаше милиони други семейства като нашето,

опитващи се да преживеят в тези сурови времена. Във всеки случай никога не съм очаквал да се появи на прага на дома ми, особено по този тайнствен начин.

Аш бе разменяла по някоя и друга дума със Сю, но двете никога не се бяха срещали, а Рей ѝ бе напълно непознат. Представих ги, малко по-официално, отколкото ми се искаше, сетне Ашли отиде в кухнята да „направи кафе“, тоест да успокои тревогата си от неочакваната им поява.

Рей повтори отново, че посещението им е съвсем неофициално. Сю все още поддържала своята мрежа от връзки с останалите изследователи на хронолити и сега пътували на запад, за да се срещнат с някои от тях. Широкопръстата ръка на федералното финансиране отново се бе протегнала към нея, въпреки че все още разполагаше с неколцина противници в Конгреса. В последно време, обясни тя, работата ѝ била под постоянно прикритие, най-вече от други агенции и служби, заради бюрократични войни и съперничества, които не разбирала. Пристигнали в Минеаполис със съвсем конкретна задача, а при мен дошли на приятелско посещение.

— Трябваше да ми се обадите.

— Прав си, Скоти, но никога не знаеш кой те подслушва. Между скритите копърхед в Конгреса и лудите по улиците... — тя сви рамене. — Ако е неудобно, ще се преместим в някоя хотелска стая.

— Оставате тук — заявих. — Просто се чудех.

Не се съмнявах, че зад визитата им се крие повече от приятелска загриженост. Но нито тя, нито Рей споделиха подробности, а аз, поне засега, не проявявах излишно любопитство. Сю, с нейните постоянни мании и невероятни открития, беше явление от отдавна отминало време. Много неща се бяха променили след Портильо.

Да, все още гледах новините за настъплението на Куин, когато имах сигнал, разбира се, и продължавах да се чудя какво може да означава тау-турбуленцията и как би могла да въздейства на живота ми. Но това бяха среднощни страхове, от онези, които не ти дават да спиш, когато дъждът тропа по прозореца като нежелан гост. Бях се отказал да търся значението на всеки един от термините на Сю — разговорите ѝ с Рей неизменно и твърде скоро затъваха в пространствата на Калаби-Яу, тъмните кварки и прочее езотерични термини. Колкото до самите хронолити... срамно ли е да призная, че

бях постигнал свое лично, самостоятелно примирие с тях? Че се бях успокоил с мисълта за невъзможността ми да влияя на подобни загадъчни и необхватни събития? Може би в известен смисъл това беше предателство. Но ми се струваше най-разумното нещо.

Толкова по-тревожно ми бе да съм отново в компанията на Сю, чийто фанатичен интерес към въпроси от подобен характер бе по-ярък от когато и да било. Изглеждаше спокойна и уравновесена, докато разговаряхме за старите времена и за общи познати. Но очите ѝ блеснаха и гласът ѝ укрепна веднага щом стана дума за скорошните събития около Фритаунския хронолит и за настъплението на куинистките армии в Нигерия.

Наблюдавах я, докато говореше. Величествената корона на къдравата ѝ коса бе посребряла по краищата. Беше още по-измършавяла отпреди и имаше изтощен вид, който се подсилваше от трескавите ѝ движения.

А Рей Мозли, колкото и да бе невероятно, все още бе влюбен в нея. Не че ми го каза, естествено. Имах усещането, че Рей изживява любовта си към Суламит Чопра като лично страдание, вечно невидимо за околните. Но не беше невидимо. А може би той самият бе решил така: по-добре да храни напразни надежди, отколкото да се примири с поражението. Наблюдавах го как я стрелка тайно с поглед, как се усмихва на всяка нейна дума, следи внимателно движенията ѝ и е готов да се хвърли да я защитава и при най-малкия намек за критика.

И когато Сю кимна към кухнята, където бе Ашли, и каза: „Завиждам ти, Скоти. Винаги съм искала да подхвана семеен живот с някоя добра женица“, Рей се изкиска послушно. И трепна — само веднъж.

Настаних ги на канапето във всекидневната. За Рей това щеше да е истинско изпитание — да спи до своя кумир, да се вслушва в дишането ѝ. Но не можех да им предложа нищо повече.

Преди да си легна, дръпнах Сю настрана.

— Радвам се, че наминахте — рекох. — Наистина. Но ако искаш от мен повече от няколко ноци на дивана, трябва да знам.

— Ще поговорим за това утре — отвърна тя. — Лека нощ, Скоти.

Отидох при Ашли, която споделяше моето безпокойство. Колко било хубаво да дойдат тези хора, за да се запознае с тях. Хора, за които бе слушала от мен. Но тя явно се страхуваше от тях.

— Страхуваш ли се?

— Да, както Кати се страхува от наборната комисия. И по същата причина. Те искат нещо от теб, Скоти.

— Нека това не те притеснява.

— Не мога да не се притеснявам. Тези хора са умни. Няма да дойдат тук, ако не смятат, че могат да получат от теб... каквото и да искат да получат.

— Няма да позволя да ме убедят, Аш.

Тя се обърна на другата страна и въздъхна.

Цели седем години Куин не бе поставил хронолит на американска земя, поне нямаше такъв на север от мексиканската граница. Заедно със Северна Европа, Южна Африка, Бразилия, Канада и Карибските острови ние бяхме нещо като архипелаг на относително спокойствие в един свят, завладян от лудост. Въздействието на Куин в Америка бе по-скоро икономическо, отколкото политическо. Глобалният хаос, особено в Азия, бе намалил търсенето на готова продукция. Парите се пренасочваха от леката промишленост към отбранителната индустрия. Така се получаваше относително ниско ниво на безработица, но същевременно недостиг и дори дефицит на стоки от първа необходимост. Копърхедските организации тръбяха тревожно, че икономиката постепенно се съветизира, и вероятно поне за това имаха право. Все още нямаше истинска прокуинистка партия в Конгреса, нито нейни застъпници в Белия дом. Нашите куинисти (и техните радикални съюзници) бяха улични бойци, а не организатори. Поне засега. Друг въпрос бяха уважавани копърхед като Уит Делахънт — такива имаше навсякъде, но те предпочитаха гласовете им да не се чуват.

Бях чел някои образци на копърхедската литература, академични писатели като Додие, Пресинджър, Парижската група и популисти (най-вече „Императорски одежди“ на Форестал, когато стана бестселър). Имах известна информация и за музикантите и писателите, които представляваха общественото лице на нелегалните куинистки движения. Като цяло исканията им ми звучаха като надежди за по-добър живот, неизменно свързани със създаването на куинистка диктатура.

Но все още нямаше никакви преки доказателства за съществуването на самия Куин. А той съществуваше без никакво съмнение, вероятно някъде в южната част на Китай, но по-голямата част от Азия бе изолирана от световните телекомуникационни системи, а инфраструктурата там се намираше в състояние на тотален срив, милиони измираха от глад и несекващи войни. Хаосът, който бе помогнал да бъде създаден Куин, служеше като щит да не бъде разкрит своевременно.

Дали технологията за построяване на хронолити вече беше в ръцете му?

Най-вероятно да, каза ми Сю.

На другата сутрин — беше неделя, Ашли, все още обезпокоена, отиде да навести братовчедка си Алатея в Сейнт Пол. (Алатея се прехранваше с продажбата на декоративни медни съдове от врата на врата. Не мога да кажа, че двете бяха особено близки, Ашли се срещаше с нея по-скоро движена от необходимостта да поддържа роднинската връзка.) Седях със Сю в кухнята, закусвахме, аз се наслаждавах на почивния си ден, а Рей бе излязъл да търси някъде прясно кафе — бяхме изчерпали домашните запаси.

Имало, каза ми Сю, не повече от шепа хора в целия свят, които разбирали достатъчно добре съвременната теория за хронолитите, за да придобият представа как се създава подобен артефакт. И тя била един от тях. Ето защо федералното правителство проявявало такъв противоречив интерес към нея, като ту ѝ помагало да напредва в работата си, ту ѝ пречело. Но не това бил най-големият проблем в момента. Големият проблем, призна тя, бил, че изпадналото в отчаяние китайско правителство още преди години създадо собствена интензивна изследователска програма, целяща конструирането на технически средства за тау-въздействие, но изолирало своите центрове от международната общност.

Защо това да е проблем, попитах.

Защото разкъсването от вътрешни междуособици китайско правителство най-сетне се бе сринало под тежестта на собственото си безсилие и сега същите тези изследователски центрове най-вероятно бяха под прекия контрол на куинистите.

— Ето, че всичко си застава на мястото — поклати глава тя. — Куин е някъде в Азия и държи тази технология в ръцете си. Остават

само няколко години до Чъмфонската победа, която сега изглежда като напълно възможно събитие. Във всеки случай не можем да направим нещо срещу това. Цяла Югоизточна Азия е в ръцете на различни прокуинистки движения — ще ни е нужна огромна армия, за да окупираме хълмовете около Чъмфон, а това би означавало да пренасочим войски и снабдителни линии от Китай, нещо, което никой не би искал да направи. В края на краищата нещата се подреждат... постепенно и неизбежно.

— Сенките на нещата, които *трябва* да се случат.

— Именно.

— И ние сме безпомощни да го спрем.

— Още не зная, Скоти. Струва ми се, че може да се направи нещичко. Че аз мога да го направя. — Усмивката ѝ бе едновременно палава и тъжна.

Но разговорът само ме разтревожи още повече и аз реших да сменя темата. Поинтересувах се какво прави напоследък Хич Палей. (Не го бях виждал след Портильо.)

— Още държим контакт — рече тя. — До няколко дена ще мине през града.

Сигурно се дължеше на вродения чар на Сю, но още същата вечер Ашли седеше до нея на дивана и слушаше внимателно интерпретацията ѝ за Епохата на хронолитите.

Когато се присъединих към тях, Аш казваше:

— Все още не разбирам защо според теб е толкова важно, да бъде разрушен поне един.

Докато обмисляше отговора си, Сю приличаше на религиозен фанатик, въввлечен във важен теологичен спор.

Което в известен смисъл беше самата истина. Като преподавателка по физика в „Корнел“ тя бе станала известна с навика си да сравнява микрочастиците (адрони, фермиони и всички останали вариации на техните съставни кварки) с божествата от индуистката митология — всяко със свои различия и същевременно части от една всеобхватна божествена природа. Сю не беше религиозна, никога не бе посещавала Мадрас, родния град на нейните родители, но използваше тази метафора често, забавлявайки по този начин аудиторията. И сега

си спомних нейното описание на двуликия Шива — разрушителя и създателя на живот, аскетичния младеж и притежателя на неуморно осеменяващ фалос, — Сю бе открила присъствието на Шива във всяка двойнственост, във всяка квантова симетрия.

Тя сплете пръсти.

— Ашли, кажи ми как определяш термина „паметник“.

— Ами — Ашли също придоби замислен вид, — това е предмет или конструкция, наподобяваща сграда. Архитектурно произведение.

— И по какво се различава от къщата или храма?

— Предполагам, че не можеш да *използваш* паметник по начина, по който използваш къща или църква. Той просто е там и обявява на всички за съществуването си.

— Но има предназначение, нали? Също както и къщата.

— Не зная дали мога да го нарека *полезен*... но предполагам, че изпълнява определена цел. Само че не е чисто практична.

— Точно така. Паметникът е конструкция с определено предназначение, което не е практично, а духовно, или поне символично. Той символизира нечия сила или превъзходство, или е възпоменание на някои обществени събития. Притежава материална структура, но значението му, неговото предназначение и цел са да въздействат на човешкия ум.

— Това важи ли за хронолитите?

— Тъкмо там е въпросът. Като оръжие за разрушение хронолитът не се отличава от конвенционалните средства. Сам по себе си той не постига нищо особено. Той е инертен обект. Значимостта му се крие в царството на скритите послания и интерпретации. И точно *тук* е бойното поле, Ашли — тя се чукна с пръст по слепоочието. — Тук са всички странности на тази архитектура. Нищо в материалния свят не може да се сравни с паметниците и катедралите, които строим в главите си. Някои от тези конструкции са съвсем опростени и непосредствени, други са красиви, грозни или опасно нестабилни. Но точно тази архитектура има далеч по-голямо значение от всяка друга, защото от нея творим нашето бъдеще. Историята е само фосилизиран запис на това, което мъжете и жените конструират в мозъците си. Разбираш ли ме? И геният на Куин няма нищо общо с хронолитите — те са техническо средство, просто карат природата да скача през обръч.

Геният на Куин е, че той ги използва, за да колонизира световите на ума, да гради конструкции си право в главите ни.

— Той кара хората да му вярват.

— Да вярват в него, в силата и величието му, в неговата доброта. И над всичко — в неговата *неизбежност*. Тъкмо това искам да променя. Защото нищо, свързано с Куин, не е неизбежно, абсолютно нищо. Ние строим Куин всеки ден, създаваме го от нашите надежди и страхове. Той ни принадлежи. Той е сянката, която ние хвърляме.

Всичко това бе нещо съвсем ново за мен. Политиката на очакването бе обсъждана дори в пресата. Но имаше нещо в тази реч, което накара косата ми да настръхне. Може би беше в степента на нейната убеденост, в необичайното ѝ красноречие. Ала имаше и нещо друго. За първи път осъзнах, че Сю е обявила собствена и дълбоко лична война на Куин. Нещо повече: тя вярваше, че се намира в самия епицентър на конфликта, миропомазана от тау-турбуленцията, провъзгласена направо за божествено начало.

С Катлин се срещнахме същата неделя, но този път я заведох в една закусвалня, където похарчих остатъка от тазседмичната печалба.

Когато слезе от апартамента над гаража на Уит, Кати изглеждаше привидно спокойна. Беше прекарала първите две нощи без Дейвид и това ѝ личеше. Имаше големи сенки под очите, бе пребледняла от недоспиване. Усмивката, която ми отправи, бе потайна, сякаш нямаше право да се усмихва в отсъствието на Дейвид. Похапнахме сандвичи със соев пастет в някога блестящата, но сега позанемарена закусвалня. Кати знаеше, че Сю Чопра и Рей Мозли са в града, и поговорихме малко за тях, макар че очевидно не изпитваше почти никакъв интерес към това, което тя нарече „старите дни“. Оплака ми се, че я измъчвали кошмари. Сънувала Портильо, но сега била с Дейвид, който бил заплашван от смъртна опасност. Кати не могла да го спаси. Сънят завърши с някакви пясъци, над които се издигала зловещата фигура на Куин от Портильо.

Изслушах я търпеливо, оставих я да се наприказва. Сънят не беше особено труден за тълкуване. Накрая попитах:

— Някакви новини от Дейвид?

— Обади ми се, докато чакал автобуса в Литъл Рок. Нищо оттогава. Но предполагам, че в лагера е доста зает.

Бях на същото мнение. Попитах я как се справят с това майка ѝ и Уит.

— Мама ми е страхотна подкрепа. Колкото до Уит... — тя махна с ръка. — Знаеш що за стока е. Не одобрява войната и понякога се държи така, сякаш Дейвид е лично отговорен за нея — като че ли е имал избор и е можел да откаже призовката. За Уит въпросът винаги опира до големите неща в живота, хората са само пионки, пречки или ненужни затруднения.

— Кати, аз също не мисля, че има някаква полза от тази война. Ако Дейвид бе поискал да отърве казармата, лично щях да му помогна.

Тя се усмихна тъжно.

— Зная. Дейвид също го знае. Странното е, че Уит не искаше и да чуе за подобно нещо. Не одобрява войната, но не одобрява и нарушаването на закона, особено когато това би изложило семейството му на опасност от съдебно преследване и прочее. По-неприятното е, че Дейвид се опасяваше да не би Уит да го накисне, ако опита да се освободи от казармата.

— Мислиш ли, че би го сторил?

Тя се поколеба.

— Не че мразя Уит...

— Разбрах.

— Но да, той е способен на подобно нещо.

Беше дори по-изненадващо, отколкото да сподели с мен кошмарите си.

— Джанис сигурно си стои повече у дома, откакто закриха работното ѝ място — рекох, за да сменя темата.

— Така е и аз поне съм доволна. Зная, че тя също тъгува по Дейвид. Но избягва да говори за войната, за Куин или за мнението на Уит. Това са строго забранени теми.

Лоялността на Джанис към втория ѝ съпруг беше забележителна и вероятно достойна за възхищение, макар че лично аз не можех да я възприема по този начин. Кога лоялността се превръща в саможертва и колко опасен бе всъщност Уитман Делахънт? Но не можех да задам на Кати тези въпроси.

Всъщност и тя знаеше отговорите им точно толкова, колкото аз.

Когато се прибрах у дома, Ашли вече си бе легнала. Сю и Рей бяха будни и разговаряха тихо в кухнята, надвесени над карта на Западните щати. Рей ми махна да се присъединя към тях, но аз отказах любезно — за негово облекчение — и вместо това си легнах до Ашли.

Трябваше ли да изпитвам чувство за вина, задето в края на краищата нито бях търсил, нито постигнал лична саможертва — подобно на Джанис, обвързана с Уит заради брачния си дълг, като Дейвид, насочен към Китай досущ изстрелян от цевта куршум, или като баща ми, който смяташе, че е превърнал живота си в пожертвование? („Аз бях до нея, Скоти.“)

Докато се въртах в леглото, Ашли се размърда, промърмори нещо насън и се притисна в мен, топла в студената нощ.

Опитах се да си представя саможертвата, но движеща се в обратна посока, подобно на повреден часовник. Колко сладко е да се откажеш от божественото, да слезеш от кръста, да преминеш от Преображението към обикновената житейска мъдрост и накрая да достигнеш състоянието на детска невинност.

20.

Хич пристигна в града без два пръста на лявата ръка и накуцвайки. Имах усещането, че усмивката му не е така безгрижна, както преди, макар че се усмихна на Сю и ме потупа приятелски по рамото. Във всеки случай не можа да накара Ашли да се засмее.

Ашли работеше в пречиствателната станция на града, където пишеше всекидневни доклади, изисквани от щатските и федералните служби. Както обикновено, тя се прибра доста уморена вкъщи и едва не припадна при вида на Хич, въпреки че той бе облечен в порядъчен костюм и дори си бе сложил вратовръзка. Хич оставаше лош спомен за Ашли — бе с нея, когато тя изгуби Адам.

Ашли, разбира се, не познаваше Морис Торанс, който бе дори по-оплешивял от Рей Мозли и също бе пристигнал с големия пикап, паркиран отпред. Опитах се да го представя, но Ашли ме прекъсна с равнодушен тон:

— Не можем да настаним всички тези хора, Скот. Дори и за една нощ.

Долових в гласа ѝ страх и донякъде обида.

— Няма и да се наложи — побърза да вметне Хич. — Току-що наех няколко стаи в „Мариот“. Радвам се да те видя, Ашли.

Тя само поклати глава.

— И междувременно, благодаря ти, че ни подслони — рече Сю Чопра. — Зная, че ви създаваме неудобства.

Ашли кимна, умилостивена от това, че Сю си събира багажа.

— В „Мариот“ значи? — попита тя.

— Какво пък, изглежда ни провървя в живота — засмя се Сю.

Слязох до пикапа с Хич, докато Сю и Рей приключваха с приготовленията. Хич напъха чантата на Сю отзад. След това положи ръка на рамото ми.

— Скоти, ще ми е нужна помощта ти, ако си склонен да ми отделиш малко време.

— Помощ за какво?

— Да прахосам пари за тежка машинария. Дизелови генератори и други такива.

— Не разбирам почти нищо от машини, Хич.

— Нужен си ми по-скоро за компания.

— Утре е работен ден.

— Още ли държиш маса на битака? Вземи си почивен ден.

— Не мога да си го позволя.

— Ами, можеш. Ние ще те финансираме.

Той назова сума, която изкарвах за повече от седмица. Много пари за удоволствието да се мотая с него, още повече че приятелите му ме бяха молили да преспят на канапето само преди няколко дни. Хич очевидно бе пристигнал в града със солидна пачка и предложението му бе изкусително. Но аз го приех с неохота.

— Ето какво — рече той. — Разполагаме с известна сметка, открита от Министерството на отбраната. Парите са за разни неща, тъй че не виждам защо част от тях да не се прелеят и в твоя джоб. Пък и наистина трябва да обсъдим някои неща.

— Хич...

— Хайде бе, няма да боли.

— Усещам, че зад всичко това се крие повече, отколкото виждам на повърхността.

— Има нещо такова. Ще поговорим по въпроса утре. Ще ти се обадя от хотела, за да подготвим плановете.

— Защо точно аз?

— Защото стрелката сочи към теб, приятелю. — Той се намести на седалката на шофьора и направи болезнена физиономия, докато повдигаше ранения си крак. — Поне така смята Сю.

Ето как в едно слънчево утро аз седях в пикапа до Хич Палей, докато приближавахме занемарения индустриален парк на западния бряг на реката. Климатичната инсталация на пикапа не работеше. (Нищо чудно, след като резервните части бяха дефицитни навсякъде из страната, всичко полезно се пренасочваше към армията.) Въздухът отвън бе сух и горещ като във фурна. Хич бе вдигнал прозорците и бе пуснал вентилацията на максимум. Докато стигнем мястото, накъдето

се бяхме отправили, в купето миришеше на нагорещена тапицерия, моторно масло и пот.

Хич си бе уговорил среща с управителя на отдела за продажби в компания на име „Тайсън Брадърс“. Спряхме пред главната офис сграда и влязохме в кабинет, украсен с фикус и стенен тапет. Хич веднага премина към преговори за закупуването на два малки булдозера и достатъчно портативни генератори, за да запазят малко градче, плюс необходимите резервни части. Управителят проявяваше нарастващо любопитство — на два пъти попита дали сме независими предприемачи и изглеждаше раздразнен, когато Хич подмина пренебрежително въпросите. Но затова пък остана доволен, когато Хич поиска да направи поръчка. Нищо чудно тъкмо Хич Палей да спасяваше компанията му от надвисналия фалит.

Във всеки случай само за няколко часа Хич похарчи повече пари, отколкото бях изкарал през цялата минала година. Остави на управителя телефон за връзка, каза, че има човек, който да уговори доставката, и после двамата излязохме в нетърпимата жегата отвън. В пикапа го попитах:

— Какво си намислил да правиш — да изкопаеш тунел и да го електрифицираш?

— Имаме малко по-амбициозни планове, Скоти. Смятаме да свалим един от паметниците на Куин.

— С помощта на два булдозера?

— Те са добавка към основната сила. На наше разположение е цял батальон от инженерните войски, готов да действа при първа заповед на Сю.

— Наистина ли вярваш, че можете да разрушите хронолит?

— Сю смята, че може. Поне така твърди.

— И кой по-точно сте избрали?

— Този в Уайоминг.

— В Уайоминг няма хронолит.

— Да, все още няма.

Хич ми бе обяснил всичко, доколкото бе наясно. След него Сю попълни празнините.

Изминалите няколко години, оказа се, били доста натоварени за Сю Чопа.

— Ти излезе от играта — подхвърли Хич — и си устрои семейно гнездо с Ашли. Но ние останалите, Скоти, не спряхме да дишаме само защото махна с ръка и ни изостави.

Нито тогава разбирах, нито сега разбирам физиката на хронолитите, освен в популярния смисъл. Зная, че технологията за създаването им включва пространства на Калаби-Яу, които са най-малките съставни части както на материята, така и на енергията и че се основава на принцип, наричан бавно фермионно^[1] разцепване, което протича на енергийното ниво на микрочастиците. Колкото до това, какво в действителност се случва там долу, във вплетеното *оригами* на пространство-времето, оставам невеж като новородено. Казват, че деветмерната геометрия има свой собствен език. Ако е така, аз не го говоря.

Но Сю го владееше до съвършенство, до степен, която дори не можех да оценя. Федералното правителство едновременно я бе отгледало като своя даровита рожба и ѝ бе създавало непрестанни пречки, но истината бе, че постоянно я подценявах. Тя бе толкова наясно с геометрията на Калаби-Яу, та започнах да си мисля, че част от нея обитава този свят — беше се заселила сред тези абстракции така, както астронавт би се заселил на далечна и чужда планета. Няма такова нещо като парадокс, обясни ми веднъж Сю. Парадоксът, каза тя, е само илюзия, създадена, когато гледаш на n -мерен проблем през тримерен прозорец.

— Всички части са свързани, Скоти, дори и да не можем да видим съединенията и връзките. Минало и бъдеще, добро и лошо, тук и там. Всичко е едно цяло. — В по-практичен план сътрудниците на Сю вече бяха успели да индуцират тау-турбулентни събития, макар и в микроскопични мащаби. Песъчинки, в сравнение с хронолитите на Куин, разбира се, но принципът бе същият. Сега Сю вярваше, че би могла да попречи на появата на хронолита, като повтори същия експеримент във физичното пространство, където предстои да се материализира хронолитът.

Подготвяше тази операция от близо година, но глобалните системи, които наблюдавах и предсказвах появи, или бяха строго засекретени, или извън строя, нередко и двете заедно, и бе необходимо

време, за да се задвижи тежката бюрократична машина на военните и да одобри проекта ѝ. Уайоминг бе първата реална възможност, каза Хич — и може би последната. Дори тук не липсваха обичайните опасности — щатът бе истинска Мека за копърхедските милиции, които на всичко отгоре си съперничеха помежду си. Добрата новина бе щедрото триседмично предизвестие, плюс поддръжката на военните. Обществеността нямаше да бъде запозната, за да не бъдат привлечени куинистки тълпи, опитът щеше да е таен, но не и половинчат.

Всичко това добре, рекох на Хич, но не разбирах къде е моето място и защо трябва да се друсам с него в пикапа, докато пръска пари наоколо.

— Скоти — рече той с непроницаемо изражение. — Не задаваш въпроса на правилния човек. Разбери, харесвам те и уважавам това, което постигна в живота си, семейството, което създаде въпреки всички затруднения. Истината обаче е, че са ни нужни техници и инженери, хора, които да се справят с машините, а не някой, който продава джунджурии на пазара.

— Е, благодаря ти.

— Не се сърди. Прав съм, нали?

— Прав си, разбира се.

— Сю настояваше за теб, по нейни си причини.

— Ти спомена някаква стрелка.

— Да, нещо като играта „свържи точките“. Може ли да ти разкажа една история?

— Стига да не откъсваш очи от пътя. — Улиците на Минеаполис бяха в ужасно състояние, пълни с изоставени и ръждясали коли и на няколко пъти Хич се бе озовал в опасна близост до тях, задействайки предупредителните сигнали.

— Мразя натовареното движение — изръмжа Хич.

Разказа ми, че преди шест месеца бил в Ел Пасо заради Сю: разследвал смъртни заплахи, които тя получавала на домашния си терминал — адрес, известен само на неколцина най-близки колеги.

Теоретично Морис Торанс все още отговаряше за охраната на Сю, но Хич вършеше черната работа. Имаше широки връзки в различни куинистки среди и достатъчен уличен опит, за да се справи с

типове от подземния свят. Умееше да се бие и без съмнение го биваше в употребата на различни оръжия. Морис бе проследил заплахите до една куинистка бойна група, която действала на територията на Тексас, и Хич заминал, за да се внедри в местната улична армия.

— Само че допуснах детинска грешка — призна ми той. — Задавах твърде много въпроси. Дори тогава можеш да се измъкнеш, ако обстановката е подходяща. Но тези тексасци са шибани параноици. По някое време някой от тях беше решил, че може да представлявам заплахата.

Петима куинисти го нападнали и го завлекли в задната стая на някаква авторемонтна работилница, където го разпитвали, като подсилвали доводите си с назъбено мачете.

Хич вдигна дясната си ръка и ми показа двата отрязани пръста. Бяха защити внимателно, но си личеше, че раните са били доста сериозни. Опитах да си представя какво е било. Да си представя болката.

— Недей да трепериш — скастри ме той. — Можеше да е и по-лошо. Нали успях да се измъкна.

— Оттогава ли куцаш?

— Да, раниха ме в крака — за щастие с дребнокалибрено пистолет. Тъкмо когато напусках сцената. Акълът не ми побира откъде бяха изровили тази антика — трябва да е била от миналия век. По-важното, Скоти, е, че познах стрелеца.

— Познал си го?

— Мисля, че и той ме позна или поне се сети, че ме е виждал. Сигурно това го стресна, инак едва ли щеше да пропусне. Беше Адам Милс.

Отдръпнах се почти инстинктивно и неволно се подпрях на нагорещената врата, ала усещах само хлад.

— Невъзможно.

— Проклет да съм, ако лъжа. Не е загинал в Портильо — сигурно се е измъкнал с оцелелите.

— И се срещнахте в Ел Пасо? Просто така?

— Сю каза, че не било случайно. Нарече го значима последователност. На времето *ти* ни отведе при Адам, Скоти. Адам Милс е стрелката и тя сочи право в теб.

— Не го приемам.

— Може и да не приемаш, това си е твоя работа. И аз не приемам този куршум в крака. Ако има някакво значение, трябваше да убия няколко души, за да отнеса тази информация на Сю. Тя решава какви изводи да си прави от нея.

— Убил си няколко души?

— Скоти, с какво по-точно мислиш, че се занимавам? Пътувам из страната да чета проповеди? Да, убивам хора. — Той поклати глава. — И точно това не ми дава покой. Мислиш си, че съм онзи едър, колоритен субект, с когото беше приятелче в Чъмфон. Но аз съм убивал още преди да се запозная с теб, Скоти. Сю го знае. И ти трябваше да се сетиш — продавах дрога, а не бански, дявол го взел. Човек неминуемо се забърква в разни неща. Тогава и сега. Не съм съвестен като теб. Зная, че се мислиш за негодник, задето се издъни с Джанис и Кати, но дълбоко в душата си ти си семеен човек, Скоти. И това е всичко.

— И какво иска Сю от мен?

— Ще ми се да знаех.

[1] Фермионно — от фермиони, всички елементарни частици с полуцял спин. — Б.пр. ↑

21.

Във време като сегашното „Мариот“ не привлича изобилие от гости. Сю беше сама в помещението с малкия басейн, до което бе долепена сауната, а Морис Торанс стоеше на пост пред вратата.

Тя извърна глава към мен над бълбукащото джакузи веднага щом влязох. Носеше огненочервен цял бански костюм и бяла еластична шапка, но както винаги нехаеше за външния си вид. Дори във врящите води на басейна не бе свалила архаичните си очила, с рамки от материал, който напомняше издраскан бакелит.

— Трябва да опиташ и ти, Скоти — рече тя. — Много е отпускан.

— Не съм в настроение.

— Аха, предполагам, че си разговарял с Хич?

— Да.

Тя въздъхна.

— Добре, дай ми още минутка.

Надигна възедрото си тяло от джакузито и когато си свали шапката, косата ѝ се разпиля като освободено от клетка животинче.

— Предпочитам да седнем на фотьойлите до прозореца — рече тя. — Не ти ли е топло с тези дрехи?

— Добре съм си — отвърнах, макар че въздухът бе като в тропиците и миришеше на хлор.

— Значи Хич ти каза за Адам Милс?

— Да, каза ми. Още не съм говорил с Ашли.

— Недей, Скоти.

— Да не казвам на Ашли? Защо, ти ли ще ѝ съобщиш?

— Нямам подобно намерение и по-добре ти също да не го правиш.

— Тя мисли, че е мъртъв. Има право да знае истината.

— Адам е жив, в това няма никакво съмнение. Но ти си задай въпроса: какво ще спечели Ашли, ако узнае? По-добре ли е, ако научи, че Адам е жив и е убиец?

— Убиец? Той такъв ли е?

— Да. Това е неоспорим факт. Адам Милс е фанатично вярващ куинист, убиец и водач на една от най-реакционните бойни групи в страната. Мислиш ли, че Ашли трябва да го разбере? Искаш ли да й съобщиш, че с живота, който води, синът ѝ най-вероятно съвсем скоро ще влезе или в гроба, или в затвора? Наясно си, че ако това се случи, ще трябва отново да преживее мъката си по него.

Поколебах се. Опитвах се да се поставя на мястото на Ашли — например да не знам нищо за Кати вече няколко години. Всяка информация би била добре дошла.

Но Адам не беше Катлин.

— Виж какво спечели тя след Портильо. Работа, семейство, истински живот — *равновесие*, Скоти, в един свят, в който това е рядък лукс. Безспорно ти я познаваш по-добре от мен. Но помисли за всичко това, преди да ѝ го отнемеш.

Реших засега да отложам решението. И без това не бях дошъл тук да говорим по този въпрос.

— Бездруго ще ѝ го отнема, ако тръгна на запад с вас — а според Хич точно това искате от мен.

— Да, но само за малко. Скоти, ще седнеш ли най-сетне? Омръзна ми да говоря с вдигната глава.

Настаних се във втория фотьойл. Отвъд запотените прозорци градът се къпеше в златистата следобедна светлина. Слънчевите лъчи се отразяваха в прозорците, сателитните чинии по покривите и гладките пътища.

— А сега ме слушай внимателно — заговори тя. — Важно е, а искам да бъдеш непредубеден, колкото и да е трудно при тези обстоятелства. Зная, че има много неща, които не ти съобщаваме, но моля те да разбереш, че се налага да бъдем предпазливи. Трябва да сме сигурни, че не си променил мнението си за Куин — чакай, не се прави на обиден, и по-странни неща са се случвали — и че не си се забъркал в копърхедските кръгове като съпруга на Джанис, как му беше името — Уитман. Морис все настоява, че не бива да се доверяваме никому, ала аз се застъпих за теб. Защото те познавам, Скоти. Ти си вътре в тау-турбуленцията от самото начало. И двамата сме там.

— Значи споделяме свещена връзка. Глупости, Сю.

— Не са глупости. И няма нищо случайно. Вярно, че интерпретациите са мои, но изчисленията показват...

— Изобщо не ме интересуват изчисленията.

— В такъв случай ме изслушай и аз ще ти кажа какво смятам за истина. — Тя извърна глава и присви очи, сякаш се съсредоточаваше. Никак не ми хареса изражението на лицето ѝ. В него имаше нещо надменно, почти нечовешко. — Скоти — рече тя, — аз не вярвам в съдбата. Това е остаряла концепция. Животът на човека е невероятно сложен феномен, далеч по-непредсказуем от живота на звездите. Но освен това зная, че тау-турбуленцията влияе на причинността напред и назад във времето. Съвпадение ли е, че двамата с Хич в края на краищата дойдохте да работите за мен, или че Адам Милс сподели нашата турбуленция в Портильо? И в двата случая ти би могъл да подредиш логична последователност от събития, които да обяснят всичко, но дали обяснението ти е напълно задоволително? Аз се свързах с Хич Палей чрез събитията в Чъмфон и не мисля, че това е случайно. Ти се срещна с Ашли — децата и на двама ви са поклонници. Хайде, Скоти, обърни се назад и погледни всичко внимателно. Не виждаш ли как частите на мозайката си пасват съвсем точно? Предшестващите причини са незначителни. Значи има някаква съществена *последваща* причина.

Беше пропуснала да спомене срещата на Хич с Адам. Още едно съвпадение. Също неподлежащо на обяснение.

— Въпрос на разбиране — рекох.

— Тогава вземи мен, Скоти! Погледни силата, която държи в тези две ръце! — тя обърна длани нагоре. — Силата да поваля цял един шибан хронолит! Това ме прави *значима*. Превръща ме в играч при разрешаването на тези събития. Скоти, аз съм последващата причина.

— А не смяташ ли, че страдаш от мегаломания?

— Само че не аз съм измислила всичко това! По някаква случайност съм един от най-добрите специалисти по хронолити в целия свят. Не говоря празни приказки. Не съм си измислила, че ти и Хич сте били в Чъмфон и Портильо, че двамата с теб бяхме в Ерусалим. Това са факти, Скоти, и те изискват обяснение, което да е отвъд случайното съвпадение или слепия шанс.

— Защо искаш да дойда в Уайоминг?

Тя премигна.

— Не съм казвала, че искам. Просто не желая да останеш тук. Макар че сигурно ще си в по-голяма безопасност. Но не мога и да

пренебрегвам фактите. Вярвам — да, наречи го интуиция, макар и научна, не ме интересува, — вярвам, че ти имаш своя роля в развързката на историята с хронолитите. За добро или за лошо, още не зная, макар да съм сигурна, че не би направил нищо, което да ми навреди, нито да е в интерес на Куин. Смятам, че ще е по-добре да дойдеш с нас, защото носиш нещо специално в себе си. Вестта за Адам Милс е като рекламно табло на пътя. Чъмфон, Ерусалим, Портильо, Уайоминг. Ти. Може да не ти харесва, Скоти, но ти имаш своето значение. — Тя повдигна рамене. — Това е, в което вярвам, и то до дъното на душата си. Но ако не мога да те убедя да дойдеш, просто не идвай и може би така е било предначертано, може би двамата с теб ще бъдем свързани чрез твоя отказ.

— Не бива да полагаш подобна тежест на плещите ми.

— Прав си, Скоти, не бива. — Тя придоби тъжен вид. — Но и не мога да я взема със себе си.

Всичко това ми звучеше почти налудничаво. Сигурно защото заради майка ми бях развил нюх към ирационалното. Още като съвсем малък познавах, когато майка ми започва да се държи неестествено. Помня внезапната ѝ самоувереност, раздутото чувство за собствена значимост — белези за назряваща опасност. И всичко това провокираше реакции у мен, отдръпване, граничещо с отвращение, спускане на емоционални прегради.

— Помниш ли Ерусалим? — попита Сю. — Помниш ли онези млади хора, помощниците, които загинаха? Често се сецам за тях, Скоти. Мисля си за онова младо момиче, което дойде при мен тъкмо когато трябваше да се появи хронолитът, когато тау-турбуленцията бе в своя пик. Казваше се Каси. Помниш ли какво ми каза Каси?

— Тя ти благодари.

— Благодари ми за нещо, което не бях направила, и после умря. Според мен тогава тя беше потънала невероятно дълбоко в тау-турбуленцията, толкова дълбоко, колкото не е бил никой никога преди това. Не зная за какво искаше да ми благодари тогава, Скоти, и още не съм го разбрала. Но вероятно е почувствала нещо... много важно. — Тя извърна очи, но лицето ѝ оставаше все така отчуждено. — Искам да доживея до този миг. Или поне ще се опитам да го направя.

Почти всички влюбени имат специално местенце. Бряг, заден двор, пейка в парка. За нас с Ашли това бе една горичка на няколко преки от нашия апартамент, най-обикновен парк в градските покрайнини с бетонно езерце за патици, детска площадка и игрище за бейзбол. Идвахме тук доста често, в първите месеци след Портильо, когато Аш се възстановяваше от загубата на Адам, а аз бях прекъснал връзките си със Сю и компания.

Тук ѝ бях предложил да се оженим. Помня, че си бяхме взели храна за пикник, а после на хоризонта внезапно се появиха черни облаци. Заваля ненадейно и силно. Изтичахме до близкото игрище и се скрихме под навеса. Доста бързо захладя и пронизващият вятър накара Ашли да се притисне в мен. Високите борове се превиваха под поривите на бурята и клоните им се преплитаха като пръсти, и аз избрах този момент, за да попитам Ашли дали е съгласна да ми бъде жена. Тя ме целуна и каза „да“. Всичко стана бързо и изглеждаше просто перфектно.

Сега отново я отведох там.

Край нашия град има доста подобни паркове, създадени в началото на века, в някакъв момент, когато е имало увлечение по зелените площи. Повечето от тях сега са занемарени и превърнати в жилища за бездомниците. Този е едно от малкото изключения, сигурно, защото местните хора го поддържат и дори нощем из него кръстосват доброволчески патрули. Когато дойдохме, бе късен следобед и денят, за разлика от вчерашния, бе доста по-хладен, от онези приятни летни дни, които ти се иска да сгънеш и да прибереш в джоба. Край езерото имаше и други хора, дошли на пикник, а по брега се разхождаха рибари.

Настанихме се на една от олющените скамейки на бейзболното игрище. Бяхме си купили храна по пътя, пилешки хапки в тесто. Ашли похапваше неуверено, безпокойството се долавяше във всяко нейно движение. Предполагам, че в моите също.

В началото бях решил да ѝ разкажа за Адам. Сетне обаче стигнах до извода, че няма да мога. Все още вярвах, че тя заслужава да знае, че е жив. Но Сю имаше право. Новината щеше дай причини повече болка, отколкото да ѝ помогне.

Не можех да ѝ сторя подобно нещо, колкото и да се бунтуваше съвестта ми.

Сигурно от ето такива решения се сглобява човешката съдба — това са нейните дъски и пирони, като игра на бесилка.

— Помниш ли момчето? — попита ме Ашли, докато си изтриваше пръстите с кърпичка. — Малкото момче от игрището?

Бяхме дошли тук един неделен ден скоро след като се оженихме. На игрището се провеждаше тренировка на детския отбор, с двама треньори и неколцина родители по пейките. Батерът бе хлапе, което сякаш бе израсло на пържоли и стероиди, от онези единадесетгодишни, които сякаш се бръснат от предучилищна възраст. Питчърът, напротив, бе русокос и мършав и хвърляше доста вяло. За съжаление метна една от топките високо и когато батерът я върна с невероятна сила, нещо за миг отвлече вниманието му и той извърна глава. Топката го удари право в слепоочието.

Тишина, после изплашени викове и писъци. Питчърът премигна слепешката и тупна на земята, където остана да лежи с разперени ръце.

И тук дойде най-странното. Не бяхме нито родители, нито участници, просто случайни зяпачи, които мързелуваха наблизко, но аз пръв се обадох на „Бърза помощ“, а през това време Ашли, която бе изкарала курс за оказване на първа помощ, изтича при момчето, преди още да е дошъл треньорът.

Травмата не беше сериозна. Ашли положи главата му в скута си и дори успя да успокои майката, докато пристигне линейка. Нищо толкова необичайно, освен че двамата бяхме реагирали с невероятна бързина.

— Помня — отвърнах.

— В онзи ден научих нещо — рече Ашли. — Научих, че и двамата сме готови да се случи най-лошото. Винаги. Може би на някакво подсъзнателно ниво го очакваме непрестанно. При мен е заради баща ми. — Бащата на Ашли бе алкохолик, което бе довело до нейното преждевременно съзряване. Беше умрял от рак на черния дроб, когато тя била петнайсетгодишна. — При теб заради майка ти.

Да очакваме най-лошото. Какво пък, права беше. В съзнанието ми прозвуча гласът на майка ми: „Скоти, престани да ме гледаш така!“

— Което пък означава — продължи тя, избягвайки да срещне погледа ми, — че и двамата сме доста силни характери. Преживели сме немалко трудности.

Трудности, като дете убиец, възкръснало от смъртта?

— Искам да кажа, Скоти, че ти вярвам. Направи, каквото смяташ за правилно. Не е необходимо да ми го съобщаваш деликатно. Заминаваш с тях, нали?

— Само за малко — отвърнах.

22.

Прекосихме щатската граница на Уайоминг в деня, когато губернаторът подаде оставка.

Отряд на така наречената милиция „Омега“ бе окупираше седалището му повече от седмица, държейки за заложници губернатора Атертън и още шейсет души. В края на краищата Националната гвардия бе прочистила сградата и освободила заложниците, но Атертън бе подал оставка по здравословни причини. (И нищо чудно, след като го бяха простреляли в слабините и раната се бе инфектирала.)

С други думи, обстановката в щата бе доста нажежена и това си пролича веднага щом стигнахме първото голямо кръстовище. Имаше тежко въоръжени патрули. По тези места нивите бяха изсъхнали, далечен спомен за Оглалалското бедствие. Из напуканите канавки се разхождаха ята от скорци.

— Част от проблема — говореше Сю — е, че хората възприемат хронолитите като магия, но те не са — те са технически средства и имат съответните характеристики. — Говореше за хронолитите вече пет часа, но едва ли се обръщаше само към мен. Сю настояваше да шофира последния пикап в конвоя, в който освен багажа държеше личните си бележки и архив. Хич, Рей и аз се сменяхме на местото до нея. Сю бе прибавила нещо като нервна бързивост към обичайното си вманиачено поведение.

— Магията е неограничена — продължаваше тя — или ако има някакви граници, те са наложени от възможностите на този, който я практикува, или от прищевките на паранормалния свят. Но ограниченията на хронолитите са наложени от природата и те са както стриктни, така и изчислими. Куин праща своите паметници приблизително на двайсет години в миналото, защото това е точката, отвъд която границите стават непреодолими — на по-големи разстояния енергийните изисквания ще нарастват в логаритмичен порядък и ще вървят към безкрайност дори за съвсем малки маси.

Нашият конвой се състоеше от осем тежки, покрити военни камиона и два пъти повече пикапи и лични автомобили. С течение на годините Сю бе свикала под знамената си малка армия от сподвижници — повечето учени и студенти от групата, разработила машината за симулиране на тау-турбуленция — и сега те всички участваха в експедицията. Камионите бяха боядисани в сините цветове на Обединените сили, за да наподобяват най-обикновен военен конвой, каквито често сновяха из страната.

На няколко мили отвъд границата напуснахме главния път и се подредихме край една бензиностанция. Сю изключи климатика и аз свалих прозореца. Небето бе безоблачно и синьо, слънцето приближаваше зенита. От другата страна на изгорялата морава върху жиците се беше подредило цяло ято врабчета. Миришеше на нагорещен въздух и на прах.

— Хронолитите имат най-различни ограничения — отново заговори Сю със сънен глас. — Върху масата например или върху еквивалента на масата, ако приемем, че това, от което са направени, не е обикновена материя. Знаеш ли, че никога досега не е имало хронолит, с маса или с еквивалента ѝ, по-голяма от приблизително двеста хиляди тона? И не поради липса на желание от страна на Куин, сигурна съм. Ако можеше, щеше да ги издигне и до луната. Но отново, отвъд определена точка енергийният разход нараства експоненциално. Стабилността също започва да страда. Проявяват се вторични ефекти. Скоти, имаш ли представа какво може да се случи с хронолит, ако прехвърли дори с частица теоретичната граница за маса?

Казах, че нямам.

— Ще стане нестабилен и ще се разруши. Вероятно по доста импозантен начин. Неговата Калаби-Яу геометрия ще претърпи нещо като *разгъване*. На практика резултатът ще бъде катастрофален.

Но Куин бе достатъчно умен, за да не позволи досега да се случи подобно нещо. Както изглежда, той бе наясно с всички тези опасности по пътя. Което не вещаеше нищо добро за нашето малко, донкихотовско пътешествие из огрените от слънце Западни територии.

— Бих пийнала една кола — рече неочаквано Сю. — Гърлото ми пресъхна. Ще ми вземеш ли от бензиностанцията, ако изобщо продават?

Кимнах, слязох от пикапа и прекосих чакълестата площадка покрай останалите камиони. Бензиностанцията бе като самотен пост, стара куполовидна постройка с магазинче от едната страна и редица ръждясали варели отзад. На вратата стоеше възрастен мъж и оглеждаше редицата камиони, засенчил очи с длан. Сигурно отдавна не бе виждал толкова машини на едно място. Не изглеждаше особено щастлив от клиентелата.

Бензиноколонките бяха автоматизирани, манипулаторни ръце пълнеха резервоарите и почистваха прозорците. Сметката се изписваше на светещ екран, който отдавна не бе мит от прахоляка.

— Здравсти — рекох. — Май от доста време не е валяло по тези места.

Управителят на бензиностанцията свали ръка и примижа към мен.

— От май месец насам — отвърна.

— Имате ли студени напитки вътре?

— Сода и разни други неща.

— Може ли да погледна?

Той отстъпи встрани.

— Парите са ваши, господине.

В сравнение с горещината навън вътре изглеждаше почти студено. Нямах кой знае какъв избор по лавиците. В хладилната витрина открих няколко кутии с кола, бира и оранжада. Избрах три от тях напосоки.

Когато заставах при касата управителят втренчи поглед в челото ми.

— Нещо не е наред ли? — попитах.

— Само проверявах за числото.

— Числото?

— На Звяра — поясни той и посочи надписа върху касовия апарат: „Готов съм за Антихриста! А ти?“

— Аз пък съм готов само за няколко освежаващи напитки.

— Така и предполагам.

Той ме изпроводи до вратата и отново огледа върволицата от камиони.

— Май в града е дошъл цирк — рече и се изплю в прахта.

— Тоалетната с ключ ли е?

— На пирон до вратата — палецът му посочи наляво. — Имай милост и пусни водата, като свършиш.

Точката на пристигане — идентифицирана чрез сателитно наблюдение и прецизирана с локално измерване на остатъчната радиация — бе също толкова загадъчна и неинформативна, колкото много други местоположения на хронолити.

Хронолитите в малки земеделски градчета, които обикновено не нанасяха сериозни поражения, се наричаха „стратегически“, докато истинските разрушители на градове, от типа в Банкок или Ерусалим, носеха названието „тактически“. Дали в тези названия имаше някакъв смисъл, или бяха само случайни, оставаше тепърва да се разбере.

Уайомингският паметник обаче със сигурност попадеше в графата „стратегически“. В преобладаващата си част Уайоминг е високо каменисто плато, насечено от планини — „земя на височини и низини“, както я бе кръстил един губернатор от двайсети век. Щатът разполагаше с нефтени залежи и основният поминък бе животновъдството, което означаваше, че не се очакват сериозни последствия при появата на куинистки камък. Освен това мястото на предполагаемата поява не се отличаваше с нищо особено, ако се изключеха няколко паянтови постройки и бърлоги на прерийни кучета. Най-близкото селище бе пощенски пункт на име Модести Крийк, на петнайсет минути по-нататък по двулентовото шосе, което пресичаше равнина с изсъхнали останки от памучни насаждения. Поехме по този второстепенен път с необходимата предпазливост и Сю прекъсна дългия си монолог, за да се полюбува на храсталаците от див чай и коприва, когато приближихме зоната.

— За какво му е на хронолит да се появява на подобно място — попитах я аз.

— Не зная — отвърна тя. — Но въпросът е напълно резонен. Сигурно има някакъв смисъл. Това е като да играеш шах и внезапно, без никаква причина, твоят противник да премести офицера си до края на полето. Или е глупава грешка, или гамбит.

Значи беше гамбит: диверсия, фалшива заплаха, провокация, примамка. Но какво значение, сви рамене Сю. Каквато и да е целта на този хронолит, ние ще попречим на появата му.

— Все пак, ще ти призная, че причинно-следствената връзка изглежда ужасно заплетена. Хронолиниите са усукани и усложнени. Куин притежава предимството, че може да гледа назад. Може да предприема действия, които ние не очакваме. Знаем малко за него, а той вероятно знае много за нас.

Рано привечер спряхме встрани от пътя. Един преден отряд вече бе разузнал мястото и бе маркирал периметъра с жалони и жълта светлоотразителна лента. Изкатерихме близкия хълм и под светлината на залязващото слънце огледахме една ливада, прозаична като бъдеща площадка на извънградски универсален магазин.

Това, което знаехме, бе, че макар и запуснати, земите тук са частна собственост, въпреки че не са били използвани с някакво предназначение. Гледката навяваше някак сънено спокойствие — прерията се ширеше далеч на изток, където внезапно опираше в стръмна скална стена. Щеше да е тихо, ако не беше шумът от компресорите на инженерния отряд, помпащи въздух в двайсетината надуваеми палатки.

На отсрещния склон зърнах силуета на антилопа, застинала на фона на розовото небе. Тя повдигна глава, подуши ни и сетне изчезна от другата страна на билото.

Рей Мозли застана до Сю и я улови за ръката.

— Направо можеш да я почувстваш — рече той. — Усецаш ли?

Говореше, естествено, за тау-турбуленцията. Ако беше така, значи поне аз имах имунитет към нея. Не усецах нищо особено, освен слабата миризма на озон и хладния вятър в гърба си.

— Красиво място — въздъхна Сю. — Макар и голо.

На сутринта булдозерите започнаха работа, стъпквайки и последните остатъци на красота.

Подобно на много други обществени дейности, гражданската телекомуникационна система напоследък също бе изпаднала в крайно тежко състояние. Сателитите падаха от орбитите си, без да бъдат заменени с нови, старите медни жици бяха податливи на прищевките на времето. Въпреки всичко това извадих късмет и следващата нощ успях да се свържа с Ашли.

Нашият първи ден от разкопките бе крайно напрегнат и изненадващо плодотворен. Техническият екип на Сю бе засякъл епицентъра на появата, после инженерите бяха изравнили мястото и бяха излели бетонните основи на тау-турбулентния симулатор, наричан за кратко „ядрото“. Не ставаше дума, естествено, за атомно ядро в конвенционалния смисъл, а за фрагмент от екзотична материя, предназначен да осигурява необходимата защита, както термична, така и магнитна.

Другите по-малки бетонни площадки щяха да помещават няколкото резервни дизелови генератора, подаващи енергия за симулатора и за светлините и нашите електронни прибори. Към края на втората вечер бяхме превърнали изолираното плато в индустриален район от викторианската епоха и бяхме прогонили надалеч всички представители на местната фауна — зайци, прерийни кучета и змии. Фенерите ни светеха в нощта като лагерни огньове на някогашните индиански племена — кроу, сиукси или шайени, — въздухът миришеше на изгорели газове и нагорещена пластмаса.

Сю ме разпредели в отряда за охрана, но това очевидно целеше да ме спаси от необходимостта да копая канавки за химически тоалетни или да мъкна строителни материали. Точно преди залез извадих джобния си терминал, включих го в мрежата и успях да осъществя връзка с Ашли. Имах нужда да чуя гласа ѝ, но той се смесваше с други гласове и образи.

Всичко е наред, увери ме тя. Парите, получени от Хич, стигнали да се покрият стари сметки и дори останало, за да заведе Катлин на два филма. Не разбираше защо е трябвало да оставям Морис Торанс да я охранява — каза, че предимно седи в колата на улицата срещу нашия апартамент. Пречел ѝ и я притеснявал — имала усещането, че е под наблюдение.

Което си беше истина. Сю бе обезпокоена, че куинистите биха могли да я проследят до Минеаполис, и по нейно настояване Торанс се нагърби да пази Аш. Поне този път бях напълно съгласен със Сю.

— Той е приятен човек — рече Ашли, — но е малко изнервящо да ти върви по петите.

— Само докато се върна — успокоих я аз.

— Твърде дълго.

— Мисли за това като за начин да ми осигуриш спокойствие.

— А ти, като за причина да се прибереш по-скоро.

— Възможно най-рано, Аш.

— И как е... в Уайоминг?

— Жалко, че не можеш да го видиш. Слънцето току-що се скри. Мирише на див чай. — Миришеше също така на изгорели газове и негасена вар от тоалетните, но това предпочетох да ѝ го спестя. — Небето е красиво като теб.

— Дрън-дрън... — гласът ѝ се губеше заради лошата връзка.

— Цял ден копах дупки за нужници.

— Виж, това вече ми се струва по-достоверно.

— Липсваш ми, Аш.

— Ти също. — Тя замълча и чух мелодичен звън, като от звънеца на външната врата. — Някой идва.

— Ще ти се обадя утре.

— ... утре — повтори тя и връзката бе прекъсната.

Но не можах да се свържа с нея на следващия ден. Линията се прекъсваше някъде в Дакота въпреки всичките ми опити. Навярно бяха изгърмели няколко щатски сървър, поне така смяташе Рей Мозли и предполагаше, че става въпрос за саботаж на куинисти.

Тъкмо заради този комуникационен проблем в медиите се появиха съобщения за задаващия се хронолит ден по-рано от предвиденото. В Шайен, където в момента имаше безредици, буквално гъмжеше от репортери, но щеше да им е нужно известно време да цъфнат в околностите на Модести Крийк.

На следващата вечер инженерите поставиха кръгово осветление от ярки серни лампи. Работихме, докато взе да застудява и изгря луната — дълбаехме основите на бункер в засъхналата земя, на около метър от зоната на контакта, както и канали за комуникационните линии. Освен това разпъвахме телена ограда около района, чиято цел бе да задържи далече от нас куинисти и зяпачи. Хич смяташе, че за първите ще е необходима и въоръжена охрана. Естествено, бяхме подсигурили и такава.

Легнах си едва призори, с окървавени от плюски длани.

Обсадата щеше да започне всеки момент.

23.

Досега районът бе само на наше разположение. Съвсем скоро обаче тук щеше да се изсипе светът.

С всички произтичащи последствия. Не само репортери от медиите, но и куинисти от всякакви групировки... макар да се надявахме, че заради изолираното разположение няма да е възможно пристигането на солиден брой поклонници. („Това е нашият хаджилък — шегуваше се Сю. — На никого не си го даваме.“)

Поставихме военни постове покрай мрежата и на хълма и информирахме щатската полиция и местните власти, които бяха ужасно недоволни, задето действаме така открито, но нямаше какво да направят. Рей Мозли предполагаше, че разполагаме с около дванайсет часа, преди да дойдат първите гости. Вече бяхме издигнали стационарен кран над основите, който трябваше да прикрепя тау-ядрото и да ни помага при монтажа на всички останали устройства. Но дори сега не бяхме приключили.

Сю се навърташе около тежкотоварния камион, на който бе натоварено ядрото, и даваше съвети на инженерите, докато Рей не я привика за обяд. Хапнахме набързо консервирана храна под разпънатите навеси, а Рей ни запозна с напредъка на подготовката. Засега изпреварвахме предварителната програма, което поуспокои страховете на Сю.

Поне за кратко. Сю се намираще в онова състояние на духа, което лекарите биха определили като „силна възбуда“. Ала в действителност тя показваше всички възможни признаци, че е на ръба на нервния срив. Движеше се неспокойно и безцелно, щракаше с пръсти, мигаше и непрестанно се оплакваше, че не могла да се наспи. Дори когато я въвличахме в разговор, погледът ѝ се стрелкаше към платформата с ядрото и стрелата на крана.

Не спираше да говори за проекта. Непрестанно се безпокоеше, че репортерите няма да пристигнат навреме или че хронолитът ще се забави твърде много.

— Въпросът не е само какво правим тук — обясняваше тя. — Целта е да ни *видят*, че правим нещо. Няма да сме успели, ако светът не стане свидетел на постижението ни.

(Едва сега си дадох сметка колко е тънка сламката, за която се бяхме уловили. Разполагахме единствено с твърденията на Сю, че би могла да разруши хронолита в момента на неговата поява и че това ще промени баланса на силите в невидимата война — че би могло да дестабилизира обратната връзка, на която предполагахме, че разчита Куин. Но каква част от всичко това бяха изчисления и каква — надежди? Благодарение на особения си статус Сю бе успяла да ни доведе дотук, да инвестира средства и възможности в идеите си, основаващи се на дълбоките ѝ познания по физиката на тау-турбуленцията. Но това съвсем не означаваше, че е права. Нито дори, че е с всички си.)

Следобед наблюдавахме как цял отряд носачи с помощта на крана преместиха внимателно ядрото, сякаш бе натъпкан с динамит варел. Ядрото представляваше сфера с диаметър три метра, в непроницаемо черен цвят и покрито с електронни портове и розетки за кабели. От Сю знаех, че по същество то представлява магнитна бутилка, съдържаща някаква екзотична форма на студена плазма. При активиране на ядрото система от високоенергийни устройства щеше да предизвика фермионен разпад, който да доведе до създаването на няколко лишени от маса частици от тау-неопределена материя.

Според Сю този материал щеше да е достатъчен, за да дестабилизира появяващия се хронолит в мига, когато се опитва да заеме своето пространство. Все още не разбирах какво може да означава всичко това. Сю каза, че взаимодействието на съперничаещи си тау-пространства ще бъде бурно, но не задължително „енергийно“, тоест вероятно нямаше да срине със земята Модести Крийк и да ни отнесе в безкрайността. Вероятно.

До залез слънце ядрото бе поставено на новото си място и свързано с електронните прибори с помощта на снопове от оптични кабели и проводници с течен азот. Все още ни чакаше много работа, но поне бяхме приключили с копането и пренасянето. Цивилните служители отпразнуваха това със скара и бира в бутилки. Някои от по-старите инженери насядаха край пътя след вечеря и потънаха в разговори за отминали по-добри дни, а сетне пяха песни на Лукс

Ибони, за раздразнение на войниците от Обединените сили. Присъединих се към песните.

Тази вечер дадохме първата жертва.

Въпреки че се намирахме в един толкова изолиран район на света, от време на време по шосето минаваха отделни коли. Ето защо край пътя бяха разположени военни постове, които махаха с фенери на онези, които се опитваха да намалят, за да видят какво става.

Малко след като изгря луната обаче, мъж с тъмнозелено ландо спрял мотора си на близкия хълм и изгасил двигателя и светлините. След това се скрил в сенките, които водеха към лагера.

Появил се отново на покритата с чакъл пътека, по която крачеха часовете и когато се обърнал към тях, оказало се, че държи в ръката си архаична дванайсеткалиброва пушка помпа. Стрелял право в часовете, като убил единия и ослепил втория.

За щастие шеф на охраната тази вечер бе съобразителната и отлично обучена Марибет Пърлстайн, която наблюдавала инцидента от поста на около петдесетина метра. Броени секунди след случката тя насочила оръжие и повалила с два точни изстрела стрелеца.

Убитият се оказа копърхедски маниак, добре познат на местната полиция. Два часа по-късно пристигна кола от моргата и откара трупове, а раненият бе натоварен на линейка за медицинския център в Модести. И да е имало разследване, последвалите събития го потулиха.

Това, което не знаех...

Това, което научих по-късно...

Простете ми, но майната им на тези глупави и импотентни думи.

Можете ли да го усетите, стържещ между напечатаните страници, този гняв, задържан в земята толкова години?

Това, което не знаех, бе, че неколцина членове на един тексаски куинистки отряд — хората, за които ми бе разказвал Хич, същите, дето му бяха отрязали два пръста — бяха проследили една съвсем тънка следа, която ги бе отвела право при Уитман Делахънт.

Уит, изглежда, бе информирал постоянно колегите си за всички мои придвижвания още от времето, когато бях пътувал до Портильо, търсейки Катлин. Още по това време висши копърхедски кръгове

проявили жив интерес към личността на Сю Чопра — като силен противник, и дори по-лошо, като потенциален източник на познания.

Съмнявам се, че Уит е предвиждал последствията от своите действия. В края на краищата той само е делеял информация с копърхедските си приятелчета (които са я споделяли с техни приятели и така нататък по линията от Уит право до нелегалните военни формирования). В света на Уит последствията са винаги далечни, печалбата е незабавна или въобще не се брои за такава. Тяхното едва ли може да се нарече политика. Те са като ротарианците, които винаги плащат задълженията си чрез информация. Съмнявам се, че Уит някога е вярвал в материалния, действително съществуващ Куин. Ако Куин се появеше пред него, Уит вероятно щеше да онемее като неделен християнин, изправен пред Твореца.

Което не е — бързам да добавя — никакво извинение.

Но сигурен съм, че Уит не беше очаквал тези тексаски главорези да почукат на вратата на неговия дом или да се разполагат вътре, сякаш са си вкъщи (още повече че Уит бе един от тях), а също и да изтръгнат от него информацията за адреса на Ашли под заплахата на оръжие.

Джанис бе присъствала на нахлуването. Беше се опитала да попречи на Уит да отговаря на въпросите и когато той не бе я послушал, бе посегнала да позвъни в полицията. Заради този неуспешен опит я бяха ударили с дръжката на пистолет в лицето. Освен строшена челюст имаше и счупена ключица. Вероятно и двамата щяха да бъдат убити, ако Уит не бе обещал да държи Джанис под контрол — и без това нямаше да спечели нищо, ако бе докладвал в полицията за нападението, а и се е оправдавал с това, че е безпомощен да им попречи.

Това, което нито Уит, нито Джанис са можели да знаят, бе, че един от нападателите изпитвал отдавнашен личен интерес към действията на Сю Чопра и Хич Палей — и това, разбира се, беше Адам Милс. Адам се бе върнал в родния град движен по-скоро от антипатия към познатите места и доволен, че нишката на живота му се бе оплела по този странен и интересен начин. Сигурно е смятал, че следва някакво предзнаменование, бил е изпълнен с чувство за собствената си значимост.

Ако познаваше терминологията на Сю, щеше да твърди, че се намира „дълбоко в тау-турбуленцията“. Адам бе изгубил върховете на два от пръстите си след тежки измръзвания в Портильо — не случайно бе отрязал същите пръсти на Хич по-късно, докато го бяха изтезавали. Но от всичко това бе придобил усещането, че е богоизбран, сякаш самият Куин го бе посочил за тази важна роля.

Кати, слава на Бога, спяла дълбоко в стаичката над гаража, докато всичко това се случвало. Не е имало шум, за да я събуди. Никой не разбрал за нея.

Поне на първо време.

Разсънен от нощната стрелба, излязох на разходка в компанията на Рей Мозли.

Лагерът отново бе утихнал, ако се изключеше равномерното боботене на генераторите. Почти бе възможно да се насладя на тишината отвъд охраняемия периметър, където се бе възцарила нощта.

Никога не съм бил близък с Рей, макар че двамата се разбирахме доста добре, особено в последно време. Когато го срещнах за първи път, той бе от онези всезнаещи книжни червеи, които не се страхуват от нищо, освен може би от собствената си уязвимост. Това го бе направило затворен и раздразнителен. И все още бе такъв. Но пък вече бе преминал отдавна средата на жизненото си поприще и сега проявяваше белези на помъдрял и извлякъл поуки мъж.

— Усещам, че се безпокоиш за Сю — поде той.

Не знаех дали е уместно да поддържам тази тема. Но бяхме сами и нямаше кой наоколо да ни чуе.

— Тя несъмнено е под голям стрес — отвърнах. — И засега не се справя добре с него.

— А ти би ли се справил на нейно място?

— Вероятно не. Но тя винаги говори по този начин. Разбираш какво имам предвид. Сякаш губи почва под краката си. Започваш да се питаш...

— Дали не се е побъркала?

— Дали логическите заключения, които ни доведоха тук, са толкова верни, колкото тя смята.

Рей обмисля известно време думите ми. Пъхна ръце в джобовете си и ми отправи унила усмивка.

— Можеш да имаш доверие на изчисленията.

— Не се безпокоя за изчисленията. Не математиката ни доведе тук, Рей. Тук сме заради вярата, която отдавна е изпреварила изчисленията.

— Искаш да кажеш, че не ѝ вярваш?

— Това пък какво значи? Дали смятам, че е честна? Да. Дали ни мисли доброто? Разбира се, че мисли доброто на всички. Дали се доверявам на преценката ѝ? Виж, за това не съм сигурен.

— Но се съгласи да дойдеш с нас.

— Понякога тя е много убедителна.

Рей спря и изви глава към тъмнината отвъд стоманеното скеле на ядрото, където имаше само шубраци, озарена от лунна светлина трева и звезди.

— Скоти, помисли си от какво се отказва тя. Представи си живота, който води. Тя можеше да бъде обичана. — Той се усмихна тъжно. — За никого не е тайна какво изпитвам към нея. Навярно ви се струва нелепо, детинско или глупаво. Та тя дори не е хетеросексуална. Но ако не бях аз, можеше да е някой друг. Една от онези жени, с които се среща и разделя, които навлизат за кратко в живота ѝ и после го напускат с бързината на бясно въртящ се филм. Тя изблъсква тези хора настрана, защото работата ѝ е важна, и колкото повече работи, толкова по-важна става тази работа и толкова повече ѝ се посвещава тя. Всяка стъпка, която е предприемала някога, е стъпка към това място и този момент. Ако питах мен, сега дори Сю се колебае дали не е в плен на илюзиите си.

— Доверие на кредит — това ли предлагаш?

— Нещо повече. Дължим ѝ нашата лоялност.

Държащ както винаги да каже последната дума, той се обърна рязко и закрачи към лагера.

Останах още малко, погълнат, от собствените си мисли. От мястото, където се намирах, ядрото изглеждаше съвсем малко. Джудже, от което очаквахме такива исполински резултати.

Когато най-сетне заспах, потънах в дълбок и продължителен сън. Събудих се към обяд, под прозрачния покрив на палатката, в която освен мен имаше само неколцина войници от нощната смяна. Всички останали се бяха захванали за работа.

Навън сияеше ярко слънце. Небето бе лазурно-синьо, като от пастелна картина. Първото, което привлече вниманието ми, бе шумът. Познат е на всички ви, ако сте ходили на стадион в ден на важна среща — шум от множество гласове, глъчката на тълпата.

Открих Хич Палей до навеса с храна.

— Повече репортери, отколкото предполагаме, Скоти — рече той. — Има цяла тълпа журналисти, които са блокирали пътя. Извикахме щатската полиция, за да ги прогони от шосето. Знаеш ли, че вече са ни заклеили в Конгреса? Политиците си връзват гащите, в случай че се провалим.

— Смяташ ли, че имаме шанс?

— Може би. Ако ни дадат време.

Но никой не искаше да ни дава време. Куинистките милиции пристигаха с цели камиони и на следващата сутрин престрелката беше в разгара си.

24.

Вече зная на какво мирише бъдещето.

Бъдещето се наслаждава върху миналото и двете се смесват като безвредни субстанции, от които обаче се получава отрова. Бъдещето мирише на прах и йонизиран въздух, на нагорещен метал и лед от глетчер. И ни най-малко на барут.

Изминалата нощ бе относително спокойна. Днес, в деня на появата на хронолита, се събудих от неспокойния си сън под звуците на спорадична стрелба — не толкова близо, че да предизвика паника, но достатъчно, за да ме накара да се облека бързо.

Срещнах Хич при навеса с храна, където си бе сипал юнашка порция боб в картонена чиния.

— Сядай — посрещна ме той. — Всичко е под контрол.

— Ако се съди по изстрелите, не изглежда да е така.

Той се протегна и се прозя.

— Южняшка куинистка банда си разменя любезности с охраната. Въоръжени са, но засега само размахват юмруци и стрелят във въздуха. Такива по правило са само зяпачи. Имаме и солидна група журналисти, наобиколили охранявания периметър. Обединените сили въвеждат ред сред тях. Сю държи да са близо до мястото на появата, но не прекалено.

— И колко е прекалено близо?

— Интересен въпрос, нали? Инженерите и специалистите вече са долу в бункера. Журналистите са по-далече на изток.

Така нареченият бункер бе всъщност окоп, покрит с дъски и бетонна плоча, където Сю бе разположила апаратурата за наблюдение на тау-промените. В окопа имаше отоплителна инсталация като предпазна мярка срещу студената вълна и в най-лошия сценарий бункерът можеше да се окаже убежище срещу атаките на въоръжени формирования.

Оставено на открито, ядрото беше уязвимо, но войниците се бяха зарекли да го пазят дотогава, докато е възможно да задържат

периметъра. Добрата новина бе, че поне засега куинистите нямаха числено превъзходство.

— Ако имаме късмет, Скоти, всичко ще мине според плановете.

— Как е Сю?

— Не съм я виждал от изгрев слънце, но как би могла да бъде? Изопната като струна. Няма да се учудя, ако спуска някоя артерия. — Той ме погледна със странно изражение. — Я ми кажи нещо. Колко добре я познаваш?

— Ами, знаем се, откакто бях студент.

— Добре де, но колко добре? Работя за нея от доста време, но не мога да кажа, че я познавам. Непрестанно говори за работата си, всъщност говори само за нея, поне докато сме заедно. Била ли е някога самотна, уплашена, ядосана?

Странен разговор под звуците на безпорядъчната стрелба отвъд блокадата на пътя.

— Какво искаш да кажеш?

— Не знаем нищо за нея, но ето ни тук, правим, каквото ни казва. И това ми се струва малко странно, като се замисля.

На мен също ми се струваше странно, поне за момента. Какво търсех тук, освен че си рискувах живота? Изведнъж си представих какво би казала Сю. Чакаш да дойде твоя миг, ето какво щеше да каже. Чакаш турбуленцията.

Спомних си признанията на Хич в Минеаполис, че е убивал хора.

— Колко добре се познаваме всички ние?

— Хладно е тази сутрин — въздъхна Хич. — Въпреки слънцето. Не си ли забелязал?

Няколко дена по-рано Адам Милс се появил на вратата на майка си в компанията на още петима главорези, въоръжени до зъби.

Адам, разбира се, е психар. В клиничния смисъл на думата. Всички признаци бяха налице. Антисоциален, склонен към агресивни постъпки, роден водач. Душевният му свят бе задръстен от посредствени идеологически възгледи и натрапчиви фантазии, всички съсредоточени върху Куин или върху това, което Куин би могъл да стане. Никога не бе имал нормални взаимоотношения с роднини и приятели. По всичко изглеждаше, че е напълно лишен от съвест.

Когато изпаднаше в мрачни настроения, Ашли нерядко се самообвиняваше за това, в което се бе превърнал Адам, но синът ѝ бе продукт на собствените си илюзии, а не жертва на средата. Генетичен анализ и кръвни проби вероятно щяха да потвърдят, че проблемите му са започнали от най-ранно детство. Навярно е можело да бъде излекуван, до известна степен и при подходящи условия. Но Ашли никога не бе разполагала с необходимите средства за адекватно лечение.

Не мога да си представя — а и не искам — какво е преживяла Ашли в онези няколко часа с Адам. В края на злосъщната им среща тя бе разкрила мястото на появата в Уайоминг и факта, че аз ще бъда там, заедно с Хич Палей и Сю Чопра, както и ключовия детайл, че възнамеряваме да унищожим хронолит.

Никой не може да я вини за това.

Резултатът бе, че Адам разполагаше с достоверна информация за поредния куинистки монолит и за нашите опити да го разрушим четирийсет и осем часа преди новината да стигне до медиите.

Адам незабавно потеглил на запад, но оставил двама приятели при Ашли, за да ѝ попречат да се обади за помощ. Би могъл да я убие, но предпочел да я запази, вероятно като заложник, в случай че нещата се объркат.

Колкото и да изглеждаше зле, най-лошото тепърва предстоеше.

Най-лошото бе, че малко след потеглянето на Адам в апартамента дошла Катлин, която все още не знаела за случката с Джанис и очаквала да прекара един ленив следобед с Ашли, а може би дори да идат на кино вечерта.

След Ерусалим и Портильо статистическите измервания за остатъчна радиация бяха претърпели значителни подобрения. Хората на Сю бяха в състояние да изчислят с далеч по-голяма точност момента на пристигане на хронолита. Но не ни беше нужно отброяването на минутите, защото можехме да го подушим във въздуха.

От известно време стрелбата се бе усилила и зачестила. Досега военните и щатската полиция съумяваха да удържат куинистите, а и антикуинистките настроения в Уайоминг бяха доста засилени след

щурма на резиденцията на губернатора, и то не само сред служителите и полицаите. Един от войниците бе ранен от куинист, опитал се да преодолее оградата с колата си, и четирима въоръжени куинисти от неизвестна фракция бяха застреляни при опит да атакуват северния контролен пост рано следобед. След тези два инцидента нещата се уталожиха до размяна на ругатни и заплахи, но тълпата постоянно нарастваше.

Сю бе разрешила на част от журналистите да разположат апаратурата зад бункера и от мястото, където се намирах, виждах фургоните им и монтираните на триножници камери. Имаше десетина представители на медиите, повечето от Шайен, от всички големи новинарски агенции и независими служби. Изглеждаха само шепа хора сред безбрежната пустош наоколо. Втора група журналисти си бяха устроили лагер на хълма, малко по-близо до Сю, отколкото ѝ се искаше, но нашият представител за връзки с медиите ги определи като „настойчиви и твърдо решени“, което означаваше упорити и глупави. Виждах и техните камери, щръкнали между скалите.

Повечето от нашите работници вече бяха евакуирани, остана само групата от инженери и специалисти в бункера.

Тау-ядрото бе увиснало над стоманеното скеле като огромно черно яйце. Облак прах малко по-нататък вдигаше самият Хич Палей, който преместваше последния пикап от нашия конвой от паркинга до пътя при защитеното място зад бункера. Всички машини бяха специално подготвени да издържат на изключително ниските температури на термичния импулс.

Температурата вече бе спаднала драстично, не само на въздуха, но и на почвата под краката и на телата ни. Сигурно бяхме изгубили по няколко градуса. Усещах, че космите ми са настръхнали.

Извадих телефона и направих поредния опит да се свържа с Ашли. Нямаше сигнал, както при всички останали опити през цялата седмица. Понякога се появяваше официално съобщение за повреда на системата, друг път, както сега, екранът оставаше черен и се чуваше пукане. Прибрах обратно телефона.

Останах изненадан, когато металната врата на бункера се отмести и Сю Чопра застана до мен. Имаше изморен вид и цялата трепереше. Тя засенчи очите си срещу слънцето.

— Не трябваше ли да си долу? — попитах.

— Всичко е настроено. Няма нужда от мен.

Тя се спъна в един корен и аз я улових за ръката. Пръстите ѝ бяха леденостудени.

— Скоти — възкликна, сякаш едва сега ме позна.

— Поеми дълбоко въздух — посъветвах я. — Какво ти е?

— Просто съм уморена. И не съм хапвала нищичко. — Тя разтърси леко глава. — Все се питам... дали нещо друго ме доведе тук? Или сама дойдох? Това ѝ е странното на тау-турбуленцията. Внушава ти, че нещата са предназначени. Не от всевишна сила, разбира се. Предначертани, без някой да дърпа конците.

— Освен, ако не е Куин.

Тя се намръщи.

— О, не, Скоти. Не го казвай.

— Скоро ще разберем. Каква е обстановката долу?

— Нали ти казах. Като настроен апарат. Числа и нищо повече. Прав си, трябва да се връщам. Ще слезеш ли с мен?

— Защо?

— Защото отвън нивото на йонизиращото лъчение вече е доста високо. На всеки двайсет минути получаваш облъчване като за рентгенова снимка. — Тя се засмя. — Всъщност не, просто близостта ти ми действа успокоително.

Чудесна причина и сигурно щях да сляза с нея, но в този миг дочухме тътена на далечна експлозия. Отново отекнаха изстрели, по-близо, отколкото трябваше да бъдат.

Сю инстинктивно приклепна. Аз стърчах като някакъв идиот. В началото имаше само отделни изстрели, после цели откоси. Оградата (и входният портал) бяха само на метри зад нас. Погледнах нататък и видях залегнали войници, но не виждах откъде се стреля. Сю бе извърнала очи към хълма. Проследих погледа ѝ. От нашия наблюдателен пост там се издигаше дим.

— Журналистите... — прошепна тя.

Но, разбира се, не бяха журналистите. Бяха куинисти — въоръжена група, отвлякла фургон на телевизионна компания в покрайнините на Модести Крийк и представила се за новинарски екип на контролния пункт. (Петимата репортери бяха открити по-късно,

пребити и удушени в канавката край пътя на двайсетина мили оттук.)
Още дузина куинисти бяха успели да се промъкнат, представяйки се за помощен персонал и скрили умело оръжията си сред камерите, блоковете на ретранслаторите и останалите принадлежности.

Тези хора се бяха разположили на хълма, откъдето се виждаше ядрото, близо до поста на Обединените сили. Когато забелязали, че Хич докарва последния камион при бункера, разбрали, че до появата остава съвсем малко време. Разрушили поста със заложен експлозив, застреляли оцелелите войници, после съсредоточили усилията си върху ядрото.

Виждах дима от оръжията им, който се извиваше нагоре в небето. Бяха твърде далеч от тау-ядрото, за да могат да се прицелят точно, но куршумите им вдигаха искри от стоманената обшивка. Зад тях постовите край оградата отвърнаха на огъня и повикаха помощ по радиото. За съжаление основните сили бяха разположени при южния портал, където куинистката тълпа също бе открила масиран огън.

Коленичих в прахта до Сю.

— Успокой се, ядрото е добре защитено...

— Ядрото да, но не и кабелите и свързващите блокове — говоря за *инструментите*, Скоти.

Тя се надигна и хукна към бункера. Нямах друг избор, освен да я последвам, но първо махнах на Хич, който току-що бе пристигнал и сигурно бе объркал стрелбата по нас с пукотевицата от южната страна. Но осъзна грешката си веднага щом видя тичащата презглава Сю.

Изведнъж застудя и откъм прерията полъхна вятър, който носеше прашни облаци право към епицентъра на тау-събитието.

Дори в затопления предварително бункер бе по-студено, отколкото бе предвидила Сю, когато ни удари термичният шок. Ръцете се вкочанясваха, кръвта изстиваше, събитията започваха да се нижат бавно и мъчително. Побързахме да навлечем термооблеклата, докато Хич затваряше вратата зад себе си.

А междувременно, тау-ядрото се бе задействало, изпълнявайки предварително въведената програма. Седнали зад мониторите, операторите можеха само да стискат палци и да се молят някой заблуден куршум да не уцели главен кабел или блок.

Знаех, че всички важни елементи на ядрото са защитени с тефлон и кевлар. Съмнявах се, че обикновен куршум може да им причини вреда, въпреки опасенията на Сю.

Но куинистите не бяха въоръжени само с пушки и автомати.

Часовникът, отброяващ на обратно минутите до очакваното събитие, тъкмо бе подминал цифрата пет, когато отвън се чу силен гърмеж. От покрива се посипа прах и светлините в бункера угаснаха.

— Удариха генератора! — извика Хич и още неколцина се присъединиха с изплашени викове. — Спукана ни е работата!

Не виждах Сю — не виждах нищо. Тъмнината бе непрогледна. Четирийсет души, затворени в бункер, намиращ се в набързо изровен изкоп.

Резервният генератор не бе успял да се задейства. Включиха се акумулатори, които подаваха енергия само за аварийното осветление и електронната апаратура. Четирийсет души в сумрачно затворено пространство. Опитах се да си представя изхода, стоманена врата в горния край на тясно бетонно стълбище, на метри от мястото, където се намирах.

И в този момент — появата.

Хронолитът се пресегна надълбоко в скалната основа.

Хронолитът поглъща материята, без да я измества, но студената вълна вледенява и разтрошава подземните реки и създава ударна вълна, която се движи през грунда. Подът сякаш се повдигна и рухна. Тези от нас, които не се бяха уловили за нещо, паднаха на земята. Мисля, че сега вече крещяха всички. Звукът бе ужасен, дори повече от физическите увреждания.

Ставаше все по-студено. Престанах да чувствам пръстите си.

Един от инженерите изгуби самообладание и си проправи път до металната врата. Предполагам, че е искал да излезе на дневна светлина — толкова силно, че е забравил всички опасности. Бях достатъчно близо, за да го видя на бледото сияние на мониторите. Той намери стъпалата, изпъзля нагоре на четири крака и напипа дръжката. Трябва да е била ужасно студена, защото изкрещя в мига, когато натисна вратата с цялата си тежест. Дръжката потъна надолу и вратата се отмести навън.

Синьото небе бе изчезнало, заменено от стена от вихрещ се прахоляк.

Инженерът изхвърча навън. През отвора нахлу пясък, примесен с ледени късове. Дали Сю бе очаквала, че появата ще бъде толкова ужасна по сила? Предполагам, че не — репортерите на изток от нас вероятно са били пометени от урагана. Съмнявах се, че някой продължава да снима от хълма.

Термичният шок бе достигнал максималната си точка, но телата ни продължаваха да губят топлина. Неописуемият студ поразяваше съзнанието като наркоза. Усетих, че треперя въпреки специалното термоизолиращо облекло. И същевременно ме караше на сън.

— Останете в бункера! — провикна се Сю от мрака зад мен. — Тук ще бъдете в по-голяма безопасност! Скоти, затвори вратата!

Но неколцина техници и инженери пренебрегнаха съветите ѝ. Те се шмугнаха покрай мен в ревящия вятър и се затичаха — доколкото студът им позволяваше да тичат, защото движенията им по-скоро наподобяваха спъната валсова стъпка — към редицата от паркирани коли.

Двама-трима от тях дори успяха да влязат вътре и да запалят двигателите. Макар колите да бяха подготвени срещу студената вълна, те изреваха като ранени животни, докато буталата стържеха в стените на цилиндрите. Ветровете на появата бяха повалили периметърната ограда и цивилната част на нашия конвой тъкмо изчезваше в зейналата паст на бурята.

На запад от нас, където трябваше да е хронолитът, виждах само стена от мъгла и прах.

Изкатерих се мъчително по стъпалата и затръшнах вратата. Инженерът бе оставил част от кожата си на дръжката. Аз добавих и малко от моята.

Сю бе извадила акумулаторни лампи и сега ги включваше една след друга. В бункера бяхме не повече от десетина души.

Веднага щом стана малко по-светло, Сю отпусна глава върху едно от замрелите телеметрични устройства. Прекосих стаята и приседнах до нея. Всъщност едва не рухнах върху ѝ. Когато докоснах ръката ѝ, почувствах, че кожата ѝ е невероятно студена (предполагам, и моята също). Рей седеше наблизко, но беше затворил очи и изглеждаше, сякаш съзнанието му едва мъждука. Хич бе приклепнал до вратата.

Сю опря глава на рамото ми.

— Не се получи, Скоти — прошепна.

— По-късно ще мислим за това.

— *Наистина* не се получи. Нищо не стана...

— Успокой се.

Хронолитът бе пристигнал. Първият хронолит на американска земя... при това не беше от малките, съдейки по страничните ефекти. Сю беше права. Бяхме се провалили.

— Но, Скоти — продължи тя със слаб и разтреперан глас, — щом не успяхме, какво правя тук? Какъв смисъл има от мен?

Мислех, че това е риторичен въпрос. Но тя никога не бе говорила по-сериозно.

25.

Предполагам, че когато настъпи време да бъдем обективни, някой ще напише сериозен и естетически издържан научен труд за хронолитите.

Колкото и да ми се струва сквернословна тази идея, хронолитите са произведения на изкуството, всяко едно със свой облик и неприличащо на останалите.

Едни са груби, като Чъмфонския Куин, относително малки, лишени от подробности, подобно на извадени от отливка украшения, несръчно дело на аматьор. Други са fino изваяни (въпреки че притежават някакво мрачно и страховито послание, като произведенията на съветския реализъм) и внимателно обмислени. Например Куин от Исламабад или Кейптаун — благороден гигант, излъчващ доброжелателност и сила.

Но повечето от хронолитите са чудовища, разрушители на градове. Банкокският Куин, обкравил коритото на кафеникавата река Чао Фрия, загърнатият в плащ Куин от Бомбай, суровият и патриархален Куин от Ерусалим, който сякаш приема в прегръдката си вярата и надеждата на човечеството, докато в краката му се въргалют останките на религиозни реликви.

Куин от Уайоминг надминаваше всичките. Сю се оказа права за значимостта на този паметник. Това беше първият американски хронолит, възвестяващ победа в сърцето на голяма западна сила, и появата му в изоставена част от страната бе стаен и същевременно недвусмислен намек за това какво може да се случи в големите градове.

Най-сетне студената вълна отмина. Отърсихме се от вцепенението си и постепенно се върнахме към заобикалящото ни настояще и към онова, което не бяхме успели да постигнем.

Хич, както и трябваше да се очаква, бе първият, който насочи ума си към практични действия.

— Ставайте — провикна се той дрезгаво. — Да изчезваме оттук, преди да са дошли куинистите, защото едва ли ще се забавят много. Не

бива да се изтегляме по главния път.

Сю се колебаеше, загледана в подредената покрай стената апаратура. Уредите премигваха несигурно, жадни за допълнителна енергия.

— Ти също — посочи я Хич.

— Чакай, това може да е важно — спря го тя. — Някои от показателите са ужасно високи.

— Майната им на показателите. — Той ни задърпа към вратата.

Сю не сдържа вика си, когато зърна щръкналия в небето хронолит.

Рей спря зад нея, аз вървах до Хич. Един от по-възрастните инженери, мъж с посивяла коса на име Макградър, пристъпи напред и бавно коленичи, в акт на пълно и сляпо подчинение.

Този Куин надхвърляше всякакви очаквания.

Беше не само огромен, но и невероятно красив. Издигаше се високо над хълма, откъдето ни бяха атакували саботьорите. Нямаше и следа както от тау-ядрото, така и от прилежащите му структури. Леденото покритие на хронолита вече се люпеше — из въздуха не се усещаше влага — и скулптурата можеше да се види съвсем добре, освен в онези части, където бе обгърната от лека мъгла. Всъщност тъкмо мъглата ѝ придаваше величествения, вълшебен изглед, сякаш беше планина. От мястото, откъдето го разглеждахме, не можехме да различим добре чертите на лицето, но със сигурност то излъчваше спокойната увереност на победилия завоевател.

Микроскопични ледени кристалчета се носеха из въздуха и се сипеха по земята. Вятърът се менеше непрестанно, ту студен, ту топъл.

Основната гълпа от куинисти се бе събрала на юг от мястото на появата. Мнозина от тях бяха пострадали от термичния шок, но съдейки по учестяването на изстрелите, бяха оцелели достатъчно, за да създават неприятности на Обединените сили. Близо до нас имаше малък отряд войници, които не бяха пострадали благодарение на арктическото си облекло, но изглеждаха объркани и замаяни — всички комуникации бяха прекъснати и те се събираха около повалените останки на източната порта.

Нямаше и следа от групата куинисти, разрушили тау-ядрото.

Рей нареди на останалите инженери и техници да се изтеглят към войниците. Журналистите, прикрити зад бункера, имаха свои идеи —

те се бяха прибрали в бронираните си коли и вероятно вече излъчваха първите съобщения и картини от новия Куин в Уайоминг. Провалът ни беше неоспорим факт.

— Помогни ми да прибера Сю в пикапа — извика ми Рей.

Сю бе овладяла плача си, но не сваляше втренчен поглед от статуята. Рей стоеше до нея и я прикрепяше с ръка. Тя прошепна:

— Това е невъзможно...

— Разбира се, че е възможно. Хайде, Сю. Време е да се махаме.

Тя се отдръпна от ръката му.

— Не, наистина го мисля. Показателите са твърде високи. Трябва ми секстант. И карта. В пикапа имаше топографска карта... *Хич!*

Хич се обърна.

— Нужен ми е секстант! Помоли някой от инженерите!

— За какво ти е, за Бога? — ококори се Хич.

— *Секстант!*

Хич каза на Рей да запали двигателя, изтича назад и скоро се върна с дигитален секстант и триножник. Сю нагласи инструмента въпреки силния вятър и започна да нанася данните в бележника си.

— Не мисля, че това вече има значение — заяви ѝ с вежлив, но твърд глас Рей.

— Кое?

— Да правиш измервания.

— Не го правя за забавление — тросна се тя, но когато се наведе да повдигне триножника, краката ѝ се подгънаха и Сю падна право в ръцете на Рей. Той я отнесе в пикапа.

Наведох се и вдигнах бележника от ледената кал.

Хич подкара, а ние с Рей нагласихме Сю на седалката и ѝ подложихме възглавница. Войниците край падналата ограда се опитаха да ни спрат. Часовой с нервно изражение размаха пушката си и се приближи към отворения прозорец на Хич.

— Сър, не мога да гарантирам безопасността ви...

— Знаем — прекъсна го Хич и даде газ.

Щяхме да сме в безопасност — Сю щеше да е в безопасност — само ако бяхме далеч от тук. Хич прекоси равнината и се насочи към едно от местните шосета. Движехме се по прашни пътища, повечето свършващи сляпо или водещи до изоставени ранча и пресъхнали

кладенци за животни. Не особено перспективен маршрут за изтегляне. Но Хич винаги бе предпочитал черните пътища.

Въпреки специалните мерки срещу студа двигателят бе пострадал сериозно от термичния шок. По здрач, когато наближихме бетонна къща с хлътнал покрив, пикапът вече едва се движеше. Спряхме тук не защото постройката ни се стори примамлива — много дъждове се бяха излели през пустите прозорци, поколения полски мишки бяха свивали гнезда вътре, — а тъй като можеше да послужи за скривалище, за нас и колата. Поне разполагахме с няколко мили преднина.

Тъй като нямаше какво да правим, а слънцето вече се снижаваше зад все още доминиращата над всичко наоколо фигура на Куин, откъдето полъхваше хладен вятър, ние се сгушихме на местата си в купето и се опитахме да поспим. Не се наложи да се опитваме дълго. Бяхме изтощени. Дори Сю, която се бе свестила малко след тръгване, най-сетне се успокои от треската си и потъна в неспокоен сън.

Спа през цялата нощ и се събуди първа на сутринта.

Призори Хич повдигна капака на двигателя и направи пробно запалване. Шумът бе такъв, че Рей Мозли подскочи и се ококори сънено.

Събудих се гладен и си останах гладен, тъй като не разполагахме с никакви припаси. Излязох от колата, заобиколих къщичката и се приближих до Сю, която отново бе разпънала триножника със секстанта.

Инструментът бе насочен право към далечния хронолит. Сю бе разгънала топографска карта в краката си и бе притиснала краищата ѝ с камъни. Лекият ветрец рошеше косите ѝ. Дрехите ѝ бяха мръсни, очилата ѝ зацапани, но колкото и да бе невероятно, когато ме видя, тя се усмихна.

— Добро утро, Скоти — рече.

Хронолитът бе като ледена колона, очертана на фона на мъгливо синкавия хоризонт. Откъдето и да го погледнеш, той приковаваше вниманието. Гледаше на изток от своя пиедестал, почти право към нас.

Обърнат към нас, помислих си, като стрелка.

— Научи ли нещо? — попитах, като се постарях гласът ми да не звучи иронично.

— Много неща — погледна ме тя. Имаше странна усмивка. Щастлива и тъжна. Очите ѝ бяха големи и влажни. — Твърде много. Ужасно много.

— Сю...

— Не, не говори нищо. Мога ли да те попитам аз?

Свих рамене.

— Скоти, ако събираш багаж за пътуване в бъдещето, какво ще вземеш?

— Какво ще взема ли? Не зная. Ти какво би взела?

— Аз ще взема... тайна. Можеш ли да пазиш тайни?

Смуцаващ въпрос. Майка ми го задаваше, когато започна да си губи разсъдъка. Надвесваше се над мен като зловеца сянка и повтаряше:

— Скоти, можеш ли да пазиш тайни?

„Тайната“ бе поредната ѝ параноична мания — че котките могат да четат мислите ѝ, че баща ми е друг човек, самозванец, че властите се опитват да я отровят.

— Хайде, Скоти — подкани ме Сю, — не ме гледай така.

— Ако ми кажеш — отвърнах, — вече няма да е тайна.

— Какво пък, прав си. Но трябва да я споделя с някого. Не мога да кажа на Рей, защото ме обича. Не мога да я кажа и на Хич, защото Хич не обича никого.

— Много загадъчно.

— Да, така е. — Тя погледна към далечната синя колона на Куин. — Може би нямаме много време.

— Време за какво?

— Искам да кажа, че той няма да издържи дълго. Хронолитът. Не е стабилен. Прекалено е масивен. Погледни го, Скоти. Виждаш ли как трепти?

— Това е мараня от жегата в пустинята. Оптическа илюзия.

— Донякъде. Но не напълно. Отново прегледах данните. Тези, които взех при бункера. Тези тук — тя посочи бележника си. — Измерих височината и радиуса, поне приблизително. Може да не ме

бива много в изчисленията, но няма съмнение — той надхвърля границата.

— Коя граница?

— Забрави ли? Ако хронолитът е твърде масивен, той става нестабилен — жалко, че не ми дават да публикувам трудовете си, сигурно щяха да я нарекат „границата на Чопра“. — Усмивката ѝ се стопи и тя завъртя глава. — Но няма как, Скоти. Налага се да бъда скромна. Всъщност, май ме принудиха да стана такава.

— Да не искаш да кажеш, че хронолитът ще се разруши?

— Да. Днес по някое време.

— Че това не може да се запази в тайна.

— Така е, но аз говорех за *причината*. Границата на Чопра е моя идея. Не съм я споделяла с никого и се съмнявам някой да е правил подобни измервания. А този Куин няма да издържи достатъчно, за да съберат подробни данни.

Изведнъж ме завладя безпокойство.

— Сю, ако това е вярно, хората трябва да знаят...

— Да знаят *какво*? Това, което всички ще знаят, е, че хронолитът се е разрушил и че ние сме били тук със същата цел. И тогава ще направят очевидното заключение. Че сме успели, макар и с известно закъснение. Ето я нашата малка тайна.

— Но защо трябва да го пазим в тайна?

— Защото не бива да го казваме на никого, Скоти. Ще трябва да отнесем тази тайна двайсет години и три месеца в бъдещето, иначе няма да се получи.

— По дяволите, Сю — *кое* да се получи?

Тя премигна учудено.

— Горкият Скоти. Толкова си объркан. Чакай, ще ти обясня.

Не помня точно подробностите на нейното обяснение, но запазих същината.

Все още не бяхме победени.

Журналистите продължаваха да изпращат съобщения за появата и щяха да станат свидетели — след часове, ако не и след минути — на зрелищното рухване на хронолита. Според Сю картината на това разрушение, предавана по целия свят, щеше да прекъсне обратната

връзка и да унищожи представата за непобедимостта на Куин. Независимо дали побеждава или губи, той вече нямаше да е нашата единствена съдба. Щеше да бъде свален до позицията на противник.

И светът *трябваше* да знае, че сме успели. Границата на Чопра *трябваше* да остане строго пазена тайна...

Защото, според Сю, не беше случайно, че този хронолит бе надхвърлил физичните ограничения за стабилност.

Това, смяташе тя, е несъмнен акт на саботаж.

Помисли върху това — саботаж върху конструкцията на хронолита. Кой би извършил подобно нещо? Ясно, че ще е вътрешен човек. Някой, който познава физичните основи на хронолитите, и то в най-малки подробности. Някой, комуто са известни границите и начинът за тяхното надхвърляне.

— Тази стрелка — заяви Сю с разтреперан глас, изплашена от дързостта на собствените си думи. — Тази стрелка сочи към *мен*.

Всичко това ми приличаше на безумие.

Мегаломания, едновременно самовъзвеличаваща и самоотричаща се. Сю се опитваше да се мери с Шива. Създателят и разрушителят.

Но частица от мен жадуваше това да е истина.

Вероятно, защото исках да видя края на унищожителната драма с хронолитите — не само заради мен, но и заради Ашли и Катлин.

Исках да повярвам на Сю. След цял един живот, изпълнен със съмнения, имах нужда да й вярвам.

Надявах се лудостта й да бъде чудодейна, божествена.

Хич все още работеше над двигателя, когато по прашния път се приближиха дванайсет мотоциклетисти. Идваха право откъм хронолита.

Двамата със Сю се скрихме в бетонната къща веднага щом ги видяхме. По това време Рей вече бе предупредил Хич. Той се измъкна изпод капака и ни раздаде оръжия.

Взех пистолета, но когато стиснах хладната му дръжка, изпитах отвращение. Боях се не само от куинистите, които се приближаваха

към нас, но и от оръжието. Вместо да ми вдъхва увереност, то само подсилваше представите за собствената ми уязвимост и незащитност.

Рей Мозли пъкна пистолета си в колана и започна трескаво да натиска копчетата на телефона. Но от няколко дни нямаше никаква връзка, нищо не се промени и сега. Опитът изглеждаше колкото рефлекторен, толкова и жалък.

Хич подаде пистолет и на Сю, но тя притисна ръце към страните си.

— Не, благодаря ти — рече.

— Не ставай глупава.

Вече чувах ясно бръмченето на моторите, звук на скакалци, на приближаваща се напасть.

— Задръж го — настоя тя. — И без това не зная как да го използвам. Току-виж застрелям не когото трябва.

Тя ме погледна, докато произнасяше тези думи, и аз изведнъж си спомних за момичето в Ерусалим, което бе благодарило на Сю точно преди да умре. Очите и гласът ѝ излъчваха същото загадъчно послание.

— Сега не е време да спорим.

Хич бе поел командването. Изглеждаше оживен и съсредоточен, намръщен като шахматист, изправен срещу опитен противник. Къщичката имаше три тесни прозореца и една врата — лесна за отбрана, но потенциална смъртоносна клопка, ако противникът притежава числено превъзходство. Всъщност и в пикапа нямаше да сме в по-голяма безопасност.

— Може би не знаят, че сме тук — подхвърли Рей. — Може да отминат.

— Възможно е — отвърна Хич. — Но не разчитай много на това.

Рей положи длан на оръжието си. Погледна към вратата, после към Хич и отново към вратата, сякаш извършваше някакви сложни математически изчисления.

— Скоти — обърна се към мен Сю, — разчитам на теб.

Отново не разбирах за какво говори.

— Забавят — съобщи Хич.

— Може да не са куинисти — продължаваше с предположенията Рей.

— Да бе, монахини на разходка с мотори. Остави тази работа.

Предимството ни бе, че те нямаха прикритие.

Местността бе съвсем равна, почти лишена от растителност. Осъзнавайки уязвимостта си, мотоциклетистите спряха на почтително разстояние, извън обсега на оръжията ни.

Докато ги наблюдавах през тясната цепнатина на един от прозорците, хрумна ми колко нелепо е всичко това. Приятен, прохладен ден, безоблачно небе и слънце. Дори уж нестабилният хронолит изглеждаше застинал и някак кротък на хоризонта. Въздухът бе изпълнен с чуруликане на врабчета и жужене на щурци. А на пътя имаше дузина въоръжени мъже и никаква помощ на много мили наоколо.

Единият от мотористите си свали шлема и разтърси не особено чистата си руса коса, после закрачи лениво към нас по пътя.

И тогава...

— Проклет да съм — възкликна Хич, — ако това не е Адам Милс.

Сигурно Сю би казала, че сме дълбоко въввлечени в тау-турбуленцията на това място, където стрелката на времето се обръща към себе си и където няма случайни събития.

— Искаме само жената — обяви Адам Милс на известно разстояние от бараката.

Гласът му бе рязък и писклив. Беше като пародия на гласа на Ашли. Лишен, естествено, от топлотата и нежността.

(„Двамата с теб имаме странно минало — бе казала веднъж Аш. — Твоята побъркана майка. Моят луд син.“)

— И коя ще е тази жена? — провикна се Хич.

— Суламит Чопра.

— Аз съм сам тук.

— Този глас ми е познат. Господин Палей, нали? Да, чувал съм го този гласец. Последния път обаче крещеше.

Хич не отговори, но видях, че свива пръстите на лявата си ръка — поне това, което бе останало от тях.

— Пратете я насам и веднага си тръгваме. Чувате ли ме, госпожице Чопра? Нищо лошо няма да ви сторим.

— Застреляй го — прошепна Рей. — Застреляй копелето.

— Рей, ако го застрелям, ще пуснат една ракета в прозореца. Разбира се, могат да го направят и без да го гърмя.

— Всичко е наред — обади се с неочаквано спокоен глас Сю. — Споровете са излишни. Отивам.

Хич и Рей се втрещиха от изненада, но не и аз. Започвах да се досещам за намеренията ѝ.

— Това е глупаво — рече Хич. — Нямах представа... за Бога, тези хора са *наемници*. По-лошо, дърпат им юздите право от Азия. С радост ще те предадат на някой евентуален Куин. За тях ти не си нищо повече от стока.

— Зная го, Хич.

— Скъпо струваща стока, и то съвсем оправдано. Наистина ли искаш да предоставиш всичко, което знаеш, на някой китайски бунтар? Защото, ако смяташ да го сториш, аз пръв ще те застрелям.

Сю изглеждаше почти безразлична и смирена, като жертва от средновековна картина.

— Но точно това трябва да направя.

Хич отмести поглед. Стоеше до прозореца и Адам Милс можеше да го свали с един добре премерен изстрел.

— Сю, недей — провикна се ужасен Рей. За миг и двамата застинаха — Хич със зяпнала уста, Рей на ръба на паниката. Сю ме погледна бързо и многозначително.

„Нашата тайна, Скоти. Да запазиш нашата тайна.“

— Ама ти сериозно го мислиш — рече Хич.

— Да, сериозно.

Той обърна гръб на прозореца.

Сградата, в която бяхме приклекчени, бе построена вероятно по времето, когато из района са открили нефт, с цел да прибират на сухо снаряжението — не че по тези места валеше изобилно. Подът бе покрит с всякакви неща, довлечени тук от водата и вятъра — прах, пясък, изгнили коренища, мумифицирани останки от змии и птици.

Хич стоеше при източната стена, където бетонните блокчета бяха мухлясали и изронени. Сю и Рей бяха в северозападния ъгъл, а аз се намирах срещу Хич.

Въпреки дневната светлина вътре цареше сумрак и беше малко по-хладно, отколкото в прерията, макар че това щеше да се промени веднага щом слънцето напече ламаринения покрив. От отворите подухваше, миришеше на изгнили дъски.

Помня всичко това съвсем ясно. Поддалите дъски на тавана, снопът слънчеви лъчи, падащ под ъгъл през един от прозорците, сухият храсталак зад вратата, капчиците пот на челото на Хич Палей, докато той завърташе бавно дулото на пистолета — към Сю.

Сю беше преbledняла. Една вена пулсираше на шията ѝ, но тя мълчеше.

— Не насочвай шибания пистолет към нея — озъби се Рей.

С разчорлената си брада и мократа от пот фланела приличаше на побъркан учен. Очите му се блещеха безумно. Но имаше нещо възхитително в позата му, нещо, което издаваше смелост и готовност за саможертва.

— И аз говоря сериозно — рече Хич. — Няма да я пусна жива през тази врата.

— Трябва да отида — повтори Сю. — Рей, съжалявам, но...

Тя успя да направи само една крачка и Рей я притисна с тяло в ъгъла, където я задържа.

— Никой няма да ходи *никъде*!

— До края на света ли ще седиш върху нея? — попита Хич.

— Свали пистолета!

— Не мога да го направя. Рей, знаеш, че не мога.

Рей вдигна своя пистолет.

— Престани да я заплашваш или аз...

За Хич това вече преминаваше отвъд пределите на търпението му.

Позволете да кажа в негова защита, че Хич познаваше добре Адам Милс. Знаеше какво ни чака отвън, под палецото слънце. Нямахме никакво намерение да предава Сю и мисля, че по-скоро би умрял, отколкото да попадне отново в ръцете на Адам.

Той простреля Рей в рамото — но от такова разстояние раната бе смъртоносна.

Струва ми се, че дори чух куршума да преминава през тялото на Рей и да се забива в стената отзад. А може би беше само ехо от изстрела, оглушителен в тясното пространство. От пода се вдигна прах. Бях вцепенен от внезапния развой.

Последваха ответни изстрели отвън и куршумите зачаткаха по западната стена. Внезапно притисната от тежестта на тялото на Рей, Сю го изтика настрана.

— О, Рей, съжалявам — повтаряше тя шепнешком.

Очите ѝ бяха пълни със сълзи. Имаше кръв по блузата ѝ и по стената зад нея.

Рей не дишаше. Раната, или шокът от нея, бяха накарали сърцето му да спре. По устните му имаше кървави мехури.

Беше обичал Сю безнадеждно и до забрава в продължение на много години. Но когато прекрачи рухналото му тяло, Сю не се обърна назад.

Вървеше право към вратата — олюля се, но не падна.

В помещението миришеше на барут и кръв. Отвън Адам Милс крещеше нещо, но не различавах думите му, защото в ушите ми звънтеше.

Уайомингският Куин наблюдаваше всичко това откъм западния хоризонт. Виждах лицето му в рамката на прозореца зад Хич, синьо на син фон, притворило очи, сякаш за следобедна дрямка.

— Спри — произнесе заплашително Хич.

Сю потрепери при звука на гласа му, но направи още една крачка.

— Няма да те предупреждавам повече. Знаеш го добре.

И тогава чух собствения си глас:

— Хич, пусни я да върви.

„Нашата тайна“ — бе казала Сю.

И още: „Няма да е тайна, ако я кажеш на някого.“

Защо тогава я сподели с мен?

Мисля, че в този момент разбрах.

Отговорът беше горчив, дори страшен.

Сю направи още една крачка към вратата.

В светлото петно зад нея за миг се появи пеперуда, която запърха във въздуха, сетне се скри в сухата трева.

— Ти не се меси — сръза ме Хич.

Но вече имах по-добра представа от оръжията, отколкото в Портильо.

Когато Хич видя насоченият към него пистолет, той изруга:

— Побърка ли се бе, мамка ти?

— Тя трябва да го направи.

Хич не сваляше пистолета си от Сю. Тя кимна и отново пристъпи към вратата, много бавно, сякаш всяка крачка изчерпваше резервите ѝ от енергия и смелост.

— Благодаря ти, Скоти — чух я да шепне.

— Ще те застрелям — заплаши отново Хич. — Ако не спреш, ще те гръмна на място.

— Не — рекох, — няма да ти позволя.

Той изръмжа — звукът бе точно такъв, като на притиснат в ъгъла звяр.

— Скоти, страхливо копеле, ако не престанеш, ще застрелям и теб! Сваляй оръжието, а ти — той кимна на Сю — спри на място!

Тя сгърби рамене, сякаш очакваше всеки миг да я застрелят в гърба, но продължи да върви. Вече беше до вратата.

За един кратък миг пистолетът на Хич се колебаеше между нея и мен. После изведнъж той взе решение и се прицели в гърба ѝ, в приведените рамене, в голямата ѝ, сведена глава.

Хич започна — звучи абсурдно, но наистина го виждах, защото мигът бе застинал и се бе разточил във времето — кълна се, че видях как големият му месест пръст започна бавно да натиска спусъка.

Но аз бях по-бърз.

Ръката ми отскочи назад от отката.

Дали аз убих Хич Палей?

Не смея да го твърдя със сигурност. Не съм обективен свидетел, още повече че само аз мога да се изкажа в своя защита. Дори сега, когато съм в края на своя живот и няма какво повече да крия.

Пистолетът изгърмя. Куршумът литна във въздуха и тогава...

И тогава *всичко* излетя във въздуха.

Тухли, мазилка, дърво, тенекиени парчета, прах от десетки години. Моето тяло и куршумът. Хич и трупът на Рей Мозли. Рей, който бе обичал Сю твърде много, за да ѝ позволи да направи това, което трябваше да стори, и Хич, който никога не бе обичал никого.

Дали съм видял (питаха ме понякога хората) разрушаването на хронолита? Дали съм бил очевидец на огненото рухване на Уайомингския Куин? Видял ли съм ярката светлина, почувствал ли съм топлината?

Не. Но когато отворих очи, от небето се сипеха отломки от хронолита. Късчета с размери на камъни, превърнати в обикновена материя и разтопени от топлината в стъклени синкави сълзи.

26.

При експлозивното освобождаване на енергия от разрушаването на хронолита се образува ударна вълна, която помете всичко наоколо — повече вятър, отколкото топлина, но и топлината не бе никак малко, повече топлина, отколкото светлина, но светлината бе достатъчно, за да ослепи.

Бетонната къщичка изгуби тенекиения си покрив и северната и западната стена. Вятърът ме изхвърли назад и когато се свестих, бях на няколко метра от изровените основи.

За известно време не знаех къде съм и какво става. Първата ми мисъл бе за Сю, но от нея нямаше и следа. Адам Милс също бе изчезнал, както и хората му и мотоциклетите им, макар че открих един от тях по-късно — изоставен в шубрака даймлер с пробит резервоар, само една каска и парцаливо копие на „Петият конник“.

Дали мисля, че Сю се е предала на куинистите след експлозията? Да, така смятам. Ударната вълна не е била смъртоносна за тези, които са на открито. Бях пострадал от съборената къща, не от вълната. Сю беше до вратата, която още стърчеше като самотна рамка.

Открих Хич и Рей заровени под отломките — и двамата бяха мъртви.

Изгубих няколко часа, докато се опитвах да ги измъкна с единствената си здрава ръка, но накрая се отказах, напълно изтощен. Намерих малко суха храна в пикапа и хапнах, като се задавах с пресъхнало гърло.

Телефонът ми бе замрял и на екранчето се изписваше едно и също повтарящо се съобщение: „Няма сигнал... няма сигнал...“

Слънцето се снижи към хоризонта. Небето придоби цвета на индиго и продължи да потъмнява. На западния хоризонт, където доскоро се издигаше хронолитът, пламтяха пожарища.

Обърнах се и закрачих в противоположна посока.

27.

По-късно посетих две важни места: кратера на Уайоминг и корабостроителницата в Бока Ратон. Първото представляваше езеро, замърсено от спомени, второто — врата към едно по-безбрежно море.

Помислих си...

Не, като стигна до това.

Докато се прибера в Минеаполис, бяха изписали Ашли от болницата.

Аз самият също прекарах няколко дена в една малка клиника в Пайн Ридж. Бях се скитал три дни из уайомингските пуцинали и когато ме откриха, бях изтощен от глад, горещина и обезводняване. Лявата ми ръка беше в гипс.

Но Ашли не бе такава късметлийка.

Беше ме предупредила, разбира се, какво да очаквам, но не бях напълно подготвен, когато се прибрах в апартамента и я чух да ме вика откъм спалнята.

Раните по тялото ѝ — изгарянията, контузиите — бяха невидими под снежнобялото покривало на чаршафа. Но трепнах, когато съгледах лицето ѝ.

Няма да изброявам всички увреждания. Постарах се да си внуша, че рано или късно те ще заздравеят, кръвта по тях ще изсъхне, охлузената кожа ще се възстанови и че някой ден тя ще може отново да отваря широко очи.

Засега ме гледаше през подпухнали цепки.

— Толкова ли е зле? — попита.

Липсваха ѝ няколко зъба.

— Ашли — рекох, — съжалявам.

Тя ме целуна въпреки болката и аз я прегърнах, без да обръщам внимание на счупената си ръка.

Чух я да се извинява. Беше изплашена, не беше сигурна дали ще ѝ простя, задето накрая се бе пречупила и бе издала всичко на Адам

Милс. Един Господ знае, че исках да ѝ се извиня, защото бях допуснал да ѝ се случи нещо подобно.

Но вместо това положих внимателно пръст на разранените ѝ устни. Какво значение имаше всичко това? Нали бяхме живи. Бяхме заедно и това бе достатъчно.

Това, което не знаех — и което бях научил едва след разговора с Ашли, — бе, че Морис Торанс не бе изоставил поста си пред апартамента.

Адам Милс бе разкрил, че Морис дежури на пост, и бе проникнал в сградата през задната врата, без да буди подозренията му. Морис бе позвънил на Ашли малко преди Адам да се появи и се бе успокоил, че тя е вкъщи. Беше си тръгнал посред нощ, за да поспи няколко часа в „Мариот“. Държеше у себе си предавател, в случай че на Ашли се наложи да го повика незабавно. Но не бе получил никакво съобщение. На сутринта ѝ позвънил отново, но не могъл да преодолее блока на видеопанела ѝ. Незабавно поел към апартамента и пристигнал долу малко след Катлин, след което направил втори неуспешен опит да се свърже по телефона. Силно обезпокоен, Морис позвънил на Ашли от фойайето.

Тя отговорила по домофона, но гласът ѝ бил променен. Морис заявил, че е от службата за доставка на колети по домовете и че трябва да се срещне с нея, за да му подпише документа.

Аш, която вероятно е познала гласа му, отговорила, че в момента не може да излезе, и го помолила да дойде по друго време.

Морис се съгласил, но я предупредил, че на колета пише „нетрайни продукти“.

Няма значение, отвърнала Ашли.

Веднага щом излязъл от обхвата на камерата, Морис позвънил на местната полиция и докладвал за нахлуване с взлом. После отключил фойайето с ключа, който му бях дал. Представил се на управителя за федерален агент (което в момента не отговаряло на истината) и получил от него ключ от апартамента на Ашли.

Знаел, че полицията ще се забави и че не бива да чака. Качил се с асансьора до нашия етаж, позвънил наново по телефона, за да заглуши действията си и отключил вратата, след което влязъл вътре с изваден

пистолет. Неведнъж ми бе казал, че е пенсиониран агент без кой знае какъв боен опит. Но беше преминал нужното обучение и не бе забравил наученото.

По това време Катлин била заключена в спалнята, а Ашли лежала пребита на канапето.

Без да се поколебае, Морис застрелял мъжа, надвесен над Аш, и насочил оръжие към втория куинист, който се показал на вратата на кухнята.

При звука от изстрела мъжът изпуснал бутилката с бира и извадил оръжие. Успял да простреля Морис в крака, но в замяна получил куршуми в главата и шията.

Ранен в бедрото — почти на същото място, където бе простреляна Сю в Ерусалим, — той все пак успял да успокои Ашли и да освободи Катлин от спалнята, преди да изгуби съзнание.

Кати — която можела да се движи, макар че била пребита и изнасилена — поставила компресираща превръзка на раната, преди да дойде полицията. Ашли се надигнала от канапето и се довлачила до банята.

Взела кърпа, намокрила я и попила кръвта от лицето на Морис, после и от лицето на Катлин.

— Безразсъдна постъпка — оправда се Морис, когато отидох да го навестя в болницата.

— Свършил си, каквото е трябвало.

Той сви рамене.

— Да, сигурно си прав. — Седеше в инвалидна количка, изпружил напред ранения си превързан крак. — Трябва да ми сложат червено флагче, за да не се спъват хората.

— Дълга ти повече, отколкото бих могъл да ти върна.

— Не ставай сантиментален, Скоти. — Но видът му бе на човек, готов да се разплаче. — Ашли добре ли е?

— Оправя се.

— Катлин?

— Трудно е да се каже. Ще позволят на Дейвид да се прибере у дома.

Той кимна. Известно време мълчахме. Накрая отново заговори:

— Гледах го по новините. Рухването на Уайомингския паметник. Малко се забави, но нали Сю това искаше?

— Да, тя получи, каквото искаше.

— Жалко за Хич и Рей.

Изразих съгласие.

— И за Сю — погледна ме многозначително. — Трудно ми е да повярвам, че вече я няма.

— Ще трябва да го повярваш.

Защото тайната не е тайна, ако я споделиш.

— Знаеш ли, Скоти, аз съм един старомоден християнин. Не съм сигурен в какво точно вярваше Сю, освен, ако не са били техните инду-шава-глупости. Но тя беше добър човек, нали?

— Най-добрият.

— Тъй де. Не мога да си обясня, защо ме помоли да остана тук и взе теб в Уайоминг. Не се обиждай, но това наистина не ми дава покой. Надявам се, че поне тук изпълних задачата си.

— Тъкмо това направи, приятелю.

— Как мислиш, дали го е знаела предварително? Искам да кажа, дали е знаела какво ще се случи?

— Мисля, че ни познаваше и двамата достатъчно добре.

Избра мен, помислих си, защото Морис нямаше да изпълни ролята, която тя ми бе отредила. Никога не би я оставил да се пъхне в устата на вълка. И със сигурност Морис нямаше да убие Хич Палей.

Морис също бе добър човек.

28.

По-късно посетих две важни места.

На моите години не е никак лесно да се пътува. Лекарствата потискат част от старческите ми болезки — на седемдесет все още съм по-здрав, отколкото баща ми на петдесет, — но с възрастта човек се уморява далеч по-лесно. Ние сме ведра с мъка, мисля си понякога, и постепенно се препълваме.

Отидох сам в Уайоминг.

В наше време Уайомингският кратер е военен мемориал, малък и уникален по рода си. За повечето американци Уайоминг е само началото на двайсетгодишната война с хронолитите. За това поколение, за поколението на Кати и Дейвид, паметни битки са Персийският залив, Канбера, Пекин, Кантонската провинция. В края на краищата, не са много жертвите от Уайоминг.

Не са кой знае колко.

Кратерът е ограден и се поддържа като национален паметник. За туристите е построена наблюдателна площадка на хълма, откъдето да разглеждат руините. Но аз исках да се приближа повече. Смятах, че имам тази привилегия.

При главния вход пазачът от службата по поддръжка ме информира, че това е невъзможно, но аз отвърнах, че съм бил тук през 2039 г. и му показах белега на лявото ми ухо до линията на косата. Пазачът беше ветеран — бронетанкови части, Кантон, кървавата зима на 2050-а. Заръча ми да се навъртам наоколо, докато затворят центъра за посетители в пет, а после щял да види какво може да направи.

Това, което направи, бе да ми позволи да му правя компания по време на вечерния оглед на района. Качихме се в малък електромобил и изкатерихме стръмната пътека до ръба на кратера. Пазачът се зае да прелиства вестника на джобния си панел и се престори, че не ме забелязва, а аз се спуснах за няколко минути в сянката отвъд ръба.

През този май бяха паднали почти три сантиметра дъжд. На дъното на плиткия кратер имаше кафеникаво езерце, а храстите по края му бяха позеленели.

Имаше и няколко отломъка от паметника. Ерозията не бе подминала и тях. Тау-нестабилност, разплитането на сложните възли на Калаби-Яу, всички тези процеси бяха превърнали окончателната материя на хронолита в обикновен разтопен силикат — нащърбено синьо стъкло, ронливо като пясъчник.

Тези места са били подлагани на въздушни бомбардировки по време на отделянето на Запада, когато районът е бил под контрола на американските куинисти. Говори се, че докато държали района в ръцете си, те се опитали (това е само предположение, тъй като няма живи свидетели) да ревизират историята, като построят наново исполинския Куин от Уайоминг. Но били подведени. От някого. Някой ги убедил да преминат границите за стабилност на конструкцията.

Историята не помни името на този благодетел.

Тайната си остава тайна.

Но, както обичаше да казва Сю, случайността не съществува.

Постоях известно време при един къс от главата на Куин, обветрен отломък от бузата и едното му око. Зеницата на окото представляваше овал с размери на автомобилна гума. Вътре се бяха събрали прах и дъждовна вода, а също и семенца от пустинни растения.

Хронолитите се бяха оказали също толкова неотзивчиви за историята, колкото и за логиката. Актът на създаването на подобно устройство е толкова отчаян по отношение на тау-турбуленцията и хронопарадоксите — причината и следствието са така оплетени, — че така и не успяха да дадат еднозначен отговор. Миналото („ледът на Минковски“, по думите на Рей) е неизменимо, но сега навярно структурите му са леко повредени, слоевете са притиснати и подгънати, на някои места лишени от вътрешен ред, хаотични и неразгадаеми.

Камъкът бе студен при допир.

Не мога да кажа със сигурност, че съм се молил. Не умея да се моля. Но произнесох няколко имена наум, думи, насочени към тау-турбуленцията, ако изобщо нещо е останало от нея. Споменах Сю и още неколцина. И й благодарих.

След това помолих мъртвите за прошка.

По някое време пазачът изгуби търпение. Отведе ме обратно при електромобила тъкмо когато слънцето докосваше хоризонта.

— Сигурно имате доста неща за разправяне — рече.
Знаех това-онова. Неща, които не бях казвал никому. Досега.

Дали е имало един-единствен реален Куин — Куин човека, имам предвид.

И да е така, съществуването му остава тайна в сянката на всички онези армии, които воюваха в негово име и измислиха неговата идеология. Сигурно е имало такъв човек, но подозирам, че е бил премахнат от самозванци. Може би — така бе предположила Сю — всеки хронолит има своя Куин. Така името му се превръща в нещо повече от съдържанието — кралят не се е родил, да живее кралят.

След смъртта на Ашли миналата година се наложи да подреда нещата й. На дъното на една кутия със стари документи (купони за храна с изминал срок, данъчни формуляри, пожълтели квитанции за неплатени сметки) открих акта за раждане на Адам Милс. Единственото странно нещо в него бе второто име, което се оказа Куин — нещо, което Ашли никога не ми бе казвала.

Но ако ме питате, това си е чисто съвпадение. Или поне така ми се иска да вярвам. Достатъчно стар съм, за да вярвам в каквото си пожелаея. Да вярвам в това, което мога да понеса по-лесно.

Същото лято Кати остави Дейвид да пази дома и дойде с мен в Бока Ратон за една набързо планирана разходка. Не се бяхме виждали от погребението на Ашли през декември. Дойдох в Бока Ратон, защото исках да разгледам корабостроителницата, докато още мога да пътувам.

В наши дни всички говорят за следвоенно възстановяване. Ние сме като обречени пациенти, които ненадейно са получили чудотворно изцеление. Слънцето грее по-ярко, светът (такъв, какъвто е) е нашата черупка и бъдещето е светло и обещаващо. Без никакво съмнение накрая ще бъдем разочаровани. Но се надявам да не е твърде много.

Има и някои неща, с които да се гордеем, като например Националната корабостроителница.

Помня, по времето, когато бяхме в Портильо, Сю Чопра обясняваше, че технологията за манипулиране на пространствата на

Калаби-Яу може да ни осигури и други чудеса освен хронолитите. („Говоря за пътешествие сред звездите, Скоти, това е реална възможност!“) И Сю, както винаги, се оказа права. Беше надарена с необичайна интуиция за бъдещето.

Двамата с Кати излязохме на терасата, откъдето се разкриваше панорамна гледка към стартовата площадка — огромна, вдлъбнатата сфера, покрита със свръхтвърдо стъкло.

Кати ме улови за ръката — имах нужда от подкрепа заради дългото ходене. Поговорихме малко, за дребни неща от живота. Нали бяхме на почивка.

Толкова много неща се бяха променили. Най-важното, разбира се, бе загубата на Ашли. Аш бе умряла неочаквано от аневризма миналата година и сега бях вдовец. Но двамата бяхме прекарвали доста добри години заедно, въпреки лишенията по време на войната и финансовите кризи. Липсваше ми постоянно, но не исках да го обсъждам с Катлин. Нито да разговаряме за майка ѝ, сега пенсионерка, радваща се на относително комфортен живот във Вашингтон, или за Уит Делахънт, който излежаваше двайсетгодишна присъда във федералния затвор на Сейнт Пол, по обвинение в противодържавна дейност. Всичко това е минало.

Днес ние вярваме във възможностите на бъдещето.

Терасата гъмжеше от деца, училищна екскурзия, дошли да присъстват на поредния неуправляем полет. Сондата бе поставена в стартовата установка на около половин миля от нас и наподобяваше синкава перла или изваян айсберг.

— Времето е пространство — обясняваше екскурзоводът. — Контролираме ли едното, ще контролираме и другото.

Сю сигурно щеше да се заяде за думата „контрол“. Но децата не се интересуваха от такива неща. Бяха дошли заради зрелището, не за лекцията. Те бърбореха, пристъпваха неспокойно и притискаха личица към предпазното стъкло.

— Изобщо не ги е страх — зачуди се Катлин.

Бяха изненадани — но не много, — когато сондата за Тау Сети се издигна бавно, сякаш по силата на магия, от установката и се понесе безшумно нагоре. Ако нещо ги впечатли, то бе гледката на този огромен предмет, който се носеше с лекотата на балон из безоблачното

небе над Флорида. Един-двама от тях може и да са били стреснати. Но никой не беше изплашен.

Знаеха толкова малко за миналото.

Не исках да го забравят. Така е, предполагам, с всички възрастни хора. Искам или не, те ще го забравят. Разбира се, че ще го забравят. Децата им ще знаят още по-малко за нас, а децата на техните деца дори няма да вярват, че сме съществували.

Което си е съвсем в реда на нещата. Не можеш да спреш времето. Сю ми го каза (и Ашли, по своя начин). Можеш да се оставиш да те носи. Да му позволиш да те повлече.

Не е толкова страшно, колкото звучи — особено в слънчев ден като този.

— Добре ли си? — попита ме Катлин.

— Чудесно — отвърнах. — Малко се задъхах.

Бяхме изминали доста път, а денят бе топъл.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.